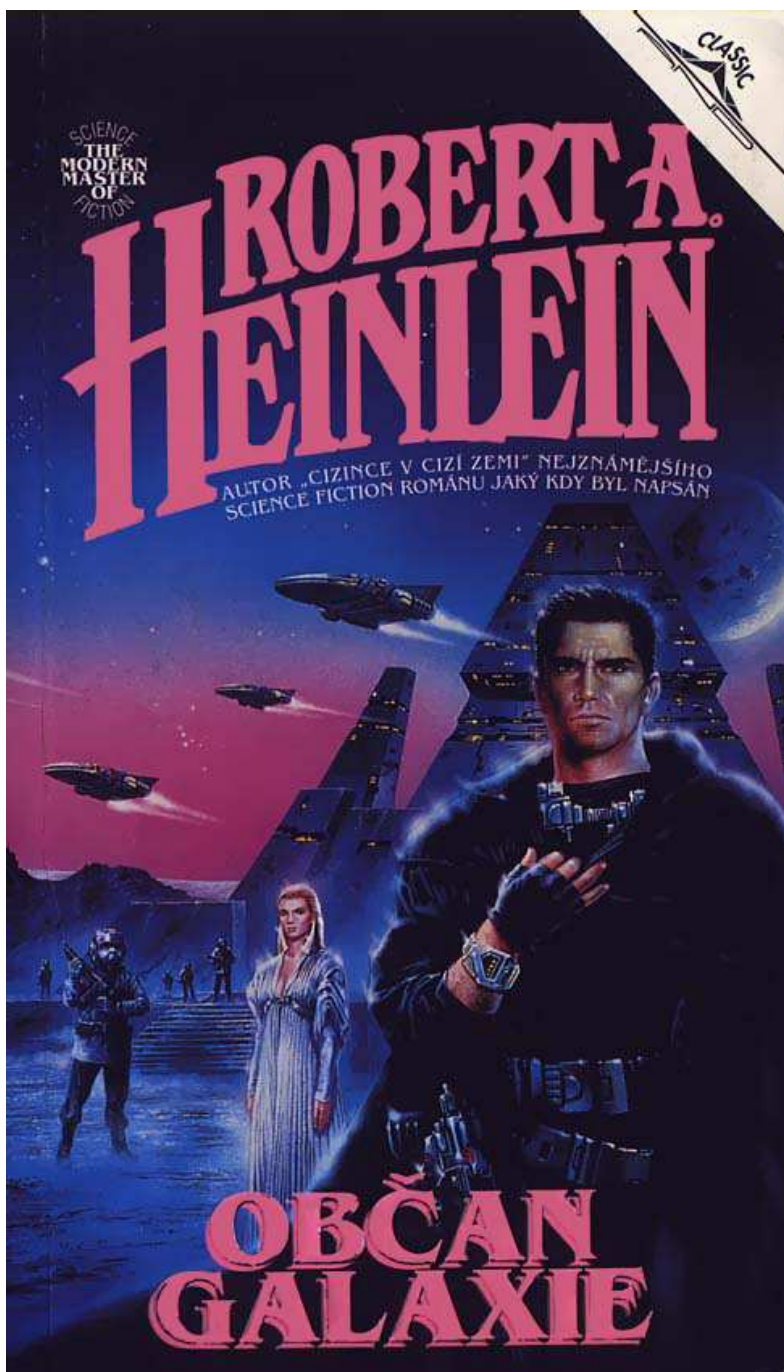

Kapitola 1

„POLOŽKA DEVADESÁT SEDM,“ ohlásil dražitel. „Chlapec.“ Chlapci se při vědomí pevné půdy pod nohama točila hlava a zvedal žaludek. Otrokářská loď, čpící ve svých útrokách – ostatně jako všechny otrokářské lodě – puchem stěsnaných nemytých těl, strachem, zvratky a starobylým bolem, s ním urazila více než čtyřicet světelných let. Přesto však – v ní byl aspoň někým, byl uznávaným členem skupiny. Měl nárok na svůj každodenní přiděl jídla a na boj o to, aby ho mohl někde sníst v klidu. Měl tam dokonce kamarády. A teď byl zase úplná nicka, zase byl ubožákem určeným na prodej.

Na dražební špalek srazili další položku. Byly to dvě dosti si podobné blondaté dívky, údajně dvojčata. Nabídka byla rázná, cena vysoká. Licitátor se se spokojeným úsměvem obrátil a ukázal na hochy. „Položka devadesát sedm. Sem s ním, nahoru.“

Ranami a štulci byl pobídnut na špalek, kam se strnule postavil a divoce se rozhlížel. Vstřebával pohled, který mu kotec dole nabídnout nemohl. Trh s otroky sousedil s kosmodromem, jenž byl součástí slavného náměstí Svobody, obráceného k pahorku korunovanému stále věhlasnějším Prezidiem Sargonu, středobodem Devíti světů.

Ale chlapec ho nepoznal, nevěděl ani, na jaké je vlastně planetě. Prohlížel si zástup. Nejblíže k otrokářskému špalku stáli žebráci, kteří loudili na každém kupci, který přebíral svůj nově nabytý majetek. Stranou, do půlkruhu uspořádaná, byla sedadla pro bohaté a privilegované. Po obou stranách této vybrané společnosti čekali sluhové, nosiči, strážci a řidiči, lelkující u vozů bohatých a palankýn a nosítek ještě bohatších.

Vzadu za magnáty a jejich družkami stáli prostí občané, pobudové a zvědavci, bývalí otroci a kapsáři, prodavači chladných nápojů a příležitostní kupci, kteří neměli nárok na sedadlo na galerii. Ti čekali na vhodnou příležitost ke koupi vrátného, příručího, řemeslníka, někdy i sluhy do domácnosti svých manželek.

„Položka devadesát sedm,“ opakoval dražitel.

„Pěkný, zdravý mladík, ideální páže či komorník. Račte si ho, prosím, dámy a pánové, představit v livreji svého domu. Podívejte se, prosím, na...“

Jeho slova zanikla v kvílení lodě přistávající na kosmodrom za jeho zády.

Starý žebrák Baslim Chromák namáhavě otočil své polonahé tělo a mžoural svým jediným okem přes okraj špaluku. Baslimovi ten kluk vůbec nepřipadal jako poslušný sluha pro domácnost. Viděl v něm spíš pronásledované zvíře – špinavého, vychrtlého a potlučeného štvance. Na chlapcových zádech, pod vrstvou špíny, viděl bílé pruhy jizev, svědectví názorů bývalých majitelů. Podle chlapcových očí a křivky uší soudil Baslim, že je pravděpodobně nemutovaný, snad jen tím, že byl malý, vyděšený, mužského pohlaví a stále ještě nezkrocený. Hoch zachytil žebrákův zkoumavý pohled a odvrátil se.

Hluk se vytratil a zámožný dandy z první řady líně mával na vyvolávače svým kapesníčkem.

„Neplýtvej naším časem, ty ničemo. Předved' nám něco, co by se vyrovnalo tomu předtím.“

„Prosím, vzácný pane. Musím však postupovat podle katalogového pořádku.“

„Tak s tím pohni! Nebo sraz toho hladovýho smrada dolů a ukaž nám pořádný zboží.“

„K vašim službám, pane.“ Dražitel pozvedl hlas.

„Byl jsem požádán o rychlejší jednání a jsem přesvědčen o tom, že by můj vzácný chleboďárce souhlasil. Budu upřímný. Tento krásný chlapec je mladý. Jeho nový majitel ho bude muset náležitě zaučit. Proto tedy –“

Chlapec ho téměř neposlouchal. Tento jazyk znal jen velmi povrchně a na tom, o čem šla řeč, stejně mnoho nezáleželo. Přehlížel dámy v závojích a elegantní pány a uvažoval, kdo asi bude jeho novým problémem.

„ – nízká zaváděcí cena a rychlá návratnost. Výhodná koupě! Slyšel jsem snad dvacet stellarů?“

Ticho začalo být trapné. Elegantní a – od sandálů na nohou po závojem zahalenou tvář – přepychově oblečená dáma se naklonila k dandymu, cosi mu pošeptala a zachichotala se. Dandy se zamračil, vytáhl dýku a dělal, jako že si čistí nehty.

„Řekl jsem pohni s tím,“ zavrčel.

Vyvolávač vzdychl. „Nezapomeňte, prosím, že jsem zodpovědný svému patronovi. Ale dobře, pojďme ještě níže. Deset stellarů – ano, řekl jsem deset. To je fantastická nabídka!“

Vypadal zdrceně. „Začínám snad nedoslýchat? Zvedl snad někdo prst a já ho přehlédli? Rozvažte to, snažně vás prosím. Zde stojí mladík plný života, čistý jak nepopsaný list, na který můžete vykreslit jakoukoli svoji ideu. Za tuto neuvěřitelně nízkou cenu si můžete dopřát něměho sluhu a nebo si ho můžete přizpůsobit jakýmkoli svým představám.“

„Nebo jím nakrmit ryby!“

„Nebo jím nakrmit – Ah, vy jste žertěři, vzácný pane!“

„Nudíš mě. Jak si můžeš myslet, že za takhle žalostný kus vůbec něco dostaneš? Je to snad tvůj syn?“

Dražitel se nutil do úsměvu. „Byl bych velmi rád, kdyby to můj syn byl. Velmi rád bych vás seznámil s původem tohoto mladíka –“

„Takže ho neznáš.“

„Ačkoliv o jeho původu mluvit opravdu nemohu, rád bych poukázal na tvar jeho lebky, na perfektně vykroužené křivky jeho uší.“

Licitátor chytil chlapce za ucho a zatáhl za něj.

Ten se otočil a udeřil ho do ruky. Dav se zasmál.

Muž svoji ruku rychle stáhl.

„Energický mladík! Zde pomůže jen lekce řádným koženým řemenem. Je to skvělá rasa, jen se podívejte na jeho uši. Někteří ji považují za nejlepší v celé galaxii.“

Ale dražitel se škaredě přehlédli. Ten mladý dandy byl ze Syndonu IV. Sňal si helmu a odhalil typické syndonské uši – dlouhé, chlupaté a zašpičatělé. Nahnul se dopředu a zakýval ušima.

„Kdo je tvým urozeným ochráncem?“

Starý žebrák Baslim se odtáhl od rohu špalku a chystal se vypadnout. Chlapec znervózněl a rozhlížel se. Cítil, že je něco v nepořádku, ale nechápal co. Vyvolávač zbledl – nikdo nikdy nezesměšnil Syndoňana... více než jednou.

„Můj pane,“ zajíkal se, „špatně jste mě pochopil.“

„Opakuj ten žvást o 'uších' a 'nejlepší rase'.“

Policie byla v dohledu, ale příliš daleko. Dražitel si olízl rty.

„Buďte milostiv, vznešený pane. Mé děti by zemřely hladem. Uvedl jsem zde pouze obecné mínění – ne svůj názor. Pokoušel jsem se jen vyvolat zájem o toho nevolníka... jak jste sám naléhal.“

Ticho přerušil ženský hlas: „Ah, nech ho být, Dwarole. Nemůže za to, jak má ten otrok vytvarované uši. Musí ho prodat.“

Syndoňan těžce dýchal. „No tak dělej.“

Dražitel se nadechl. „Ano, můj pane.“

Vzchopil se a pokračoval: „Uctivě prosím přítomné pány a dámy, aby strpěli chvilkové zdržení s méně významnou položkou. Nyní vás prosím o jakékoliv nabídky.“

Čekal a pak nervózně řekl: „Neslyším žádnou nabídku, nevidím žádnou nabídku. Bez nabídky poprvé... pokud nebude učiněna žádná nabídka, budu nucen vrátit tuto položku do základního souboru a poradit se se svým patronem, než budeme moci pokračovat. Bez nabídky podruhé. Ve svém souboru máme celou řadu vynikajících kusů, byla by škoda neukázat je. Žádná nabídka potřetí –“

„Tamhle máš nabídku,“ řekl Syndoňan.

„Co?“

Starý žebrák měl nad hlavou dva prsty.

Dražitel nevěřil svým očím. „Vy přicházíte s nabídkou?“

„Ano,“ zaskřehotal staroch, „jestli pánové a dámy dovolí.“

Licitátor se podíval směrem k sedadlům.

Kdosi ze zástupu vykřikl: „Proč ne? Peníze jako peníze.“

Syndoňan přikývl a vyvolávač rychle řekl: „Nabízíte za tohoto chlapce dva stellary?“

„Ne, ne, ne, ne, ne!“ vykřikl Baslim. „Dva minimy!“

Dražitel vztekle vykopl. Žebrák jen tak tak uhnul hlavou. Licitátor zařval: „Vypadni! Já tě naučím dělat si srandu z lidí, kterým nesaháš ani po kotníky!“

„Dražitel!“

„Pane? Ano, vznešený pane?“

Syndoňan řekl: „Říkal jsi 'jakékoliv nabídky'. Prodej mu toho chlapce.“

„Ale –“

„Jak jsem řekl.“

„Můj pane, nemohu prodat po první nabídce. Zákon mluví jasně: jedna nabídka ještě není dražba. Dokonce nestačí ani nabídky dvě, pokud držitel nestanovil minimální cenu. V případě, že tato není stanovena, nemohu tedy prodat dříve než třetí nabídce. Vznešený pane, tento zákon byl vydán na ochranu vlastníka, ne proto, aby chránil mne nebohého.“

Kdosi vykřikl: „Zákon je zákon!“

Syndoňan se zamračil. „Vyhlaš tedy nabídku.“

„Jak si přejete, dámy a pánové.“ Otočil se k davu.

„Slyšel jsem nabídku dvou minimů za položku devadesát sedm. Kdo dá čtyři?“

„Čtyři,“ oznámil Syndoňan.

„Pět!“ ozval se čísi hlas.

Syndoňan pokynul žebrákovi, aby šel k němu. Baslim se pohyboval po rukách a jednom koleni, pahýl druhé nohy vlekl za sebou. V pohybu mu bránila jeho miska na milodary.

Licitátor začal odříkávat: „Cena se zvyšuje na pět minimů poprvé... pět minimů podruhé...“

„Šest,“ vykřikl Syndoňan a mrkl do žebrákovy misky.

Sáhl do peněženky a nasypal mu hrst drobných.

„Poslední nabídka byla šest, kdo dá sedm?“

„Sedm,“ zaskřehotal Baslim.

„Tak tedy sedm. Vy tam vzadu, se zvednutým palcem. Nabízíte osm?“

„Devět,“ skočil mu do řeči žebrák.

Dražitel vykulil oči, ale nabídku přijal. Cena se blížila k jednomu stellaru, a to už byl pro většinu davu příliš drahý špás. Pánové a dámy neměli zájem o bezcenného otroka a nechtěli též kazit Syndoňanův žert. Dražitel odříkával: „Devět minimů poprvé... devět minimů podruhé... devět potřetí – prodáno za devět minimů!“

Srazil chlapce ze špalku žebrákovi téměř do klína. „Vem si ho a koukej vypadnout!“

„Jen pomalu,“ napomenul ho Syndoňan. „Nejprve vystav potvrzení o prodeji.“

Dražitel s velkým sebezapřením doplnil dosaženou cenu a jméno nového majitele do již připraveného formuláře pro položku devadesát sedm. Baslim vyplatil přes devět minimů, ale pak ho musel Syndoňan znovu podpořit, neboť cena kolku prokazujícího úhradu daně byla vyšší než cena prodejně.

Chlapec stál bez hnutí opodál. Věděl, že byl znovu prodán, a začínalo mu docházet, že ten staroch je jeho novým pánem. Ne že by to bylo důležité, nechtěl žádného pána. Zatímco se ostatní dohadovali o dani, rozloučil se se svou minulostí.

Aniž by se ten starý žebrák ohlédl, natáhl ruku, uchopil ho za kotník a přitáhl k sobě. Pak se Baslim s námahou zvedl, dal chlapci ruku okolo ramen a použil ho jako berlu. Hoch ucítil kostnatou ruku, která silně stiskla jeho loket, a podvolil se další nevyhnutelné periodě svého života. Když

bude dostatečně trpělivý, tak si ho po nějaké době přestane všímat. Zatím to tak bylo vždy.

Jakmile v něm žebrák našel oporu, tak se s velkou noblesou uklonil.

„Můj pane,“ pronesl chraptivě, „já a můj sluha vám děkujeme.“

„To nic, nic,“ mával Syndoňan rozpačitě kapesníkem.

Do brlohu, kde bydlel Baslim, to bylo z náměstí Svobody méně než jednu li, tedy ani ne půl míle, ale ta cesta jim trvala déle, než by tato vzdálenost napovídala. Poskakování, kterým staroch s chlapcovou pomocí postupoval vpřed, bylo ještě pomalejší, než když se pohyboval po rukách a jednom koleni. Navíc byl tento postup často přerušován chvílemi, kdy se věnovali práci. To ale neznamenal, že by se jí nevěnovali také, když se belhali vpřed. Chlapec, přesně podle starochových instrukcí, strkal mísu pod nos kašdickému chodci.

Baslim toho dosáhnul, aniž by promluvil. Vyzkoušel už interlinguu, vesmírnou holandštinu, sargonštinu, půl tucet dalších řečí, žargon zlodějů, slang, hantýrku otroků, obchodní mluvu, a dokonce anglickou soustavu, ale všechno marně. Zdálo se však, že mu chlapec více než jednou porozuměl. Vzdal ale své pokusy o komunikaci a tlumočil mu svá přání posunkovou řečí a několika ranami. Jestliže by s chlapcem neměli ani slovo společné, tak by ho prostě učil – všechno má svůj čas, všechno. Baslim nikam nepospíchal, myslel daleko dopředu.

Baslim vedl chlapce ke starému amfiteátru, pod kterým se nacházel jeho domov. Když Sargon Augustus, za časů císařství, dekretoval stavbu nového amfiteátru, byla část toho starého zbořena. Během Druhé cetanské války práce zastavil a již nikdy nebyly obnoveny. Baslim vedl chlapce přímo k těmto ruinám. Cesta byla namáhavá a staroch teď musel jít po rukách. Svůj stisk však nepovolil. V jednom okamžiku držel chlapce pouze za bederní roušku. Hoch se ze svého jediného kousku oděvu téměř vykroutil, žebrák ho ale závčas popadl za zápěstí. Pak šli ještě pomaleji. Jedním z vchodů sestoupili k temnému ústí zřícené chodby. Staroch popostrčil chlapce, aby šel první. Přelezli hromadu střepů a šterku a vešli do černočerného, avšak neporušeného koridoru. Znovu dolů... a ocitli se v barácích, které sloužily účinkujícím starého amfiteátru, přímo pod bývalou arénou.

V temnotě došli až k bytelným dřevěným dveřím. Baslim strčil chlapce dovnitř, následoval ho a zavřel dveře. Vmáčkl prst do osobního zámku a dotknul se vypínače. Rozzářilo se světlo. „No, mladíku, a jsme doma.“

Chlapec vytřeštil oči a přemýšlel. Již dávno se vzdal jakýchkoli očekávání. To, co uviděl, však předčilo všechno, co si kdy představoval.

Stáli ve skromném a útulném obývacíku. Byl těsný, ale pěkný a čistý. Ze stropních panelů vycházelo příjemné tlumené světlo. Nábytku zde bylo pomálu, avšak přiměřeně. Chlapec se plaše rozhlížel. Jakkoli skromné, bylo to lepší než všechna ta místa na která si dokázal vzpomenout a ve kterých bydlel. Žebrák pustil jeho rameno, odhopkal k polici, kam položil misku, a vzal odtud cosi komplikovaného. Dokud ze sebe nestáhl své hadry a nepřipevnil si tu věc, nedokázal chlapec vůbec rozeznat, o co jde. Byla to umělá noha, ale tak dokonale vyvedená, že konkurovala dokonalosti masa a krve. Muž se postavil a vyndal z police kalhoty. Když si je natáhl, stěží byste hádali na mrzáka.

„Pojď sem,“ řekl v interlingue.

Chlapec se ani nehnul. Baslim to opakoval v několika dalších jazycích, pak ale pokrčil rameny, uchopil hochu za paži a odvedl ho do vedlejší místnosti. Byla to malá kuchyňka a umývárna v jednom. Baslim nalil do hrnce vodu, podal chlapci kousek mýdla a řekl: „Vykoupej se.“

Předvedl mu, co po něm chce. Chlapec zůstal nehybný ve své umíněnosti. Muž vzdychl, zvedl kartáč na mytí podlahy a začal dělat, jako by chlapce drhl. Jakmile se tvrdé štětiny dotkly hochovy kůže, přestal a opakoval: „Vykoupej se. Umyj se.“ Opakoval to v interlingue a anglickém systému.

Chlapec nejprve zaváhal, ale pak si sundal svou roušku a začal se pomalu mydlit.

Baslim pronesl: „Tak je to lepší,“ zvedl ten špinavý hadr a hodil ho do plechovky na odpadky. Připravil mu ručník a otočil se ke kuchyňské lince, aby připravil nějaké jídlo. Po několika minutách se otočil – chlapec byl pryč.

Beze spěchu přešel do obývacího pokoje, kde ho našel, jak se nahý a mokrý zoufale snaží otevřít dveře. Když ho hoch spatřil, zdvojnásobil své marné úsilí.

Baslim ho poplácal po rameni a ukázal palcem za sebe do menší místnosti.

„Běž se domýt.“

Obrátil se a šel zpátky. Chlapec se šoural za ním. Když se mladík umyl a osušil, Baslim dal maso, které upravoval, znovu na hořák nastavený na mírný stupeň. Otevřel skříňku a vyjmul z ní láhev a vatu.

Ted', když byl chlapec čistý, vyvstaly jeho jizvy a podlitiny. Na těle měl i řadu starých a novějších nezhojených ran, říznutí a oděrek.

„Nehýbej se.“ Chlapce to štípalo, začal se vrtět.

„Nehýbej se,“ opakoval Baslim příjemným, ale pevným hlasem a plácl ho. Hoch se uvolnil a škubal sebou, jen když se mu lék dotkl kůže. Staroch si starostlivě prohlížel hnisavý vřed na chlapcově koleně. Pak, tiše si mumlaje, šel znovu ke skřínce, a když se vrátil, dal chlapci injekci do zadnice. Předtím mu však ukázal, že když nezůstane v klidu, tak mu urazí hlavu. Když s tím byli hotovi, tak našel nějaký starý kus látky a nabádaje chlapce, aby se do ní zabalil, otočil se ke svému vaření.

Zanedlouho Baslim položil na stůl v obývacím pokoji dvě velké misky. Nejprve ho však spolu se židlí přenesl, aby chlapec mohl u jídla sedět na skřínce.

Přidal k nim hrst čerstvé zelené čočky a pár pořádných krajíců domácího chleba, tmavého a hrubého.

„Polévka je na stole, hochu. Pojd' a vem si.“

Chlapec si sedl na skříňku, ale do jídla se nepustil a stále byl připraven k útěku.

Baslim přestal jíst. „Co je s tebou?“

Chlapec se rychle podíval na dveře a pak sklopil zrak.

„Ah, tak tohle je to.“ Vstal a přešel ke dveřím, přičemž se snažil klást umělou nohu správně pod sebe. Vmáčkl palec do zámku a otočil se k chlapci.

„Dveře jsou odemčeny,“ oznámil mu.

„Můžeš sníst svoji večeři, nebo můžeš odejít.“ Opakoval mu to několika způsoby a byl velmi rád, když se mu zdálo, že chlapec rozumí. Domníval se, že už věděl, který jazyk by mohl být jeho mateřštinou.

Nenaléhal však, vrátil se ke stolu, pomalu si sedl a zvedl lžici. Chlapec sáhl po svojí a najednou vyskočil a letěl ke dveřím. Baslim jedl v klidu dál. Dveře zůstaly otevřeny a světlo se rozlévalo labyrintem.

Když Baslim po chvíli večeři dojedl, ucítil, že ho chlapec z úkrytu stínu sleduje. Natáhl se pro párátka a houpaje se na židli, čistil si zuby.

Aniž se otočil, řekl v jazyce, o kterém si myslel, že je chlapcův vlastní: „Půjdeš si to sníst? Nebo to mám vyhodit?“

Chlapec neodpověděl. „Dobře,“ pokračoval Baslim, „když nechceš, nutit tě nebudu, ale já musím zavřít dveře. Nemohu je nechávat otevřené,

když zde svítí světlo.“ Pomalu se zvedl, přešel ke dveřím a začal je zavírat. „Poslední výzva,“ ohlašoval, „zavírá se na noc.“

Dveře již byly téměř zavřeny, když kluk zaječel: „Počkejte!“ a protáhl se dovnitř. Bylo to v tom správném jazyce.

„Vítej doma,“ řekl Baslim tiše. „Nechávám dveře odemčeny, kdyby sis to náhodou rozmyslel.“ Vzdychl. „Kdyby to bylo na mně, tak by nebyl zamčený nikdo.“

Chlapec však nereagoval, nahrbil se nad jídlem a začal hltat, jako by se bál, že mu ho někdo vezme. Očima těkal ze strany na stranu. Baslim si sedl a pozoroval ho.

Zběsilé tempo trochu polevilo, žvýkání a polykání se však nezastavilo ani na chvíli, dokud poslední kousíček masa, poslední sousto chleba, poslední zrnko čočky nebylo rozkousáno a snědono.

U posledních soust se už ale přemáhal. Když je však spolykal, tak se narovnal, podíval se na Baslima a plaše se usmál. Baslim úsměv opětoval.

Znenadání se chlapcův úsměv vytratil. Zbledl a mírně zezelenal. Z koutku úst mu vytekl pramínek slin – a najednou mu bylo strašně zle.

Baslim vyskočil, aby zabránil nejhoršímu. „Bože na nebi, jsem to ale idiot!“ vykřikl ve své mateřštině.

Vběhl do kuchyně a vrátil se s několika hadry a kbelíkem. Otřel chlapci obličej a příkře ho uklidňoval. Nakonec setřel kamennou podlahu.

Za chvíličku přinesl mnohem skromnější porci, vývar a kousíček chleba.

„Namoč si do toho chleba a sněz to.“

„Radši ne.“

„Jen jez, teď už ti špatně nebude. Mělo mě to napadnout když jsi tak vyzábělý. Neměl jsem ti dávat takovou chlapskou porci. Jez to ale pomalu.“

Chlapec vzhlédl a zatřásla se mu brada. Zvedl opatrně lžičku. Baslim ho sledoval, dokud nesnědl vývar a většinu chleba.

„Dobře,“ řekl Baslim nakonec. „No, jdu si lehnout, chlapče. Mimochodem, jak se jmenuješ?“

Mladík zaváhal. „Thorby.“

„Thorby, pěkné jméno. Mně můžeš říkat tati. Dobrou noc.“

Odepjal si nohu, doskákal k poličce, uložil ji do ní a odskákal k posteli. Bylo to skromné lože – několik tvrdých matrací v rohu místnosti.

Namáčkl se více ke zdi, aby chlapci nechal místo, a řekl mu: „Až půjdeš spát, zhasni světlo.“ Pak zavřel oči a čekal, co chlapec udělá.

Dlouho se nedělo nic. Poté ho slyšel, jak jde ke dveřím a zhasíná světlo. Baslim vyčkával, jestli ho neuslyší otevírat dveře. Neuslyšel. Místo toho ucítil, jak se prohnula matrace, když na ni chlapec lezl.

„Dobrou noc,“ řekl znovu.

„Dobrou.“

Již skoro spal, když si povšiml, že se chlapec strašně klepe. Sáhl za sebe a ucítil jeho vystouplá žebra. Thorby se rozvzlykal. Baslim se otočil a uložil si pahýl nohy do pohodlné polohy. Položil paži okolo chlapcových třesoucích se ramen a přitáhl si k sobě jeho hlavu.

„Už je to dobré, Thorby,“ řekl klidně. „Jsi v bezpečí, už je to pryč a nikdy se to nevrátí.“

Chlapec divoce vykřikl a přitiskl se k němu. Baslim ho objímal a jemně konejšil, dokud se neuklidnil. Pak se odmlčel a čekal, dokud si nebyl jist, že Thorby spí.

Kapitola 2

THORBYHO RÁNY SE ZACELILY – Ty povrchové rychle, no a ty niterné pomalu. Starý žebrák kdesi sehnal další matraci a strčil ji do druhého rohu. Čas od času se však stalo, že se Baslim probudil a ucítil teplý ranec choulící se k jeho zádům. Tehdy věděl, že chlapec měl další zlý sen. Baslim spal lehce a nerad se o postel dělil. Nikdy však Thorbyho nenutil, aby se vrátil do té své.

Thorby občas křičel ze spaní, úzkostně sténal, ale nevzbudil se. Jednou Baslima vytrhlo ze spaní Thorbyho naříkání.

„Mami, mami!“ Potmě přelezl k jeho slamníku a sklonil se k němu. „No tak, no tak, synku, už je to dobré.“

„Tatínku?“

„Spi, synku, vzbudíš maminku.“ A dodal: „Budu u tebe, nemusíš se bát. Už nekřič. Nechceme přece vzbudit maminku... vid’.“

„Ano, tatínku.“

Stařec čekal, takřka bez dechu, až už byl celý zdřevěnělý, prochladlý a začal ho bolet pahýl. Jakmile byl přesvědčen o tom, že chlapec usnul, přelezl zase do své postele.

Tato příhoda přiměla staříka k tomu, aby vyzkoušel hypnózu. Toto umění se Baslim naučil před mnoha lety, kdy měl ještě dvě oči, dvě nohy a

žádný důvod k žebrání. Nikdy však hypnózu neměl rád, ani jako prostředek terapie. Vyznával filozofii respektu k lidské individualitě, která měla až náboženský charakter.

Hypnotizování druhých se s jeho přesvědčením neslučovalo.

Tohle však byla výjimečná situace. Bylo mu jasné, že Thorbyho odebrali rodičům velice záhy a že si na ně tedy nemohl uchovat jedinou vzpomínku. Hochův obraz vlastního života byl změtí útržků vzpomínek na pány – dobré i na ty špatné.

U každého se zas a znovu snažil zbavit se svého cejchu ničemy. Z tohoto obrazu jasně vystupovaly postavy několika těchto pánů, které přesvědčivě a hrubě vykresloval jazykem ulice.

Časoprostorové souvislosti však tento obraz postrádal. Dějištěm vždy byla nějaká farma, domácnost či překupnický tábor, nikdy to nebyla konkrétní planeta nebo hvězda (o astronomii měl jen velmi matnou představu a galaktografií byl netknut). Čas byl prostě jen 'předtím' nebo 'potom', 'krátce' nebo 'dlouze'.

Ačkoliv každá planeta měla svůj vlastní den, rok, svůj osobitý kalendář a díky vědě se sjednotily v termínech standardní vteřiny definované radioaktivním rozpadem, standardního roku převzatého ze soustavy rodiště lidstva a standardního vztažného roku, okamžiku prvního skoku z této planety, Sol III, na její satelit, negramotný Thorby přesto nebyl tímto způsobem schopen datovat ani jednu událost. Pro něj byla Země mýtem a 'den' dobou mezi dvěma spánky.

Baslim tak nedokázal odhadnout mladíkův věk. Podobal se nemutované formě plemene pocházejícího z planety Země a blížil se pubertě. Jakýkoliv odhad se však vždy zakládal na nepodložených předpokladech. Vandořané a Italoglyphové také vypadali jako původní rasa, ale třeba zrovna Vandořané potřebovali k vývinu k dospělosti trojnásobnou dobu.

Baslim si vzpomněl na zvláštní příběh o dceři zástupce konzula, jejíž druhý manžel byl pravnukem toho prvního a stejně je přežila oba. Mutace se nemusí nutně projevit ve vzezření člověka. Bylo docela dobře možné, že tenhle chlapec je ve standardních vteřinách 'starší' než Baslim. Vesmír je hluboký a lidstvo se adaptovalo různými způsoby v rozmanitých podmínkách.

Ale to je jedno, byl mladý a potřeboval pomoc.

Thorby neměl z hypnózy strach, nevěděl totiž, co to slovo znamená, a Baslim mu ho ani nevysvětloval. Jednou po večeri mu stařík prostě řekl:

„Thorby, chci, abys něco udělal.“

„Jasně, tati, a co?“

„Aby sis lehl na postel. Já tě pak uspím a budeme si povídat.“

„He? Tys to myslel asi obráceně, ne?“

„Ne. Tohle je trochu jiný spánek. Budeš moci mluvit.“

Thorby o tom pochyboval, ale nebránil se. Stařík zažehl svíčku a zhasnul žhnoucí panely. Pomocí plamene soustředil jeho pozornost a začal odříkávat starobylé floskule monotónní sugesce, uvolňování, dřímoty... spánku.

„Thorby, teď spíš, ale zároveň slyšíš, co říkám. Můžeš mi odpovídat.“

„Ano, tati.“

„Vzpomeň si na loď, která tě přivezla sem. Jak se jmenovala?“

„Veselá vdova. Ale my jsme jí tak neříkali.“

„Vzpomeň si, jak jsi se do té lodi dostal. A teď jsi uvnitř, můžeš se tam porozhlédnout. Vzpomeň si na všechno, co tam bylo. Teď se vrať, kdes byl, než jsi vstoupil na tuto loď.“

Chlapec strnul, ale neprobudil se. „Já nechci!“

„Budu s tebou. Nic se ti nestane. Jak se to místo jmenuje? Vrať se tam. Prohlídni si ho.“

Po půl druhé hodině Baslim stále ještě dřepěl nad spícím chlapcem. Pot stékal vráskami jeho tváře a byl pěkně vyveden z míry. Aby chlapce dostal do doby, kterou potřeboval prozkoumat, musel ho nutit, aby procházel zážitky, které byly nechutné i pro Baslima, starého a na ledacos zvyklého.

Zas a znovu s tím Thorby bojoval, což mu Baslim nemohl vyčítat.

Měl teď pocit, že by mohl vypočítat všechny jizvy na chlapcových zádech a jmenovat darebáky, kteří byli za každou z nich odpovědni.

Dosáhl však toho, co si předsevzal: ponořit se hlouběji, než kam sahala chlapcova vědomá paměť, až do jeho raného dětství a nakonec až k traumatickému okamžiku, kdy byl jako malý chlapeček odejmut rodičům.

Nechal chlapce v hlubokém bezvědomí a koncentroval své roztržité myšlenky. Těch několik posledních okamžiků hledání bylo tak těžkých, že už pochyboval o své soudnosti, když chtěl odkrýt zdroj všech potíží.

No ale pojďme se podívat, co vlastně objevil.

Chlapec se narodil svobodný. Ale tím si byl jist od začátku. Jeho rodným jazykem byl anglický systém s přízvukem, jehož původ nebyl Baslim schopen určit. Byl zastřený dětským žvatláním. To ho zařazovalo do hegemonie Země, bylo dokonce možné (i když nepravděpodobné), že se

narodil přímo na Zemi. Bylo to překvapení, myslel si, že mladíkovou mateřštinou je interlingua, protože jí mluvil lépe než ostatními třemi jazyky, které znal. Co dál? No, chlapcovi rodiče byli určitě mrtvi, jestli se dalo věřit zmateným a vyděšeným vzpomínkám, které vyšťoural ze zákoutí jeho lebky. Nebylo možné zjistit jméno jeho rodiny nebo je jakkoli identifikovat – byl to prostě 'tatínek' a 'maminka'. Baslim se tedy vzdal svého zpola zformovaného plánu – pokusit se dostat z něj pár slov o jeho příbuzných. No a teď, aby již ukončil tato muka, musel chlapce dovést k tomu, kvůli čemu tu námahu vůbec podnikali.

„Thorby?“

Chlapec zasténal a trhl sebou. „Ano, tati?“

„Stále spíš. Nevzbudíš se, dokud ti neřeknu.“

„Nevzbudím se, dokud mi neřekneš.“

„Až ti řeknu, tak se okamžitě probereš. Budeš se cítit dobře a nebudeš si pamatovat nic z toho, o čem jsme spolu mluvili.“

„Ano, tati.“

„Zapomeneš. Budeš se ale cítit dobře. Asi po půl hodině budeš znovu ospalý. Řeknu ti, aby sis šel lehnout, a ty půjdeš do postele a hned usneš. Prospíš celou noc. Budeš spát dobře a budeš mít krásné sny. Už nebudeš mít žádné zlé sny. Opakuj to.“

„Už nebudu mít žádné zlé sny.“

„Nikdy už nebudeš mít žádný zlý sen. Už nikdy.“

„Už nikdy.“

„Tatínek a maminka nechtějí, abys měl zlé sny. Jsou šťastní a chtějí, abys byl také šťastný. Když se ti o nich bude zdát, budou to vždycky jen šťastné sny.“

„Šťastné sny.“

„Teď už je všechno v pořádku, Thorby. Začínáš se probouzet. Probouzíš se a nevzpomínáš si na nic, o čem jsme spolu mluvili. Nikdy však už nebudeš mít žádné zlé sny. Vzbud' se, Thorby.“

„Jé, já jsem usnul. Mám zato, že jsem ti dal zabrat, tati. Nešlo ti to, eh?“

„Všechno je v nejlepším pořádku, Thorby.“

Trvalo více než jedno sezení, než ty duchy zkrotili. Noční můry se vytrácely a nakonec ustaly úplně. Baslim nebyl dostatečně zkušený na to, aby odstranil špatné vzpomínky, ty zůstaly. Dokázal Thorbymu jen vštípit několik sugescí, které zabraňovaly v tom, aby byl kvůli nim nešťastný. Ale

Baslim by mu nevzal jeho vzpomínky, ani kdyby byl dostatečně zručný na to, aby to dokázal. Pevně věřil, že zážitky člověka patří jenom jemu a že ani ty nejhorší by mu neměly být odebrány bez jeho svolení.

Jak se Thorbyho noci uklidnily, tak se naopak staly rušnými jeho dny. Během jejich raného partnerství bral ho Baslim vždycky s sebou. Po snídani se odbelhali na náměstí Svobody. Baslim se usadil na dlažbu a Thorby stál nebo dřepěl vedle něho, díval se hladově a držel misku. Místo si vybrali vždycky tak, aby překáželi v cestě pěším. Nikdy však ne více, než, aby si za to vysloužili pouhé nesouhlasné mručení policie. Thorby se naučil, že žádný z obyčejných policajtů na náměstí nikdy nereagoval důrazněji než jenom mručením. Dohoda s Baslimem byla vždy pro podplacenou policii výhodná.

Pravidla této starobylé živnosti si Thorby osvojil rychle. Poznal, že muži doprovázející ženy bývají štedří, oslovit však musí vždy ženu, že je marné oslovovat ženy bez doprovodu (kromě těch bez závoje), že výsledkem dotírání na osamocené muže bývá někdy milodar, často však také kopanec, že astronauti, kteří slezli na hlínu, dávají slušně. Baslim ho vedl k tomu, aby neměl v misce mnoho peněz, aby tam nebyly ty největší drobáky ani mince vysokých hodnot.

Zpočátku byl Thorby pro tuhle práci přímo dělaný: malý, vychrtlý, boláky pokrytý, radost se na něj podívat. Bohužel, zakrátko už vypadal lépe. Baslim to napravoval líčidly, stíny pod očima a fingováním vpadlých tváří. Děsivé umělohmotné udělátko připevněné k jeho koleni naturalisticky simulovalo obrovský vřed, nahrazující boláky, které již dávno zmizely. Cukrová voda mu dodávala na atraktivnosti pro mouchy – lidé se odvraceli, hned jak vhodili mince do misky.

Hůře se již maskovaly důsledky jeho dobrého živobytí, ale protože teď rok či dva rychle rostl, zůstal hubený, ačkoliv měl dvě vydatná jídla denně a postel, na které mohl spočinout.

Thorby si však osvojoval další cenné zkušenosti ulice.

Jubbulpore, metropole Jubbulu a stejně tak Devíti světů, hlavní sídlo Sargonu, se pyšnilo více než třemi tisíci koncesovanými žebráky a dvojnásobným počtem pouličních prodavačů. Bylo zde víc náleven než chrámů a víc chrámů než v jakémkoli jiném městě Devíti světů. Ulice se hemžily nespočetnými davy zlodějů, umělců v tetování a piercingu, prostitutek, lupičů fasádníků, pokoutních veksláků, kapsářů, kartářek, teploušů, nájemných vrahů a větších či menších mizerů. Ti se chvástali, že

v prostoru jednoho li mezi věží kosmodromu a koncem třídy Devíti může člověk za hotové peníze sehnat cokoli ze známého vesmíru, od hvězdoplánu po deset zrněk kosmického prachu, od zkompromitování něčího renomé po hábit senátora se senátorem uvnitř.

Thorby prakticky nebyl součástí podsvětí, jelikož měl právně uznaný status (otrok) a koncesovanou živnost (žebřák). Přesto v něm však byl a sledoval ho z žabí perspektivy. Pod ním na společenském žebříčku již nebyly žádné příčky.

Jako otrok se naučil lhát a krást stejně přirozeně, jako se jiné děti učí zdvořilému chování, ale ještě mnohem rychleji. Zjistil však, že tyto hanebné sklony se na rubové straně města vyvinuly do naprosté dokonalosti.

Když byl o něco starší, naučil se řeč a vyznal se, tak ho Baslim začal posílat na pochůzky, nákupy a někdy také, aby to zkusil na vlastní pěst, zatímco staroch zůstal na obvyklém místě. A tak upadl do špatné společnosti, jestli se vůbec dá upadnout z nulové úrovně.

Jednoho dne se vrátil s prázdnou miskou. Baslim se na nic nevyptával, ale chlapec začal vysvětlovat. „Podívej, tati, zvládl jsem to!“ Zpod bederní roušky vytáhl ozdobný šál a pyšně mu ho ukazoval. Baslim se ani neusmál, ani si ho neprohlédl.

„Kdes ho vzal?“

„Zdědil jsem ho!“

„No jasně. Ale po kom?“

„Po jedné paní. Moc pěkné paní, vznešené.“

„Ukaž, podívám se na rodový znak. Mmm... asi Lady Fadsica. Ano, myslím, že je pěkná. Ale jak to, že nejsi ve vězení?“

„Ale prosím tě, tati, to byla brkačka! Ziggie mě vzal do učení. Umí spoustu triků. Je prima... měl bys ho vidět při práci.“

Baslim přemýšlel, jak má učit mravním zásadám zbloudilé kotě. Věděl, že s ním nemůže rozebírat termíny etiky v abstraktní rovině. Nic z chlapcova minulého prostředí, nic z jeho dnešního okolí mu takovou rozmluvu neumožňovalo.

„Thorby, proč chceš měnit živnost? V naší branži stačí platit provizi policii, poplatky spolku, ve svátek obětovat v chrámu a jseš bez starostí. Cožpak jsme někdy hladověli?“

„Ne, tati, ale podívej se na to. To muselo stát skoro stellar.“

„Řek' bych, že nejmiň dva. Překupník ti ale dá dva minimy – když bude mít rozdavačnou náladu. V misce bys donesl víc.“

„No... tak se do toho víc obuju. A je to větší legrace než žebrání. Měl bys vidět, jak se v tom Ziggie umí pohybovat.“

„Já jsem ho viděl. Je šikovný.“

„Je nejlepší!“

„Přesto si myslím, že se dvěma rukama by mu to šlo líp.“

„No, možná, ale ty potřebuješ jenom jednu a on mě učí, jak mám užívat obou.“

„To je dobře. Ale možná bys měl vědět, že můžeš být jednoho dne o jednu kratší, stejně jako Ziggie. Víš, jak přišel Ziggie o ruku?“

„He?“

„Znáš trest, myslím, když tě chytí?“

Thorby neodpovídal. Baslim pokračoval: „Jednu ruku za první přečin – to je cena, kterou Ziggie zaplatil za to, aby se naučil své řemeslo. Ano, je dobrý, protože je pořád na nohou a věnuje se své živnosti. Víš, co to stojí, když tě chytí podruhé? Už nejen druhou ruku. Víš co?“

Thorby polkl. „Nevím přesně.“

„Myslím, žeš o tom už určitě slyšel, jen si to nechceš zapamatovat.“ Baslim si přejel palcem po krku.

„Tohle čeká Ziggiho příště – přijde o hlavu. Soudci Jeho Jasnosti soudí, že ten, kdo se nepoučil poprvé, nepoučí se ani podruhé, a tak ho nechají popravit.“

„Ale tati, mě nechytí! Já budu strašně opatrný... přesně jako dneska. Slibuju!“

Baslim si povzdechl. Ten mladík stále ještě věřil, že jemu se to nemůže stát.

„Thorby, přines své potvrzení o prodeji.“

„A na co, tati?“

„Dones ho.“

Chlapec pro něj došel a Baslim si ho prohlížel – „dítě mužského pohlaví, registrační číslo (levé stehno) 8KX40367“ – devět minimů a vypadni odtud, ty...! Podíval se na Thorbyho a náhle si uvědomil, že je o hlavu větší, než byl onoho dne.

„Podej mi propisku. Osvobodím tě. Už na to myslím delší dobu, ale zdálo se, že je ještě čas. Teď již ale nastal, zítra si dojdeš do Královského archivu a necháš to zaregistrovat.“

Thorbymu spadla čelist. „A proč, tati?“

„Ty nechceš být svobodný?“

„Uh... no... tati, já patřím rád tobě.“

„Díky, chlapče. Ale já to musím udělat.“

„Chceš mě odtud vyhodit?“

„Ne. Můžeš zůstat. Ale pouze jako svobodný. Víš, synu, pán je zodpovědný za svého otroka. Kdybych byl urozený a ty bys něco provedl, dostal bych pokutu. Ale protože nejsem... tak si musím dávat pozor na svoji ruku, stejně jako na nohu a oko. Myslím, že jinak už bych to nezvládl. Jestliže se tedy rozhodneš vyučit se Ziggihovo řemeslu, raději tě osvobodím. Nemohu riskovat. Budeš to musit zkusit na vlastní triko, já už jsem ztratil příliš mnoho. Příště už by bylo lepší, kdyby mě popravili.“

Vykreslil mu to ve velmi temných barvách, nezmínil se o tom, že zákon je zřídkakdy tak nesmlouvavý. Ve skutečnosti byl otrok, v případě že pán neměl žádný jiný majetek, zabaven, prodán a výtěžku bylo užito jako náhrad škody. Byl-li pánem obyčejný občan, mohl být odsouzen též k bičování, seznal-li soudce, že je spoluzodpovědný za otrokův zločin. Baslim však vpravdě uvedl přesné znění zákona: Protože pán užívá veškeré svobody nevolníka, je proto odpovědný svou vlastní osobou za činy svého otroka, i trestem nejvyšším.

Thorby začal natahovat, poprvé od okamžiku, kdy se poznali. „Nepouštěj mě, tati – prosím ne! Já mám patřit tobě.“

„Je mi líto, synu. Řekl jsem ti, že nemusíš odejít.“

„Prosím, tati. Já už nikdy nic nešlohnou!“

Baslim ho vzal za rameno. „Koukni na mě, Thorby. Něco ti nabídnu.“

„He? Cokoli řekneš, tati. Dokud...“

„Počkej, ještě nevíš, o co jde. Zatím ty dokumenty nepodepíšu. Musíš mi ale slíbit dvě věci.“

„He? Jasně. Jaký?“

„Nespěchej. První je, že slibuješ, že už nikdy nikomu nic neukradneš. Ani bohatým paničkám na nosítkách, ani chudým lidem, jako jsme my. To první je příliš nebezpečné a to druhé... hm, to je ostuda, i když asi nevíš, co to znamená. Druhá věc je slib, že mi nikdy nebudeš v ničem lhát... v ničem.“

Thorby pomalu řekl: „Slibuji.“

„Nemám na mysli jen lhaní o penězích, které přede mnou schováváš. Myslím lhaní vůbec. Mimochodem, matrace není místem, kam se dávají peníze. Podívej se na mě, Thorby. Víš, že mám známé po celém městě.“

Thorby přikývl. Nosil od starocha zprávy různým lidem na různá místa. Baslim pokračoval: „Když něco ukradneš, tak se to dozvím... nakonec. Když mi zalžeš, tak na to přijdu... nakonec. Lhaní ostatním lidem je tvoje věc, ale říkám ti: Jakmile si lidé o někom řeknou, že je lhář, tak by mohl klidně oněmět, protože lidé neposlouchají vítr. Toho dne, kdy se dozvím, žeš něco ukradl... nebo ten den, kdy tě přistihnu při lži... podepíšu tvé papíry a osvobodím tě.“

„Ano, tati.“

„Ale to není všechno. Vyhodím tě s tím, co jsi měl, když jsem tě koupil – kus hadru v pase a tucet modřin. Ty a já spolu skončujeme. Potkám-li tě ještě někdy, plivnu na tvůj stín.“

„Ano, tati. Ach, to ti nikdy neudělám, tati!“

„Doufám, že ne. Běž spát.“

Baslim ležel, nespál a dělal si starosti, jestli nebyl příliš drsný. Ale, ksakru, svět je drsný a on ho musí naučit v něm žít. Zaslechl cosi jako myší hryzáni. Ležel tiše a poslouchal. Za chvíličku uslyšel, jak chlapec pomalu vstal a šel ke stolu. Pak zaslechl tlumené cinknutí mincí pokládaných na dřevo a chlapce, jak se vrací ke svému slamníku. Až uslyšel, že chlapec začal chrápat, tak teprve byl schopen usnout sám.

Kapitola 3

VELMI DLOUHO BASLIMOVI TRVALO, než Thorbyho naučil číst a psát v sargonštině a interlingue. Musel ho pobízet pohlavky a dalšími jinými podněty, než jeho zájem o intelektuální činnosti dosáhl alespoň nuly. Díky události se Ziggim a také tomu, že Thorby stále rostl, uvědomil si Baslim, že čas nestojí, ale plyne, a dvojnásob rychle mladým.

Thorby nedovedl přesně vymezit okamžik, kdy pochopil, že tat'ka není jen pouhým a úplným žebrákem. Měly mu napovědět úzkostlivě přesné instrukce, které teď dostával, často prováděné tak neskutečnými pomůckami, jako bylo záznamové zařízení, promítačka či zprávy uložené ve spánku do podvědomí. Tehdy ho však nepřekvapovalo vůbec nic z toho, co tat'ka dělal nebo řekl – byl pro něj tím, kdo všechno věděl a se vším si

uměl poradit. Thorby dobře poznal celou řadu dalších žebráků. Tedy, dost dobře na to, aby viděl, jak dalece se od nich Baslim liší. Tyhle rozdíly ho však neznepokojovaly – tat'ka byl tat'ka, stejně samozřejmý jako slunce nebo déšť.

Venku nikdy nehovořil o tom, co dělali doma, ani o tom, kde to vůbec je. Nikdy k nim nikdo nepřišel na návštěvu. Thorby si získal řadu přátel a Baslim jich měl tucty, či spíše stovky, a město znal dopodrobna snad úplně celé. Do Baslimovy skrýše však měl přístup pouze Thorby. Uvědomoval si, že tat'ka se věnuje též věcem, které nesouvisejí se žebráním. Jednou večer, když šli spát jako obvykle, se Thorby před svítáním vzbudil, protože slyšel někoho šramotit. Rozespale zavolal: „Tati?“

„Ano. Spi ještě.“

Ale chlapec vstal a rozsvítil zářivky. Byl si vědom toho, že pro Baslima není jednoduché chodit zde potmě bez své nohy, a kdyby chtěl podat sklenku vody nebo něco, tak by mu pomohl. „Jsi v pořádku, tati?“ ptal se, když se otáčel od vypínače.

Nato vyjekl ohromným úlekem. Proti němu stál cizí člověk, gentleman. „Nic se neděje, Thorby,“ řekl cizinec tat'kovým hlasem. „Ničeho se neboj, synu.“

„Tati?“

„Ano, synu. Nezlob se, že jsem tě vylekal. Měl jsem se převléct, než jsem sem přišel. Okolnosti mi to ale nedovolily.“ Začal si svlékat nóbl oblečení.

Když si sundal i společenský čepec, tak už byl tat'kovi podobný... až na jedno. „Tati... tvoje oko.“

„Ach, ano. Jde vyndat stejně dobře jako nasadit. Sluší mi to více se dvěma očima, co myslíš?“

„Já nevím.“ Nedůvěřivě si ho prohlížel. „Moc se mi nelíbí.“

„Hm, dobře. Jen málokdy mě s ním uvidíš. Když už o tom teď víš, tak nebudeš příště tak překvapen.“

Ale Thorby byl stále překvapený. Všechno, co teď Baslim dělal, viděl poprvé. Baslim nejprve vylovil z příborníku nádobky a tácky. Vypadalo to, že má vzadu tajnou přihrádku. Pak si vyndal umělé oko a velmi opatrně ho rozšrouboval na dvě poloviny. Pinzetou z něj vyjmul malinký váleček.

Thorby sledoval průběh fotomontáže, ale nerozuměl ničemu. Všiml si jen, že Baslim pracoval velice pečlivě a že stále sledoval čas. Nakonec mu řekl:

„Připrav se na cestu. Nezdržuj se se snídaní. Můžeš si vzít kousek chleba s sebou.“

„Co?“

„Tak dělej, nemáme čas.“

Thorby se naličil, omotal se hadrem a začernil si tváře.

Baslim čekal s fotografií a malým plochým válečkem v ruce. Váleček byl. velký asi jako půlminim. Strčil fotku Thorbymu před oči. „Podívej se na něj. Zapamatuj si ho.“

„Proč?“

Baslim dal fotku stranou. „Poznal bys toho muže?“

„Eh... ukaž mi ji ještě jednou.“

„Musíš si ho zapamatovat. Pořádně si ho prohlídni.“

Thorby to udělal a řekl: „Jo, teď už ho poznám.“

„Bude v jednom z těch výčepů u brány. Nejdřív zkus Mother Shaunt's, pak Supernova a Veiled Virgin. Když ho nepotkáš, tak pracuj po obou stranách ulice Blaženosti, dokud se tak nestane. Musíš ho najít před třetí hodinou.“

„Najdu ho, tati.“

„Potom si dej do misky tohle a několik mincí, normálně mu řekni o milodar, ale nezapomeň se mu zmínit o tom, že jsi synem Baslima Chromáka.“

„Chápu, tati.“

„Tak běž.“

Thorby se nezdržoval tím, že by zacházel ke kosmodromu. Bylo ráno a po včerejším Svátku devátého měsíce byl vzhůru málokdo. Cestou se ani nesnažil předstírat žebrání, šel tou nejpřímější cestou, přes zadní dvorky, ploty, postranními uličkami. Vyhýbal se jen ospalým nočním hlídkám. Přestože se do kýžené části města dostal velmi rychle, neměl štěstí. Dotyčného nenašel v žádné z putyk, o kterých mluvil Baslim, ani nikde jinde v Blažené ulici.

Končila lhůta, ve které ho měl najít, a Thorby si už začal zoufat. Vtom ho spatřil, jak vychází z místa, kde už ho hledal. Thorby přeběhl ulici a přiblížil se k němu.

Šel s nějakým dalším mužem a to nebylo nejlepší. Nehledě na to, Thorby spustil: „Almužnu, vznešení pánové! Almužnu, Bůh vám to oplatí.“

Ten druhý mu hodil minci, kterou Thorby zkusil mezi zuby.

„Bůh vám žehnej, pane!“ Otočil se k tomu pravému.

„Almužnu, vzácný pane. Podarujte nebohého. Jsem syn Baslima Chromáka a...“ Druhý mu adresoval kopanec. Thorby se mu vyhnul a opakoval: „... syn Baslima Chromáka. Starý chudák Baslim, potřebuje trochu jídla a léky. Jsem na to sám...“

Muž z fotografie sáhl po peněženke. „Nedělej to,“ radil mu ten druhý. „Jsou to všechno lháři a už dostal dost, aby nás nechal na pokoji.“

„Pro štěstí našeho letu,“ opáčil mu hledaný.

„Počkej...“ Šátral v peněženke, pak mrkl do misky a něco tam dal.

„Děkuji vám, pánové. Ať máte doma samé kluky.“ Thorby se odšoural a až pak se podíval. Ten malinký plochý váleček byl pryč.

Pracoval na Blažené ulici a docela se mu dařilo. Před cestou domů se zastavil na náměstí. Ke svému překvapení našel Baslima sedět na svém oblíbeném místě vedle aukčního špalku, čelem ke kosmodromu. Thorby k němu sklouzl na zem. „Hotovo.“ Staroch cosi zabrbľal.

„Proč nejdeš domů, tati? Jseš určitě unavený. Já už jsem pár drobáků sehnal.“

„Mlč. Almužnu, vznešená paní! Almužnu ubohému mrzákovi.“

Po třetí hodině, kdy s hromovým 'rrrřšš!' odstartovala jakási loď, se zdálo, že si staroch oddechl.

„Co to bylo za loď?“ zeptal se Thorby. „To nebyla syndonská linka.“

„Cikánská děva Svobodných kupců. Má namířeno k hranici... a je na ní tvůj přítel. Ty teď půjdeš domů a uděláš si snídani. Nebo ne, běž si ji koupit, za odměnu.“

Baslim se už ani trochu nesnažil skrývat před Thorbym své mimoprofesionální aktivity. Nikdy mu však nevysvětlil, co a jak. V některé dny žebřal jen jeden z nich, a to bez výjimky na náměstí Svobody, protože, jak se ukázalo, Baslim se obzvláště zajímal o přílety a odlety lodí, a především o přesuny lodí otrokářských, a o aukce, které následovaly vždy po příletu jedné z nich.

Thorby se stal pro Baslima užitečnějším, když trochu pokročil v učení. Staroch zřejmě věřil, že každý má perfektní paměť, a byl dostatečně umíněný, aby prosadil své mínění bez ohledu na chlapcovo žehráni.

„Ó, tatko, jak si můžeš myslet, že si to stihnu zapamatovat? Vždyť jsi mě na to nenechal ani podívat.“

„Tuhle stranu jsem ti ukazoval nejméně tři vteřiny. Proč sis ji nepřečetl?“

„E? Nestihl jsem to.“

„Já jsem to stihl, tak ty můžeš taky. Thorby, viděl jsi žongléry na náměstí. Viděl jsi starého Mikkiho stát na hlavě, žonglovat s devíti dýkami a přitom nohama roztáčet čtyři obruče?“

„Jasně.“

„Umíš to?“

„Ne.“

„Mohl by ses to naučit?“

„Uh... nevím.“

„Každý se může naučit žonglovat... chce to jen hodně cvičit a občas dostat výprask.“ Staroch vzal lžíci, propisku a nůž a zručně s nimi pohazoval. Po chvíli mu věci upadly a tak toho nechal. „Kdysi jsem to trochu dělal, jen tak pro legraci. A tohle je žonglování s myšlením... a to se také může naučit kdokoliv.“

„Ukaž mi, jaks to dělal, tati.“

„Až jindy, když se budeš chovat slušně. Teď se učíš používat svoje oči. Tohle žonglování s myslí vymyslel kdysi dávno jeden velmi moudrý pán. Jmenoval se doktor Renshaw a byl z planety Země. O Zemi jsi už slyšel.“

„No... jasně, slyšel jsem o ní.“

„Mmm... ale asi tomu moc nevěříš, co?“

„Hm, nevím... ale všechny ty řeči o zmrzlý vodě padající z oblohy, o deset stop vysokých kanibalech, o věžích vyšších než Prezídium a o pidimužících, ne větších než panenky, kteří žijí na stromech – tedy nejsem blázen, tati.“

Baslim vzdychl a zeptal se sám sebe, pokolikáté už si od té doby, co si uvázal na krk syna.

„Ty povídačky jsou samozřejmě trochu popletené. Jednoho dne – až budeš umět číst – ti ukážu knihy, kterým budeš moci věřit.“

„Ale já umím číst už teď.“

„To si jenom myslíš. Země skutečně existuje, Thorby, a určitě je podivná a nádherná – nejobdivuhodnější ze všech planet. Žila a umřela na ní spousta moudrých mužů – samozřejmě, že v obvyklém poměru k bláznům a lumpům, kteří jsou všude na světě. Něco z moudrosti těch prvních se zachovalo i pro nás. Samuel Renshaw byl jedním z těch moudrých mužů. Dokázal, že většina lidí projde svým životem jakoby v polospánku a navíc ukázal, jak se může člověk probudit a žít. Jak skutečně

vidět očima, slyšet ušima, cítit jazykem, myslet rozumem a dokonale si pamatovat všechno, co jsi viděl, slyšel, ochutnal a o čem jsi přemýšlel.“

Staroch dloubl do svého pahýlu. „Tohle ze mě nedělá mrzáka. Jedním okem vidím víc než dvěma. Postupem času slyším čím dál hůř... ale ne tak špatně jako ty, protože to, co slyším, si i zapamatuji. Kdo z nás je mrzák? Ale ty, synu, nezůstaneš mrzákem, protože já tě probudím, i kdybych ti měl toho Renshawa do hlavy namlátit!“

Když se Thorby naučil svůj mozek používat, tak si to zamiloval. Vypěstoval si tak neukojitelnou chuť na potištené stránky, že mu Baslim musel každou noc nařizovat, aby už prohlížečku vypnul a šel spát. Thorby neviděl žádný užitek ve většině věcí, ke kterým ho taťka nutil – například v jazycích, o kterých nikdy předtím neslyšel. Nebyly však složité, když už teď věděl, jak svůj rozum využívat. Navíc zjistil, že staroch má cívky a pásky, které může číst nebo poslouchat pouze v těchto „nepotřebných“ jazycích. Oblíbil si historii a galaktografii. Jeho vlastní svět, rozprostírající se na miliony světelných let, se pro něj stal tak samozřejmým jak pero otrokářského komisionáře dříve.

Thorby se vydal k novým horizontům s gustem dítěte, které objevilo vlastní ručičky.

V matematice však Thorby žádný užitek neviděl. Snad jen primitivní schopnost počítat peníze. Časem však pochopil, že žádný účel ani mít nemusí. Stala se pro něj prostě hrou, něco jako šachy, ale mnohem zábavnější.

Občas staroch dumal nad tím, jaký to všechno má smysl. Ted' už mu bylo jasné, že chlapec je mnohem bystřejší, než si kdy myslel. Ale bylo to vůči němu fér? Jaké možnosti může mít na Jubbulu otrok žebráka? Nula umocněná na n-tou zůstane vždycky nulou.

„Thorby!“

„Ano, tati, momentík, jsem uprostřed kapitoly.“

„Pak si to dočteš. Chci si s tebou promluvit.“

„Ano, můj pane. Ano, mistře. Hned to bude, šéfe.“

„A nebud' hubatý.“

„Promiň, tati. Co máš na srdci?“

„Co uděláš, synu, až zemřu?“

Thorby vypadal přepadle. „Není ti dobře, tati?“

„Ale ne. Pokud se nemýlím, ještě pár let zde pobudu. Může se ale stát, že se neprobudím zítra. V mém věku už nevíš dne ani hodiny. Kdyby se to stalo, co bys dělal? Podržel by sis můj rajón na náměstí?“

Thorby neodpověděl. Baslim pokračoval: „To nesmíš udělat a oba to dobře víme. Jsi už dost velký na to, abych vyprávěl smyšlené pohádky. Už nejsou tak přesvědčivé jako dřív, když jsi byl malý.“

Thorby pomalu řekl: „Nechtěl jsem tě obtěžovat, tati.“

„Copak jsem si stěžoval?“

„Ne.“ Thorby váhal. „Trošku jsem o tom přemýšlel. Tati, mohl bys mi najít práci v nějaké továrně.“

Staroch zlostně gestikuloval. „To není žádné řešení! Ne, synu, chystám se tě poslat pryč.“

„Tati! Slíbils, že to neuděláš.“

„Nic jsem ti neslíbil.“

„Ale já nechci být osvobozen, tati, jestli mě osvobodíš – tedy, jestli to uděláš, tak stejně neodejdu!“

„Tak jsem to zrovna nemyslel.“

Thorby se na chvílku odmlčel. „Ty mě chceš, tati, prodat?“

„Ne, ne tak úplně. No... ano a ne.“

Thorbyho tvář pozbyla výrazu. Nakonec tiše řekl: „Ať je tomu, jak chce, myslím, že vím, o čem mluvíš... a mám za to, že bych se neměl vzpouzet. Máš na to právo a jsi tím nejlepším... pánem..., jakého jsem kdy měl.“

„Nejsem tvým pánem!“

„Ten dokument tvrdí něco jiného. A souhlasí s číslem na mé noze.“

„Takhle se mnou nemluv. Už nikdy se mnou takhle nemluv.“

„Otrok by měl raději mluvit takhle, anebo by měl mlčet.“

„No tak, proboha, mlč! Poslouchej, synu, nech mě to vysvětlit. Tady ti pšenka nepokvete a oba to dobře víme. Když zemřu dřív, než tě osvobodím, tak tě vrátí na Sargon a...“

„To by mě museli nejdřív chytit!“

„A to by udělali. Ale samotné propuštění na svobodu nic neřeší. Jaké možnosti se nabízejí osvobozeným? Žebrání, ano – ale to by sis musel vyrazit oči, aby se ti to dařilo, až dospěješ. Většina osvobozených pracuje, jak víš, pro své bývalé pány, protože prostí občané mají velmi hloupé předsudky. Bývalé otroky nenávidí a za nic na světě by s nimi nepracovali.“

„Nedělej si starosti. Já to nějak zvládnu.“

„Dělám. Poslouchej. Udělám to tak, že tě jako prodám jednomu muži, který tě odtud odveze. Ale ne otrokářskou lodí, normální lodí. Nezaveze tě ale do místa, které budeš mít vyznačeno na letence, ale vy-“

„Ne!“

„Neskákej mi do řeči. Vysadí tě na planetě, kde je otroctví postaveno mimo zákon. Nevím na které, protože nemůžu vědět, jaký bude mít ta loď letový plán. Nevím ani, jaká loď to bude. Detaily musím ještě domyslet. Mám ale pocit, že dokážeš přežít v jakékoli svobodné společnosti.“

Baslim se odmlčel, aby podumal nad myšlenkou, která na něj často dotírala. Měl ho poslat na svou vlastní rodnou planetu? Ne, nejenže by bylo velmi složité to provést, ale navíc to nebylo místo, kde by se obešel nezkušený imigrant... Musí chlapce poslat do jednoho z těch hraničních světů, kde je bystrý mozek a ochota pracovat vším, co člověk potřebuje. V dosahu obchodních cest podnikaných z Devíti světů bylo takových míst několik. Unaveně dychtil po tom, aby znal nějaký způsob, jak se dovědět, kde je chlapcova vlastní domovská planeta. Snad tam má příbuzné, lidi, kteří by mu pomohli. Ksakru, vždyť přece musí být nějaký způsob, jakým se identifikují lidé celé galaxie!

Baslim navázal: „To je to nejlepší, co mohu udělat. Budeš se muset chovat jako otrok – až tě prodám a než tě odvezou, ale co je pár týdnů proti příležitosti...“

„Ne!“

„Nebud' hloupý, synu.“

„Možná, že jsem. Ale tohle neudělám. Zůstanu tady.“

„Tak? Synu... Nerad ti to připomínám – ale v tom mi nemůžeš zabránit.“

„Co?“

„Jak jsi připomněl, existuje dokument, který říká, že to udělat můžu.“

„Ach.“

„Běž si lehnout, synu.“

Baslim nespál. Asi za dvě hodiny potom, co zhasli, uslyšel Thorbyho rychle vstát. Z tlumených zvuků, které k němu doléhaly, byl schopen určit každyčkový chlapcův pohyb. Thorby se oblékl (což nebylo těžké, stačilo si uvázat bederní roušku), přešel do vedlejší místnosti, zašmátral v almárce na potraviny, zhluboka se napil a odešel. Svoji misku si nevzal. K polici, kde byla, se ani nepřiblížil.

Když odešel, tak se Baslim otočil na druhý bok a snažil se usnout, ale tupá bolest v nitru mu to nedovolovala. Ani ho nenapadlo, aby chlapci bránil. Měl příliš sebeúcty na to, aby nerespektoval rozhodnutí, které učinil druhý člověk.

Thorby byl pryč čtyři dny. Vrátil se v noci. Baslim ho zaslechl, ale znovu neřekl ani slovo. Místo toho spokojeně usnul a spal tvrdě, poprvé od té doby, co Thorby odešel. Vstal však jako obvykle a řekl: „Dobré ráno, synu.“

„Uf, dobré ráno, tati.“

„Pojď snídat. Musím pak někam zajít.“

Za okamžik si sedli nad své misky s horkou kaší. Baslim jedl jako obvykle, rozvážně a lhostejně. Thorby se v jídle jen šťoural. Nakonec vyhrkl: „Kdy mě, tati, chceš prodat?“

„Nikdy.“

„Co?“

„Ten den, co jsi odešel, jsem zaregistroval v Archivu tvé propuštění z otroctví. Jsi teď svobodný člověk, Thorby.“

Thorby vypadal vyplašeně, sklopil zrak do své misky. Lžící dělal kopečky kaše, které se bortily hned, jak je vytvaroval. Konečně řekl: „Přál bych si, abys to neudělal.“

„Nechtěl jsem, aby tě označili za zběhlého otroka, kdyby tě náhodou někde chytili.“

„Óh.“ Thorby zapřemýšlel. „Ty myslíš na ten trest, že jo? Díky, tati, mám pocit, že jsem udělal tak trochu pitomost.“

„Možná. O těch trestech jsem ale nepřemýšlel. Stopy po bičování se rychle zacelí a vypálený cejch brzy přebolí. Báł jsem se toho, že by tě chytili podruhé. Je lepší být hned popraven než být chycen s vypáleným cejchem.“

Thorby přestal jíst úplně. „Tati, co se s tebou stane po té lobotomii*¹?“

„Hmm... řekněme, že ti to pak připadá snesitelné i v thoriových dolech. Nebudeme o tom ale mluvit při jídle. A když už jsem u toho, pokud jsi dojedl, tak si vem misku a nelelkuj. Dnes ráno je aukce.“

„Chceš říct, že můžu zůstat?“

¹ lobotomie: chirurgické přerušení nervových spojů čelních laloků od ostatních částí mozku

„Tady jsi doma.“

Baslim mu od té doby již nikdy nepřipomněl, že odešel. Osvobozením se jejich spolupráce ani vztah nijak nezměnil. Thorby zašel do Královského archivu, uhradil poplatek a obvyklé všimné a přes jeho rodové číslo mu byla vytetována čára. Vedle mu vytetovali úřední symbol Sargonu, číslo svazku a strany, kam byl zaznamenán jeho nový status. Stal se svobodným subjektem Sargonu a byl oprávněn k placení daní, k vojenské službě a ke smrti hladem bez jakýchkoli omezení. Úředník, který tetování prováděl, se mrkl na Thorbyho řadové číslo a řekl:

„Nevypadá to, že bys ho měl od narození. Tvůj starej zkrachoval? Nebo tě tvoji prodali, aby se tě zbavili?“

„Do toho ti nic není!“

„Nebud' drzej, kluku, nebo uvidíš, že tahle jehla umí být mnohem nepříjemnější. Tak a teď mi pěkně odpověz. Tohle je komisionářská značka, ne od soukromého vlastníka, a podle toho, jak je roztažená a vybledlá, ti mohlo být tak pět nebo šest. Kdy a kde to bylo?“

„Já nevím. Čestné slovo.“

„Tak? Tohle říkám staré, když se mě ptá na nějaký osobní záležitosti. Nech toho vrtění, už to skoro je.“

Tak... blahopřeji a vítám tě mezi nás svobodné. Já byl osvobozen už před hejnem let a můžu ti říct, že zjistíš, že jsi sice volnější, ale ne vždy to pro tebe bude pohodlnější.“

Kapitola 4

THORBYHO ŽIVOT SE PROPUŠTĚNÍM z otroctví nezměnil, jen noha ho pár dnů bolela. Ale jako žebrákovi se mu již opravdu začínalo nedařit. To dá rozum, že silný, zdravý mladík nesvádí k tolika milodarům jako podvyživené dítě.

Baslim ho často, jakmile ho Thorby doprovodil na jejich stanoviště, posílal na různé pochůzky anebo mu řekl, aby šel domů a studoval. Jeden z nich byl však na náměstí stále. Baslim čas od času někam zmizel. Někdy to Thorbymu řekl předem, jindy odešel znenadání. Pak měl Thorby za úkol sedět přes den v jejich rajónu, všimnout si příletů a odletů, analyzovat zmatené dění otrokářských aukcí a díky kontaktům v okolí portu, ve vinárnách a mezi ženami bez závoje sbírat informace o dopravním ruchu.

Jednou Baslim zmizel na dvě nóny*².

Když se Thorby ráno probudil, byl zkrátka pryč. Ještě nikdy na tak dlouhou dobu neodešel. Thorbyho stále napadalo, že by na sebe měl tat'ka dávat pozor, a stále se mu vracela neodbytná vidina mrtvého starce ležícího ve škarpe. Zůstával však v kontaktu s děním na náměstí, včetně tří aukcí. Nahrál si všechno, co viděl a co byl schopen zjistit.

Pak se Baslim konečně vrátil. Jediné, co mu na uvítanou řekl, bylo: „Proč sis to všechno nahrával? Stačilo si to snad zapamatovat.“

„Já jsem si to zapamatoval. Báł jsem se ale, že něco zapomenu, když toho bylo tolik.“

„Aha!“

Po téhle události byl Baslim uzavřenější a nesdílnější než kdy dříve. Thorby se báł, že už se mu zprotivil, ale zrovna tohle Baslim neřešil. Až nakonec jednoho večera staroch řekl: „Synu, ještě jsme se nedomluvili, co uděláš, až odejdu.“

„Co? Ale já myslel, že už jsme to rozhodli. Že je to na mně.“

„Ne, jen jsem to chtěl nechat chvíli uležet... kvůli té tvé zabeđené tvrdohlavosti. Teď už ale nemůžu čekat. Mám pro tebe pár instrukcí, které provedeš.“

„Počkej chvíli, tati! Jestli si myslíš, že mě můžeš donutit, abych tě opustil –“

„Bud' zticha! Řekl jsem, až odejdu. Tím jsem neměl na mysli žádnou takovouhle obchodní cestičku, ale okamžik, kdy zemřu... Najdeš jednoho muže a dáš mu moji zprávu. Můžu se na tebe spolehnout? Můžu se spolehnout, že se tady nebudeš poflakovat a že na to nezapomeneš?“

„No, ano, tati. Nelíbí se mi ale, jak mluvíš. Budeš ještě určitě žít hodně dlouho. Možná, že přežiješ i mě.“

„Třeba jo. Byl bys ale tak laskav a byl chvíli zticha a poslouchal, co ti chci říct?“

„Provedu.“

„Najdeš toho muže, což může chvíli trvat, a doručíš mu zprávu. Pak pro tebe asi bude mít nějakou práci... předpokládám. Jestli to tak bude, přejí si, abys dělal přesně to, co ti řekne. Uděláš to tak?“

„No, ano, jestli je to tvé přání.“

² Nóna: název týdne na Jubbulu. Trvá devět dnů.

„Ber to jako poslední vůli starého muže, který pro tebe chce jen to nejlepší a zařídil by to ještě lépe, kdyby mohl. Je to ta poslední věc, kterou po tobě žádám, synu. Ne abys mi zapaloval svíčky v chrámu. Udělej jen tyhle dvě věci: doruč tu zprávu a pak dělej všechno přesně podle něho.“

„Udělám, tati,“ odtušil Thorby chmurně.

„Fajn. Máme teď moc práce.“ Ukázalo se, že ten muž může být kdokoliv z pěti lidí. Všichni byli kapitány kosmických lodí, bludní obchodníci. Ani jeden nebyl z Devíti světů, ale čas od času zde v kosmodromu nakládali zboží. Thorby dumal nad seznamem. „Tak tady je, tati, jen jedna loď, na kterou si vzpomínám, že tady kdy přistála.“

„Všechny tady byly, jedna dřív, jiná později.“

„Může to trvat asi dlouho, než se nějaká z nich objeví.“

„Mohou to být léta. Ale až se tak stane, chci, abys tu zprávu bezpečně doručil.“

„Komukoliv z nich? Nebo všem?“

„Prvnímu, který se objeví.“

Ta zpráva nebyla dlouhá, ale ani jednoduchá, protože byla ve třech jazycích, vybraných s ohledem na jejího adresáta, a žádnou z těch řečí Thorby neovládal. Baslim mu její obsah ani nevysvětloval. Chtěl, aby se je všechny tři naučil zpaměti.

Jakmile se Thorby naposedmé prokotal první verzí zprávy, Baslim si zakryl uši.

„Ne, ne! Takhle by to nešlo. Ten přízvuk!“

„Dělám, co můžu,“ reagoval Thorby mrzutě.

„Já vím. Chci ale, aby ta zpráva byla správně pochopena. Víš co, pamatuješ si ještě, jak jsem tě uspal a ve spánku pak s tebou mluvil?“

„He? Ospalý jsem každý večer, přesně jako teď.“

„Tím lépe.“ Baslim ho uvedl do lehkého transu, ale měl s tím trošku potíže, protože Thorby už nebyl tak přístupný, jako dříve.

Nakonec to ale Baslim zvládl, nahrál zprávu na hypnopedér*³, nasadil ho Thorbymu a spustil.

Navíc mu potom ještě vsugeroval, že až procitne, tak to bude schopen říct naprosto dokonale.

³ Hypnopedér: přístroj, zajišťující výuku ve stavu hypnotického spánku

A byl. Druhou a třetí verzi mu Baslim vštípl druhý den večer. V dalších dnech si často ověřoval, jestli to zná bezvadně. Zkoušel ho tak, že mu řekl jméno kapitána a jeho lodi a Thorby řekl odpovídající verzi.

Baslim Thorbyho nikdy neposílal ven z města. Otok k tomu potřeboval povolení, a dokonce i osvobozeného tu a tam kontrolovali. Zato ho ale posílal do všech možných i nemožných koutů metropole. Tři nóny poté, co si osvojil zprávy, mu dal Baslim vzkaz, jenž měl předat v prostoru loděnice, která byla zcela běžnou částí města. Bylo to výsadní území Sargona, vládce Devíti světů.

„Hlídej si kartu propuštěnce a miskou nech doma. Když tě zastaví policajt, tak mu řekni, že tady v loděnici hledáš práci.“

„Bude si myslet, že jsem padlej na hlavu.“

„Zato tě ale nechá na pokoji. Občas najímají osvobozené, třeba jako metaře a tak. Tu zprávu měj pořád v puse. Koho že hledáš?“

„Malého zrzavého chlapa,“ opakoval Thorby, „s velkou bradavicí na levé straně nosu. Má stánek s občerstvením naproti hlavní bráně. Vousy nemá. Mám si koupit piroh s masem a předat mu zprávu spolu s penězi.“

„Dobře.“

Thorby takové vycházky miloval. Nedivil se tomu, že tat'ka neposílá zprávy videofonem a že ho s nimi raději posílá na půldenní cesty. Lidé v jejich postavení si takový luxus nemohli dovolit. A co se královské pošty týkalo, Thorby nikdy žádný dopis neposlal a také žádný nikdy nedostal. Poštu měl za nejriskantnější způsob posílání zpráv.

Trasa jeho cesty vedla podél kosmodromu průmyslovou částí města. Tady se mu moc líbilo. Pořád se zde něco dělo, bylo tu stále tak živo a rušno. Kličkoval dopravou a s úsměvem volal na řidiče nákladňáků, kteří za ním hrozili a kleli. Nahlížel do všech otevřených dveří a rád by věděl, k čemu všechny ty stroje jsou a co nutí ty dělníky stát celý den na jednom místě a dělat pořád dokola jednu a tutéž věc. Byli to snad otroci? No, neměli by být, protože ti nesměli obsluhovat elektrická strojní zařízení, s výjimkou strojů na plantážích. Vloni zde kvůli tomu také vzplály nepokoje, které byly potlačeny, až když se do toho ve prospěch plnoprávných občanů vložil Sargon.

Jestlipak to skutečně bylo tak, jak se povídá, totiž že Sargon nikdy nespí a svým okem přehlédne všechno, co se v Devíti světech děje? Tat'ka říká, že je to nesmysl, že Sargon je normální člověk jako každý jiný. Ale jestli je to tak, jak to tedy udělal, že se stal Sargonem?

Továrny řídly, blížil se k loděnici. Takhle daleko ještě nikdy nezabloudil. Uvnitř bylo několik lodí na generálce a dvě malé rozestavěné lodě spočívající v objetí krajkovité konstrukce. Pohled na lodě Thorbyho uchvacoval. Najednou pocítil silnou touhu někam letět. Věděl, že asi dvakrát nebo třikrát lodí cestoval, ale už to bylo dávno. Navíc teď zrovna neměl na mysli cestu otrokářskou lodí, to nebylo cestování!

Tak se do toho zabral, že ten kiosek málem přešel. Upamatovala ho však hlavní brána, dvakrát tak větší než ostatní, s početnou stráží a velkým nápisem pod Sargonovým erbem šklebícím se nad branou.

Stánek s občerstvením byl hned naproti. Thorby se propletl dopravou, vhrnul se do brány a ta ho spolkla.

Ten chlap za pultem však nebyl ten pravý. Těch pár vlasů, co měl na hlavě, bylo černých a na nose neměl žádnou bradavici. Thorby promarnil půlhodinku zevlováním po ulici a pak se vrátil. Po jeho muži stále nebylo ani stopy. Všiml si ho ale prodavač, a tak přistoupil k pultu a zeptal se: „Máte heliovou limonádu?“

Muž si ho přeměřil: „Máš peníze?“

Thorby byl zvyklý na to, že musel prokazovat svoji solventnost. Vytáhl minci. Prodavač ji shrábl a otevřel láhev. „Nepij to u pultu, potřebuju volný stoličky.“

Stoliček tam sice byla spousta, ale Thorbyho se to nedotklo – byl si vědom svého společenského postavení. Kousek poodstoupil, ale ne zas tak daleko, aby si o něm nemyslel, že chce utéct s lahví. Limonádu pil velmi pomalu. Zákazníci přicházeli a odcházeli. Thorby si je pozorně prohlížel v naději, že si Zrzek zrovna tenhle čas vybral na oběd. Uši měl našpicované.

Zanedlouho na něj prodavač zavolal: „Chceš snad tu flašku vylízat?“

„Právě jsem dopil, díky.“ Thorby šel, položil láhev na pult a řekl: „Když jsem tudy šel minule, tak tady byl takovej zrzavěj chlápek.“

Muž si ho zkoumavě prohlížel. „Sež Zrzka kámoš?“

„No, to zrovna ne. Jen, že jsem ho tady vídal, když jsem zašel na limču, nebo...“

„Ukaž mi svoji propustku.“

„Cože? Já nepotřebuju...“

Chlap chňapl po jeho zápěstí, ale Thorby byl díky své profesi zběhlý v různých úhybných kopancích, ranách a uskokcích, a tak prodavač sáhl do prázdna.

Rychle oběhl pult, Thorby už ale zmizel v ruchu ulice. Byl v polovině silnice a bylo mu jasné, že může uniknout jen dvěma směry. Pak si ale všiml, že prodavač křičí na stráž na bráně, ke které se blížil.

Thorby prudce zabočil a snažil se ztratit mezi lidmi na ulici. Naštěstí jich zde bylo požehnaně a ulice se táhla na míle na obě strany. Ještě asi třikrát o vlasek unikl srážce, když zahlédl boční ulici slepě ústící na dálnici. Proběhl mezi dvěma nákladáky, a co nejrychleji to šlo, utíkal boční ulicí a zatočil do první uličky. Proběhl jí, schoval se za jakousi kůlnu a čekal.

Neslyšel žádné známky pronásledování.

Nebylo to poprvé, co ho někdo honil, byl proto celkem klidný. Každá honička měla vždycky dvě části: nejprve bylo třeba zbavit se stíhajících a poté se nenápadně od věci distancovat. To první už se mu podařilo, teď se odtud musel dostat, aniž by ho někdo zpozoroval. To tedy znamenalo klidnou chůzi a žádné podezřelé pohyby. Na svém útěku mizel směrem z města, zahrnul doleva do boční ulice a znovu doleva do postranní uličky. Takže teď byl prakticky hned za tím kioskem. Dalo by se říct, že to byla taktika, kterou se již řídil automaticky. Pronásledování vždy mířilo směrem od místa odhalení, a tak byl kiosek jedním z mála bezpečných úkrytů. Thorby odhadoval, že asi tak za pět, deset minut se prodavač vrátí ke své práci a stráž na bránu. Ani jeden z nich nemůže nechat své stanoviště bez dozoru. Za chvíli bude moci projít uličkou a zamířit k domovu.

Rozhlédl se. Okolí bylo sice průmyslovou zónou, ale ještě sem nepronikly fabriky, houští obchůdků a chatrných krámků, kůlny a zoufalé krachující podniky.

Ukázalo se, že je právě v zadní části jedné miniaturní ruční prádelny. Bylo tam plno ráhen se šňůrami, dřevěných necek a z komína kůlny stoupala pára. Najednou dokázal svůj úkryt přesně lokalizovat – byl dva domy od kiosku s občerstvením. Vzpomněl si i na neuměle vyvedený vývěsní štít: „VELKOLEPÁ DOMÁČÍ PRÁDELNA – Nejnižší ceny.“

Mohl by obejít tenhle barák a – radši to nejdřív obhlídne. Přitiskl se ke stěně a nakoukl za roh do uličky.

Oh, oh! – uličkou kráčeli dva strážníci... špatně si vybral, špatně! Takže oni to nenechali jen tak a vyvolali poplach. Stáhl se zpět a rozhlížel se. Prádelna? Ne. Kůlna? Hlídka by si toho všimla. Pak by mu nezbylo než znovu utíkat – přímo do náručí hlídky. Thorby dobře věděl, jak rychle

dokáže policie uzavřít celou oblast. V okolí náměstí by jejich síti proplout dokázal, zde však byl v neznámém terénu.

Všiml si starých rozlámaných necek... a už byl pod nimi. Bylo tam těsno, kolena u brady a třísky drásající hřbet. Báł se, že zůstal koukat kus jeho zástěrky, ale neměl čas, aby to napravil. Slyšel kohosi přicházet.

Kroky se blížily k neckám. Zatajil dech. Kdosi šlápl na necky a postavil se na ně.

„Pozdrav pánbůh, matko!“ Byl to mužský hlas. „Jste tu již dlouho?“

„Dost dlouho. Dávej pozor na ten sušák, shodíš mi prádlo.“

„Viděla jste tu nějakého chlapce?“

„Jakýho chlapce?“

„Mladého, už skoro dospělého. Na bradě chmýří, bederní rouška, bez sandálů.“

„Někdo,“ odpověděl lhostejně ženský hlas nad ním, „tudy běžel, jako by ho hnál sám ďábel. Moc dobře jsem ho neviděla, snažila jsem se natáhnout tuhle pitomou šňůru.“

„To byl ten náš kluk! Kam šel?“

„Přešel támhle ten plot a zmizel mezi těmi domy.“

„Díky, matko! Jdeme, Juby.“

Thorby čekal. Žena pokračovala v tom, co dělala. Jak se vrtěla, necky pod ní skřípaly. Nakonec slezla a posadila se na ně. Jemně na ně zatukala. „Zůstaň tam,“ řekla tiše. Za okamžik slyšel, jak odchází.

Thorby čekal, až ho bolely všechny kosti. Zařekl se však, že vydrží pod neckami až do setmění.

Bylo to sice riskantní, protože po zákazu vycházení policie zastavovala všechny, kromě urozených. Hnout se však odtud za denního světla už bylo nemožné. Thorby nemohl pochopit, čím si zasloužil takový zájem tolika policajtů, nijak ho to však netrápilo. Čas od času zaslechl, jak okolo kdosi chodí. Byla to ta žena?

Za dobrou hodinu k němu dolehlo skřípění nenamazaných kol. Kdosi zaklepal na necky. „Až zvednu necky, vlez rychle do káry. Je přímo před tebou.“

Thorby neodpověděl. Denní světlo ho udeřilo do očí. Uviděl malou kárku, skočil do ní a snažil se co nejvíc se zmenšit. Přistálo na něm prádlo. Chvilku předtím, než se tak stalo a zakrylo mu výhled, všiml si, že necky již nestály osamoceny všem na očích. Všude okolo viselo na šňůrách prádlo, a tak byly necky ukryty.

Čísi ruce urovnaly okolo něho balíky a ozval se hlas:

„Nehýbej se, dokud ti neřeknu.“

„Jasně... a děkuju mockrát! Jednou vám to oplatím.“

„Puť to z hlavy.“ Těžce oddychovala. „Kdysi jsem měla muže. Teď je v dolech. Je mi jedno, cos proved. Nikdy nevydám nikoho do rukou policajtů.“

„Óh, je mi to líto.“

„Mlč.“

Kárka do čehosi narazila, zhoupala se, posléze Thorby ucítil, že jedou po dláždění. Tu a tam zastavili, žena vyndala jeden balík a na pár minut odešla. Když se vrátila, vhodila do kárky špinavé prádlo. Thorby to celé snášel s nezlomnou trpělivostí žebráka.

Po velmi dlouhé době kárka sjela z dláždění. Zastavila a žena tiše řekla: „Až ti řeknu, vyskoč na pravou stranu a běž rovně. Udělej to ale rychle.“

„Dobře. Ještě jednou díky!“

„Ticho.“ Kárka se ještě kousek kodrcala, zpomalila, ale nezastavila. Ozvalo se: „Teď!“

Thorby ze sebe shodil prádlo, vymrštil se a dopadl na nohy – to celé v jednom pohybu. Ocítl se v uličce mezi dvěma domy. Byla to přístupová cesta spojující postranní uličku s hlavní třídou. Ihned po ní vyrazil, ohlédl se však ještě přes rameno.

Kárka právě mizela. Její tvář tudíž nikdy nespatřil.

Po dvou hodinách již byl v místech, která důvěrně znal. Sedl si vedle Baslima. „Je to špatný.“

„Co se stalo?“

„Poldové. Spousta.“

„Almužnu, vznešený pane! Spolkl jsi to? Almužnu, pro štěstí vašich rodičů.“

„Samozřejmě.“

„Vezmi si misku.“ Baslim se zvedl na ruce a koleno a odcházel pryč.

„Tati, nechceš, abych ti pomohl?“

„Zůstaň tady.“

Thorby zůstal a zlobil se, že si tat'ka neposlechl, jak se to celé seběhlo. Hned se setměním spěchal domů. Baslim byl v kuchyňce a okolo sebe měl rozprostřenou celou řadu pomůcek. Zapnutý měl i rekordér a promítačku. Thorby mrkl na zobrazenou stránku a zjistil, že ji nedokáže číst. Přemýšlel,

v jakém to může být jazyce – byl nějaký podivný. Všechna slova měla právě sedm písmen, ne víc, ne méně.

„Ahoj, tati, mám udělat něco k večeři?“

„Není zde místo... ani čas. Vem si něco s chlebem. Co se dneska stalo?“

Thorby mu to převyprávěl mezi jednotlivými sousty chleba. Baslim pokýval hlavou. „Lehni si. Musíme si znovu pomoci hypnózou. Čeká nás dlouhá noc.“

Text, který po něm chtěl Baslim zapamatovat, tvořily číslice, data a nekonečná tříslabičná, smysl nedávající slova.

Lehká ospalost během transu byla příjemná, stejně tak jako harmonický tón Baslimova hlasu vycházející z rekordéru.

V jedné z přestávek, kdy mu Baslim dovolil procitnout, se Thorby zeptal: „Pro koho je ta zpráva, tati?“

„Budeš-li mít vůbec příležitost k tomu, abys ji předal, tak se to dozvíš. Budeš si naprosto jist, že je to ta správná osoba. Když si nebudeš moci vzpomenout, tak mu řekneš, aby tě uvedl do lehkého transu. V něm si vzpomeneš hned.“

„Komu to řeknu?“

„Jemu. Uvidíš. Teď pomalu usínáš. A nyní spíš.“ Baslim luskl prsty.

Během drmolení rekordéru si Thorby jednou matně uvědomil, že Baslim právě vstoupil do místnosti. Měl na sobě svoji umělou nohu, což způsobilo Thorbyho mlhavé překvapení. Tat'ka ji normálně nosil jen doma. Jednou také Thorby ucítil kouř a neurčitě si uvědomoval, že v kuchyni něco hoří a že se musí jít podívat, co. Nemohl se však hnout a do jeho uší stále plynula nesmyslná slova.

Pak si chabě uvědomil, že tat'kovi přeříkává to, co se právě naučil.

„Říkám to správně?“

„Ano. Teď běž spát. Spi až do rána.“

Ráno byl Baslim pryč. Thorbyho to nepřekvapilo. Tat'kovo počínání teď bylo ještě nepředvídatelnější než kdykoli dříve. Snědl snídani, vzal si misku a vyrazil na náměstí. Kšeft šel mizerně. Tat'ka měl pravdu. Pro tuhle profesi už Thorby vypadal moc zdravě a dobře živeně. Bude se asi muset naučit vyndávat si klouby z jamek, jako to dělá bába Hadařka. Anebo si koupí kontaktní čočky se šedým zákalem.

Odpoledne dosedla na kosmodrom nákladní loď, která nebyla v letovém řádu. Thorby začal obvyklé vyptávání a dověděl se, že je to Sisu Svobodných kupců, jejíž domovskou základnou je Nové Finsko, Šiva III.

Za normálních okolností by to byl nevýznamný údaj, který by tatškovi oznámil, až by ho znovu uviděl. Ale kapitán Krausa, lodivod Sisu, byl jedním z pěti osob, kterým měl Thorby jednoho dne doručit tatškovu zprávu – jestliže k tomu dojde.

Thorbyho to zneklidňovalo. Bylo mu jasné, že nemusí hledat kapitána Krausu, že je to vzdálená budoucnost, protože tatka je živ a zdrav. Ale možná, že by tatka rád věděl, že se právě tahle loď objevila. Trampové lodě přilétaly a zase odlétaly, aniž by kdo věděl, jak dlouho se zdrží. Někdy pobýly v portu jen pár hodin.

Thorby si říkal, že domů to má pět minut, a možná, že mu tatka poděkuje. Přinejhorším mu vynadá za to, že opustil náměstí. Ale blbost, vždyť to, co přijde, se může dozvědět od známých.

Thorby odešel.

Ruiny starého amfiteátru se rozkládaly v okolí třetiny obvodu nového. Do podzemního labyrintu vedly tucty vchodů. Dříve sloužil jako kasárna pro otroky. Z těchto přirozených vchodů vedlo pod zem, do míst, která si Baslim vybral za svůj domov, nespočetné množství cest.

Thorby a Baslim vždy náhodně volili různé cesty, kterými chodili domů, a snažili se, aby je nikdo neviděl do podzemí vcházet ani z něho vycházet.

Pokračoval v cestě, jako by původně chtěl jít k malému zelinářskému stánku v ulici lemující ruiny.

Zastavil se u něj a promluvil s majitelkou.

„Brej den, Ingo. Nemáš náhodou nějaký zralej meloun, kterej se chystáš vyhodit?“

„Nemám žádný.“

Ukázal jí peníze. „Co támhle ten velikej? Dej ho za polovinu a já budu dělat, že nevidím ten nahnilej spodek.“

Naklonil se blíž. „Co se děje?“

Šmejkla očima ke strážníkovi. „Zmiz.“

„Šťára?“

„Řekla jsem, zmiz.“

Thorby cinkl o pult mincí, vzal si zvonín a odcházel srkaje z něho šťávu. Nepospíchal.

Opatrná obhlídka mu potvrdila, že policie má pod kontrolou celý prostor ruin. U jednoho vchodu se k sobě smutně choulila skupina poustevníků, které hlídal jeden strážník.

Baslim odhadoval, že v podzemí ruin žije nejméně pět stovek lidí. Thorby tomu příliš nevěřil, neboť velmi zřídka zahlédl někoho vstupovat do labyrintu a výjimečně v něm někoho zaslechl. Mezi zatčenými mu byly povědomé pouze dvě tváře.

Asi po půlhodině, s každou další minutou stále znepokojenější, našel Thorby vchod, který policie zřejmě přehlédla. Několik minut ho sledoval a pak vyskočil z úkrytu porostu a vběhl dovnitř. Okamžitě se ocitl v naprosté temnotě. Začal obezřetně postupovat vpřed, stále naslouchaje. Policie patrně měla brýle, se kterými viděla ve tmě. Thorby si tím ale nebyl jist, protože s pomocí temnoty se mu vždy podařilo uniknout. Raději to neriskoval.

V každém případě však policie dole byla. Slyšel dva policisty, jak se baví, a díky loučím, které nesli, je také viděl. Jestliže strážníci dokázali vidět ve tmě, tak tihle dva na to asi nebyli vybavení. Očividně někoho hledali, paralyzující pistole před sebou. Oni se však pohybovali neznámým územím, zatímco Thorby zde byl doma. Byl jako speleolog specialista, jenž tyhle chodby znal tak dobře, jako jazyk zná své vlastní zuby. Svoji cestu tmou v nich po léta hledal dvakrát denně. V okamžiku, kdy již bylo setkání nevyhnutelné, ale kdy byl stále ještě mimo dosah jejich loučí, obešel díru, která vedla do další chodby, vylezl nad ní, vmáčkl se do výklenku a čekal.

Došli až k otvoru, prohlíželi si úzkou římsu, kterou si Thorby náhodně vybral v temnotě, a jeden z nich řekl: „Potřebujeme žebřík.“

„Hm, najdeme schody nebo skluz.“

Otočili se. Thorby ještě chvíli počkal, pak slezl a sestoupil do díry.

O několik minut později už byl nedaleko jejich domovních dveří. Díval se, naslouchal, věřil a čekal, dokud si nebyl jist, že poblíž nikdo není. Pak se připlížil ke dveřím a natáhl palec k otvoru osobního zámku. V tom okamžiku mu bylo jasné, že něco není v pořádku.

Dveře byly pryč. Zela tam jen obrovská díra.

Zůstal jako přimrazen, všechny smysly napnutý. Cítil ve vzduchu pach cizinců, ale nebyl čerstvý a nezaslechl ani zvuk něčího dechu. Jediný zvuk, který k němu doléhal, bylo sotva patrné kap-kap z kuchyně.

Thorby došel k názoru, že se prostě musí podívat. Upřeně zíral před sebe, ale neviděl nic. Sáhł dovnitř po vypínači a stisknul ho.

Nic se nestalo. Vyzkoušel ho ve všech polohách, ale světlo stále nepřicházelo. Vešel dovnitř. Vyhnul se jakési hromadě v Baslimově úzkém obývacíku, vstoupil do kuchyně a sáhł po svíčkách. Nebyly na svém místě, ale poblíž přece jednu nahmátl. Po chvíli našel i sirky, a tak svíčku zapálil.

Zkáza a zmar!

Větší část škod dokazovala, že jsou důsledkem bezohledného hledání, které mělo jediný úkol: být rychlé a důkladné. Každá skříň, každická polička, vše bylo vysypané a spolu s jídlem rozdupané po zemi. Matrace byly důkladně roztrhané a jejich výplně se válely po celé místnosti.

Místy to vypadalo jako pouhý vandalismus, zbytečný a bezcílný.

Thorby se rozhlížel se slzami v očích a chvějící se bradou. Jakmile však nedaleko dveří našel taťkovu umělou nohu, ležící nehybně ve své mechanické dokonalosti, rozdrčenou, jakoby rozšlapanou nesčíslnými botami, rozvzlykal se.

Musel zhasnout svíčku, protože by ji upustil. Zvedl rozbitou nohu a držel ji jako panenku. Klesnul na podlahu a choval ji, houpal se sem a tam a sténal.

Kapitola 5

NĚKOLIK DALŠÍCH HODIN STRÁVIL THORBY V blízkosti prvního křížení černých chodeb, mimo jejich zničený domov. Zůstával v místech, kde by taťku určitě zaslechl, kdyby se vrátil, ale odkud by se také mohl bez problémů vypařit, kdyby se objevila policie.

Přistihl se, že dříme. Vyskočil a rozhodl se, že musí zjistit, v kolik hodin se to stalo. Měl pocit, že už nespál nejmíň týden. Vrátil se domů, našel svíčku a zapálil ji. Jejich jediné domácí 'věčné' hodiny byly rozbité. Radioaktivní kapsle uvnitř sice ještě určitě měřila nesmrtelnost, ale strojek byl zničený. Prohlížel si je a snažil se myslet prakticky.

Kdyby byl taťka na svobodě, tak by se každopádně vrátil. Jedno je ale jisté – odvedla ho policie. Je však možné, že by ho jen vyslechli a pak propustili?

Ne, to určitě ne. Pokud mohl Thorby říct, taťka nikdy neudělal nic, co by škodilo Sargonovi. Už dávno mu ale bylo jasné, že nebyl jen starým

nevinným žebrákem. Thorby sice nevěděl, proč taťka prováděl spoustu věcí, které se neslučovaly s představou 'nevinného starého žebřáka', ale bylo jasné, že to věděla policie. Nebo to alespoň tušila. Vždy tak jednou za rok 'vyčistila' ruiny bombami s dávivým plynem, které naházela do nejpodezřelejších děr. Znamenalo to pro ně, že museli několik nocí přespát někde jinde. Tohle ale byla tvrdá policejní razie. Jejím cílem bylo taťkovo zatčení a pravděpodobně také něco hledali.

Sargonova policie postupovala způsobem vývojově starším, než je spravedlnost. Člověka považovala za vinného a vyslýchala ho stále surovějšími metodami, dokud se nepřiznal. Tyto metody byly notoricky známé. Obviněný byl obvykle tak vystrašený, že se přiznal dříve, než vyslýchání vůbec začalo. Thorby byl ale přesvědčen o tom, že od taťky se policie nedozví nic z toho, co by sám nechtěl, aby slyšela. To tedy znamenalo, že jeho vyslýchání bude trvat velmi dlouho.

Najednou si uvědomil, že ho pravděpodobně vyslýchají právě v tomto okamžiku, a zvedl se mu žaludek.

Musí odtud taťku dostat.

Ale jak? Jak by mohl komár zaútočit na Prezídium? Thorbyho šance nebyly o mnoho větší. Baslim byl zřejmě v zadní části policejních kasáren, což byl prostor, kde vyslýchali méně důležité vězně. Thorby však měl jakési podvědomé tušení, že taťka není jen tak obyčejný vězeň... Mohl tedy být prakticky kdekoli, dokonce i v útrobách Prezídia.

Thorby by mohl zajít na policejní okrsek a zeptat se, kam odvezli jeho patrona, ale policie požívala takové vážnosti, že tohle ho ani nenapadlo. Jakmile by se představil jako nejbližší příbuzný vězně, který je předmětem výslechu, bleskem by se ocitl ve stejně zamřížované místnosti a tam by ho podrobili stejným vyšetřovacím metodám jako ostatní. Snažili by se porovnávat jeho odpovědi s tím, co (možná) vyžádali z Baslima.

Thorby nebyl zbabělec. Bylo mu ale jasné, že hlavou zeď neprorazí. Baslimovi může pomoci jen nějakou oklikou. Nemůže se dožadovat svých práv, protože žádná ani nemá. Musí vymyslet něco rozumnějšího. Dalo by se snad někoho uplatit, na to by však potřeboval pytel stellarů. Thorby měl sotva dva minimy. Jedinou možností byla lest a k ní potřeboval informace.

K tomu dospěl v okamžiku, kdy se vyrovnal s tím, že se nedá očekávat, že by policie taťku propustila. Pro tu krajně nepravděpodobnou možnost, že by jim Baslim něco napovídal a oni ho pustili, napsal mu Thorby

zprávu. Napsal, že se tady zastaví zítra, a dal to na místo, kde si obvykle nechávali vzkazy. Pak rychle odešel.

Když vystrčil hlavu z podzemí, byla noc. Nedokázal odhadnout, zda byl dole v ruinách jen půl dne, nebo den a půl. Musel tedy změnit plány. Myslel, že půjde napřed za Ingou, zelinářkou, a zjistí, co ví. Aspoň tu teď neslídili policajti. Mohl se pohybovat vcelku svobodně, musel si jen dávat pozor na noční hlídky. Kam ale teď? Od koho by mohl dostat nějaké informace?

Thorby měl sice kupu přátel a stovky lidí znal od vidění, pro jeho známé však platil zákaz vycházení. Vídal je jen ve dne a většinou ani nevěděl, kde nocují.

Na jednu čtvrt' se však policejní hodina nevztahovala – ulici Blaženosti a několik přilehlých dvorů nezavírali nikdy. Z obchodních důvodů a kvůli ubytování návštěvníků z vesmíru zde nálevny, herny a ostatní pohostinská zařízení měla dveře vždy otevřené. Je to také nedaleko kosmodromu a cizinců je tam spousta. Prostý občan, a dokonce i osvobozený, zde může zůstat celou noc. Chce-li však odejít před svítáním, musí si dát pozor, aby nepotkal hlídku.

Tohle nebezpečí však Thorbyho netrápilo. Neměl v úmyslu se hlídce ukazovat. Věděl, že policajti hlídají i tento prostor, ale znal dobře jejich zvyky. Chodili vždy ve dvojicích a jen po světlých zalitých ulicích. Z jejich pochůzky je mohl vyrušit jen nějaký křiklavý přečin. Pro Thorbyho však tahle čtvrt' měla ještě jednu obrovskou přednost. Informace se zde daly sehnat o mnoho hodin dříve, než se objevily oficiálně. Navíc s důležitými podrobnostmi, které informační služba ignorovala. Nebo přímo cenzurovala.

V ulici Blaženosti určitě najde někoho, kdo bude vědět, co se taťkovi stalo.

Do bezprostřední blízkosti zábavní čtvrti se dostal po střechách. Slezl po okapu do tmavého dvora, prošel jím na ulici Blaženosti a zastavil se na krok od pouličních lamp. Přehlédl ulici, neuvidí-li policii. Snažil se objevit nějakého známého. Na ulici byla spousta lidí, většinou ale cizinci. Thorby zde znal každického obchodníka a téměř všechny, co u nich pracovali. Přesto se ale bál do některého z podniků vstoupit. Snadno by mohl padnout do rukou policie. Chtěl najít někoho, komu by se dalo věřit, s kým by mohl zajít do přítmí dvora.

Nezahlédl policii, ale také žádnou známou tvář, ani – okamžik, tamhle byla tetička Singham.

Ze všech, co na ulici Blaženosti hádali osud, byla tetička Singham nejlepší. Pro každého byla vždy jen poslem dobrých zpráv. A když se náhodou nevyplnily, tak si nikdo nestěžoval. Její teplý přívětivý hlas zněl velmi přesvědčivě. Někteří si šeptali, že se o své vlastní štěstí stará tím, že donáší policii, ale tomu Thorby nevěřil, protože tomu nevěřil ani taťka. Tetička byla velmi slibným zdrojem informací a Thorby se rozhodl, že to zkusí. No, policii by stejně mohla říct jen to, že je živ a na útěku... a to tak jako tak věděli.

Za rohem, po Thorbyho pravici, byl kabaret Nebeský přístav. Tetička si tam na dláždění ve vchodu rozprostřela svůj kobereček a čekala, až se vyhrnou návštěvníci představení, které se právě hrálo. Thorby se dlouze rozhlížel a pak rychle proběhl okolo zdi skoro až ke kabaretu. „Psst! Teti!“

Zvedla hlavu – vypadala polekaně. Výraz jí však z tváře okamžitě vymizel. Nehybnými rty, avšak dostatečně hlasitě procedila: „Zmiz, chlapče! Schovej se! Co blázníš?“

„Teti... kam ho odvezli?“

„Zalez do nějaký díry a zahrab se tam. Vypsali na tebe odměnu!“

„Na mě? Neblbni, teti. Kdo by za mě platil odměnu. Řekni mi jen, kde ho drží. Víš to?“

„Nikde.“

„Jak to nikde?“

„Ty to nevíš? Ach, chuděro, popravili ho.“

Thorby byl tak otřesen, že nebyl schopen slova. Mluvil-li Baslim o okamžiku, kdy bude mrtev, tak tomu Thorby stejně nevěřil. Nedokázal si připustit myšlenku na to, že by taťka opravdu zemřel.

Neposlouchal, co říká. Musela to několikrát opakovat.

„Poldové! Vypadni!“

Thorby mrkl přes rameno. Směrem k nim šli dva strážníci. Musí rychle zmizet! Byl však uvězněn mezi ulicí a holou zdí ve výklenku. Jediný úkryt skýtal kabaret... kdyby ale s tím co měl na sobě vlezl dovnitř, uvaďeč by hned zavolal hlídku.

Nic jiného se však nedalo dělat. Thorby se otočil a pomalu vešel do úzkého foyeru kabaretu. Nikdo v něm nebyl. Hra byla právě v posledním dějství, a tak už tu nebyl ani prodavač občerstvení. Byly tam ale štafle a krabice s průsvitnými písmeny, které byly připraveny k výměně nápisu nad

vchodem, lákajícího návštěvníky. Jak je Thorby uviděl, hlavou mu bleskl nápad, za který by na něj musel být Baslim hrdý. Sebral krabici a štafle a zase vyšel ven.

Nevšimal si blížících se policistů a postavil štafle pod malou osvětlenou markýzu klenoucí se nad vchodem. Vylezl na ně zády k policistům. Měl tak většinu těla v přímém světle, hlava a ramena však přečnívaly do stínu nad řadou světél. Systematicky začal sundávat písмена značící jména účinkujících umělců.

Policisti se již dostali až k jeho štaflím. Thorby přemáhal chvějící se údy a snažil se působit dojmem nevýrazného, lhostejně pracujícího člověka, najmutého k náramně nudné práci. Zaslechl zvolání tetičky Singham:

„Dobrý večer, seržante.“

„Dobrej, teti. Tak čím oblbuješ lidi dneska?“

„No jasně, oblbuju. V tvou budoucnost vidím sladkou mladou dívenku s ručkama něžnýma jak alabastr. Dej mi svou dlaň, snad z ní dokážu vyčíst její jméno.“

„Ha, ha! co by tomu asi řekla moje stará? Ale dneska není čas na vybavování, teti.“ Seržant pohlédl na dělníka měnícího nápis nad vchodem. Promnul si bradu a řekl: „Stále hledáme toho spratka, co byl se starým Baslimem. Nevidělas ho?“ Znovu se podíval nahoru na mizející nápis a neznatelně se mu rozšířily zornice.

„Myslíš, že bych tady seděla a klábosila, kdybych ho zahlídla?“

„Hmmm...“ Otočil se ke svému kolegovi. „Roji, zajdi se podívat k Srdcovému esu a nezapomeň na umývárnu. Já zůstanu tady na ulici.“

„Jasně, seržante.“

Když mladý odešel, obrátil se strážník k věstkyni.

„Je to zoufalej případ, teti. Kdo by to byl řekl, že starej Baslim je špión. On, mrzák?“

„No, to teda jo.“ Naklonila se dopředu. „Je pravda, že umřel strachem, ještě než ho popravili?“

„Měl připravenej jed. Věděl, co ho jednou čeká. Byl mrtvej dřív, než ho vytáhli z ty jeho díry. Kapitán zuřil.“

„Když už byl teda mrtvej, tak proč ho popravovali?“

„Ale jdi, tetka, zákonu musí být učiněno zadost. Popravili ho, ale u toho já bejt nemusím.“ Seržant si povzdechnul. „Je ten svět ale krutej. Pomysli na toho kluka, kterému ten starej ničema popletl hlavu. A

komandant s kapitánem by se ho teď rádi zeptali na věci, který chtěli dostat z toho starocha.“

„A co dobrýho by od nich mohl čekat?“

„No, jasně že nic.“ Seržant dloubl druhým koncem hole do kalů pod okapem. „Kdybych teď ale byl v jeho kůži a věděl bych, že je starej mrtvej, a přitom by mi naprosto nebylo jasný, co bych na ty spleťtý otázky odpovídal, tak už bych byl dávno někde hodně daleko. Našel bych si nějakou farmu, co nejdál, kde by hledali levné pracovitě ruce a problémy města by je nezajímaly. Ale protože v jeho kůži nejsem, tak ho bez okolků, hned jak na něj padnu, zatknu a dovleču před kapitána.“

„Asi je teď někde zalezlejš v brázdách na poli s fazolemi a klepe se strachem.“

„Asi jo. Určitě je to ale lepší, než se tu promenádovat s hlavou v oprátce.“ Seržant se podíval dolů ulicí a zavolal: „Počkej, Roji, hned jsem u tebe.“ Když odcházel, podíval se ještě jednou na Thorbyho a řekl:

„Dobrou, teti. Kdybys ho zahlídla, zavolej nás.“

„Spolehni se. Zdar Sargonovi.“

„Zdar.“

Thorby stále předstíral činorodou práci a snažil se neklepat se, zatímco policista pomalu odcházel. Z kabaretu se vyhrnuli návštěvníci a tetička začala odříkávat své nabídky, slibovala slávu, štěstí a letmý pohled do budoucnosti, to všechno za drobný peníz. Thorby se právě chystal slézt, dát věci do průchodu a zmizet, když tu ho kdosi chytil za kotník.

„Co tam děláš?“

Thorby strnul, ale pak mu došlo, že je to jen šéf podniku, našťvaný, že mu někdo sahá na vývěsní štít. Aniž by se podíval dolů, řekl: „O co jde? Zaplatil jste mě snad, abych změnil tenhle poutač.“

„Já?“

„No, jasně že vy. Řekl jste mi –“ Thorby se podíval dolů a zatvářil se zmateně a vyjeveně.

„To nejste vy.“

„No, to si piš, že ne. Slez dolů.“

„Nemůžu. Držíte mě za kotník.“

Muž ho pustil a ustoupil stranou, když Thorby slézal dolů.

„No, to teda nevím, kterej pitomec to mohl říct, abys...“

Jakmile se Thorbyho tvář dostala pod světlo, tak se zarazil.

„Hej, to je kluk toho žebráka!“

Než ho ten chlap stihl popadnout, vzal Thorby nohy na ramena. Proplétal se mezi chodci a za sebou slyšel sílící pokřik: „Hlídka! Hlídka! Policie!“ Znovu se ocitl v temném dvoře, a jak byl nabit adrenalinem, vyběhl po okapu, jako by to byl normální chodník. Nezastavil se, dokud nepřeběhl několik desítek střech.

Opřel se o komín, lapal po dechu a snažil se utřídit si myšlenky.

Taťka je mrtev. Nemožné se stalo skutkem. Ten starej pupkáč by to neříkal, kdyby to nebyla pravda. Ne... ne, taťkova hlava je teď naražena na kůl někde u majáku, spolu s dalšími nešťastníky. Thorbymu se mihl před očima ten děsivý výjev a pak se konečně zhroutil a bez přestání naříkal.

Po velmi dlouhé době zvedl hlavu, otřel si oči a vstal. Taťka je mrtev. Co má dělat teď?

Aspoň se ale vyhnul mučení. Thorby pocítil palčivé zadostiučinění. Taťka vřdycky myslel na všechno. Sice ho chytili, ale stejně se smál naposledy on.

No, ale co má dělat teď?

Tetička Singham mu radila, aby se někam skryl. Ten pupkáč zcela jasně říkal, aby opustil město. Byla to dobrá rada – chtěl-li si ponechat svoji výšku, měl by raději před svítáním opustit město. Taťka by asi chtěl, aby něco dělal a neseděl tady jen tak a nečekal na poldy. Pro taťku už ale nemohl udělat vůbec nic, je přece mrtvý – počkat!

„Až zemřu, najdeš jednoho muže a dáš mu moji zprávu. Můžu se na tebe spolehnout? Můžu se spolehnout, že se tady nebudeš poflakovat a že na to nezapomeneš?“

Ano, tati, můžeš! Nezapomněl jsem – doručím ji! Thorby si po více než dni vzpomněl, proč se vůbec vrátil domů dříve: v přístavu byl raketoplán Sisu, jehož kapitán byl na taťkově seznamu. „Prvnímu, který se objeví.“ – Tak to taťka říkal. Nikde jsem se, tati, nepoflakoval. Už jsem sice skoro začal dělat blbiny, ale včas jsem si vzpomněl.

Udělám to, udělám! Thorbymu jako by se vlil oheň do žil. Došlo mu, že tahle zpráva je určitě tou poslední velmi důležitou věcí, kterou musel taťka udělat – říkali přece, že byl špión. Ano, pomůže taťkovi završit jeho práci. Udělám to, tati! Udělám to, jak nejlépe to svedu!

Thorby necítil žádné výčitky svědomí z 'vlastizrady', kterou se chystal spáchat. Sem ho zavlékli jako otroka proti jeho vůli, a tak neměl k Sargonovi žádné závazky. Ani Baslim ho nikdy k oddanosti králi nevedl. Nejsilnější emoce, kterou si se Sargonem spojoval, byla pověřivá hrůza.

Neměl strach ani z policie, ani ze Sargona samotného. Doufal jen, že se mu podaří unikat jim tak dlouho, dokud nesplní to, co si Baslim přál. No a pak... no, když ho chytí, tak snad už bude vše hotovo, a skoncuje to dřív, než ho stihnou popravit.

Jen jestli je ale Sisu stále ještě v přístavu...

No, musí! Nejprve si však ověří, že loď skutečně neodletěla, a pak – ne. První, co musí udělat, je před svítáním někam zmizet. Teď bylo milionkrát důležitější držet si od těla policajty s tím, že si pořádně zapsal za uši, že musí vykonat to, co si taťka přál.

Nebýt na očích, zjistit, jestli je Sisu ještě pořád na hlíně, předat zprávu jejímu kapitánovi... a všechno to musel udělat s oddílem policajtů v patách.

Možná by se měl nějak dostat k loděnici, kde ho nikdo nezná, vplížit se dovnitř a vrátit se oklikou do kosmodromu. Tam už by mohl Sisu najít. Ale to byla hloupost. Vždyť ho v těch místech skoro chytili, protože to tam nezná. Tady aspoň zná každý dům a většinu lidí.

Bude asi potřebovat pomoc. Nemůže jít jen tak po ulici, zastavit cizince a vyptávat se ho. Kdo mu byl tak dobrým přítelem, aby mohl pomoci... a riskovat nepříjemnosti s policií? Ziggie? Nebuď blázen, Ziggie by tě práskl kvůli odměně. Ten by za dva minimy prodal vlastní matku. Ziggie měl za to, že ten, kdo se nestará především o sebe, byl, je a bude vždy jen cucák.

Tak kdo? Thorby si bolestně uvědomoval, že velká většina jeho přátel je v jeho věku, a jsou tak omezeni v možnostech. Většinou ani nevěděl, kde by je v noci našel, a za dne se tu nemůže potloukat a čekat, až se někdo z nich objeví. A co se týče těch několika, kteří žili se svými rodinami na známých adresách, z nich si nedokázal vybavit ani jednoho, kterému by mohl věřit. Musel by také věřit, že ho neudají jeho rodiče. Většina čestných občanů Thorbyho společenské úrovně byla pro zachování své živnosti schopna všeho a stála na straně policie.

Musí to ale být zároveň taťkův přítel.

Jejich seznam prošel skoro stejně rychle. Většinou si nebyl jist, jak hluboké to přátelství je. Je-li to pokrevní bratr či letmý známý. Jediným, koho by snad zastihl a kdo by možná pomohl, byla matka Shaum. Jednou, když je z jejich sklípku vyhnal dávicí plyn, je u sebe schovala. Pro Thorbyho měla vždy vlídné slovo a něco k pití.

Musí sebou hodit, začíná svítat.

Matka Shaum měla výčep a ubytovnu na protější straně ulice Blaženosti, nedaleko postranní brány kosmodromu pro mužstvo. Po hodině a půl, ve které musel přeběhnout přes osvětlenou ulici, se konečně ocitl na střeše jejího podniku.

Hlavním vchodem se vstoupit neodvažoval. Bylo by tam příliš mnoho svědků a to by ji přinutilo zavolat policii. Vybral si zadní vchod a dřepnul si tam mezi popelnice. Po chvíli usoudil, že se z kuchyně ozývá příliš mnoho hlasů.

Když se vrátil na střechu, tak už ho ale málem zastihlo denní světlo. Našel vikýř, ale ten byl solidně zajištěn, takže zloděj s holýma rukama by odešel s nepořízenou.

Vrátil se dozadu, rozhodnut, že přece jenom půjde zadním vchodem. Svítalo a bylo nutné se rychle schovat. Na zadní straně si však povšiml větracích okýnek podkroví. Z každé strany bylo jedno. Byla sotva tak široká jako jeho ramena a vysoká jako jeho hrud' – vedla ale dovnitř.

Kryly je sice mřížky, ale po několika minutách se mu podařilo jednu prokopnout. Potom se pokoušel o nemožné – spustit se ze střechy nohama napřed a vlézt do okna. Dostal se tam až po boky, ale zástěrka se mu zachytila za ostré hrany mřížky. Vězel tam jako špunt, spodní polovina v domě a hrud', hlava a ruce mu trčely ven jak chrličovi u fontány. Nemohl se ani hnout a obloha se vyjasňovala.

Kroucením nohou a čirou silou vůle se látka roztrhla a on vpadl dovnitř. Praštil se do hlavy tak, že téměř ztratil vědomí. Chvilí ležel a lapal po dechu. Pak vstal a nacpal mřížku ledabyly zpět. Hmyzu už sice nezabrání, ale nebude to vypadat podezřele z oken protějších čtyř pater. Až teď teprve mu došlo, že z těch čtyř pater mohl sletět dolů.

Podkroví bylo uzoučké. Dalo se tu tak akorát lézt po čtyřech. Na rukou a kolenou hledal nějaký otvor, který zde, jak věřil, určitě je. Přece tady musí být nějaký světlík, který slouží k opravám a kontrolám. Jak ho hledal a nemohl najít, tak už si tím nebyl tak jist. Věděl, že ho některé domy mají, ale příliš toho o nich nevěděl. Moc toho v nich totiž nenabýdlel.

Když sluneční paprsky vnikly průduchy dovnitř a osvětlily půdu, stále ještě hledal. Světlík byl až úplně vpředu, při zdi do ulice.

A zespoda byl zavřený na petlici.

Ta však nebyla tak masivní jako u vikýře. Rozhlédl se a našel velký hřebík, který tu nechal tesař. Pokoušel se jím rýt do dřeva. Po chvíli se mu podařilo vyšťourat suk. Přestal a podíval se vzniklým otvorem dolů.

Pod ním byla místnost, ve které zahlédl postel a někoho v ní.

Thorby se zaradoval, protože větší štěstí snad ani mít nemohl. Stačilo přesvědčit jednoho člověka, aby našel matku Shaum a nevyvolal u toho poplach. Zvedl hlavu, prostrčil otvorem prst a šmátral okolo. Narazil na petlici, a když odsunoval zástrčku, tak si zlomil nehet. Byl ale rád, že je uvnitř. Potichoučku zvedl poklop.

Postava na posteli se nepohnula.

Spustil se dolů, visel za konečky prstů. Seskočil a dopadl co nejtíšeji na nohy.

Postava v posteli se vztyčila a zamířila na něj pistolí.

„Tobě to teda trvalo,“ řekla. „Už tě poslouchám celou hodinu.“

„Matko Shaum! Nestřílej!“

Naklonila se dopředu a podívala se mu zblízka do tváře. „Baslimův kluk!“ Zakroutila hlavou. „Chlapče, ty seš ale zoufalec... a žhavější než oheň v matraci. Co tě to popadlo, žes přišel sem?“

„Nevěděl jsem, kam bych šel jinam.“

Zamračila se. „Předpokládám, že to je kompliment... i když bych teda radši měla pytel vředů, když bych si mohla vybrat.“ Vylezla z postele v noční košili, a pleskaje velkýma bosýma nohama po podlaze, vykoukla z okna na ulici.

„Tady cajti, támhle cajti. Třikrát za noc vrážejí do každýho podniku v ulici a děsí mi návštěvníky... hochu, tys tady udělal větší haló, než sem tu kdy viděla od nepokojů v továrnách. Tos nám nemohl udělat tu laskavost a jít ke všem čertům?“

„Ty mě tu neschováš, matko?“

„Kdo řekl, že ne? Ještě sem se nikdy na nikoho nevykašlala, natož abych ho udala. Líbit se mi to ale nemusí, ne?“ Zamračila se na něj. „Kdys jed naposledy?“

„Uhm, už ani nevím.“

„Něco ti spláším. Předpokládám, že prachy na to nemáš, co?“ Příkře si ho přeměřila.

„Nemám hlad. Matko Shaum, je Sisu ještě v přístavu?“

„Eh, já nevím. Ne, teda vím. Je – pár jejích chlapů tady dneska v noci bylo. Proč?“

„Musím jejímu kapitánovi předat zprávu. Musím ho vidět, prostě musím!“

Vztekle zavrčela. „Napřed vyburcuje počestnou pracující ženu ze spánku, sotva ulehla, pověsí se jí na krk, o který jí chce připravit, anebo o ruku, nohu nebo licenci. Je zapráskanej jako prase, odřenej, krvavej a určitě mně bude hrabat na mý čist'oučké ručníky, který nechávám prát za takový hříšný prachy! Nic nejed a na žrádlo nemá... a teď se mi navíc ještě vysmívá s tím, že mu budu chodit na pochůzky!“

„Nejsem hladověj... a je mi jedno, jestli se umeju nebo ne. Každopádně však musím mluvit s kapitánem Krausou.“

„Nerozkazuj mně v mý vlastní ložnici. Seš přemoudřelej a přidrzej, je mi jasný, jak tě ved ten starej rošťák, cos u něho žil. Budeš muset počkat, až se odpoledne ukáže někdo ze Sisu, abych mu mohla dát pro kapitána vzkaz.“ Otočila se ke dveřím. „Voda je ve džbánu, ručník na polici. Doufám, že se pořádně umeješ.“ Odešla.

Po umytí se cítil výborně. Na jejím toaletním stolku dokonce našel zásyp, který ulevil jeho odřeninám. Když se vrátila, hodila před něj pořádný kus masa mezi dvěma chleby a sklenici mléka. Beze slova odešla.

Thorby si myslel, že nebude moci jíst, když je taťka mrtev, ale kupodivu to šlo. Matka Shaum ho ale pořádně vyděsila.

Přišla znovu. „Spolkni ten poslední kus a vlez dovnitř. Už zase prohledávaj každěj dům.“

„Uh? No tak já vypadnu a vezmu roha.“

„Mlč a dělej, co říkám. Vlez dovnitř.“

„Kam dovnitř?“

„Támhle,“ odpověděla s napřaženým prstem.

„Do tohohle?“ Ukazovala na malou skříňku, co se dává pod okno. Teď ale byla v rohu. Hlavním jejím nedostatkem byla její velikost. Byla široká asi jako chlapská hrud', ale dlouhá asi jen na třetinu lidské výšky. „Myslím, že se do toho neposkládám.“

„A přesně to si budou myslet i cajti. Mrskní sebou.“ Zvedla víko, vyndala nějaké prádlo a vysunula zadní stěnu sedátka přiléhající ke zdi. Za ní byla další místnost a záda skříňky se vytahovala jako u posuvného okna. Tím se ve zdi odkryl volný prostor.

„Koukej se tam smotat a nemysli, že seš první, kdo kdy musel ležet bez hlesu.“

Thorby vlezl do bedny, strčil nohy do díry a zaklonil se. Matka Shaum přes něj přehodila prádlo a ukryla ho pod ním.

Až zavře víko, bude ho mít kousek nad nosem.

„Dobrý?“

„Jo, jasně. Matko Shaum, opravdu je mrtvý?“

Její hlas teď byl téměř laskavý. „Je, chlapče. Je to opravdu velká škoda.“

„Víš to jistě?“

„Taky jsem o tom pochybovala, protože jsem ho tak dobře znala. Šla jsem se tedy projít k majáku. Je tam. Řeknu ti ale, chlapče, že se usmívá, jako by je přelstil... a taky že jo. Nemaj rádi, když někdo nepočká ani na výsledky.“ Znovu vzdychla. „Teď si pobřeč, jestli chceš, ale potichu. Když někoho uslyšíš, ani nedejchej.“

Přibouchla víko. Thorby se bál, že nebude moci dýchat vůbec, ale asi tam byly udělány nějaké průduchy. Bylo tam dusno, ale dalo se to vydržet. Pohnul hlavou, aby se zbavil látky, která na něm ležela.

Pak plakal, dokud neusnul.

Probudily ho hlasy a kroky. Kde je, si uvědomil právě včas. Už už se zvedal ze sedu. Otevřelo se víko a hned se zabouchlo, až se mu rozeznělo v uších. Mužský hlas zaburácel: „V tyhle místnosti nic, seržante!“

„Uvidíme.“ Thorby rozeznal pupkáčův hlas. „Zapomněls na ten světlík. Dones žebřík.“

Ozval se hlas matky Shaum: „Tam nahoře nic není, jen prostor pro odvětrávání, seržante.“

„Řekl jsem, uvidíme.“

Po pár minutách dodal: „Podej mi pochodeň. Hmm... máš pravdu, matko... Ale byl tady.“

„Eh?“

„Na druhý straně je vylomená mřížka a v prachu jsou stopy. Mám za to, že tady vlezl dovnitř a přes tvoji ložnici se dostal ven.“

„Pane Bože na nebi! Mohl mě zabít přímo v posteli. Tomuhle říkáte policejní ochrana?“

„Nic se ti nestalo. Tu mřížku si dej spravit, nebo se ti sem nastěhují hadi a další jejich známí.“ Odmlčel se.

„Podle mě chtěl zůstat tady v té čtvrti, ale bylo tu příliš horko, a tak se vrátil do ruin. Je-li tomu tak, určitě ho tam odtud ještě dneska vypudíme.“

„Myslíte, že se mohu v klidu vrátit do postele?“

„Proč by asi obtěžovat takový pytel loje, jako jsi ty?“

„Taková sprostota! A zrovna, když jsem se vám chystala nabídnout doušek na spláchnutí prachu.“

„Opravdu? Pojd'me tedy dolů do kuchyně, promluvíme si o tom. Možná jsem se spletl.“

Thorby slyšel, jak odchází a sundávají žebřík. Konečně se odvážil dýchat. Zanedlouho se vrátila a nadávala, když otvírala víko.

„Můžeš si natáhnout nohy. Buď ale připraven, že tam budeš muset znova. Tři penty toho nejlepšího. Policajti!“

Kapitola 6

LODIVOD SISU SE OBJEVIL JIŽ TOHO večera. Kapitán Krausa byl vysoký muž s blond vlasy a strohým výrazem. Vážné vrásky a přísné rty dávaly tušit, že je zvyklý požívat autoritu a odpovědnost. Byl naštvaný na sebe a na celý svět za to, že se nechal odlákat od své práce nějakým nesmyslem.

Chladnýma očima si měřil Thorbyho. „Matko Shaum, tohle má být ten člověk, co tvrdí, že pro mě má něco důležitýho?“

Kapitán promluvil obchodním žargonem Devíti světů, jakousi zdegenerovanou odnoží sargonštiny, s primitivní gramatikou neznající skloňování. Přesto mu Thorby rozuměl. Odvětil: „Jste-li kapitán Fjalar Krausa, mám pro vás zprávu, vznešený pane.“

„Neříkej mi vznešený pane. Jsem kapitán Krausa.“

„Ano, vzne – ano, kapitáne.“

„Jestli máš nějakou zprávu, tak mi ji předej.“

„Ano, kapitáne.“ Thorby začal Krausovi recitoval suomskou verzi zapamatované zprávy.

„Kapitánu Fjalaru Krausovi, lodivodu Sisu od Baslima Chromáka: Zdravím tě, starý brachu! Vzdávám čest tvým příbuzným, rodu a rodině. Můj nejskromnější pozdrav též tvojí ctěné matce. Mluvím k tobě ústy svého adoptovaného syna. Suomsky nerozumí ani slovo. Zpráva je určena pouze tobě. V okamžiku, kdy ji přijímáš, jsem již mrtev –“

Ze začátku se Krausa usmíval, teď však divoce vykřikl. Thorby přestal odříkávat. Matka Shaum do toho vpadla: „Co to říká? Jak to mluví?“

Krausa mávl rukou. „To je moje mateřština. Je to pravda, co říká?“

„Co jestli je pravda? Jak to mám vědět? Nerozumím z toho plácání ani slovo.“

„No jo... promiň, promiň! Říká, že jeden starej žebrák, co se tu motával po náměstí – říkal si 'Baslim' – je mrtvej. Je to pravda?“

„Eh, jasně že jo. Bejvala bych ti to řekla. Copak jsem ale mohla tušit, že tě to bude zajímat? Tady to ví každě.“

„Všichni až na mě, zřejmě. Co se mu stalo?“

„Popravili ho.“

„Popravili? Proč?“

Pokrčila rameny. „Copak já vím? Říká se, že umřel nebo se otrávil, ještě než ho vytáhli k výslechu – jak bych to teda mohla vědět? Jsem obyčejná stará ženská, co se snaží o čestnej život a nenápadný zvyšování cen. Mně se Sargonova policie nesvěřuje.“

„A i kdyby, tak je to jedno. Zdá se, že jim vypálil rybník, co? To je celej on.“ Otočil se k Thorbymu. „Dál. Dopověz to.“

Thorby ale ztratil nit, a tak musel začít znovu od začátku. Krausa netrpělivě přešlapoval, dokud se nedostal k „ – jsem již mrtev. Můj syn je tím jediným, pro co jsem v posledku žil. Svěřuji ho do tvé péče. Žádám tě, abys ho vedl a staral se o něj, jako by byl tvůj vlastní. Prosím tě dále, abys ho, jakmile se naskytne příležitost, předal do rukou velitele libovolné lodě Gardy Hegemonie. Informuj ho o tom, že se jedná o občana Hegemonie, který je v úzkých a má právo na jejich pomoc při hledání své rodiny. Když se budou snažit, tak ho dokážou identifikovat a vrátit ke svým. Všechno ostatní nechávám tvému vlastnímu úsudku. Nařídil jsem mu, aby tě ve všem poslouchal, a věřím, že bude. Je to dobrý chlapec, s ohledem na jeho věk a zkušenosti. Svěřuji ti ho s klidným srdcem. Nyní je čas skončit. Můj život byl dlouhý a bohatý. Jsem se vším smířen. Sbohem.“

Kapitán se kousal do rtu a v jeho tváři bylo patrné, jak se přemáhá, aby neslzel. Nakonec chraplavě řekl: „Je to úplně jasný. No, chlapče, jsi připraven?“

„Pane?“

„Jdeš se mnou. Nebo ti to snad Baslim neřekl?“

„Ne, pane. Řekl mi jen, abych dělal všechno, co mi nařídíte. Mám tedy jít s vámi?“

„Ano. Kdy budeš připraven k odjezdu?“

Thorby polkl. „Teď hned, pane.“

„Tak tedy pojď. Chci se vrátit na loď.“ Znovu si Thorbyho změřil. „Matko Shaum, neměla bys pro něj nějaký slušný oblečení? V tomhle

exotickým úboru nemůže na palubu. Anebo ne. Dole v ulici je levný krámeček s obleky. Tam ho hodíme do gala.“

Čím déle ho poslouchala, tím překvapeněji se tvářila. Konečně řekla: „To s ním chceš jít na svou loď?“

„Máš něco proti?“

„Ehm? Ani ne... jestli ti nevadí, že ho natáhnou na skřípec.“

„O čem to mluvíš?“

„Copak jsi blázen? Odsud k bráně kosmodromu je nejmíň šest policajtů a všichni se klepou na vypsanou odměnu.“

„Chceš říct, že ho hledají?“

„Proč myslíš, že ho schovávám ve své ložnici? U zadku mu hoří taková koudel jako dlouho nikomu.“

„Prosím tě, proč?“

„Opakuji ti, že to nemůžu vědět. Zeptej se jeho.“

„Snad si nemyslíš, že tenhle chlapec ví něco o tom, co dělal Baslim pro to, aby to tu za něco stálo...“

„Nemluv o tom, co Baslim dělal nebo nedělal. Já jsem poctivým poddaným Sargona... a nechci přijít o hlavu. Říkals, že chceš tohohle chlapce vzít na loď. Já říkám 'skvělý'! Už se těším, až mě zbavíš starostí. Ale jak to chceš provést?“

Kapitán si zadumaně popraskal klouby, jeden po druhém.

„Měl jsem za to,“ říkal pomalu, „že bude stačit, když s ním zajdu k bráně a zaplatím emigrační poplatek.“

„No, tak na to zapomeň. Bylo by možný dostat ho nějak na loď bez toho, abyste šli bránou?“

Kapitán se tvářil ustaraně. „Tady jdou po pašování jako honící psi. Jak ti na něco přijdou, hned zabaví celou loď. Chceš po mně, abych dal všanc svou loď... sám sebe... a celou posádku.“

„Já po tobě nechci, abys něco riskoval. Tady bych se měla bát spíš já. Řekla jsem ti to na rovinu. Ale jestli chceš slyšet, co si myslím, byl bys blázen, kdyby ses o to pokoušel.“

Thorby řekl: „Kapitáne Krauso –“

„Eh? Co je, chlapče?“

„Taťka mi říkal, abych dělal, co mi řeknete... vím ale jistě, že nechtěl, abyste pro mě riskoval život.“ Polkl. „Já to nějak zvládnou.“

Krausa podrážděně gestikuloval. „Ne, ne,“ řekl drsně. „Baslim chtěl, abych to udělal... a je třeba splatit dluh. Dluhy se vždycky platí!“

„Nerozumím.“

„Tomu ani rozumět nemusíš. Baslim chtěl, abych tě vzal s sebou, a tak to taky bude.“ Obrátil se k matce Shaum. „Jde o to, jak to provedem. Napadá tě něco?“

„Mmm... možná jo. Pojďme si o tom promluvit.“ Ohlédla se. „Vlez zpátky do úkrytu, Thorby, a měj se na pozoru. Možná budu muset na chvíli odejít.“

Na druhý den, krátce před policejní hodinou, opouštěla ulici Blaženosti prostorná nosítka. Jeden ze strážníků je zastavil, a když matka Shaum vystrčila hlavu, udiveně se zeptal: „Opouštíte dům, matko? Kdo se bude starat o zákazníky?“

„Můra se o ně postará,“ odpověděla mu. „Je to má dobrá přítelkyně, ale dohlídni mi tu na to. To víš, neumí to s nimi tak jako já.“ Do ruky mu vsunula cosi, co okamžitě zmizelo.

„Spolehněte se. Budete pryč celou noc?“

„Doufám, že ne. Snad bych si ale radši měla vzít průchodku, co myslíš? Až vyřídím, co potřebuji, ráda bych jela rovnou domů.“

„No, oni teď průchodky kapku utáhli.“

„To pořád hledáte toho žebrákova chlapce?“

„Dalo by se to tak říct. Ale brzy ho najdem. Jestli utekl na venkov, umře hladu, a jestli zůstal tady ve městě, tak ho dopadnem.“

„Myslím, že se v tom nemůžeš mýlit. Tak proč tedy nedat malou průchodku poctivé dámě, co si potřebuje jenom něco vyřídít?“ Opřela se rukou o rám dveří. Vyukukoval z ní růžek bankovky. Všiml si jí a podíval se na matku.

„Stačí to do půlnoci?“

„Bohatě. Víc bych ani nemohla chtít.“

Vytáhl bloček a začal psát. Vytrhl propustku a podal ji matce. Při předávání peníze zmizely. „Neprošvihněte půlnoc.“

„Vrátím se snad mnohem dřív.“ Nahlédl do nosítek a zkontroloval doprovod. Její čtyři nosiči stáli trpělivě na místě. Mezi sebou nemluvili, což nebylo nijak překvapující. Neměli totiž jazyky. „Ti jsou z garáží Zenit?“

„Jinde si nenajímám.“

„Myslel jsem si to. Vypadaj dobře.“

„Radši je zkontroluj pořádně. Mohl by mezi nimi být ten žebrákův kluk.“

„Vy jste ale pěkná potvora! Radši už koukejte zmizet, matko.“

„Zdar, Shole.“

Nosítka se zhoupla a nosiči se dali do poklusu. Když zabočili za roh, poručila, aby zpomalili, a zatáhla všechny závěsy. Poklepala na polštáře rozložené okolo sebe. „Je to dobrý?“

„Jsem na placku,“ odtušil přidušený hlas.

„Lepší být na placku než bez hlavy. Trochu se nadlehčím. Seš samá kost.“

Během příští míle upravovala svůj zevnějšek a navlékala si různé šperky. Tvář zakryla závojem tak, že z ní zůstaly jen její živé černé oči. Když byla hotová, vykoukla a udělila pokyny vrchnímu nosiči. Nosítka se stočila doprava, přímo ke kosmodromu. V okamžiku, kdy dospěli na cestu lemující jeho vysoké nepropustné hradby, byla skoro tma.

Brána pro kosmonauty je poblíž ulice Blaženosti, brána pro pasažéry na východ od ní v budově kontroly emigrace. Za ní je, mezi četnými skladišti, obchodní brána. Je to jakási celnice pro náklady a vyvážení zboží. A ještě o mnoho mil dále jsou brány loděnice. Mezi nimi a obchodní branou je však branka sloužící urozeným, dosti bohatým na to, aby vlastnili vesmírné jachty.

Nosítka se přiblížila k hradbám nedaleko obchodní brány, zabočila a vydala se podél nich. Obchodní bránu tvořila řada menších bran. U každé byl kolmo k průchodu nákladní dok, kam mohl zacouvat náklad'ák a vyložit zboží. Sargonovi inspektoři ho pak podle potřeby zvážili, změřili, roztrídili, prohlídli, zrentgenovali a popřípadě vyndali z beden. Pak ho přetáhli po rampě na druhou stranu, naložili do přepravních aut, která ho odvezla k čekajícím lodím.

Tuto noc byla závora vytažena v doku číslo tři, kde právě dokončovali nakládání Sisu Svobodných kupců. Její hlas se dohadoval s inspektory a tím nejprozaičtějším prostředkem se snažil zajišťovat plynulý průběh nakládky. Pomáhal mu nižší lodní důstojník, který stále něco zapisoval do bloku.

Nosítka prokličkovala mezi seřazenými náklad'áky a protáhla se okolo doku. Kapitán Sisu k nim vzhlédl právě v okamžiku, kdy z nich dáma zvědavě vykoukla. Mrkl na hodinky a řekl nižšímu důstojníkovi: „Poslední fůra, Jane. Jed' s tímhle naloženým a já pojedu tím posledním.“

„Provedu, pane.“ Mladík vylezl na korbu a řekl řidiči, že může jet. Na jeho místo zacouvalo prázdné auto. Nakládali ho rychle a kapitán lodi jako

by měl méně připomínek, o kterých by se musel s inspektory dohadovat. Nakonec ale nebyl spokojen a chtěl, aby náklad přeložili.

Vrchní manipulant se cítil dotčený, ale kapitán ho uklidnil. Znovu se podíval na hodinky a řekl: „Je načase. Nechci mít ty krabice rozlámaný, ještě než je dostanu na loď. Nejsou zadarmo. Takže to udělejte pořádně.“

Nosítka se pohybovala podél hradeb. Stmívalo se. Dáma se závojem se zadívala na mdle zářící ciferník svých ručičkových hodinek a nařídila nosičům klus.

Konečně dorazili až k bráně pro urozené. Dáma se závojem vyklonila hlavu a štěkla: „Otevřte!“

V bráně byli dva strážní, jeden v malé strážní budce a druhý posedával venku. Ten druhý otevřel bránu, ale postavil nosítkům do cesty svoji hůl. Nosiči zastavili a položili nosítka na zem pravou stranou, tedy tou s dvířky, čelem, k budce.

Dáma v závoji vykřikla: „Uhni z cesty! Jachta Lorda Mariina.“

Strážný stojící v cestě zaváhal. „Má vznešená paní povolení?“

„Jsi blázen?“

„Jestliže nemáte povolení,“ řekl pomalu, „tak byste nám snad mohla navrhnout nějaký způsob, jak bychom si mohli ověřit, že vás vznešený Lord Mariin skutečně očekává?“

Dáma se závojem byla pro strážného jen hlasem v temnotě, ale měl dost rozumu na to, aby jí nesvítil do očí. Již měl bohaté zkušenosti se vznešenými a též se vztekouny. „Chceš-li ze sebe i nadále dělat šaška, zavolej vznešenému Lordovi na jeho jachtu! Zavolej mu – a já ti garantuju, že ho budeš muset odprosít.“

Ze strážní budky vyšel druhý celník. „Nějaké problémy, Seane?“

„Ale ne.“ Potichu prohodili pár slov. Mladší odešel do budky zavolat jachtu Lorda Mariina a druhý zůstal venku.

Zdálo se, že tohle už bylo na dámu příliš. Rozrazila dvířka nosítek, vylítla ven a vrazila do strážní budky s druhým celníkem v patách. Strážný přestal mačkat tlačítka, aniž by měl hovor spojen, a podíval se ke dveřím... a roztrásla se mu kolena. Bylo to ještě horší, než si myslel prve. Tohle nebyla žádná přelétavá dívka, co utekla gardedámě. Byla to rozzuřená matróna, jedna z těch, co mají dost vlivu na to, aby mohli komukoliv obstarat nekvalifikovanou práci či ještě něco horšího. Tahle ještě k tomu vypadala, že by toho díky svému temperamentu byla i schopná. S otevřenou pusou naslouchal nejjadrnějšímu klení, které měl tu čest

vyslechnout v průběhu těch deseti let, co zde v bráně kontroloval vznešené lordy a dámy.

Zatímco se pozornost obou strážných soustředila na rázovitou rétoriku matky Shaum, od nosítek se odlepila postava, protáhla se branou a šla tak dlouho, dokud se neztratila v temnotě betonové cesty. Thorby utíkal, a i když čekal, že mu omračující pistole vypálí do zad svůj cejch, stále hledal očima cestu, která se měla zprava připojit k té, po které běžel od brány. Když k ní doběhl, tak se bez dechu zhroutil do škarpy.

Ve strážní budce se mezitím matka Shaum odmlčela, aby se mohla nadechnout.

„Vznešená paní,“ říkal jeden ze strážných smířlivě, „kdybyste nás nechala dokončit ten telefonát –“

„Na to zapomeň! Ne – zapamatuj si to! Zítra ti to připomene vznešený Lord Mariin.“ Rázně odkráčela ke svým nosítkám.

„Vznešená paní, prosím vás!“

Už jim nevěnovala ani pohled, drsně rozkázala otrokům, kteří zvedli nosítka a odklusali. Jeden ze strážných znenadání dostal nepříjemný pocit, že se stalo něco nekalého, a sáhl ke svému opasku. Ruka se však zarazila. Ať je tomu jak chce, nemůže riskovat zasažené nosiče té dámy, ať už měla za lubem cokoli.

No, konec konců, nic špatného přece neprovedla.

Když byl pán Sisu konečně spokojen s naložením nákladu posledního auta, vylezl na korbu a mávl na řidiče. Propracoval se až ke kabině a zabouchal na ni. „Hej, ty!“

„Ano, kapitáne?“ ozval se řidičův tlumený hlas.

„Tam, co se tahle cesta napojuje na silnici vedoucí k lodím, je stopka. Všiml jsem si, že je to tady řidičům dost jedno.“

„Jo tam. Po silnici většinou nikdo nejede. Je tam jen kvůli tomu, že po ní jezdí urození.“

„O tom mluvím. Může se tam nějaký objevit a já zmeškám vhodný čas ke startu kvůli pitomé bouračce s nějakým vaším aristokratem. Pak by mě tady drželi nevím kolik nón. Takže před ní zastav, jasný?“

„Udělám, co řeknete, kapitáne. Nakonec, vy platíte.“

„Přesně tak.“ Škvírou kabiny prostrčil půlstellarovou bankovku.

Jakmile začal nákladák zpomalovat, přešel Krausa k zadní sajtně. Když zastavil, naklonil se a vtáhl Thorbyho dovnitř. „Ticho!“ Thorby přikývl a celý se klepal.

Krausa vyndal z kapes různé nářadí a vrhl se na jednu z beden. Za chvíli víko odskočilo, strhl režné plátno a začal vyhazovat vergové lístky, které byly všude jinde bezcenné. Brzy vytvořil větší díru a na sto liber bezcenného listí rozházel po silnici. „Vlez tam!“

Thorby vlezl dovnitř a skrčil se. Krausa přes něj přehodil plátno, sešil ho a znovu přibil víko. Nakonec bednu převázal a k provazu připevnil zdařilou napodobeninu pečeteť užívané inspektory. Tu mu připravili v opravárenské dílně na lodi. Napřímil se, setřel z tváře pot. Nákladák právě zajížděl k nákladovému prostoru Sisu.

Osobně dohlížel na konečnou nakládku po boku se Sargonovým polním inspektorem, který znovu kontroloval každou bednu, každý žok a každou krabici, které zavěšovali na hák a vytahovali na loď. Když bylo po všem, poděkoval Krausa inspektorovi, a místo aby se vydal k osobní zdviži, vytáhl se na poslední hák. Když obsluha kladky viděla, že je na háku člověk, vytáhla ho opatrněji než obvykle. Nákladový prostor byl téměř zaplněn naloženým zbožím. Sotva se tam dalo hnout. Posádka sundávala zbylé bedny z háků, a dokonce i kapitán přiložil ruku k dílu. Přestal, až když narazil na tu svou. Jakmile bylo lano volné, uzavřeli nákladový prostor a začali zabezpečovat náklad pro cestu do vesmíru. Kapitán Krausa opět zalovil v kapse a začal bednu rozdělovat.

Dvě hodiny poté stála matka Shaum u okna své ložnice a hleděla směrem ke kosmodromu. Podívala se na hodinky. Z kontrolní věže odpálili zelenou raketu a po několika vteřinách se začal šplhat na oblohu ohnivý sloup. Když burácení dorazilo až k ní, smutně se usmála a sešla ze schodů dohlédnout na podnik – Můra to sama skutečně nebyla schopna zvládnout.

Kapitola 7

TĚCH NĚKOLIK PRVNÍCH MILIONŮ MIL si Thorby zoufal. Byl přesvědčen o tom, že udělal chybu.

Z těžké vůně vergových lístků se mu točila hlava a nakonec omdlel. Procítl až v malé jednomístné, ale přepychové kajutě. Bylo to bolestné probuzení. Přestože Sisu během startu udržovala standardní úroveň gravitace vnitřního pole, jeho tělo rozpoznalo dvě drobné odlišnosti. Nejprve poněkud jinou gravitaci, než byla na povrchu Jubbulu, a pak ještě podstatně méně nápadný rozdíl mezi umělým gravitačním polem a

přirozenými podmínkami. Jeho organismus usoudil, že je na palubě otrokářské lodi, a vrhnul ho do první můry, kterou měl po dlouhých letech.

Jeho znavený a vůní otupělý mozek se jen úporně vzpamatoval z prodělané hrůzy.

Nakonec se definitivně probral, uvědomil si, kde je, a pochopil, že se nachází na palubě Sisu a že je v bezpečí. Pocítil obrovskou úlevu a čím dál víc ho vzrušovala představa, že někam cestuje. Depresi z Baslimovy smrti zastřel pocit neznáma a změny. Rozhlédl se okolo.

Místnost, ve které se nacházel, byla pravidelnou krychlí, jež byla pouze asi o stopu vyšší a širší než on sám. Ležel na sklopném lůžku zabírajícím polovinu místnosti. Pod sebou měl podivně a zároveň nádherně měkoučkou matraci, vyrobenou z pružného materiálu dávajícího pocit tepla a hebka. Protáhl se a zívł. V překvapení žasl nad luxusem, v jakém kupci žili. Přehodil nohy přes okraj a vstal.

Lůžko se bezhlučně sklopilo a splynulo s pažením. Thorby nemohl přijít na to, jak ho má zase spustit, po chvíli toho ale nechal. Žádnou postel přece nepotřeboval, chtěl se porozhlédnout kolem.

Když se probudil, strop jen matně žhnul. Jakmile vstal, jasně se rozzářil a už tak zůstal. Ale ani takové světlo mu nepomohlo v hledání dveří. Tři stěny tvořily vertikální kovové panely a východem mohl být kterýkoli z nich. Ani na jednom totiž nemohl najít žádný otvor pro palec, panty nebo jiné důvěrně známé prvky dveří.

Napadlo ho, že ho tady asi zamkli. To ho ale neznepokojovalo. Žil ve sklepě a pracoval na náměstí, takže ho netrápila ani klaustrofobie ani agorafobie*⁴. Chtěl jen prostě najít dveře a šťvalo ho, že na ně ne a ne přijít.

Jsou-li zamčeny, pak nevěřil, že by je kapitán Krausa brzy neotevřel. Ať tomu bylo jakkoli, dveře nenašel.

Na podlaze však našel šortky a tričko. Při probuzení byl nahý, tak jak obvykle spával. Zvedl prádlo a opatrně si ho prohlížel. Obdivoval se jeho nádhře. Poznal v něm ten druh oblečení, který nosila většina cizinců.

Na okamžik si pohrával s myšlenkou, že si na sebe ten přepych oblékne. Hned však tu bezostyšnou myšlenku zahnal.

⁴ klaustrofobie: chorobný strach z pobytu v uzavřených prostorech
agorafobie: chorobný strach z otevřeného prostoru, prostranství nebo davu

Pak si ale vzpomněl, jak kapitán Krausa protestoval proti tomu, aby šel na palubu v tom, co nosil normálně. Ano, a chtěl s ním také zajít do krejčovství v ulici Blaženosti. Do toho, kam chodí jen kosmonauti. Určitě to říkal.

Thorby tedy došel k závěru, že to oblečení je určitě pro něj. Pro něj! Nebyla tady ani jeho bederní rouška a kapitán určitě nechtěl, aby po Sisu pobíhal nahý. Ne, Thorby nebyl stydlivý. Na Jubbulu se společenské předsudky týkaly spíše vyšších tříd. I v jeho třídě však lidé chodili oblečení.

Thorby žasl nad svou troufalostí, když si šaty zkoušel obléct. Šortky si nandal obráceně, ale včas si toho všiml a dal je správně. Naopak si dal i tričko, ale tenhle omyl nebyl tak zřejmý, a tak to i zůstalo. Byl přesvědčen o tom, že ho má správně. Toužebně si přál, aby se mohl vidět.

Obě součásti oděvu byly prostého střihu, světle zelené, bez dekorace. Byly vyrobeny ze solidního, ale levného materiálu. Byl to pracovní oděv z lodního skladu, nejrozšířenější oděv obou pohlaví mnoha planet a století. Leč ani Šalamoun v celé své slávě nebyl nikdy oděn tak jako Thorby nyní. Stále si látku uhlazoval a moc si přál, aby ho někdo viděl. S obnovenou dychtivostí se dal do hledání dveří.

Našly si ho ale samy. Když přejížděl rukama po panelech jednoho z pažení, ucítil náhle závan vzduchu. Otočil se a viděl, že jeden z panelů zmizel. Dveře se vysunuly do chodby.

Stáčející se chodbou kráčel mladík oblečený prakticky stejně jako Thorby (který měl velkou radost, že je oblečen přesně podle situace). Thorby vykročil na chodbu a pozdravil ho obchodní sargonštinou.

Mladík po něm šlehl očima, ale prošel okolo, jako by tam ani nestál. Thorby zamrkal. Byl zmatený a trochu se ho to dotklo. Zavolal tedy za vzdalujícími se zády pozdrav v interlingue. Zůstal bez odpovědi. Než mohl vyzkoušet další jazyky, mladý muž zmizel.

Thorby pokrčil rameny a nechal to být. Žebrák, který by se urážel, by si moc nepomohl. Vydal se na výzvědy.

Po dvaceti minutách už byl mnohem moudřejší. Okamžitě přišel na to, že Sisu je daleko větší, než si představoval. Ještě nikdy si nemohl žádnou loď prohlédnout tak důkladně. Viděl vždy jen strašidelná podpalubí otrokářských lodí. Zdálky vypadaly lodě stojící na kosmodromu Jubbulu také ohromné, ale tohle bylo nesrovnatelné. Potom ho překvapilo, kolik je v ní lidí. Věděl, že posádku Sargonových lodí operujících na pravidelných

linkách Devíti světů tvořilo šest, sedm lidí. Avšak zde již po několika minutách napočítal několikanásobek toho počtu. Potkával lidi obou pohlaví a všemožného stáří.

Nepříjemně se ho ale dotýkalo, že ho bez výjimky ignorovali. Nevšímali si ho, neodpovídali na jeho pozdravy, a kdyby včas neuskočil, procházeli by jím, jako by byl vzduch. První, s kým se mu podařilo navázat kontakt, byla malá holčička, ještě batole. Na jeho vstřícné chování odpověděla upřeným pohledem svých hlubokých očí. Jakási žena ji však okamžitě odvedla. Na Thorbyho se ani nepodívala.

Thorby tohle chování dobře znal. Takhle se chovali k lidem Thorbyho vrstvy vznešení. Pro ně neexistoval, neviděli ho. I almužny mu obvykle dávali prostřednictvím otroků. Na Jubbulu to Thorbymu nevadilo, tam to bylo normální a bylo tomu tak vždycky. Necítil se tehdy vůbec osamocený ani zoufalý. Ve své bídě měl okolo sebe spoustu známých a vlastně ani nevěděl, že to bída je.

Kdyby však dopředu tušil, že se všichni na téhle lodi budou chovat jako urození, tak by do ní nikdy nevlezl. A nepřinutili by ho k tomu ani policajti. Tohle tedy nečekal. Kapitán Krausa byl od chvíle, kdy mu Thorby předal Baslimovu zprávu, přátelský a jakoby neohrabaně otcovský. Thorby si myslel, že se k němu bude posádka chovat podobně jako její pán.

Bloudil ocelovými chodbami a cítil se jako duch mezi živými. Nakonec se v zoufalství rozhodl, že se vrátí do krychle, kde se probudil, když tu ale zjistil, že se ztratil. Šel cestou, kterou považoval za správnou – a ona správná byla, přece jenom tedy od Baslima něco pochytil – došel však jen do jednotlivého tunelu. Takže se zase kousek vrátil a zkoušel to znovu. Pojednou si citelně uvědomil, že ať už svůj pokoj najde, nebo ne, stejně bude muset zjistit, kde schovávají koupelnu nebo tak něco, i kdyby měl někoho popadnout za ramena a zatrást s ním.

Dotápal až do míst, kde ho přivítal nesnesitelný ženský jekot, a tak rychle vycouval. Ještě zaslechl, jak za sebou zabouchla dveře.

Krátce nato ho předběhl jakýsi spěchající muž a řekl mu v interlingue: „Co se tady, k sakru, motáš a lezeš, kam nemáš?“

Thorbymu spadl kámen ze srdce. To nejpříšernější na světě, mnohem horší, než být úplně sám, je, když si tě nikdo nevšímá. Je mnohem lepší, když ti někdo nadává, než když tě ignoruje.

„Ztratil jsem se,“ řekl tiše.

„Tak proč jsi nezůstal tam, kdes byl?“

„Já jsem nevěděl, že tam mám – nezlobte se, vznešený pane – no, a nebyla tam žádná koupelna.“

„Ah, ale ta je přece hned naproti tvojí buňky.“

„To jsem nevěděl, vznešený pane.“

„Mmm... vidím, že ne. Já nejsem žádný 'vznešený pán', ale První energetik asistent – brzy si to zapamatuješ, uvidíš. Pojď se mnou.“

Chytl Thorbyho za ruku a rychle s ním procházel bludištěm, až se dostali do té samé chodby, co Thorbyho tak zmátla. Muž položil dlaň na lem kovového panelu. „Tady je tvá buňka.“ Panel se vysunul.

Ten člověk se otočil, udělal to samé naproti a povídá: „A tady je koupelna pro svobodné na pravoboku.“ Povýšeně mu vysvětlil, jak se ovládají některá zařízení, na která nechápavě zíral, a pak ho doprovodil zpátky do jeho kóje.

„Počkej tady, donesou ti jídlo.“

„Pane První energetiku asistente?“

„Eh?“

„Mohl bych mluvit s kapitánem Krausou?“

Muž vykulil oči. „Ty si myslíš, že kapitán nemá nic lepšího na práci než se vybavovat s tebou?“

„Ale –“

Asistent zmizel, Thorby to dopověděl už jen ocelové zdi.

Zanedlouho se objevilo jídlo. Donesl ho mladík, který se choval tak, jako by servíroval talíř do prázdného pokoje. Později přibýlo další jídlo a prázdný talíř byl odnesen. Thorby téměř docílil toho, aby si ho mladík všiml. Přidržel první talíř a promluvil k němu v interlingue. Zdálo se mu, že porozuměl, odsekl mu však jedním ostrým slovem. Znělo to jako „Fraki!“ a to Thorbymu nic neříkalo... Splést se ale nemohl v opovržení, se kterým to slovo vyštěkl. Fraki je malý, beztvary, ještěrku vzdáleně připomínající saprofág⁵ s Alfa Centauri 111 – jednoho z prvních světů, který lidé osídlili.

Je až neuvěřitelně ohavný a má odporné zvyky. Jeho maso by požil jen člověk umírající hladem. Pokožka je nepříjemná na dotek a zanechává po sobě smrdutý zápach.

⁵ saprofág: zvíře, které se živí rozkládajícím se biologickým odpadem

„Fraki“ je však ještě něco víc. Znamená to obecně natvrdlého krtka, v hlíně se plazícího červa, který nikdy nevzlétl ke hvězdám. Je to ten, co nepatří do našeho rodu, není to člověk, ale gój, auslander, opovrženíhodný barbar. V původních kulturách Terry*⁶ se bezmála každé zvířecí jméno užívalo jako urážka: prase, pes, svině, kráva, sysel, veš, krysa, skunk, červ – a mohli bychom pokračovat donekonečna. Ale ani jedno z těch přirovnání se ani zdaleka nevyrovná nesmiřitelnosti slova „fraki“.

Thorby ale naštěstí pochopil jen to, že toho mladíka nezajímá... a to mu bylo jasné už předtím.

Po chvíli se mu zachtělo spát. Ačkoliv již věděl, jak se otvírají dveře, pořád ještě nemohl přijít na to, co udělat s těmi páčkami, rýhami, dírkami a dalšími vymyšlenostmi, aby se mu sklopila postel. První noc spal na zemi. Ráno dostal snídani, ale člověka, co ji přinesl, raději už nezdřoval, aby na něj zase nevrčel. Naproti v koupelně se setkal s dalšími chlapci a mladými muži. Ačkoli ho také ignorovali, odpozoval od nich jednu věc – dalo se tu prát oblečení. Stačilo ho vhodit do takového malého přístroječku, který ho po několika minutách vyplivl suché a čisté. Měl z toho objevu takovou radost, že si své šaty toho dne vypral třikrát. Kromě toho neměl na práci nic jiného.

Seděl na podlaze své kóje, pálil ho trpký smutek nad tatkovou smrtí a litoval svého odletu z Jubbulu. Najednou kdosi zaškrábal na jeho dveře.

„Mohu dál?“ ozval se hlas znějící špatnou, ale pečlivě vyslovovanou sargonštinou.

„Vstupte!“ odpověděl Thorby dychtivě a vyskočil, aby otevřel dveře. Proti němu stála dospělá žena krásné tváře.

„Buďte vítána,“ řekl sargonsky a pozval ji dál.

„Děkuji vám za laskavost –“ zarazila se a rychle dodala: „Mluvíte interlinguou?“

„Samozřejmě, madam.“

„Zaplať pánbůh, už jsem z té sargonštiny nějak vyšla,“ zamumlala si pro sebe v angličtině a pokračovala interlinguou: „Promluvíme si tedy tak, nebude-li vám to proti mysli.“

⁶ gój: jinověrec nežidovského vyznání, zejména křesťan
auslander: německy cizinec
Terra: planeta Země

„Jak si přejete, paní,“ odpověděl stejným jazykem a v angličtině dodal: „Nechcete-li zvolit ještě nějaký jiný jazyk.“

Zatvářila se překvapeně: „Kolika jazyky hovoříte?“

Thorby se zamyslel. „Sedmi, paní. Trošku znám i nějaké další, ale nemůžu říct, že bych jimi mluvil.“

Její překvapení se stupňovalo. Pomalu řekla: „Možná jde o nějaký omyl, dozvěděla jsem se ale – opravte mě, není-li to pravda, a neztejte se – že jste byl synem žebračka v Jubbulpore.“

„Jsem synem Baslima Chromáka,“ řekl Thorby pyšně, „koncesovaného žebračka v nekonečném milosrdenství Sargona. Můj nedávno zesnulý otec byl velmi vzdělaný. Jeho moudrost byla známa celému městu.“

„Ráda věřím. Oh... jsou snad všichni žebraři na Jubbulu polygloty*⁷?“

„Cože? Většina mluví jen mizerným slangem. Tat'ka mi ale nedovolil, abych tak mluvil... kromě profesionálních důvodů, samozřejmě.“

„Jasně,“ zamrkala. „Velmi bych si přála, abych se mohla sejít s vaším otcem.“

„Děkuji vám, paní. Sednete si? Omlouvám se, ale nemohu vám nabídnout nic než podlahu... Poslužte si však jako doma.“

„Děkuji.“ S většími problémy se usadila na zem a dívala se na Thorbyho, kterému to nedělalo žádné potíže, neboť v lotosové pozici strávil tisíce hodin provoláváním svých proseb o milosrdenství.

Thorby nevěděl, jestli má zavřít dveře, anebo jestli je tahle paní – v sargonštině pro něj byla 'má paní', i když její přátelské chování to postavení trošičku zamlžovalo – nechala otevřené záměrně. Zmítal se v moři neznámých zvyků, čelil sociálním situacím, které pro něj byly zcela nové. Řešil je zdravým rozumem. Zeptal se: „Budete raději, když budou dveře otevřené, anebo je mohu zavřít, paní?“

„Eh? Na tom nezáleží. Hm, snad by bylo lepší nechat je otevřené. Jsme v sektoru ubikací pro svobodné na pravoboku. Já mám vymezené místo v levoboční pardě*⁸, kde žijí s ostatními neprovdanými ženami.

Mám ovšem pár privilegií a úlev... no, asi jako domácí pes. Jsem zde trpěným 'fraki'.“ Poslední slovo vyslovila s ironickým úšklebkem.

⁷ polyglot: člověk ovládající několik živých jazyků

⁸ parda: způsob života indických muslimek, žijících v naprosté izolaci od všech mužů kromě vlastního manžela

Thorbymu unikla řada klíčových slov. „Pes'? To je něco jako vlk?“

Zamyšleně se na něj zadívala. „Tenhle jazyk jste se naučil na Jubbulu?“

„Nikdy jsem jinde nebyl, když nepočítám své dětství. Omlouvám se, nemluvím-li správně. Chtěla byste raději přejít do interlinguy?“

„Ale ne. Mluvíte krásně anglicky... s lepším terranským přízvukem, než mám já. Pořád se mi nedaří vytlačit z výslovnosti svou mateřštinu. Ale abych vám vysvětlila, o co mi jde. Nejprve mi dovolu, abych se představila. Nejsem kupec, ale antropoložka, které občas berou s sebou. Jmenuji se doktorka Margaret Maderová.“

Thorby se uklonil spínaje ruce. „Těší mě. Mé jméno je Thorby, syn Baslimův.“

„Potěšení je na mé straně, Thorby. Říkej mi Margareto. Můj titul zde stejně neplatí, protože nepatří k lodním hodnotám. Víš, kdo je to antropolog?“

„Eh, bohužel ne, paní – Margareto.“

„Zní to složitě, ale je to vlastně jednoduché. Antropolog je vědec studující, jak lidé žijí.“

Thorby se tvářil pochybovačně. „A to je věda?“

„Někdy o tom také pochybuji. No, každopádně je to, Thorby, náročné zkoumání, protože vzorce vztahů, které si lidé ve svém společenském životě vytvářejí, se zdají být nevyčerpatelné. Je pouze šest věcí, které mají všichni lidé společné a odlišují je od zvířat. Tři z nich souvisí s naší fyzickou konstitucí, s tím, jak pracuje naše tělo, a tři jsou naučené. Všechno ostatní, co člověk dělá, čemu věří, všechny jeho zvyky a obchodní praktiky, to všechno se nesmírně liší. No a tyto proměnné antropologové studují. Víš, co je to 'proměnná'?“

„Ah,“ řekl Thorby nejistě, „něco jako x v rovnici?“

„Výborně!“ nadšeně přitakávala. „Studujeme x v lidských rovnicích. No a to je moje práce. Zajímám se o to, jak žijí Svobodní kupci. Vyvinuli pravděpodobně nejpodivnější způsob řešení složitého problému lidskosti a přežití ze všech společností historie. Jsou jedineční.“ Poposedla si. „Thorby, vadilo by ti, kdybych si sedla na židli? Už nejsem tak ohebná jako dřív.“

Thorby se začervenál. „Paní... já žádnou nemám. Já ne.“

„Jedna je hned za tebou. Druhá je tady u mě.“ Vstala a dotkla se stěny. Panel se odsunul a z odkrytého prostoru se vysunulo polstrované křeslo.

Podívala se na Thorbyho: „Copak ti to neukázali?“ Udělal to samé u druhé stěny. Objevilo se další křeslo.

Thorby se opatrně posadil a pak pohodlně spočinul v polstrování. Židle se uzpůsobila jeho váze a postavě. Thorby se zeširoka zazubil. „Sakryš!“

„Víš, jak se otvírá pracovní stůl?“

„Stůl?“

„Můj bože, copak ti opravdu nic neukázali?“

„No... ze začátku tu byla postel. Pak mi ale zmizela.“

Doktorka Maderová si zamumlala cosi pro sebe a pak řekla: „To jsem si mohla myslet. Já tyhle kupce obdivuji, Thorby. Dokonce je snad mám ráda. Umí však být těmi největšími tvrdohlavci, sobci, paličáky, pokrytci a ignoranty, s jakými jsem se kdy setkala. Neměla bych však kritizovat své hostitele.“ Natáhla ruce, dotkla se dvou bodů na stěně a ztracená postel se opět sklopila dolů. S oběma křesly tu teď bylo místo sotva pro jednoho stojícího. „Raději ji zase sklopím, viděl jsi, jak jsem to udělala?“

„Zkusím to.“

Ukázala Thorbymu další zabudovaná zařízení zdánlivě holé buňky: dvě křesla, postel, skříňky na oděvy. Thorby zjistil, že vlastní – tedy alespoň má k dispozici – další dva pracovní úbory, dva páry měkkých bot a další drobnosti, občas dosti zvláštní. Dále zde byla polička na knihy a kazety (prázdná, byl na ní jen Rád Sisu), picí fontánka, lampička nad postelí, palubní telefon, hodiny, zrcadlo, pokojový termostat a další přístroje, pro které nenašel žádné použití. „A co je tohle?“ zeptal se nakonec.

„Tohle? To je asi mikrofón sloužící odposlechu z kajuty Nejvyšší velitelky. Nemusíš se ale bát, tady na té lodi anglicky skoro nikdo neumí a ona k té hrstce nepatří. Mluví svou 'tajnou' řečí, ale není tajná, je to vlastně finština. Každá kupecká loď má svou vlastní řeč, která je vždy jedním z jazyků Terry. Jako kultura však mají jakousi 'tajnou' řeč. Je to značně zdegenerovaná církevní latina, kterou však stejně nepoužívají. Svobodné lodě se dorozumívají interlinguou.“

Thorby poslouchal jen na půl ucha. Byl strašně rád, že je s ní, a právě dupal nad tím, jak se svým chováním výrazně liší od ostatních.

„Margareto... proč nemluví s lidmi?“

„Eh?“

„Jsi první, kdo na mě promluvil!“

„Ah.“ Vypadala smutně. „To se dalo čekat. Ignorují tě.“

„No... dávají mi jídlo.“

„Ale nepromluví s tebou ani slovo. Ah, ty chudáčku! Thorby, oni s tebou nemluví, protože pro ně jsi 'člověk'. Stejně tak jako já.“

„S tebou také nemluví?“

„Teď už ano. Nejvyšší velitelka jim to však musela nakázat a stejně mě to stálo hodně trpělivosti.“ Zamračila se. „Thorby, všechny extrémně rodové kultury – a já kulturu s rodovější strukturou neznám – mají ve svém jazyce jedno klíčové slovo a tím je slovo 'člověk', ať už ho překládají jakkoli. To znamená oni sami. 'Já, moje žena, syn John se svojí ženou – my čtyři a nikdo jiný'. Tím se oddělují od ostatních, kterým dokonce upírají právo na lidskost. Už jsi slyšel slovo 'fraki'?“

„Ano, ale nevím, co znamená.“

„Fraki je takové neškodné, spíše odporné zvířátko. Pro ně je to ale také 'cizinec'.“

„No, myslím, že jsem cizinec.“

„Ano, zároveň to však znamená, že nikdy nemůžeš být ničím jiným. Ty a já jsme tedy méněcenná rasa, nemající žádná práva – ta patří pouze jim.“

Thorby se tvářil zarmouceně. „Chceš říct, že budu dřepět v týhle místnosti a nebudu si moci s nikým promluvit?“

„Bože! Já nevím. Já s tebou budu mluvit –“

„Dík!“

„Počkej, zkusím ti to vysvětlit. Nejsou zlí, jsou prostě jen zbednění a do sebe zahledění. V životě je nenapadne, že máš také nějaké pocity. Promluví s kapitánem. Scházím se s ním vždy, když je pro mě na lodi něco naprosto nepochopitelné.“ Pohlédla na svůj velký prsten. „Proboha, to je tolik hodin! Přišla jsem si popovídat o Jubbulu a nakonec jsme o něm nepromluví ani slovo. Můžu ještě přijít a probrat ho s tebou?“

„Budu moc rád.“

„Dobře. Jubbul je sice poměrně známá kultura, ale předpokládám, že žádný ze studentů neměl nikdy příležitost zkoumat ji z takové perspektivy jako ty. Byla jsem moc ráda, když jsem se dozvěděla, že jsi byl profesionálním mendikantem.“

„Jakže?“

„Žebrákem. Výzkumníci, kterým tam byl povolen pobyt, byli bez výjimky hosty vyšších společenských vrstev. No a to samozřejmě zkreslovalo... třeba to, jak žijí žebraři. Viděli to zvenku a ne zevnitř. Chápeš?“

„Myslím, že ano.“ Thorby připojil: „Kdybys chtěla vědět také něco o otrocích, tak já byl jedním z nich.“

„Opravdu?“

„Jsem osvobozený otrok. Oh, asi jsem ti to měl říct hned,“ dodal s pocitem viny a bál se, že jím jeho nová přítelkyně bude opovrhovat, teď, když zná jeho původ.

„Ne, nebylo třeba. Mám však obrovskou radost, že jsi se o tom zmínil. Ty jsi, Thorby, úplný poklad! Teď už ale musím běžet, mám zpoždění. Mohu se tu zase někdy zastavit?“

„No samozřejmě, Margaretó,“ a poctivě dodal: „Já toho totiž jinak nemám mnoho na práci.“

Tentokrát spal Thorby ve své nádherné znovunalezené posteli. Ráno nikdo nepřišel, ale v žádném případě se nenudil, protože měl tolik hraček, se kterými si mohl hrát. Vyjímal různá zařízení a pak je zase nechával mizet. Žasl nad tím, jak se účelně vkládají do co nejmenšího prostoru. Nakonec usoudil, že to jsou nějaká kouzla. Baslim mu říkal, že magie a čarodějnictví nemá se skutečností nic společného. Ale Thorbyho úplně nepřesvědčil. Tat'ka sice věděl úplně všechno, ale přesto, tohle přece odporovalo zkušenosti. Na Jubbulu byla spousta čarodějnic a jestliže se nevěnovaly magii, tak co tedy dělaly?

Právě pošesté otvíral svou postel, když ho málem vyrazil z kecek, které si ráno odvážil obout, nějaký děsivý randál. Byl to lodní poplach svolávající posádku do hlavního sektoru. Bylo to jenom cvičení, ale to Thorby nevěděl. Když se vzpamatoval, otevřel dveře a vykoukl ven. Všichni někam šílenou rychlostí utíkali.

Po chvíli se chodby vyprázdnily. Vrátil se do své buňky, čekal, co se bude dít, a přemýšlel, co to všechno znamená. Současně si jeho bdělé uši povšimly nepřítomnosti obvyklého tichoučkého běhu ventilačního systému. Nedalo se ale dělat vůbec nic. Správně měl nastoupit do haly v samém středu lodi, spolu s ostatními dětmi a civilisty. To ale nemohl vědět.

Takže jenom čekal.

Znovu se ozval alarm, tentokrát ve spojení s kvílením sirény. Chodby se opět zaplnily běžícími lidmi. To vše se opakovalo ještě několikrát, dokud si posádka nevyzkoušela nástup v hlavním sektoru, simulace proražení trupu, výpadku energie, útoku ze vzduchu, zvýšené radiace a ještě několika dalších cvičení dokonalé připravenosti lodě. Jednou zhasla

světla a v dalším děsivém okamžiku Thorby zažil zmatený pocit volného pádu, když zmizela umělá gravitace.

Když už ta nevysvětlitelná klauniáda trvala poměrně dlouho, zaslechl konečně konejšivý odvolávací signál a opět začal normálně ševelit ventilační systém. Nikdo se neobtěžoval tím, že by ho hledal. Stará žena, která dávala nástup nezúčastněným, si nepřítomnosti jednoho fraki nevšimla, ačkoli domácí zvířata, která na palubě byla, počítala.

Prakticky hned vzápětí ho odvedli k Nejvyšší velitelce.

Jakýsi muž otevřel dveře, popadl ho za rameno a odtáhl pryč. Thorby se s tím nejprve smířil, ale pak se začal vzpírat. Měl už takového chování plné zuby.

Bití, kterému se naučil při pouličních bitkách, nemělo žádná pravidla. Ten chlap se ale, naneštěstí, vyučil ve stejně chladnokrevné škole, avšak na vědecktějších základech. Thorby udělal jeden výpad, muž ho přirazil k pažení a za zády mu lámal ruku v zápěstí. „Nech těch blbostí!“

„Přestaňte mě vláčet jako uličníka!“

„Řekl jsem 'nech těch blbostí'. Jdeš k Nejvyšší velitelce. Nedělej problémy, fraki, nebo ti narvu hlavu do huby.“

„Chci mluvit s kapitánem Krausou!“

Muž trochu povolil a řekl: „Uvidíš ho. Nejvyšší velitelka však rozkázala, abych tě přivedl k raportu... a ona nerada čeká. Půjdeš teda klidně? Nebo tě tam mám donést v zubech?“

Thorby šel klidně. Tlak na zápěstní kloub se pojil s tlakem na nerv mezi kůstkami dlaně. Mělo to asi nějakou svoji drsnou logiku. O několik poschodí výše ho strčil do otevřených dveří.

„Nejvyšší velitelko, zde je ten fraki.“

„Děkuji vám, Třetí palubní mistře. Můžete jít.“

Thorby porozuměl pouze slovu 'fraki'. Vzchopil se a rozhlédl se kolem. Stál v místnosti několikánásobně větší než jeho vlastní. Nejnapadnější věcí v ní byla obrovská postel, ale místnosti přesto dominovala drobná osůbka v ní. Hned, jak se na ni podíval, všiml si, že z jedné strany postele stojí tiše kapitán Krausa a z druhé žena asi kapitánova věku.

Stařena v posteli byla sešlá věkem, ale vyzařovala z ní autorita. Byla bohatě oblečena. Jenom šátek přehozený přes její řídké vlasy reprezentoval víc peněz, než kdy viděl pohromadě. Thorby však zaznamenal jen její dravé zapadlé oči. Prohlížely si ho.

„Tak! Nejstarší synu, nějak ti nemohu uvěřit.“ Promluvila suously.

„Drahá Matko, ta zpráva nemohla být v žádném případě falšovaná.“
Popotáhla nosem.

Kapitán Krausa v pokorné rozhodnosti pokračoval: „Poslechněte si tu zprávu sama, drahá Matko.“ Otočil se k Thorbymu a řekl mu v interlingue: „Zopakuj zprávu tvého otce.“

Thorby poslušně odříkal zprávu z paměti. Nerozuměl sice ničemu, ale uklidňovala ho přítomnost tatkovy přítelky. Stará dáma si ho vyslechla a otočila se ke kapitánu Krausovi. „Co to má být? Mluví jako my! Fraki!“

„Ne, drahá Matko, nerozumí ani slovu. To je Baslimův hlas.“

Znovu obrátila zrak k Thorbymu a vypustila k němu proud suomštiny. Tázavě se podíval na kapitána Krausu. Řekla: „Ať to zopakuje ještě jednou.“

Kapitán mu to nařídil a Thorby, zmatený, ale ochotný, udělal, co si přála. Jakmile skončil, ležela bez hlesu a ostatní čekali, co řekne. Její tvář se křivila zlostí a podrážděním. Konečně zaskřehotala: „Dluhy se musí platit!“

„Přesně to jsem měl na mysli, drahá Matko.“

„Proč to ale vyžaduje zrovna na nás?“ odpověděla nazlobeně.

Kapitán nepromluvil. Pokračovala tišeji: „Ta zpráva je autentická. Myslela jsem si, že určitě nebude pravá. Kdybych věděla, co jsi měl v plánu, nedovolila bych to. I přes tvoji hloupost jsi však, Nejstarší synu, měl pravdu. A dluhy je třeba platit.“ Její syn stále neříkal nic, a tak nasupeně dodala: „No! Tak mluv! Co k tomu řekneš?“

„Přemýšlím, drahá Matko,“ řekl Krausa pomalu. „Baslim nás žádá, abychom se o chlapce starali pouze po určitý omezený čas..., dokud ho nebudeme moci předat vojenské lodi Hegemonie. Jak dlouho to může trvat? Rok, dva. I to však přinese řadu problémů. Už tu ale máme precedens – tu ženskou fraki. Rodina ji přijala... sice s menším odporem, ale už jí přivykla, a řekl bych dokonce, že si ji oblíbila. Kdyby má drahá Matka intervenovala stejně tak i ve prospěch tohoto chlapce –“

„Nesmysl!“

„Ale, drahá Matko, jsme mu zavázáni. Dluhy se –“

„Ticho!“

Krausa se odmlčel.

Tiše pokračovala: „Copak jsi neslyšel, co Baslim vložil na tvá bedra? – 'vedl a staral se o něj, jako by to byl tvůj vlastní'. Co byl Baslim tomuto fraki?“

„Mluví o něm jako o svém adoptovaném synovi. Myslel jsem –“

„Vůbec jsi nemyslel. Nastoupíš-li na Baslimovo místo, co to pro tebe znamená? Je snad víc možností, jak ta slova chápat?“

Krausa vypadal starostlivě. Stařena odvíjela svou myšlenku dál. „Sisu platí své dluhy beze zbytku. Žádná polovičatá řešení – prostě beze zbytku. Toho fraki tedy musíš – adoptovat.“

Krausova tvář pojednou ztratila výraz. Ta druhá žena, která mezitím nenápadně pečovala o Matčino pohodlí, upustila misku.

Kapitán reagoval: „Ale, drahá Matko, co bude Rodina –“

„Já jsem Rodina!“ Náhle se obrátila k ženě: „Ženo nejstaršího syna, povolej všechny mé starší dcery.“

„Ano, Manželova matko.“ Uklonila se a odešla.

Nejvyšší velitelka odhodlaně zírala na strop a pak se jí rozjasnila tvář.

„Není to zase tak zlé, Nejstarší synu. Copak se přihodí na příštím Shromáždění Lidí?“

„Pravděpodobně nám poděkují.“

„Za vděčnost žádný náklad nekoupíš.“ Olízla si své útlé rty. „Lidé budou Sisu dlužníkem... a tehdy se trochu změní prestiž jednotlivých lodí. My určitě nebudeme v nevýhodě.“

Krausa se zvolna usmál. „Vždy jste byla mazaná, drahá Matko.“

„To je pro Sisu jenom přínosem. Odved' toho fraki a připrav no. Provedeme to co nejdřív.“

Kapitola 8

THORBY MĚL NA VYBRANOU. Mohl být adoptován bez protestů, anebo mohl udělat povyk a být adoptován stejně. Zvolil si první možnost. Bylo to rozumné, neboť stavět se proti vůli Nejvyšší velitelky bylo nepříjemné a takřka bez výjimky marné. Kromě toho, třebaže neměl dobrý pocit a byl dost nešťastný z toho, že má přijmout novou rodinu tak brzy po tatkově smrti, cítil, že mu ta změna bude ku prospěchu. Nikdy nestál na společenském žebříčku tak nízko jako teď coby fraki. I v postavení otroka měl sobě rovné.

Důležitější pro něj ale bylo tatkově přání – uposlechnout kapitána Krausa ve všem.

Adopce se konala hned ten den při večeři v salónu jídelny. Z celého dění chápal Thorby málo a z toho, o čem šla řeč, ani slovo. Ceremonie totiž probíhala 'tajnou řečí'. Kapitán ho ale připravil na to, co může očekávat. Přítomna byla celá posádka, kromě hlídek. Byla tam dokonce i doktorka Maderová. Stála u hlavního vchodu a obřadu se nezúčastňovala. Celé dění pouze sledovala a poslouchala.

Když přinesli Nejvyšší velitelku, celé osazenstvo povstalo. Položili ji na pohovku stojící v čele důstojnického stolu, kde ji opatrovala její snacha, kapitánova manželka. Jakmile byla pohodlně uložena, pokynula rukou a všichni si sedli. Kapitán se usadil po její pravici. Dívky z levoboku, které měly denní službu, pak donesly členům posádky misky s řídkou kaší. Nikdo se jich nedotknul. Nejvyšší velitelka poklepala lžící na svou misku a krátce a procítěně promluvila.

Po ní mluvil její syn. Thorbyho překvapilo, že dokázal identifikovat část jeho řeči, protože se shodovala se zprávou, kterou měl doručit. Byl to důvěrně známý ostrůvek v záplavě cizích zvuků.

Po něm si vzal slovo Lodní inženýr, muž starší než Krausa, a pak několik starších členů posádky, mužové i ženy. Nejvyšší velitelka pak položila jakousi otázku a ostatní na ni sborově odpověděli – byl to jednomyslný souhlas. Stařena nezjišťovala nesouhlasná mínění.

Thorby se pokoušel zachytit pohled doktorky Maderové, když tu k němu v interlingue promluvil kapitán. Thorbyho usadili na osamocenou stoličku, kde se cítil být příliš středem pozornosti. Nebylo mu to zrovna příjemné, zvláště když se lidé, které přistihl, jak ho sledují, netvářili právě přátelsky.

„Pojď sem!“

Thorby zvedl zrak a spatřil kapitána a jeho matku, jak hledí směrem k němu. Zdálo se mu, že se matka tváří podrážděně, ale byl to patrně neměnný rys její tváře. Thorby rychle vstal.

Matka ponořila svoji lžící do jeho misky a symbolicky ji přiložila ke rtům. S pocitem čehosi nepředstavitelně nestoudného, ač k tomu instruován, vložil svoji lžící do její misky, plaše si nabral a strčil si ji do pusy. Natáhla ruku, sklonila mu hlavu a zběžně ho obdařila několika mdlými polibky na obě tváře. Opětoval je a cítil, jak mu běhá mráz po zádech.

Kapitán Krausa jedl z Thorbyho misky a ten zase z kapitánovy. Poté Krausa pozvedl nůž. Dotknul se palcem a ukazovákem jeho špičky a

zašeptal: „Nezapomeň, že nesmíš ani pípnout.“ Vbodl ho do Thorbyho nadloktí.

Thorby si v opovržení připomněl, jak ho Baslim učil snášet desetkrát větší bolest. Z rány vytékalo hojně krve. Krausa ho odvedl do míst, kde na ně všichni viděli, a pronesl pár hlasitých slov. Pozvedl Thorbyho paži a nechal stékat krev na podlahu, kde se z ní po chvíli utvořila kaluž. Kapitán se na ni postavil, botami krev rozetřel a znovu cosi nahlas pronesl. V tom okamžiku propukl všeobecný jásot. Krausa promluvil k Thorbymu v interlingue: „Tvá krev se stala součástí ocele a ocel je nyní částí tvé krve.“

Thorby se po celý svůj život setkával s pozitivní magií a dobře rozuměl její nespoutané a takřka smysluplné logice. Ovanul ho silný pocit pýchy, neboť se právě stal nedílnou součástí lodě. Kapitánova žena mu na ránu přiložila hojivý obvaz. Poté si Thorby vyměnil jídlo a polibky také s ní a pak už ho čekalo jen, aby to samé udělal se všemi, kteří byli v místnosti. Se všemi svými bratry, strýci, sestrami, bratranci, sestřenicemi a tetami, co seděli kolem všech těch stolů. Muži a chlapci ho však nelíbali, ale uchopili ho za ruce a vzápětí mu poklepali na ramena. Když se propracoval až ke stolu s neprovdanými dívkami, zaváhal. Brzy však pochopil, že ty ho také nelíbají, ale že se s chichotem, jekotem a zrudlými tvářemi letmo dotýkají ukazováčky jeho čela.

Kousek za ním postupovaly dívky sklízející ze stolů misky s kaší. Byl to čistě rituální pokrm symbolizující skromné podmínky, za kterých budou Lidé putovat vesmírem, bude-li to nutné. Zároveň přinášely jednotlivé chody právě začínající hostiny. Thorbymu by kaše tekla i ušima, kdyby se byl neuchýlil k malému triku: kaši nejedl, prostě jen ponořil lžičku a pak se jí sotva dotknul rty. Když se však konečně znovu posadil, tentokrát za stůl patřící svobodným mládencům pravoboku, již jako uznávaný člen Rodiny, neměl na banket pořádaný na jeho počest ani pomyšlení. Více než osmdesát nových příbuzných – to na něj bylo trochu moc. Byl unavený, podrážděný a zklamaný.

Člověk v čele stolu, po Thorbyho pravici, si vyžádal chvilku pozornosti.

„Dnes večer nebudeme mluvit jinak než interlinguou,“ oznámil. „Dopřejme novému členu naší Rodiny dostatek času, aby si mohl náš jazyk osvojit.“ Chladně se podíval na mladíka, který se na Thorbyho ironicky zašklebil.

„A co se tebe, můj milý Křížený bratranče z manželčiny strany, týče, poprvé a naposledy ti připomínám, že můj Adoptovaný mladší bratr stojí nad tebou. Po večeři se uvidíme v mé kóji.“

Mladík vypadal vyplašeně. „Ale Starší bratranče, řekl jsem jenom –“

„Nech toho!“ Mladý muž po Thorbyho pravici se k němu naklonil a řekl: „Vezmi si vidličku. Lidé nejí maso rukama.“

„Vidličku?“

„Je vlevo vedle talíře. Sleduj, jak to dělám já. To se naučíš. Nezavdávěj jim příčiny k pohrdavému chování. Někteří z těchhle mladých zelenáčů už pochopili, že když promluví stařenka, jde vždycky o obchod.“

Thorby byl přestěhován ze své kóje do poněkud skromnější, avšak větší místnosti určené pro čtyři svobodné. Pokoj s ním sdílel Fritz Krausa, jeho nejstarší svobodný nevlastní bratr a současně předsedající stolu pro svobodné na pravoboku, Chelan Krausa-Drotar, Thorbyho druhý nevlastní bratranec v přímé linii, a Jeri Kingsolver, nevlastní synovec ze strany jeho nejstaršího ženatého bratra.

Díky tomu dělal v suomštině velké pokroky. Nejprve si však musel osvojit slova, která suomská nebyla. Buď byla vypůjčena z jiných jazyků, anebo nově vytvořená, a sloužila k co nejpodrobnějšímu popisu rodinných příbuzenských vztahů. Jazyky jsou zrcadlem kultury společnosti. Řada z nich rozlišuje bratra, sestru, otce, matku, tetu, strýce a sousední generace označuje přídomkem 'velký' či 'vznešený'. V jiných jazycích nenajdete rozdíl třeba mezi slovy 'otec' a 'strýc'. Jazyky též samozřejmě odrážejí kmenové zvyky. Na druhé straně existují takové jazyky (třeba norština), které mají ženskou i mužskou variantu slova 'strýc' ('morbror' a 'farbror').

Svobodní kupci mohou opsat takovýto příbuzenský vztah: 'můj nevlastní strýc z matčiny strany, z druhého kolene, který právě zesnul' jedním slovem, a to slovo je výrazem pro tento příbuzenský poměr a žádný jiný. Označit lze vztah mezi libovolnými dvěma prvky rodokmenu. Zatímco převážné většině jazyků k popisu příbuzenských vztahů postačuje okolo tuctu výrazů, kupci jich užívají více než dva tisíce. Jejich jazyk dokáže taktně a pružně pojmut do jednoho slova tak rozdílné věci, jakými jsou generace, přímé či vedlejší rodové linie, rozenost či adoptovanost, odstup generací, pohlaví mluvčího, pohlaví toho, o kom se mluví, pohlaví dvou příbuzných v označení jejich vztahu, pokrevnost a příbuznost, postavení v hierarchii rodiny.

Thorbyho první úkol spočíval v tom, že se musel naučit jména a k nim příslušející popisy daných příbuzenských vztahů k oslovení každého z více než osmdesáti nových příbuzných. Nutně si musel osvojit přesnou charakteristiku každého jednotlivého příbuzenství – zda je blízké či vzdálené, je-li v nadřízeném či podřízeném postavení. Musel se však naučit i další tituly, a sice ty, kterými ho oslovovali ostatní. Dokud se to všechno nenaučil, tak nemohl s nikým mluvit, protože hned jak otevřel pusu, okamžitě vážně porušil některou ze zásad společenského chování.

Ke každému členu posádky Sisu bylo třeba přiřadit pět charakteristik: tvář, celé jméno (přičemž jeho vlastní nyní znělo Thorby Baslim-Krausa), jméno pro příbuzenský poměr k němu, jméno pro poměr, který má příbuzný k Thorbymu, a hodnost, kterou zastává dotyčný v lodní hierarchii (jako třeba 'Nejvyšší velitelka' nebo 'Druhý asistent kuchaře na pravoboku'). Učil se, že je třeba ostatní oslovovat jménem příbuzenského poměru v rodinných záležitostech a lodní hodností v záležitostech lodní služby. Křestní jméno mohl použít jen v přátelských rozhovorech, svolil-li k tomu nadřízený. Přezdívky prakticky neexistovaly, neboť ty se používaly pouze dole, na hlíně, nikdy ne nahoře.

Než si osvojil tato pravidla, nemohlo být řeči o tom, že by byl praktickým členem Rodiny, ačkoli právně jím samozřejmě byl. Život na lodi se řídil kastovní strukturou rigidně stanovující závazky, privilegia a postoje k povinnostem. Rozvrstvená, protokolárně řízená společnost Jubbulu byla proti němu chaosem. Kapitánova žena byla Thorbymu 'Matkou', současně však byla 'Náměstkyní nejvyšší velitelky', a on ji musel oslovovat v závislosti na situaci, ve které s ní hovořil. Jelikož však zůstával v sektoru svobodných, skončil její mateřský vztah k němu ještě dříve, než začal. Přesto se k němu vždy chovala vřele jako k synovi a nastavovala tváře Thorbyho polibkům právě tak jako jeho spolubydlícímu, staršímu bratru Fritzovi.

Jako Náměstkyně nejvyšší velitelky však dokázala být chladná jako výběrčí daní.

Její postavení ale nebylo o mnoho jednodušší. Nejvyšší velitelkou se nestane dřív, než stařenka spočine v milosrdenství božím. Do té doby bude sloužkou, mluvčí a osobní komornou své tchýně. Teoreticky měli být vysocí důstojníci voleni. Prakticky se však jednalo o systém jedné strany s jednotnou kandidátkou. Krausa byl kapitánem proto, že jím byl i jeho otec. Jeho žena byla Náměstkyní nejvyšší velitelky prostě proto, že byla jeho

ženou. Ze stejných důvodů se také sama jednou stane Nejvyšší velitelkou a ovládne kapitána a jeho loď, jako to udělala jeho matka. Do té doby však byla vysoká hodnost kapitánovy manželky tou nejhorší službou na lodi. Celý život musela sloužit vysokým důstojníkům..., pokud ji však neobvinili, neodsoudili a nevyhnali. Nebyli-li spokojeni s jejím výkonem služby, vysadili ji cestou na některé planetě. Porušila-li jeden ze starobylých a krátkozrakých zákonů Sisu, stala se jejím domovem mrazivá prázdnota vesmíru.

Taková věc se však neudála častěji než dvojité zatmění slunce. Naděje Thorbyho matky se upíraly k srdeční příhodě, mrtvici a dalším možným komplikacím pokročilého věku.

Thorby, coby nejmladší adoptovaný syn kapitána Krausy, prvního muže Krausova klanu, formálního vůdce Sisu (skutečným vůdcem však byla kapitánova matka), stál v klanové hierarchii nad třemi čtvrtinami svých nových příbuzných (ačkoli zatím neměl služební hodnost). Takové postavení však život neulehčovalo. Je zřejmé, že se vzrůstající hodností přibývalo privilegií – to se nikdy nezmění, ale ruku v ruce s nimi kráčely odpovědnost a povinnosti, které svou náročností příjemnost výhod nevyvažovaly.

Jednodušší bylo vyučit se žebrákem.

Byl tak zabrán do svých problémů, že doktorku Margaretu Maderovou řadu dní neviděl. Spěchal právě spojovací chodbou čtvrté paluby – teď stále v jednom kole – když se s ní málem srazil.

Zastavil se. „Ahoj, Margareto.“

„Ahoj, kupče. Už jsem si myslela, že ty s fraki zásadně nemluvíš.“

„Ah, Margareto!“

Usmívala se. „Dělám si legraci. Gratuluji, Thorby. Jsem moc ráda. Za těchto okolností je to nejlepší řešení.“

„Díky. Asi máš pravdu.“

Přešla do angličtiny a s mateřským zájmem se zeptala: „Vypadáš ustaraně, Thorby. Něco není v pořádku?“

„Oh, nic se neděje.“ Najednou se ale ze svého trápení vyznal: „Margareto, já tyhle lidi v životě nepochopím!“

Vlídne mu odpověděla: „Takový pocit mám na začátku každého terénního výzkumu a tenhle je ten nejtěžší. Co ti dělá starosti?“

„Ehm... ani nevím. To se nedá tak říct. No, vezmi si třeba Fritze – to je můj starší bratr. Hodně mi pomáhal, ale pak jsem jednou udělal chybu,

když mi vysvětloval něco, co považoval za velmi jednoduché. Strašně na mě řval a pak mě praštil. Vrátil jsem mu to a myslel jsem, že se vztekne.“

„To je právo na klovanec,“ řekla.

„Co?“

„To nic. Nebylo to právě nejlepší přirovnání. Lidé přece nejsou slepice. Co bylo dál?“

„No, stejně rychle, jako se naštval, se zase úplně zklidnil. Řekl mi, že na to zapomenem a nebudeme o tom mluvit, protože ještě řadu věcí neznám.“

„Noblesa nadřízených.“

„Eh?“

„Promiň, že ti skáču do řeči. A opravdu na to zapomněl?“

„Úplně. Choval se jak milius. Nechápu, proč se tak namíchnul... a už vůbec mi není jasný, proč se tak rychle uklidnil, když jsem mu tu ránu vrátil.“ Rozhodil ruce. „To přece není normální.“

„No, to není. Ale, to je máloco. Mmm... možná ti, Thorby, můžu trochu pomoci. Je docela dobře možné, že o tom, jak se Fritz chová a proč se tak chová, vím víc než on sám. Je to tím, že nepatřím mezi 'Lidi'.“

„Co tím chceš říct?“

„Já totiž chodím a přemýšlím. Je to moje práce. Fritz se však narodil mezi Lidmi a většinu toho, co dělá, řídí podvědomí. Přitom je to velice inteligentní mladík. Spoustu věcí si přesto neumí vysvětlit, protože ani neví, že je vysvětlit umí. On prostě jen funguje. Naproti tomu to, co jsem se tu naučila v posledních dvou letech, si uvědomuji velice dobře. Se mnou můžeš mluvit bez zábran. Já žádnou hodnost ani postavení nemám.“

„Jé, Margareto, myslíš to vážně?“

„Jasně. Přijď, kdykoli si najdeš chvílku. Stále mám tvůj slib, že si se mnou promluvíš o Jubbulu. Nenech se ale zdržovat, zdá se, že spěcháš.“

„Ale, vlastně ani ne,“ rozpačitě se usmíval. „Když spěchám, tak nemusím mluvit s tolika Lidmi... a já to s nimi ještě pořádně neumím.“

„Ah, chápu. Thorby, mám u sebe fotografie, jména, rodinné poměry a služební zařazení všech členů posádky. Pomohlo by ti to?“

„He? No to bych řek jsi! Fritz si myslí, že stačí, když mi občas někoho ukáže a řekne, kdo to je.“

„Pojď tedy do mé buňky. Neboj, mám povoleno zpovídat tam kohokoli. Dveře zůstanou otevřeny do společné chodby, hranice pardy tedy nepřekročíš.“

Thorby, obložen kartotéčnými lístky s fotografiemi, všechna ta fakta, která se nedokázal naučit postupně, vstřebal za půl hodiny. Pomohl mu v tom Baslimův výcvik a pečlivost doktorky Maderové. Ta dokonce sestavila rodinný rodokmen celé Sisů. Něco podobného viděl poprvé. Jeho příbuzní podobné diagramy nepotřebovali, oni to prostě znali.

Ukázala mu, kde je jeho místo. „To plus tady znamená, že sice patříš klanu, ale narodil ses jinde. Tady vidíš pár dalších. Označují ty, kteří sem přišli z příbuzných rodů... a mám takový pocit, že nepřišli dobrovolně. Vy, Lidé, si říkáte 'Rodina', ale ve skutečnosti se jedná o fratrii.“

„O co?“

„O příbuzenskou skupinu postrádající společného předka. Ta praktikuje exogamii – tedy uzavírání sňatků mimo skupinu. Kde toto tabu přetrvává, je však poněkud pozměněno pravidlem oddělených polovin. Víš, jak tyto dvě poloviny fungují?“

„Střídají se v přebírání denních povinností.“

„Ano, ale víš také, proč je v pravoboční směně víc svobodných mláďenců a v levoboční neprovdaných žen?“

„No, to nevím.“

„Ženy, které přišly z jiných lodí, žijí v levé polovině. Zde rození mláďenci jsou členy pravé. Všechny dívky tvé směny budou hledat partnery mimo Rodinu..., jestliže si nevyberou z těch několika mužů druhé směny. Měl jsi být správně zařazen do této poloviny, ale k tomu by bylo třeba jiného pěstouna. Vidíš ta jména v modrém kroužku s křížkem? Jedna z těch dívek je tvou budoucí manželkou... pokud si nenajdeš nevěstu na nějaké jiné lodi.“

Thorbyho ta myšlenka vyděsila. „To budu muset?“

„Získáš-li lodní hodnotu srovnatelnou s tvým postavením v Rodině, budeš mít co dělat s jejich odháněním.“

To ho rozmrzelo. Rodina ho tak zaměstnávala, že by potřeboval spíše další pár nohou než ženu.

„Většina společností,“ pokračovala, „praktikuje současně exogamii a endogamii. Člověk si musí hledat partnera vně svojí rodiny, zároveň však uvnitř svého národa, rasy, náboženství nebo nějaké jiné velké skupiny lidí. Vy, Svobodní kupci, netvoříte výjimku. Musíte hledat ve druhé polovině, ale nemůžete si vzít fraki. Vaše pravidla však ústí do zajímavé situace. Každá loď je vlastně patriární matriarchát.“

„Cože je to?“

„'Patriární' znamená, že manželky se spojují s rodinami svých manželů, a 'matriarchát'... no, kdo je na téhle lodi pánem?“

„No přece kapitán.“

„Opravdu?“

„Ehm, otec se řídí podle babičky, ale ta už je stará a...“

„Žádné ale. Nejvyšší velitelka je zde pánem. A tak tomu je u všech Lidí. Muži obchodují, řídí loď a starají se o její elektrická zařízení – šéfem je ale vždy žena. V daném rámci to má smysl. Díky tomu jsou snesitelné i vaše svatební zvyky.“

Thorby by přivítal, kdyby se už o ženění nebavili. „Ty jsi ještě neviděl dcery z kupeckých lodí. Když loď opouští, naříkají a kvílí a často je musí odvést... Jakmile však přijdou do nové rodiny, rychle slzy osuší, začnou se usmívat, flirtovat a hledat snoubence. Jakmile padnou na toho pravého a uženou ho, stanou se vládkyněmi nezávislých královstvíček. Než opustí svoji loď, nejsou ničím. Proto jim také slzy rychle oschnou. Kdyby však rozhodovali muži, byla by výměna dívek otroctvím. Takhle je to pro každou dívku obrovská příležitost.“

Doktorka Maderová se otočila zády k diagramu. „Zvyky, které pomáhají žít Lidem pospolu, nejsou téměř nikdy plánovány. Jsou však užitečné, bez nich by Lidé nepřežili. Ty si, Thorby, děláš starosti s tím, jak se chovat ke svým příbuzným.“

„Ano, to je pravda.“

„Co je pro kupce nejdůležitější?“

Thorby se zamyslel. „No, Rodina. Všechno se odvíjí od toho, kým jsi v Rodině.“

„Ale vůbec ne. Nejdůležitější je jeho loď.“

„No, ale když řekneš Loď, máš na mysli 'Rodinu'.“

„Přesně naopak. Není-li kupce na lodi spokojený, kam může jít? Ve vesmíru se bez lodě neobejde. Život na nějaké planetě mezi fraki si představit také neumí, ten ho spíše děsí. Loď je jeho životem. Dýchá stejný vzduch jako ona. Nějak se prostě musí naučit s ní žít. Společenské napětí je však takřka nesnesitelné a jeden nemá před druhým kam utéct. Napětí může narůstat do takové míry, že někdo někoho zabije anebo zničí loď. Lidé ale dokáží přežít za jakýchkoli podmínek. Vy, Lidé, si zjednodušujete život rituály, formalismem, danými vzorci řeči, povinnostmi a ustálenými reakcemi. Když se objeví nějaký problém, utečete se do navykklého vzorce. No, a proto se Fritz přestal vztekat.“

„He?“

„Nemohl nepřestat. Udělals něco špatně..., ale již z toho vyplývá, že jsi to dobře chápal. Fritz na to na okamžik zapomněl, ale pak si vzpomněl a jeho vztek ihned zmizel. Lidé si nemohou dovolit zlostné zacházení s dítětem. Místo toho mu ukáží správnou cestu. Tou ho vedou, dokud si neosvojí celou tu soustavu zvyklostí tak automaticky, jako třeba Fritz.“

„Eh, myslím, že to chápu.“ Povzdychl si. „Není to ale jednoduché.“

„To je tím, žes v tom nevyrostl. Časem se to ale naučíš a nebude to pro tebe o nic složitější než dýchání a stejně důležité. Zvyky Lidem říkají, kdo jsou, kam patří a co mají dělat. Lepší jsou pro ně nesmyslné zvyky než žádné. Bez nich lidé žít nemohou. Z antropologického hlediska je 'spravedlnost' hledáním funkčních zvyklostí.“

„Můj otec – teď mám na mysli toho druhého, Baslima Chromáka – vždycky říkal, že spravedlnost najdeš tak, že se budeš snažit dobře vycházet s Lidmi a nedělat si nic z toho, jak se chovají oni k tobě.“

„Odporuje to snad tomu, co jsem řekla?“

„Hm, myslím, že ne.“

„Baslim Chromák by Lidi asi také ocenil.“ Poklepala mu na rameno. „Nedělej si starosti, Thorby. Snaž se, jak nejlíp umíš, a jednoho dne se oženíš s jednou z těch krásných dívek a budeš šťastný.“

Z takového osudu však Thorby velkou radost neměl.

Kapitola 9

V DOBĚ, KDY SE SISU BLÍŽILA K LOSIANU, válčil už Thorby na svém prvním pracovišti. Asistoval na ošetřovně, což však byla celkem zbytečná funkce. Pak mu ale pomohly základy, které měl v matematice. Začal totiž navštěvovat lodní školu. Baslim mu dal poměrně rozsáhlé vzdělání, s ním ale u svých instruktorů nepochodil. O většině z toho, co považovali za důležité oni – finském jazyce, kterým mluvili, historii Lidí a Sisu, obchodních praktikách, zásadách obchodování a exportních a importních zákonech rady planet, hydroponii⁹, lodní ekonomice a bezpečnostním a ochranném systému lodi – se Baslim ani nezmínil.

⁹ hydroponie: pěstování rostlin v živném roztoku bez půdy

Taťka kladl důraz na jazyky, vědu, matematiku, galaktografii a historii. Tyto nové předměty však Thorby hltal rychlostí, kterou si mohl dovolit jen žák, jenž prošel Baslimovým náročným výcvikem. Matematiku ale kupci aplikovali v řadě oblastí. Potřebovali ji k účetnictví a archivování, navigaci a nukleárnímu inženýrství, bez kterého by se neobešli, s ohledem na jejich vodíkovou, fúzí poháněnou loď. První školou Thorby doslova prolétl. Ta druhá už byla mnohem těžší. V té třetí šokoval lodního ředitele škol tím, že už studoval multidimensionální geometrii.

Ten tedy referoval kapitánovi, že mají na palubě matematického génia.

Nebyla to tak úplně pravda. Díky tomu však Thorbyho přidělili k pravobočnímu počítači řídicímu palebné systémy.

Obchodním lodím hrozí největší nebezpečí v prvních a posledních fázích každého skoku, kdy se pohybují podsvětelnou rychlostí. Teoreticky je odhalení a zaměření lodě letící rychlostí několikanásobně převyšující rychlost světla možné, ačkoli se to rozumu uvězněnému ve čtyřrozměrném prostoru přičí. Ve skutečnosti je to stejné, jako byste chtěli za noční bouře trefit jednu maličkou kapku deště šípem vystřeleným z luku. Neohrabanou nákladní loď letící podsvětelnou rychlostí však dokáže rychlý útočník uštvat.

Sisu dosahovala maximálního zrychlení jednoho sta g a ke zkrácení rizikového času ho využívala plně. Přesto však, každou vteřinou zrychlující o jeden kilometr za vteřinu, k dosažení rychlosti světla potřebovala nekonečného tři a půl standardního dne.

Polovina týdne byla časem dlouhého a nervózního čekání. Dvojnásobné zrychlení by toto riskantní údobí zkrátilo na polovinu a Sisu by byla stejně mrštná jako kterýkoli nájezdník. To by ale znamenalo osmkrát rozšířit komoru, kde dochází ke štěpení vodíku, a podobně posílit radiační ochranný štít, pomocné motory a para-magnetickou kapsli, ve které vodíková reakce probíhá. To vše by samozřejmě značně zúžilo nákladový prostor. Kupci jsou pracovití lidé. I kdyby z nich žádní paraziti nechtěli kořistit, nemohli by si dovolit mrhat penězi tím, že by nedbali neúprosných pravidel exponencionálního zákona multidimenzionální fyziky. A proto měla Sisu ty nejlepší nohy, co si mohla dovolit. Na to, aby unikla lodi nezatížené nákladem, však byly krátké.

Sisu zároveň i špatně manévrovala. Po vstupu do neprošlapané černí n-prostoru musela sledovat přímý směr. Kdyby tak neučinila, mohla by se vynořit někde zcela mimo obchodní cesty. Tím by se v hlavní knize

bezpečně ocitla v červených číslech. Ještě horší nebezpečí pro kapitána představoval celkový výpadek proudu a současné zhroucení interního umělého gravitačního pole. Měl by tak z Rodiny jahodový džem, který by byl výsledkem působení stovky g na měkká těla jejích členů.

Tohle všechno se podepsalo na kapitánových žaludečních vředech. Nešlo o dohadování se o zboží, počítání slev, zařizování objednávek a zvažování, co by jim vyneslo nejvíce. Nešlo o dlouhé skoky temnotou, kdy mohl naopak odpočívat a houpat vnoučata na kolenou. Ničily ho první a poslední fáze skoků, dlouhé mučivé hodiny, ve kterých musel ve zlomcích vteřin rozhodovat o bytí či nebytí (nebo o svobodě) své Rodiny.

Jestliže by útočníci chtěli obchodní loď ničit, neměla by Sisu a její sestry žádnou šanci. Jim však šlo o kořist a otroky. Ze zdemolované lodi by nic neměli.

Obchodní loď musely jednat nekompromisně. Jediným přijatelným řešením byla likvidace útočící lodi. Nukleární zaměřovače jsou sice strašně drahé a jejich provoz ruší rozpočet, hlásí-li však počítač možný zásah, nelze váhat. Útočník v takovém případě sáhne po ničících zbraních, jen aby se zachránil. Jeho taktikou je oslepení kupecké lodi, sežehnutí navigačních přístrojů a následné přiblížení a paralyzování posádky. Když se to nepodaří, tak všechny zabijí a snaží se přitom uchránit loď a náklad.

Kupecká loď prchne, může-li, avšak je-li to nutné, bojuje. Když ale bojuje, je to boj na život a na smrt.

V podsvětelné rychlosti ohmatává Sisu svými umělými smysly multiprostor, napjatě hledaje sebemenší šum, svist komunikace v n-prostoru či 'bílý' řev lodi akcelerující s mnoha g. Do palubního počítače simulujícího okolní vesmír se začnou hrnout informace. Ten z nich derivuje odpovědi na otázky typu: Kde je ta druhá loď? Jaký má kurz? Rychlost? Zrychlení? Dostane se k nám dříve, než se vnoříme do n-prostoru? Jsou-li výsledné informace znepokojivé, putují vybraná data do počítačů levo- a pravobočních palebných stanovišť. Sisu se připravuje k boji. Střelci uvedou do pohotovosti navaděče atomových pum, pohladí jejich hladké boky a zamumlají několik kouzelných formulek. Lodní inženýr odjistí spínač autodestrukčního programu, jenž přetvoří lodní elektrárnu v obrovskou vodíkovou bombu. Modlí se, aby měl dostatek odvahy, kterou bude potřebovat, až ho bude muset, v té nejzazší možné situaci, spustit a dovést tak své lidi pod ochranu černých křídel smrti. Kapitán vyhlásí poplach a odvolá všechny ze svých stanovišť do hlavního

sektoru. Kuchaři zhasí ohně, pomocní inženýři vypnou klimatizaci, farmáři se rozloučí se svými zelenými výpěstky a spěchají do bojových pozic. Matky nastoupí s dětmi, které zabalí a sevrou v náručích. Pak nastane čekání.

Ne tak pro Thorbyho. Těch u komputerů naváděcího zařízení se to netýká. Se zaťatými zuby sedí před obrazovkami. Příští minuty či hodiny je život Sisu v jejich rukou. Úkolem těchto počítačů, přežvykujících v milisekundové meditaci údaje analogového počítače, je rozhodnout, mohou-li torpéda zasáhnout cíl, nebo ne. Nabízejí čtyři odpovědi: 'vhodná' či 'nevhodná' balistická dráha za daných podmínek, ano anebo ne za podmínek změněných jednou či druhou lodí, popřípadě oběma – třeba vypnutím tahu motoru. Samozřejmě, že by si s tímto informačním okruhem počítač poradil sám, ale stroje nedovedou myslet. Polovinu strojového času odpovídá počítač na dotazy operátora týkající se vzdálené budoucnosti příštích pěti minut a předkládá scénáře možných zásahů za změněných podmínek.

Lidskému úsudku sice často unikne řada proměnných, ale jeho intuitivní střelba může loď zachránit – anebo navždy ztratit. Paralyzující paprsky přiletí rychlostí světla, kdežto torpéda nikdy nebudou rychlejší než několik set kilometrů za vteřinu. Kupecká loď se však může dostat na dostřel paprsku, svazek paprsků ničivé radiace může být na cestě, ale podaří se jí nepřítele zaměřit a vypustit střelu dřív, než paprsek udeří. Vzplanou-li zločinci a v příštím okamžiku se rozplynou v prach, je loď zachráněna.

Když však operátor na vteřinu zaváhá nebo je příliš opatrný, může o svou loď přijít.

Na tyhle práce se nehodí ostřílení borci. Ideálním střelcem je adolescent, mladý muž nebo žena, bleskově myslící a reagující. Musí být sebejistý, mít intuitivní cit pro matematické vztahy přesahující vědomá pravidla. Mladý člověk se též nebude bát smrti, kterou ještě neučinil středem svých úvah.

Kupci musí takové mladé adepty neustále vyhledávat. Zdálo se, že Thorby má pro matematiku buňky. Možná, že má též nadání pro práci, která se podobá hře v šachy pod obrovským tlakem či rychlé hře spatballu*¹⁰.

¹⁰ spatball: fiktivní míčová hra.

Instruktořem se mu stal Jeri Kingsolver, jeho synovec a spolubydlící. V rodinné hierarchii byl Jeri pod ním, ale ukázalo se, že je starší. Mimo počítačový sál říkal Thorbymu 'Strýci', ale ve službě ho Thorby tituloval 'První střelec pravoboku' a doplňoval to přídomkem 'pane'.

V průběhu velkolepého průletu temnotou směrem k Losianu Jeri Thorbyho intenzivně cvičil. Původně měl být školen v hydroponii, ale na lodi byl farmářů dostatek. Jeri současně vykonával funkci Hlavního administrátora lodního komisionáře, ale ve vesmíru neměla komisionářova pracovna do čeho píchnout. Kapitán Krausa Jerimu nařídil, aby Thorbyho důkladně zasvětil do práce v počítačovém sále.

Celého půl týdne, ve kterém akcelerovala k rychlosti světla, zůstávala loď v bojové pohotovosti. V každé střelně pracovali dva lidé střídající se v hlídkách. Jeriho pobočníkem byla jeho mladší sestra Mata. Počítač měl dva paralelní ovládací pulty, které dle potřeby oživoval hlavní přepínač. Sedávali spolu v hlavním sektoru bok po boku – Jeri jel naostro a Mata byla připravena obsluhu převzít.

Po formálním zaškolení do algoritmu, s jakým zařízení pracovalo, posadil Jeri Thorbyho k jednomu z pultů. Za druhý si sedla Mata a Jeri začal plnit jejich obrazovky charakteristikami problémových situací, které posílal z centrály. Oba terminály celý průběh nahrávaly, následně tedy bylo mezi squashem a ping-pongem možné analyzovat všechna rozhodnutí s těmi, která byla učiněna v průběhu vlastní bitvy, neboť data, se kterými pracovali, pocházela ze záznamů skutečných nebo hrozících bitev minulosti.

Po chvíli toho Thorby měl až po krk. Mata byla mnohonásobně lepší než on.

Zařal zuby, ale bylo to ještě horší. Potil se a ze všech sil se snažil přechytračit otrokářskou loď, jež se náhle objevila na obrazovce. Bolestně se ho dotýkalo, že ta štíhlá, tmavá a celkem pěkná dívka vedle něho provádí hbitými prsty drobné korekce mezi klávesami a ovladači, mění diagonálu palebného čtverce či upravuje vektor střely s takovou lehkostí a přirozeností. Pokořovalo ho, že zatímco jeho školitelka 'zachránila' loď, on zcela selhal.

Situaci neusnadňovalo ani to, že si jí začínal všímat jako ženy, ačkoliv si to sám ani neuvědomoval. Věděl jen, že je z ní nešťastný.

Po prvním kole zavolal Jeri z centrály: „Konec cvičení. Zůstaňte na svých místech.“ Objevil se za okamžik a prošel jejich nahrávky. Zkontroloval stopy na světlotiskovém papíře sloužícím jako kontrolní záznam. Nad Thorbyho výsledkem stáhl rty. „Praktikante, vypálil jsi třikrát..., ale ani jedna střela se nepříteli nepřiblížila blíže než na padesát tisíc kilometrů. Nejde o náklady, ty trápí jen babičku. Měl jsi ho však zničit, a ne rozčítit. Musíš počkat na příhodný okamžik.“

„Dělal jsem, co jsem mohl.“

„Musíš přidat. A co ty, sestřičko?“ To familiární oslovení ho ještě více vydráždilo. Jako bratr a sestra se měli velice rádi a nezatěžovali se oficialitami. Thorby je tedy zkusil oslovovat jmény, ale okamžitě ho zpražili. On byl 'Praktikant' a oni 'Hlavní střelec' a 'Poboční střelec'. Dělat nemohl vůbec nic, ve výcviku byl podřízeným. Mimo strážní službu však Jeriho po celý týden neoslovil jinak než 'Nevlastní synovče v přímé linii', na což Jeri odpovídal pečlivým opisem jejich rodinného vztahu. Pak ale Thorby uznal, že to bylo hloupé, a znovu mu začal říkat Jeri. Během výcviku mu však Jeri ani Mata už neřekli jinak než 'Praktikante'.

Jeri si prohlédl záznam své sestry a souhlasně pokyvoval hlavou. „Moc pěkné, sestřičko! Jsi v toleranci jedné vteřiny od následně stanoveného optima a o tři vteřiny lepší než výstřel toho hajzla. Musím říct, že je to čistý zásah, už kvůli tomu, že jsem to tenkrát jel já. To byl ten útok u Ingstel..., vzpomínáš?“

„No samozřejmě.“ Mrkla na Thorbyho.

Ten byl zhnusen. „To není fér!“ Začal škubat za přezky upínacích pásů.

Jeri se zatvářil překvapeně. „Jakže, Praktikante?“

„Říkám, že to není fér! Poslal jsi sem zadání, které jsem viděl poprvé, a zařval jsem, protože ještě nejsem dost dobřej. Ona však nemusela dělat nic jiného než si pohrát s ovladači, aby našla řešení, které dávno znala..., a abych vypadal jako blbec!“

Mata vypadala dotčeně. Thorby kráčel ke dveřím. „Neprosil jsem se o to! Jdu za kapitánem a řeknu mu o jinou práci.“

„Praktikante!“

Thorby se zastavil. Jeri klidně pokračoval: „Sedni si, Až skončíme, můžeš za kapitánem zajít... jestli si to opravdu přeješ.“

Thorby se znovu posadil.

„Chci říct dvě věci,“ pronesl Jeri chladně. „Za první –,“ otočil se k sestře. „Poboční střelkyně, znala jsi zadání, když jsi začala sledovat cíl?“

„Ne, Hlavní střelče.“

„Už jsi ho někdy řešila?“

„Myslím, že ne.“

„Jak je možné, že jsi věděla, o co jde?“

„No, říkal jsi přece, že šlo o ten nájezd u Ingstelu. Nikdy na to nezapomenu – následovala slavnostní večere, seděl jsi vedle babič- vedle Nejvyšší velitelky.“

Jeri se obrátil na Thorbyho. „Vidiš? Jela to poprvé... stejně jako já, když jsem to tehdy musel řešit. Udělala to ještě lip než já. Jsem hrdý na to, že je mým mladším zaměřovačem. A pro vaši informaci, pane stupidní mladší Praktikante, tohle všechno se seběhlo ještě dřív, než se Poboční střelkyně vůbec stala Praktikantkou. Nikdy neměla příležitost si to vyzkoušet. Je prostě jen lepší než ty.“

„Dobře,“ řekl Thorby mrzutě. „Asi se to nikdy nenaučím. Řekl jsem, že končím.“

„Teď mluvím já! O tuhle práci se nikdo nepere, je to dřina. Nejde ji však ani zrušit. Každého po nějakém čase zruší sama, když se na následných analýzách ukáže, že ztrácí grif. A možná, že je to právě můj problém. Ale já ti slibuju, že se to buď naučíš, nebo půjdu za kapitánem a řeknu mu, žeš nesplnil jeho očekávání. Ale do té doby..., uslyším-li ještě nějaký řeči, odveču tě k Nejvyšší velitelce!“ Vyštěkl: „Běží ostrý výcvik. Je to bojová pohotovost. Připravte přístroje!“ Rychle opustil místnost.

Za pár okamžiku se ozval jeho hlas znovu: „Něco se blíží! Pravobočný počítačový sál, hlaste se!“

Zazněl signál k večeri. Mata vážně odpověděla: „Pravoboční zaměřovači připraveni. Objevují se data, jdeme na to.“ Její prsty začaly laskat ovladače. Thorby se naklonil nad ty svoje – ještě stejně neměl hlad. Několik dní mluvil s Jerim pouze formálně. Matu viděl jen při výcviku anebo při jídle ve společenské místnosti. Choval se k ní s chladným odstupem a snažil se ovládat se stejně jako ona. Mohl by ji klidně vídat i při jiných příležitostech. Mladí lidé se běžně scházeli ve společenských místnostech. Byla pro něj ale tabu, protože byla jeho neteř a byli ze stejné poloviny. Sociálním kontaktům však nic nebránilo.

Jerimu se vyhnout nemohl. Jedli u stejného stolu, spali ve stejné místnosti. Thorby se však mohl skrýt za bariéru formalit, což také udělal. Nikdo už ani jednou nepromluvil o tom, co se mezi nimi stalo. Dokonce i Fritz dělal, že nic nevidí.

Jednou odpoledne si Thorby zašel do společenské místnosti, aby se podíval na filmový příběh ze sargonského prostředí. Thorby tam vydržel jen proto, že to chtěl důkladně rozebrat a zkritizovat. Když to skončilo, nemohl Matu přehlédnout, protože přistoupila až k němu a zdvořile ho oslovila strýčku. Zeptala se ho, jestli by si nechtěl před večerí zahrát spatball.

Chtěl okamžitě odmítnout, když tu si povšiml výrazu její tváře. Dívala se na něj se zoufalou chtivostí. Odvětil jí tedy: „No, proč ne, Mato. Aspoň nám bude líp chutnat.“

Usmála se. „Výborně! Ilsa nám drží stůl. Jdeme!“

Thorby jí dal tři sety a jeden remizoval..., což bylo pozoruhodné skóre, neboť hrál se ženskou šampionkou. Na mužských mistrovstvích měly ženy výhodu jediného bodu. Příliš o tom však nepřemýšlel. Hra se mu moc líbila.

Jeho výkony se začaly zlepšovat, zčásti pro nechuť, se kterou předtím pracoval, a zčásti proto, že měl skutečně talent pro komplexní geometrii. Svůj podíl mělo i to, že jako žebrák prošel starobylým cvičením, které mu zbystřilo smysly. Jeri ho již nikdy nahlas nesrovnával s Matou a jeho výsledky doprovázel toliko krátkými poznámkami typu: „Snaž se!“ nebo „Do toho!“ a nakonec „Brzy to přijde“. Thorbyho sebevědomí rostlo. Uvolnil se, chodil více mezi lidi. Dost často hrál spatball s Matou.

Když se schylovalo ke konci pouti temnotou, ukončili jednoho rána poslední část výcviku a Jeri zavolal do mikrofону: „Pohov! Budu tam za pár minut.“ Thorby ze sebe setřásl příjemné napětí. Za chvílku ale zase znervózněl. Cítil, že už se s přístrojem sžil. „Poboční střelče..., myslíš, že by měl něco proti tomu, když se mrknu na svůj záznam?“

„Myslím, že ne,“ odpověděla Mata. „Nebo ho vytáhnu já a vezmu to na sebe.“

„Nechci ti dělat problémy.“

„Nic se nestane,“ řekla klidně. Natáhla se za Thorbyho ovládací pult a vyndala proužek s jeho záznamem. Foukla na něj, aby se nesvinul, a prohlédla ho. Pak vytáhla i svůj a oba porovnála.

Vážně se na něj zadívala: „To byl moc dobrý štych, Thorby.“

Bylo to vůbec poprvé, kdy použila jeho křestní jméno. Thorby si toho však sotva všiml. „Fakt? Myslíš to vážně?“

„Je to velice dobrý výkon... Thorby. Zasáhli jsme oba. Ty jsi však v optimu mezi 'možným zásahem' a 'kritickou mezí', zatímco já jsem byla moc netrpělivá. Vidiš?“

Thorby dokázal číst pásky jen velmi kuse, stačilo mu, co říkala ona. Když vešel Jeri, vzal oba záznamy a nejprve prošel ten Thorbyho. Prohlédl si ho znovu z větší blízkosti. „Než jsem šel sem dolů, vytáhl jsem si následný rozbor toho zadání.“

„Opravdu, pane?“ řekl Thorby dychtivě.

„Mmm... zkontroluju to po jídle. Vypadá to ale, že tvé chyby zmizely.“

Mata řekla: „Ale brácho, tohle je perfektní trefa a ty to dobře víš!“

„Myslíš?“ Jeri se zašklebil. „Nechceš ale, aby se náš hvězdný žák příliš nafoukl, že ne?“

„Pchá!“

„Jako tenkrát ty, má malá zlobivá sestřičko. Jdem na oběd.“

Prošli úzkou chodbičkou do hlavní spojovací chodby druhé paluby, kde mohli jít vedle sebe. Thorby si zhluboka oddechl.

„Nějaký problém?“ zeptal se ho jeho synovec.

„Vůbec ne!“ Thorby je oba objal okolo ramen. „Jeri, ty jsi ze mě s Matou už skoro udělal střelce.“

Oslovil svého instruktora jménem vůbec poprvé od té doby, co to od něj schytl. Jeri však Thorbyho přátelské gesto přijal smířlivě. „Moc si o sobě nemysli, kolego. Mám však pocit, že jsme jim to nandali.“ Dodal: „Zahlídl jsem pratetu Tirum, jak nás, jako obvykle, pohoršeně sleduje. Mám za to, že bys, sestři, mohla jít bez opory – prateta si je tím určitě jista.“

„Ať si myslí, co chce!“ odpověděla Mata živě. „Thorby prostě zajel perfektní štych.“

Sisu přešla v podsvětelnou rychlost a vynořila se z temnoty. Ve vzdálenosti necelých padesáti bilionů kilometrů plálo slunce Losianu. Za několik dní navštíví svůj další trh. Loď byla uvedena do bojové pohotovosti se strážními službami na dvě směny.

Mata sloužila sama, Jeri chtěl, aby Praktikant hlídkoval s ním. První hlídka probíhala vždy v klidu, i když měl útočník, díky svému radiolokátoru n-rozměrného prostoru, k dispozici přesné údaje o termínu startu Sisu a směru její cesty, bylo prakticky nemožné – u skoku délky mnoha světelných let – předpovědět přesný okamžik a místo, ve kterém vystrčí nos do reálného vesmíru.

Jeri sklouzl do svého sedadla několik minut poté, co si Thorby s odvěkým vtíravým pocitem, že teď už to není žádná hra, zapínal své pásy. Jeri se na něj zazubil. „Klid. Když ti vzkypí krev, bude tě bolet za krkem a pak nic nevydržíš.“

Thorby se chabě usmál. „Budu se snažit.“

„Tak je to lepší. Zahrajem si takovou hru.“ Jeri vytáhl z kapsy malý hranatý přístroječek a odstrčil víčko.

„Co to je?“

„'Kakabus'. Patří sem.“ Jeri ho nasadil na přepínač, kterým se volilo, který z ovládacích pultů je v provozu. „Vidíš na přepínač?“

„Ehm? Ne.“

„Odevzdej se do rukou osudu.“ Jeri si pohrál s přepínačem, ukrytým za krabičkou. „Tak kdo z nás by to teď měl na triku, kdybychom měli vypustit rakety?“

„Jak to mám vědět? Dej to pryč, Jeri, leze mi to na nervy.“

„Je to jen hra. Možná, že to řídím já a ty se tady moříš zbytečně, ale třeba jsi to ty, kdo mačká spoušť a já jen podřimuju. Každou chvíli budu přepínačem cvakat, ale ty nebudeš vědět, ve které poloze zůstal. Takže, až ten chaos vypukne – a cítím v kostech, že tomu tak brzy bude – nebudeš se moci spoléhat na to, že Jeri, ten chlapík s mikrometrovými prsty, má situaci pod kontrolou. Možná, že budeš muset celou loď zachránit sám. Ty sám.“

Thorby si rozechvěle představil netrpělivé muže a bomby ve střílně pod sebou, jak čekají, až se spolehlivě rozřeší ten neskutečný problém života a msty, zakřiveného vesmíru, posuvných vektorů a prostorové geometrie. „Děláš si srandu,“ prohlásil sklesle. „Přece to nenecháš na mně. Kapitán by z tebe stáhl kůži zaživa.“

„Oh, ale v tom se pleteš. Jednou musí přijít ten den, kdy Praktikant sjede svůj první opravdový štych. A pak je z něj buď Střelec..., anebo andělíček. Ale neboj, nepřipustíme, abys byl v tom rozhodném okamžiku na pochybách. My tě v nich totiž necháme po celou dobu. No, a takhle se to hraje. Pokaždé, když řeknu 'ted', máš hádat, kdo to má právě pod kontrolou. Když uhodneš, máš u mě jeden zákusek, když ale neuhodneš, mám ho já u tebe. Ted'!“

„Pořád to máš ty!“

„To teda mám. Jsme si kvit. Ted'!“

„Ty!“

„Ani nápad. Vidíš? Sním ti koláček – měl bych přestat, dokud vedu. Jedem! Ted’!“

Když je přišla Mata vystřídat, měl už Jeri Thorbyho zákusky na příští čtyři dny. „S tímhle skóre budeme pokračovat,“ řekl Jeri. „Až na to, že si vyberu svůj ovocný koláček. Já jsem ti ale zapomněl říct o hlavní ceně.“

„A to?“

„Až přijde k věci, vsadíme každý tři zákusky. Hned jak bude po všem, budeš hádat a pak se přesvědčíme. Když o něco jde, tak musí být sázka samozřejmě vyšší.“

Mata ohrnula nos. „Ty ho chceš, brácho, vynervovat, co?“

„Jsi nervózní, Thorby?“

„Ani náhodou!“

„Buď v klidu, sestřičko. Máš to pevně ve svých umouněných ručičkách?“

„Přišla jsem vás vystřídat, pane.“

„Pojď, Thorby. Jdeme se najíst. Ovocné koláčky – áááh!“

Tři dny poté bylo skóre vyrovnané, ale jen kvůli tomu, že Thorby přišel o většinu svých zákusků. Sisu již zpomalila téměř na planetární rychlost a na obrazovkách se klenulo obrovské slunce Losianu. Thorby s nejmenší lítostí konstatoval, že tentokrát se jeho schopnosti prověřovat nebudou.

Pak ho generální poplach vyděsil natolik, že nebýt pásů, vylétl by ze sedačky. Jeri právě něco říkal, když škubl hlavou, přelétl očima kontrolky a přiložil ruce k ovladačům. „Běž po něm,“ zařval. „Tenhle je opravdovej.“

Thorby se probral z úleku a naklonil se nad svůj ovládací pult. Hlava analogového počítače na ně začala chrlit data. Balistická dráha se plynule odvíjela. Ksaku, je blízko! A strašně rychle se blíží! Jak se mohl dostat tak blízko, aniž by ho vyslídili? Rychle přestal myslet a začal zkoumat nabízené možnosti... Ne, ještě ne..., za chvíličku..., dokázal by se ten lupič v tyhle rychlosti vyhnout a zmařit ten jeho pokus?... Jak by to vypadalo – při předpokládaných šesti g jeho úhybného manévru... Zasáhne ho ta střela?... Ještě pořád by ho dostal, kdyby – Matin letmý dotek na své rameno sotva ucítil, slyšel ale, jak Jeri křičí: „Jdi pryč, ségra! Jdem po něm, jdem po něm!“

Na Thorbyho panelu se rozblikala kontrolka a zazněla pronikavá siréna.

„Spojenecká loď, spojenecká loď! Identifikována jako Losianská planetární hlídka. Konec poplachu.“

Thorby se zhluboka nadechl, cítil, jak mu spadl obrovský balvan ze srdce.

„Pokračuj!“ ječel Jeri.

„Ehm?“

„Dodělej to! Není to loď z Losianu, je to ten hajzl! Losiané by takhle neblbli! Je to na tobě, hochu, je to na tobě! Přibij ho k obloze!“

Thorby zaslechl Matino divoké oddychování, ale už byl znovu ve svém problému. Změnilo se něco? Může ho dostat? Zasáhne ho i v kónusu případných manévřů? Ted'! Odjistil svůj panel a zadal počítači povely k palbě.

Zdálky k němu doléhal Jeriho hlas, mluvil velmi pomalu. „Už letí. Snad jsi ho dostal... byl jsi moc netrpělivý. Vypal ještě jednou, než to schytáme od něj.“

Thorby mu automaticky vyhověl. Na jiné řešení nebyl čas, zadal tedy přístroji stejné pokyny k palbě. Na svém panelu pak pozoroval, jak se terč zastavil, a s podivně prázdným pocitem vzal na vědomí, že ho zničila již první střela.

„A je to!“ ohlásil Jeri. „Ted'!“

„Co?“

„Kdo to měl? Ty, nebo já? Tři zákusky.“

„Já jsem to měl,“ řekl Thorby s jistotou. Ale současně si uvědomil, že nikdy nebude opravdovým kupcem. Pro Jeriho to byl terč... prostě fraki. Nebo tři zákusky.

„Špatně. Takže mám další tři. Dostal jsem strach a radši jsem to udělal sám. Střely byly ale zajištěny a odpalovací zařízení vypnuto od okamžiku, kdy se ozval kapitán... Neměl jsem nervy na to, abych riskoval nepříjemnost se spojeneckou lodí.“

„Spojeneckou lodí!“

„Samozřejmě. Ale pro tebe to, Poboční střelče asistenta, byl první opravdový souboj... přesně jak jsem si přál.“

Thorbemu hučelo v hlavě. Mata řekla: „Ty bys měl, bratře, platit. Podváděl jsi.“

„Jasně, že jsem podváděl. Zato ale ted' máme dalšího chladnokrevného střelce! A dneska to samozřejmě všechno platím já. Zvu vás na zmrzlinu!“

Kapitola 10

THORBY VŠAK ASISTENTEM POBOČNÍHO střelce dlouho nezůstal. Jeri povýšil na Praktikanta u astrogautů, Mata se ujala správy pravoboku, a tak byl Thorby oficiálně ustanoven Pobočným pravobočným střelcem. Váha života a smrti teď spočívala na špičkách jeho prstů. Ne že by se mu to příliš zamlouvalo.

Ale i tento pořádek byl brzy narušen.

Losian byla 'bezpečná' planeta. Obývali ji civilizovaní ne-lidé a na hlíně se tedy nemuseli obávat žádných přepadení. Nebylo třeba ani stavět hlídky. Muži mohli volně odcházet z lodi za zábavou a stejně tak ženy (některé z nich ještě nikdy loď neopustily s výjimkou Shromáždění Lidí, kdy se ještě jako dívky výměnou dostaly na Sisu).

I pro Thorbyho byla Losiana vlastně 'první' cizokrajnou zemí, neboť jasné vzpomínky měl pouze na Jubbul. Velmi se proto na Losian těšil. Nejprve ho ale čekala práce. Jakmile byl potvrzen do funkce Pravobočního střelce, přeložili ho od hydroponiků k nižšímu úřadu Koncipienta u lodního komisionáře. To ještě zvýšilo jeho status, protože obchod byl prestižnějším zařazením než hospodářství. Teoreticky byl teď oprávněn ke kontrole zboží, ale ve skutečnosti to dělal vyšší úředník a on se s ním, spolu s mladými muži ze všech oddělení, jen lopotil. Náklad byl záležitostí celé posádky, neboť Sisu nikdy nepustila na palubu přepravce, i když ji takový luxus stál spoustu peněz.

Na Losianu ještě nevymysleli celní poplatky. Zabalené žoky s vergovými lístky tak prodávali nákupčím přímo z lodi. Navzdory ventilátorům čpěl nákladový prostor jejich štiplavou, omamnou vůní. Thorbymu připomněla měsíce a světelné roky vzdálenou dobu, kdy ležel schoulený v jedné z beden, uprchlík v nebezpečí života, a kdy ho laskavý cizinec před očima Sargonovy policie propašoval na loď.

Zdálo se to tak neskutečné. Domovem mu byla Sisu. I ve svých nejhlubších myšlenkách uvažoval jazykem Rodiny.

S pocitem viny si náhle uvědomil, že poslední dobou již příliš nemyslel na taťku. Copak už na něj zapomněl? Ne, ne! Na něj nelze zapomenout, na nic z toho... na taťkův tón hlasu, na jeho nestranný pohled na věci, které Thorby bez rozmyslu kritizoval, na jeho vrzavé kulhání v mrazivých

ránech, na jeho nekonečnou trpělivost, ať se jednalo o cokoli – po všechny ty roky na něj taťka nebyl ani jednou našťvaný – tedy, vlastně jednou ano.

„Nejsem tvým pánem!“

Tehdy se taťka opravdu zlobil. Thorbyho to děsilo, protože nechápal, o co jde.

Až teď, nesmírně vzdálen v čase a prostoru, znenadání pochopil. Taťku mohla našťvat jen jedna jediná věc: okamžitě vybuchl, když někdo prohlásil, že Baslim Chromák je pánem nějakého otroka. On, který dobře věděl, že moudrý člověk se nikdy nerozčiluje, protože pravda urazit nemůže a lež nestojí za řeč.

Taťku tedy urážela pravda, neboť jeho pánem bezesporu byl. On si ho odvedl od otrokářského špalku. Ne, to je nesmysl. Nikdy nebyl taťkovým otrokem, byl přece jeho synem... Nikdy jeho pánem nebyl, ani když mu dával na zadek za jeho blbiny. Taťka... byl prostě taťka.

Tehdy Thorby pochopil, že jediným, co taťka nenáviděl, bylo otroctví.

Nevěděl sice, kde bral tu jistotu, ale byl o tom přesvědčen.

Nevzpomínal si, že by se taťka byl kdy zmiňoval o otroctví jako takovém. Pamatoval si jen, že říkal, že člověk potřebuje mít svobodnou duši.

Stál nad ním Lodní komisionář. „Pane?“

„Přenášíš tu bednu, anebo si z ní děláš postel?“

Za tři dny, když Thorby právě vylezl ze sprchy a chystal se vyrazit s Fritzem na hlínu, strčil do koupelny hlavu Palubní mistr, a když ho uviděl, řekl: „Zdraví tě kapitán. Koncipient Thorby Baslim-Krausa se má u něj okamžitě hlásit.“

„Provedu, Palubní mistře,“ odpověděl a zabručel si cosi pod vousy. Rychle se oblékl, vrazil do své kajuty, omluvil se Fritzovi a pospíchal do kapitánovy pracovny, přičemž doufal, že mu Palubní mistr řekl, že se právě sprchoval.

Dveře byly otevřeny. Thorby se začal řadově hlásit, když kapitán vzhlédl od práce a uvítal ho: „Ahoj, synu. Pojd' dál.“

Thorby přeshaltoval z lodě na Rodinu. „Ahoj, tati.“

„Chci jít na hlínu. Půjdeš se mnou?“

„Pane? Chci říct, ano, tati. To by bylo skvělý!“

„Dobře. Vidím, že jsi připraven. Nuže, pojďme.“ Sáhł do zásuvky a podal Thorbymu několik zkroucených kousků drátu. „Tady máš kapesné, budeš si asi chtít koupit nějaké suvenýry.“

Thorby se na ně zadíval. „Jakou to má hodnotu, tati?“

„Mimo Losian žádnou. Když ti něco zbude, vrať mi to, abych to mohl proměnit zpátky na směnku. Oni nás vyplácí thoriem a zbožím.“

„Dobře, ale jak budu vědět, kolik mám za co zaplatit?“

„Dej jim, kolik si řeknou. Nepodvádějí ani nesmlouvají. Jsou zvláštní. Ne jako Lotarfové... Na Lotarfu, když dostaneš pivo bez hodinového dohadování, je to úspěch.“

Thorby měl pocit, že také více rozumí Lotarfanům nežli Losianům. Na obchodování, které postrádalo zdravou míru dohadování, bylo cosi nemravného. Fraki měli různé barbarské zvyky, ale bylo třeba se podle nich řídit. Sisu byla pyšná na to, že nikdy neměla problémy s fraki.

„Tak pojď. Můžeme si promluvit cestou.“

Když sjížděli dolů, prohlížel si Thorby sousední loď – El Nido Svobodných kupců. Garciov klad.

„Tati, zajdeme k nim na kus řeči?“

„Ne, volali jsme si hned první den.“

„Já jsem spíš myslel, jestli neuspořádají nějaký společný večírek.“

„Ach. S kapitánem Garciou jsme se dohodli, že se bez projevů vzájemné pohostinnosti obejdeme. Už by také rád odstartoval. Nic však nebrání tomu, abys je navštívil, avšak pouze stran svých pracovních záležitostí.“ Dodal: „Nestojí to ale za to. Je stejná jako Sisu, jen není tak moderní.“

„Myslel jsem, že bych se mohl mrknout do jejích počítačových sálů.“

Seskočili na hlínu a vykročili. „Pochybují, že by tě tam pustili. Jsou strašně nedůvěřiví.“ Sotva udělali pár kroků od výtahu, přiběhl malý Losiánek, skákal kolem nich a očíhával jim nohy. Kapitán Krausa mu věnoval nějakou drobnost a pak vlídně řekl: „To stačí,“ a jemně ho odstrčil. Jeho matka ho zavolala, zvedla a naplácala mu. Kapitán Krausa na ni zamával a zavolal: „Dobrý den, paní!“

„Dobrý den, kupče,“ odpověděla mu pronikavou a sykavou interlinguou. V poměru k Thorbymu byla dvoutřetinová, stála na čtyřech, přední nohy zvednuté. Dítě pobíhalo po všech šesti. Oba byli lesklí, krásní a měli pronikavé oči. Thorbymu se moc líbili, jen ho trochu odpuzovalo, že mají dvoje ústa – jedny pro příjem potravy a druhá k dýchání a mluvení.

Kapitán pokračoval v rozhovoru. „Tvůj tah na tu losianskou loď byl moc dobrý.“

Thorby se zarděl. „Ty o tom víš, tati?“

„Co bych to byl za kapitána, kdybych nevěděl? Ach, vím, proč tě to znepokojuje. Nemysli na to. Když ti ukážu terč, tak ho prostě zlikviduj. Odpojení tvých obvodů v případě, že v něm identifikujeme spojenecké plavidlo, je moje práce. Praštím-li do toho milostivého vypínače, nemůžeš pálit, bomby jsou zajištěny, odpalovací zařízení je vypnuto a lodní inženýr nemůže použít spínač sebevražedného programu. Takže je jedno, jestli mě slyšíš, jak ruším akci, anebo to v rozčilení přeslechneš. Prostě vždy dojed' svůj štych, je to aspoň dobrý trénink.“

„Eh, to jsem nevěděl, tati.“

„Jeri ti to neřekl? Určitě sis toho vypínače všiml. Je to ten velký při mé pravé ruce.“

„Ehm, já jsem ještě v centrále nebyl, tati.“

„Cože? To musím napravit. Možná, že ti bude jednou patřit. Připomeň mi to... hned jak se vnoříme do temnoty.“

„Připomenu, tati.“ Thorby byl rád, že má naději, podívat se do tajemné svatyně. Byl si jist, že nejmíň polovina jeho příbuzných nikdy dovnitř nevkočila. Zarazila ho však poznámka, kterou kapitán učinil. Copak by bývalý fraki mohl někdy velet? Žádný předpis nebránil tomu, aby do tak odpovědného křesla usedl adoptovaný syn, protože ne všichni kapitáni měli své vlastní syny. Ale ex-fraki?

Kapitán právě říkal: „Nevěnoval jsem se ti tak, jak bys zasluhoval, synu..., s takovou péčí, které by byl hoden syn Baslimův. Je to ale velická Rodina a můj program je nabitý. Chovají se k tobě dobře?“

„No jasně, tati!“

„Hmm... to rád slyším. To je – tedy, víš, protože ses nenarodil mezi Lidmi.“

„Vím, ale všichni se ke mně chovají pěkně.“

„Dobře. Dostávám o tobě samé dobré zprávy. Zdá se, že se rychle učíš, na fr- učíš se rychle.“

Thorbymu nevyřčený zbytek věty hořce proběhl myslí. Kapitán pokračoval: „Už jsi byl v elektrárně?“

„Ne, pane. Jenom jednou v přípravně.“

„Teď je k tomu dobrá příležitost, dokud jsme na zemi. Je to bezpečnější a modlitby a očista nejsou tak zdoluhavé jako v kosmu.“ Krausa se odmlčel. „Ne, radši počkáme, až se vyjasní tvé postavení. Lodní inženýr mi pořád naznačuje, že bys byl dobrý pro jeho oddělení. Má takovou bláhovou

představu, že stejně nikdy nebudeš mít děti, a tvoji návštěvu by mohl chápat jako příležitost k tomu, aby tě ulovil. Tihle inženýři!“

Thorby té řeči dobře rozuměl, včetně posledních slov. Na inženýry se všichni dívali jako na trochu přitroublé podivíny. Všeobecně se věřilo, že záření umělé hvězdy dávající Sisu život ionizuje jejich mozkovou tkáň. Ať to byla pravda, nebo ne, inženýři mohli každopádně i hrubě a bez úhony porušovat etiketu a jejich nevyřčenou obranou byla 'nevinność z důvodu šílenství'. Lodní inženýr si dovolil odmlouvat dokonce i Nejvyšší velitelce.

Mladší inženýři však neměli služby v elektrárně, dokud ještě uvažovali o tom, že budou mít děti. Starali se o přídavné motory a hlídky drželi ve fiktivní elektrárně. Lidé se měli na pozoru před zhoubnými mutacemi, neboť byli vystaveni většímu riziku ozáření než obyvatelé planet. Viditelnou mutaci však mezi nimi nebylo možno pozorovat. Co se dělo s dětmi, které se narodily deformovány, bylo tajemstvím. Bylo to tak přísné tabu, že si ho Thorby ani nebyl vědom. Všiml si jen, že v elektrárně drží služby jen starší muži.

Stejnou měrou ho nezajímalo potomstvo. Z kapitánových narážek vyčetl jenom to, že se Lodní inženýr domníval, že by Thorby mohl rychle dosáhnout vysokého postavení Vykonavatele dozoru v elektrárně. Ta představa ho okouzila. Muži, kteří zápolili s šílenými bohy jaderné fyziky, se těšili vážnosti, ve které je převyšovali už jen astrogauté... ale podle nich samých ani ti ne. Jejich přesvědčení bylo patrně blíže k pravdě než oficiální verze. Dokonce i kapitánův zástupce, který si vytahoval triko na muže sloužícího v elektrárně, se musel smířit s tím, že on evidovat zásoby nepůjde, protože se odebral na marodku a pak se vrátil k tomu, co měl v úmyslu dělat původně. Bylo vůbec možné, aby ex-fraki aspiroval do takových výšin? Možná, že se jednoho dne stane Lodním inženýrem a bude beztrestně odmlouvat Nejvyšší velitelce. „Tati,“ řekl Thorby dychtivě, „Lodní inženýr si myslí, že bych se mohl naučit elektrárenské rituály?“

„Řekl jsem snad něco jiného?“

„Ne, pane. Eh... pročpak si to asi myslí?“

„Jsi natvrdlý, nebo tak neuvěřitelně skromný? Ten, kdo zvládne matematiku nutnou k zaměřování, zvládne i jaderné inženýrství. Může se však stát astrogautem, který je stejně důležitý.“

Inženýři byli jediná, kteří nemuseli překládat zboží. V přístavu vždy jen naložili tritium a deuterium a splnili další povinnosti, které byly výhradně v jejich kompetenci. Hospodářství se jich netýkalo. Oni...

„Tatí? Myslím, že bych se nebránil tomu, stát se inženýrem.“

„Cože? Tak, teď když sis to rozmyslel, na to zase rychle zapomeň.“

„Ale –“

„Ale co?“

„Nic, pane. Ano, pane.“

Krausa si povzdechl. „Synu, mám k tobě nějaké závazky. Snažím se jim dostat, jak nejlépe dovedu.“ Krausa si promýšlel, co chtěl mladíkovi říct. Matka zdůrazňovala, že kdyby si Baslim přál, aby se chlapec dozvěděl, co je obsahem zprávy, kterou choval v paměti, tak by užil interlinguu. Na druhé straně však, protože nyní již jazyk Rodiny ovládal, mohl by si zprávu sám přeložit. Ale ne, s největší pravděpodobností ji už zapomněl. „Thorby, víš, kdo je tvá rodina?“

Thorbyho ta otázka překvapila: „Pane? Mou Rodinou je Sisu.“

„Jistě! Já jsem měl na mysli tvou předchozí rodinu.“

„Myslíš taťku? Baslima Chromáka?“

„Ne, ne! On byl tvým nevlastním otcem stejně tak jako já. Víš, do které rodiny ses narodil?“

Thorby smutně řekl: „Nevím ani, že jsem kdy. nějakou měl.“

Krausa si uvědomil, že se dotkl jeho citlivého místa, a tak rychle řekl: „Nemusíš, synu, přebírat všechny postoje svých druhů. S kým bychom asi obchodovali, kdyby nebyli fraki? Člověk má štěstí, narodí-li se mezi lidmi, když se ale narodí jako fraki, nemá se za co stydět. Každý atom má svůj jedinečný smysl.“

„Já se za nic nestydím!“

„Nerozčiluj se!“

„Promiňte, pane. Já se za své předky nestydím. Já prostě jen nevím, kdo jsou. Vždyť podle toho, co už vím, by to klidně mohli být Lidé.“

Krausa byl překvapen. „No ano, máš pravdu,“ řekl pomalu. Většina otroků byla uloupena na planetách, které počestní kupci nikdy nenavštívili, anebo se narodili na farmách svých majitelů... Hrozné procento však tvořili Lidé, které uchvátili nájezdníci. Tenhle chlapec – Ztratila se některá z lodí kupců v inkriminované době? Zvažoval, jestli by tu informaci nemohl vyhledat v Komodorově archívu na příštím Shromáždění Lidí.

Ale ani tak by nevyloučili všechny možnosti, neboť některé Nejvyšší velitelky byly v zasílání identifikačních dat velmi liknavé, některé čekaly na Shromáždění. Matka však náklady na dlouhé zprávy vysílané do n-prostoru nikdy nelitovala. Chtěla, aby byly všechny děti zapsány okamžitě. Sisu neponechávala nic náhodě.

Je možné, že se chlapec narodil Lidem a jeho záznam se nikdy ke Komodorovi nedostal? Jaká škoda, kdyby ztratil svá dědičná práva!

V mysli mu pomalu vytanula myšlenka: vždyť termín zmizení může být posunut dvěma směry. Stačilo by, kdyby se ztratila jakákoliv loď kupců – na žádnou si však nemohl vzpomenout.

Neměl by o tom vůbec mluvit. Jaké by to ale bylo krásné, kdyby mu mohl dát původ! Kdyby jen mohl...

Obrátil list. „Svým způsobem jsi byl, chlapče, vždycky jedním z Lidí.“

„He? Jak to myslíš, tati?“

„Synu, Baslim Chromák byl čestným příslušníkem Lidí.“

„Cože? Jak to, tati? Na jaké lodi?“

„Na všech. Rozhodlo se o tom na jednom ze Shromáždění. Synu, před mnoha lety se stala jedna ostudná věc. Baslim ji napravil. Od té doby jsou mu všichni Lidé dlužníky. Víc ti nemohu říct. Řekni mi, už jsi přemýšlel o tom, že by ses oženil?“

Manželství bylo to poslední, na co by Thorby pomýšlel. Byl strašně zvědav, co mohl tatka udělat tak významného, že se takřka neuvěřitelně stal jedním z Lidí. Dobře však znal tón, kterým starší vždy končili hovor na téma, které bylo tabu.

„Proč, tati? Ještě ne.“

„Tvá babička míní, že by ses měl začít vážně ohlížet po nějaké dívce.“

„Myslím, pane, že se babička nikdy nemýlí... Já však zatím takovou potřebu necítím.“

„Muž není bez ženy celým člověkem. Myslím si však, že ještě nejsi dost stár. Se všemi si užívej, žádné však nic neslibuj. A nezapomeň na naše zvyky.“ Krausa přemýšlel o tom, že je Baslimovým přáním vyhledat při zjišťování mladíkova původu pomoc Hegemonie. Bylo by trapné, kdyby se Thorby oženil dříve, než by se taková možnost naskytla. Během měsíců, které Thorby strávil na palubě Sisu, však dost vyrostl. Krausovu starost ještě zvětšovalo neklidné tušení, že jeho zpola naplánovaná představa o nalezení (či vymyšlení) Thorbyho původu by se nesetkala s Baslimovým nadšením, a byla tak v rozporu s nezrušitelnými závazky k němu.

Pak ale dostal spásný nápad. „Něco ti řeknu, synu! Je možné, že dívka tvých snů není na palubě Sisu. Kromě toho, v levoboční parde jich mnoho není a volba manželky není jednoduchá záležitost. Může tvé postavení zvýšit, anebo úplně zničit. Proč si tedy nedopřát dostatek času? Na Shromáždění se setkáš se stovkami vhodných dívek. Najdeš-li takovou, která se ti bude líbit, prodiskutuju to s tvojí babičkou, a když bude souhlasit, pokusíme se ji směnit. A nebudeme přitom skrbliť. Co na to říkáš?“

Takové řešení odsouvalo celý problém pohodlně do budoucnosti. „Proti tomu nemám nic, tatí!“

„Už jsem mluvil dost.“ Krausa si spokojeně uvědomil, že bude mít dost času na to, aby prošel všechny záznamy, než se Thorby seznámí s těmi 'stovkami vhodných dívek'. Do té doby nebude muset přemýšlet o tom, jestli porušil své závazky k Baslimovi. Chlapec může být rodným příslušníkem Lidí. Popravdě řečeno, jeho předchozí zásluhy činily fraki původ nepravděpodobným. V případě, že to tak ale přesto bude, naplní Baslimova přání měrou vrchovatou. Ale do té doby na to nebude myslet!

Konečně urazili míli, která je dělila od civilizace Losianu. Thorby se zalíbením sledoval elegantní losianské lodě a znepokojeně si připomněl, že se jednu z těch krasavic snažil vymazat z oblohy. Pak si však vzpomněl na kapitánova slova o tom, že střelec si nemá lámat hlavu tím, jaký terč mu byl ukázán.

Jakmile se ale ponořili do losianské dopravy, neměl už čas, aby nad něčím rozumoval. Losiané neměli osobní automobily, nebyli nakloněni ani dopravním prostředkům tak majestátním, jako jsou nosítka. Na svých nohou mohli pelášit dvakrát rychleji, než dokázal běžet člověk, a když spěchali, navlékli si přístroječky, které dávaly tušit tryskový pohon.

Čtyři nebo všech šest nohou navlékli do nohavic, které končily zvláštními bruslemi. Nohavice těsně přiléhaly k tělu, jen v jednom místě měly výduť, která skrývala hnací ústrojí (jehož typ si Thorby nedokázal představit). Navlečení do takových mechanických klaunských převleků měnili se v řízené střely, akcelerující s bezstarostným klidem. Od každého odletoval déšť jisker, zatímco naplňoval vzduch ohlušujícím rachotem a zatáčel v rozporu se zákony tření, setrvačnosti a gravitace. Lítali tam a sem a zásadně brzdili až v poslední vteřině.

Na ulici se mísili chodci s motory poháněnými maniakky zcela demokraticky, bez nějakých zřejmých pravidel. Zdálo se, že řidičská

oprávnění nejsou nijak limitována věkem, a malí Losiánci byli prostě jen lehkovážnějšími vydáními těch starších.

Thorby pochyboval o tom, že se ještě někdy dostane živý do vesmíru.

Po špatné straně ulice (žádné strany tam nebyly) se proti Thorbymu řítíl Losian, s kvílením zastavil u špiček jeho bot, vzal mu dech od úst a vrazil srdce až do krku – ale ani se ho nedotkl. Thorby uskočil. Po několika dalších úkrocích se snažil řídit se podle svého nevlastního otce. Kapitán Krausa se apaticky prodíral vpřed a evidentně věřil tomu, že ho ti blázniví jezdci budou pokládat za nehybný předmět. Thorby usoudil, že je takřka nemožné s takovou vírou žít, ale zřejmě to fungovalo.

Thorby nedokázal rozluštit, jak je město vlastně organizováno. Motorizovaná doprava a chodci proudili všemi volnými prostory a pravidlo soukromého pozemku a veřejné komunikace zde zřejmě neplatilo. Nejprve procházeli prostranstvím, které Thorby považoval za náměstí, pak stoupali po nějaké rampě, procházeli budovou postrádající ostré hranice – neměla žádné kolmé zdi ani jasně vymezenou střechu – pak zase ven, dolů, dále nějakým klenutím lemujícím obrovskou jámu. Thorby byl ztracen.

Jednou měl neodbytný pocit, že procházejí soukromým domem. Protlačili se jakýmsi shromážděním, které vypadalo jako nějaká hostina. Návštěvníci se však sotva pozdrželi.

Krausa se zastavil. „Už tam skoro jsme. Synu, jdem k tomu fraki, který koupil náš náklad. Toto setkání má urovnat svár, který mezi námi vznikl nákupem a prodejem. On mě urazil tím, že mi nabídl za zboží peníze, a teď se z nás zase stanou přátelé.“

„To nedostaneme zapláceno?“

„A co by tomu řekla babička? Zapláceno už jsme dostali, ale teď mu to dám zadarmo a on mi dá thorium jen proto, že se mu líbí mé modré oči. Jejich zvyky nepřipouštějí něco tak hrubého, jako je prodej.“

„Oni mezi sebou neobchodují?“

„Ale samozřejmě, že ano. Je to tak, že jeden fraki dá druhému všechno, co potřebuje. Čirou náhodou pak má ten druhý peníze, kterými by rád prvního obdaroval, a náhodou jsou ty dva dary srovnatelné. Jsou to prohnaní obchodníci, synu. Tady nikdy nedostaneme nic zadarmo.“

„Proč okolo toho tedy dělají takové ciráty?“

„Kdyby sis měl, synu, lámat hlavu s tím, proč fraki dělají to či ono, brzy by ses z toho pomátl na rozum. Jsi-li jednou na jejich území, dělej to tak jako oni... to je nejlepší. A teď poslouvej. Nabídnou nám na

usmířenou jídlo... oni však jíst nemohou, jinak by ztratili tvář. Mezi námi bude zástěna. Musím tě představit, protože tam bude i Losianův syn – jen s tím rozdílem, že je to dcera. A fraki, za kterým jdeme, je jeho matka a ne otec. Jejich samci žijí, myslím, v pardě. Všimni si ale, že až budou mluvit na tlumočnicka, budou používat mužský rod.“

„Proč?“

„Protože znají něco z našich zvyků – taky to, že mužský rod označuje pána domu. Je to pochopitelné, díváš-li se na to tou správnou optikou.“

Thorby se zamyslel. Kdo byl hlavou Rodiny? Otec? Nebo snad babička? Samozřejmě, že když Nejvyšší velitelka vydávala rozkaz, uváděla ho „podle rozkazu kapitána“, ale to jen proto, že... ne. Ale stejně –

Najednou měl Thorby pocit, že rodinné zvyky občas postrádají logiku.

Kapitán ale pokračoval v monologu. „Ve skutečnosti tam nic jíst nebudeme – je to jen další fikce. Tobě ale donesou zelený rosolovitý nápoj. Pozvedni ho jen je rtům, sežehl by ti hltan. Jinak –“ Kapitán se odmlčel, zatímco další losianský d'ábel o vlásek minul jeho nos. „Jinak poslouchej, abys věděl, jak se máš chovat příště. Ach ano – až se ho zeptám, jak starý je jeho syn. Zeptají se tě, kolik je tobě. Odpověz 'čtyřicet'.“

„Proč?“

„Pro ně je to přijatelný věk pro syna, který pomáhá svému otci.“

Dorazili na místo, ale stále byli na veřejném prostranství. Sedli si do dřepu naproti dvěma Losianům, zatímco třetí se krčil opodál. Zástěna mezi nimi byla velikosti kapesníku. Thorby přes ni pohodlně viděl. Snažil se sledovat, poslouchat a něčemu se přiučit, doprava však nepolevovala ani zde. Stříhali to kolem a mezi nimi za bujného veselí a pronikavého rachotu.

Jejich hostitel začal tím, že kapitána Krausu obvinil z toho, že ho podvodně svedl ke zločinu. Tlumočnickovi bylo sotva rozumět, měl však neuvěřitelnou zásobu oplzlých slov z interlinguy. Thorby nevěřil svým uším a čekal, že otec vstane a odejde, anebo začne dělat problémy.

Kapitán Krausa však tiše poslouchal a pak Losianovi krásně lyricky odpovídal. Obvinil ho ze všech myslitelných zločinů od úplatkářství přes vydírání až po překupnictví na obchodních cestách.

Tím se debata dostala do opravdu přátelské polohy.

Losian jim daroval thorium, které už měli zaplacené. Pak se nabídl, že nádavkem přidá všechny své syny a veškerý majetek.

Kapitán Krausa to přijal a dal mu za to Sisu se vším, co měl.

Obě strany si velkomyslně své dary vrátily. Nakonec podržely svůj majetek a na důkaz přátelství si Losian ponechal mnoho tun vergových lístků a kupec několik nugetů thoria. Ujistili se o tom, že dary samy o sobě nemají žádnou cenu a že jejich hodnotu tvoří jen citový vztah k příteli, který reprezentují. V návalu citů ho Losian obdaroval svým synem a Krausa mu (jí) věnoval Thorbyho. Následovalo vyptávání na jejich věk a bylo shledáno, že jsou oba ještě příliš mladí na to, aby opustili hnízdo.

Toto dilema vyřešili tak, že synům alespoň vyměnili jména. Thorby zjistil, že dostal jméno, které nechce, ale ani nedokáže vyslovit. Pak 'pojedli'.

Ten strašný zelený hlen nejen, že se nedal pít, ale když se Thorby nadechl, začal ho štípat v nose a nutil do kašle. Kapitán se na něj káravě podíval.

Hned poté odešli. Nevyměnili si žádné pozdravy, prostě se zvedli a odkráčeli. Kapitán Krausa znovu procházel dopravou jako náměsíčný a přitom nahlas přemýšlel: „Na fraki jsou to milí lidé. Nikdy se s tebou nehandrkují a jsou opravdu poctiví. Často jsem uvažoval o tom, co by asi udělal, kdybych ho vzal za slovo. Asi by se snažil to zase vyplatit.“

„Určitě ne!“

„Tím si nebuď tak jist. Mohl jsem tě klidně vyhandlovat za toho nedorostlého Losiana.“

Thorby mlčel.

Obchod byl uzavřen. Kapitán Krausa tedy pomohl Thorbymu s nákupy a obhlídkou města, za což mu byl Thorby neskonale vděčný, neboť vůbec netušil, co má koupit a ani jak se má dostat domů. Jeho nevlastní otec ho vzal do obchodu, kde rozuměli interlingue. Losiané vyráběli nepřebornou spoustu různých věcíček, jež byly neuvěřitelně důmyslné. Ani jednu z nich Thorby nepoznal. Na Krausovu radu si vybral malou leštěnou krychli, která, když s ní člověk zatřásl, ve svých útrobách zobrazovala nekonečné pohledy na krajinu Losianu. Thorby nabídl prodáváči své plíšky. Ten si jeden z nich vzal a dal mu pár drobných, které měl navlečené na provázku. Pak Thorbymu daroval obchod s celým jeho příslušenstvím.

Thorby, kapitánovými ústy, litoval, že nemá nic, co by nabídl, kromě své vlastní šikovnosti, kterou mu dává k dispozici do konce svých dní. Z nepříjemné situace vycouvali vzájemnými zdvořilými urážkami.

Thorby si oddechl, když se konečně blížili ke kosmodromu a spatřili důvěrně známé, útulné křivky Sisu.

Jakmile vstoupil do své kóje, spatřil Jeriho s nohama na stole a rukama za hlavou.

„Čau, Jeri!“

„Ahoj, Thorby!“

„Byls dole?“

„Ne.“

„Já jo. Koukej, co jsem si koupil!“ Thorby mu ukázal kouzelnou krychličku. „Zatřeš s ní a pokaždé se objeví jiný obrázek.“

Jeri se podíval na jeden a podal mu ji zpět. „Moc pěkné.“

„Z čeho seš tak otrávený, Jeri? Něcos snědl?“

„Ne.“

„Vysyp to.“

Jeri spustil nohy na podlahu a podíval se Thorbymu do očí. „Vracím se do počítačového sálu.“

„He?“

„Oh, o své místo jsem nepřišel. Je to jen načas, než zaškolím někoho dalšího.“

Thorbyho zamrazilo u srdce. „Chceš říct, že mě vyrazili?“

„Ne.“

„Tak co se teda děje?“

„Směnili Matu.“

Kapitola 11

MATA SMĚNĚNA? NENÁVRATNĚ PRYČ? Jeho malá Mata s průzračnými očima a zvonivým smíchem? Thorbyho hrud' zaplavil nevýslovný pocit hořkosti a ke svému překvapení shledal, že se ho to citelně dotklo.

„To není pravda!“

„Nebud' blázen.“

„Kdy? Kam odešla? Pročs mi o tom neřekl?“

„Na El Nido, samozřejmě. Je to jediná loď Lidí v přístavu. Asi před hodinou. Neřekl jsem ti to, protože jsem neměl ani potuchy o tom, co se chystá..., dokud mě nepovolali do kanceláře Nejvyšší velitelky, abych se s ní rozloučil.“

Jeri se zamračil. „Jednou to muselo přijít... Myslel jsem si ale, že ji zde babička nechá alespoň po tu dobu, co se jí bude dařit jako zaměřovače.“

„Proč tedy, Jeri? Proč?“

Jeri vstal a škrobeně řekl: „Nevlastní strýci v přímé linii, již jsem řekl vše podstatné.“

Thorby do něj strčil, až si zase sedl. „Takhle to nemůžeš přejít, Jeri. Jsem tvůj 'Strýc' jen kvůli tomu, že ti to tak řekli. Jsem ale pořád ten ex-fraki, kteréhos učil zaměřovat, a oba to dobře víme. Teď si promluvme jako muž s mužem. Ven s tím!“

„Nebude se ti to líbit.“

„Nelíbí se mi to teď! Mata je pryč... Podívej se, Jeri, kromě nás dvou tu nikdo není. Řekni mi to, ať je to cokoli. A já ti slibuju, že mě teď nezajímá náš příbuzenský vztah, žádní strýčkové a synovci. Ať řekneš, co řekneš, Rodina se to nikdy nedozví.“

„Mohla by nás poslouchat babička.“

„V tom případě jsem ti rozkázal, abys mluvil, a je to na moji odpovědnost. Ona ale neposlouchá, v téhle době vždycky spí. Tak mluv.“

„Dobře.“ Jeri si ho nevrle přeměřil. „Řekl sis o to. Takže ty tvrdíš, že nemáš ani tu nejmatnější představu o tom, proč babička vypudila mou sestru z lodi?“

„Eh? Ne... Jinak bych se tě přece neptal.“

Jeri netrpělivě zamlaskal. „Věděl jsem, že jsi natvrdlý. Netušil jsem ale, že jsi taky hluchý, němý a slepý.“

„Nech si své lichotky. Radši mi řekni, jaký k tomu měli důvod.“

„Ty jsi ten důvod, pro který Matu směnili. Ty!“ S odporem k Thorbymu vzhlédl.

„Já?“

„A kdo jiný? Kdo s ní chodil hrát spatball? Kdo sedával vedle ní na filmových představeních? Který čerstvý příbuzný byl tak často viděn ve společnosti dívky ze stejné poloviny? Já ti napovím – jeho jméno začíná na 'T'.“

Thorby zbledl. „Jeri, já jsem neměl ani to nejmenší tušení.“

„Tak tos byl na lodi jediný.“ Jeri pokrčil rameny.

„Nic ti ale nevyčítám. Byla to její chyba, běhala za tebou. Ty pitomej šašku! Nechápu, jak je možný, že sis toho nevšiml. Snažil jsem se tě trknout.“

V těchto věcech však byl Thorby stejně neznalý jako pták v balistice. „To nemůže být pravda.“

„Nezáleží na tom, jestli tomu věříš nebo ne... Všem okolo to bylo jasné. Ještě jste měli dost času, abyste s tím skoncovali, dokud jsi to bral spontánně a bez vážného úmyslu – a já jsem si sakramentsky hlídal, aby to tak bylo. Ségra ale ztratila hlavu.“

„Eee? Jakže?“

„Udělal věc, která babičku definitivně přivedla k rozhodnutí odloučit ji od toho potrhleho střelce. Zašla totiž k babičce a požádala ji, jestli by nemohla být adoptována do druhé poloviny. Svým prostým, popleteným rozumem došla k tomu, že jelikož jsi byl adoptován v první linii, není vůbec na překážku, že je tvou neteří. Jen si prostě prohodí polovinu a může si tě vzít.“ Jeri zaklel. „Kdybys byl adoptován do druhé poloviny, snad by to nějak navlékla. Musela se ale dočista pomátnout na rozum, když si myslěla, že babička – babička! – bude souhlasit s něčím tak skandálním.“

„Ale... vždyť já s ní ve skutečnosti nejsem nijak příbuzný. Zároveň jsem však ani nepomyslel na to, že bych se s ní oženil.“

„Ah, zmiz! Unavuješ mě.“

Thorby se loudal po chodbách. Neměl chuť vrátit se a znovu se setkat s Jerim. Byl zdrcen, osamocen a zmaten. Rodina se pojednou zdála tak cizí. Její způsoby byly stejně nepochopitelné jako ty losianské.

Chyběla mu Mata. Předtím ten pocit neznal. Byla pro něj čímsi příjemným, ale běžným. Něco jako tři jídla denně a další libůstky, kterých si naučil na Sisu užívat. Ale teď mu scházela.

No dobře, když to tedy chtěla, tak proč jí to neumožnili? Nikdy o tom neuvažoval..., ale když už se měl jednou oženit, mohla to být klidně Mata.

Znenadání si vzpomněl, že na lodi je přece jenom jeden člověk, se kterým by mohl promluvit. Zajde se svými problémy za doktorkou Maderovou.

Zaškrábal na její dveře a uslyšel: „Dále!“ Nalezl ji, jak klečí na kolenou, okolo sebe rozházené věci. Na nose měla nějakou šmouhu a vlasy rozčuchané. „Oh, Thorby. Jsem ráda, že ses ukázal. Řekli mi, žeš byl na hlíně, a tak jsem se bála, že se mineme.“

Hovořila anglicky, a tak ji odpověděl stejně: „Tys mě chtěla vidět?“

„Chtěla jsem se rozloučit. Vracím se domů.“

„Ach!“ Znovu pocítil to mučivé hlodání za hrudní kostí, které zakusil, když mu Jeri řekl o Matě. Náhle ho zaplavil smutek nad tím, že odešel tat'ka. Vzchopil se ale a řekl: „To mě mrzí, budeš mi chybět.“

„Ty mě taky, Thorby. Jsi jediný na celé téhle lodi, se kterým jsem se cítila jako doma. Je to zvláštní, protože svým původem už jsme si vzdálenější být nemohli. Budou mi chybět rozhovory s tebou.“

„A co teprve mně,“ přitakával Thorby nešťastně. „Kdy odlétáš?“

„El Nido bude startovat zítra. Musím se však přestěhovat již dnes v noci. Nesmím to propásnout, další příležitost k letu domů by se mi nemusela naskytnout po několika dalších letech.“

„El Nido letí na tvou domovskou planetu?“ Thorby začal v hlavě sprádat geniální plán.

„Ale ne! Letí na Thaf Beta VI. Občas se tam ale zastaví poštovní loď Hegemonie a může mě vzít domů. Tak skvělou příležitost nesmím promarnit.“

Pavučina toho nápadu se potrhala. Stejně to byl nesmysl. Thorby by dokázal žít na cizí planetě, ale Mata nebyla fraki.

Doktorka Maderová pokračovala: „Domluvila mi to Nejvyšší velitelka.“ Ironicky se usmála. „Je ráda, že se mě zbaví. Vůbec jsem nedoufala, že se jí to podaří, když jsem si vzpomněla na potíže, které doprovázely můj příchod na Sisú. Mám za to, že jim musela udělat nějakou protislužbu, o které se ale nezmínila. Každopádně odjízďím..., i když se musím smířit s tím, že budu celou cestu v přísné pardě. Nedá se ale nic dělat, využiji toho a utřídím si získaný materiál.“

Narážka na pardu Thorbymu připomněla, že Margareta určitě uvidí Matu. S velkými rozpaky začal vysvětlovat záležitost, kvůli které přišel. Doktorka Maderová tiše poslouchala, přičemž pomalu balila. „Já vím, Thorby. Některé z těch smutných podrobností jsem se dozvěděla asi ještě dřív než ty.“

„Margareto, už jsi někdy slyšela o něčem tak absurdním?“

Zaváhala. „O spoustě věcí... a ještě absurdnějších.“

„Ale vždyť k tomu nebyl žádný důvod! A když si to Mata přála, proč ji babička nenechala... a místo toho ji poslala na jinou loď mezi samé cizí lidi. Já... chci říct, já jsem si vůbec ničeho nevšiml. Připadalo mi to všechno úplně normální.“

Fraki žena se zasmála. „To je to nejpodivnější šlechetné vyznání, jaké jsem kdy slyšela, Thorby.“

Ten řekl: „Mohla bys jí ode mne poslat zprávu?“

„Thorby, jestli jí chceš psát o své nehynoucí lásce a podobně, tak ne. Tvá babička udělala pro svoji pravnučku to nejlepší, co udělat mohla. A udělala to rychle, laskavě a moudře. Bylo to čistě v Matině zájmu a ne v zájmu Sisu, neboť Mata byla důležitý článek její ochrany. Tvá babička však veškeré problémy zvažuje s ohledem na obrovskou odpovědnost a vážnost, která je od ní coby Nejvyšší velitelky očekávána. Posuzuje dlouhodobé zájmy každého z vás a shledala, že vyváží ztrátu jedné střelkyně. Nakonec jsem ji začala obdivovat, ačkoli, mezi námi, vždycky jsem k ní měla odpor.“ Znenadání se zasmála. „Za padesát let ode dneška bude Mata činit tatáž moudrá rozhodnutí.“

„Ať mě d'as spere, jestli tomu rozumím!“

„To je tím, že jsi skoro stejný fraki jako já... a navíc nemáš mou instruktáž. Většina věcí je špatných nebo dobrých jen v kontrastu s jejich okolím. Skutečnosti, které jsou dobré nebo špatné uvnitř nějaké kultury, takové opravdu jsou. Myslíš si možná, že rád, tedy exogamie, podle kterého Lidé žijí, slouží jenom tomu, aby se vyhnuli mutacím. Ano, tak se to také učí v lodní škole.“

„Samozřejmě. A proto nechápu –“

„Ještě chvíli. Proto tedy nemůžeš porozumět tomu, proč s tím babička prostě nemůže souhlasit. Podstatné je ale to, že Lidé nehledají partnery na jiných lodích jen kvůli genům – ty jsou vedlejší – ale proto, že jejich loď je moc malá na to, aby na ní žila stabilní kultura. Spolu s Lidmi je třeba křížit i myšlenky a pojetí, jinak by Sisu a celá kultura zanikly. Tento zvyk je proto zahalen do toho nejneproniknutelnějšího tabu. I 'malé' provinění proti tomuto tabu má stejné důsledky jako 'malé' poškození lodi – katastrofální, pokud se nepodniknou drastické kroky k jeho nápravě. No... teď už tomu rozumíš?“

„No... ne, myslím, že ne.“

„Pochybuji, že to chápe sama tvoje babička. Ona prostě ví, co je pro její Rodinu nejlepší, a to otevřeně a s odvahou prosazuje. Stále ještě chceš poslat zprávu?“

„Eh, no, mohla bys aspoň Matě říct, že je mi líto, že jsem se s ní nemohl rozloučit?“

„Mmm, ano. Možná jen chvíli počkám.“

„Dobře.“

„Cítíš se líp?“

„Ah, snad ano..., je-li to v zájmu Maty, jak říkáš.“ Najednou však vybuchl: „Margareto, já nevím, co se to se mnou v poslední době děje! Myslel jsem si, že už tomu přicházím na kloub, a teď je to zase v troskách. Cítím se jako fraki a už ztrácím víru v to, že se vůbec kdy naučím žít jako kupec.“

Její tvář se náhle zasmušila. „Kdysi jsi byl svobodný. Je těžké tomu odvyknout.“

„Ehm?“

„Život si s tebou podivně zahrává, Thorby. Tvůj nevlastní otec – myslím ten první, Baslim Moudrý – tě koupil jako otroka a učinil tě svým synem, stejně svobodným, jako byl on sám. Druhý nevlastní otec tě s nejlepšími úmysly pojal za svého a udělal tak z tebe zase otroka.“

„Proboha, Margareto!“ protestoval Thorby. „Jak můžeš říct něco takového?“

„Nejsi-li tedy otrokem, čím jsi?“

„Jsem přece Svobodným kupcem. Tak to alespoň můj otec zamýšlel. Jestli se dokážu zbavit svých fraki návyků a stát se jím, to se ještě uvidí. Nejsem ale otrok. Lidé jsou svobodní. Všichni.“

„Všichni..., ale ne každý zvlášť.“

„Jak to myslíš?“

„Lidé jsou svobodní. To je jejich největší chloubka. Kdokoli z nich by ti řekl, že svoboda je to, co je činí lidmi a odlišuje je od fraki. Lidé jsou svobodní tím, že se toulají po hvězdách a nemusí se vázat k žádné půdě. Jsou tak svobodní, že každá jednotlivá loď je suverénním státem. Nemusí se nikoho na nic ptát, létá kam chce, bojuje s nepřízní osudu, neprosí o slitování, s nikým nespolupracuje, jestliže se jí to nehodí. Ah, Lidé jsou svobodní. Tahle staříčká Galaxie nikdy nebyla svědkem větší svobody. Kultura čítající méně než sto tisíc lidí se rozkládá na území o velikosti bilionů světelných let a zcela svobodně se v něm pohybuje. Podobná kultura se v historii objevila poprvé a možná, že už se nikdy nebude opakovat. Volní jak nebeská klenba... svobodnější než hvězdy, protože ty se pohybují po předem daných drahách. Ach, ano, Lidé jsou svobodní.“ Na okamžik se odmlčela. „Jakou cenu však za tu svobodu zaplatili?“

Thorby zamrkal.

„Já ti řeknu, jakou. Bída to nebyla. Lidé jsou v průměru nejbohatšími v historii. Výnosy vašeho obchodování jsou fantastické. Nezaplatili zdravím, tělesným ani duševním. Ještě jsem neviděla komunitu s tak nízkou

nemocností. Nestálo vás to ani štěstí a sebeúctu. Jste vskutku šťastný lidičky a vaše pýcha se dotýká hvězd. Jistě, máte být na co hrdí. Ale to, co jste za svoji nepřekonatelnou svobodu zaplatili... byla svoboda sama. Ne, nemluvím v hádankách. Lidé jsou svobodní... za cenu ztráty svobody jednotlivce, ztráty individuální svobody každého z vás. Nevyjímám z toho ani Nejvyšší velitelku či kapitána, ti jsou ti nejméně svobodní ze všech.“

Ta slova zněla urážlivě. „Jak můžeme být svobodní a zároveň nesvobodní?“ ohrazoval se.

„Zeptej se Maty. Thorby, žiješ v ocelovém vězení. Z něho tě pustí jen na několik málo hodin, vždy po několika měsících. Žiješ podle pravidel, která jsou mnohem přísnější než v kterémkoli jiném vězení. To, že jsou sestavena tak, aby vás všechny učinila šťastnými – a že se jim to daří – to je teď vedlejší. Jsou to rozkazy, podle kterých se musíš řídit. Spíš, kde ti řeknou, jíš, kdy ti řeknou a co ti předloží – a není důležité, že je toho dost a je to chutné. Jde o to, že nemáš na vybranou. Devadesát procent času děláš, co se ti řekne. Jsi tak svázán pravidly, že většina z toho, co říkáš, není tvým svobodným projevem, ale vyžadovaným rituálem. Bez problémů projdeš dnem a nevyslovíš větu, kterou bys nenašel v Rádu Sisú. Je to tak?“

„Je, ale –“

„Je, bez nějakých 'ale'. Thorby, kteří Lidé mají tak málo svobody? Otroci? Dokážeš vymyslet výstižnější slovo?“

„S námi ale nelze obchodovat!“

„Otroctví často existovalo i tam, kde se otroci nekupovali ani neprodávali, ale prostě dědili. Jako na Sisú. Thorby, otrok je ten, kdo má nějakého pána a nemá šanci to změnit. Vy, otroci, kteří si říkáte 'Lidé', nemůžete doufat ani v propuštění z otroctví.“

Thorby se zachmuřil. „A ty soudíš, že právě tohle je můj problém?“

„Myslím, že tě tvůj nevolnický obojek řádně dře, což netrápí tvé druhy, neboť ti se narodili mezi svými. Ty jsi však jednou svobodu zakusil.“ Podívala se na svůj majeteček. „Musím tyhle věci nějak dostat na El Nido. Pomůžeš mi?“

„Velmi rád.“

„Nečekej ale, že potkáš Matu.“

„Nečekám,“ zalhal Thorby. „Chci ti pomoci. Mrzí mě, že odcházíš.“

„Abych pravdu řekla, mě nemrzí, že odcházím..., ale že se musím rozloučit s tebou,“ Zaváhala. „Také ti chci pomoci. Antropolog by, Thorby,

nikdy neměl zasahovat do běhu věcí. Já ale odcházím a ty vlastně ani nejsi součástí kultury, kterou jsem studovala. Chceš radu od jedné staré dámy?“

„Ale vždyť ty nejsi stará!“

„Tak to už je dnes druhá zdvořilá řeč. Jsem už babičkou, i když by se Nejvyšší velitelka asi vyděsila, kdyby mě slyšela, a myslela by si, že si dělám nárok na její hodnost. Thorby, domnívala jsem se, že tomuhle krásnému vězení přivykneš. Můj milý, až si budeš myslet, že už to nejde dál, vyčkej, než se loď zastaví na planetě, která bude demokratická, svobodná a obydlená Lidmi. Pak seskoč na hlínu a uteč! Musíš to ale, Thorby, udělat dřív, než se babička rozhodne, že tě s někým ožení. Budeš-li dlouho otálet, jsi navždy ztracen!“

Kapitola 12

Z LOSIANU NA FINSTER, Z FINSTERU na Thoth IV, z Thotu IV na Woolamurru. Sisu přeskakovala z hvězdy na hvězdu v nitru nebeské koule o průměru devíti set světelných let, v jejímž středu byla legendární Terra, kolébka lidstva. Na Terru však Sisu nikdy nezavítala. Lidé poletovali jen na územích, která slibovala bohatý výtěžek, neznala policejní ochranu a nepřekážely jim tam žádné dotěrné předpisy.

Z historie lodě vyplývalo, že původní Sisu byla vystavěna právě na planetě Terra a že se tam narodil i její první kapitán Krausa, ještě jako (šeptem) fraki. Od té doby však Lidé vystřídali již šest lodí. Jejich historie byla snad pravdivá v jádru, ne však v jednotlivostech. Sisu, jejíž ocel ochraňovala rod dnes, byla zaregistrována v Novém Finsku na Shivě III, což byla další planeta, kde nikdy nepřistáli. Prostě si jen spočítali, že se jim vyplatí hradit její mírné poplatky, zakládající nárok na to, aby mohli v záležitostech obchodu navštěvovat libovolné planety civilizované části vesmíru. Shiva III měla pro potřeby Svobodných kupců velké pochopení a neobtěžovala je žádnými kontrolami, zprávami a podobnými nesmysly. V případě nějakého opomenutí stačilo prostě jen zaplatit penále. Podmínky její registrace uspokojovaly řadu lodí.

Na Finsteru se Thorby seznámil s dalším způsobem obchodování. Místní fraki, které věda znala pod jakýmsi pseudolatinským jménem a Lidé jim říkali 'ti zatracení slimáci', žili v telepatické symbióze s lemurovitými tvory vybavenými citlivými končetinami s mnoha kůstky. 'Telepatie' pak

byla tím posledním článkem soužití. Podle předpokladu ti nemotorní, obrovití, dominantní tvorové poskytovali své mozky a lemuroidi se starali o manipulaci.

Planeta byla zdrojem nádherně broušených diamantů, surové mědi a rostliny, ze které se derivoval alkaloid užívaný v psychoterapii. Skýtala možná i další cenné suroviny, ty však byly předmětem dohadů. Domorodci totiž neměli jazyk ani písmo, komunikace byla nesnadná.

V takových případech se právě osvědčila metoda obchodování Thorbymu do té doby zcela neznámá. Jednalo se o tichou dražbu, kterou vymysleli Féničané plující za obchody na pobřeží Afriky, jež tehdy tvořilo hranici známého světa.

Kupci navrhli okolo Sisu to, co chtěli nabídnout: těžké kovy, pro domorodce nezbytné, věčné hodiny, které se naučili používat, a další zboží, jež se Rodina pokusí naučit užívat nyní. Pak se Lidé vrátili na loď.

Staršímu úředníkovi, Arlymu Krausa-Drotarovi, Thorby řekl: „To tam to zboží necháme jen tak ležet? Kdybys tohle udělal na Jubbulu, zmizí to, sotva se otočíš.“

„Ty sis nevšiml, jak ráno instalují kulomet?“

„Byl jsem dole v podpalubí.“

„Je namontován a připraven k palbě. Tihle tvorové nemají žádnou morálku, nejsou ale hloupí. Budou poctiví jak pokladní s šéfem za zády.“

„Co se bude dít teď?“

„Počkáme. Prohlídnou si zboží. Po nějakém čase... za den či dva... navrhne své hromady zboží. Počkáme. Někaké věci snad odtáhnou a nabídnou něco jiného. Možná budeme moc chytračit a přijdeme o zboží, které bychom si rádi odvezli. Nebo třeba vezmeme jednu z našich hrad a rozdělíme ji na poloviny. To znamená, že se nám líbí zboží, ale ne cena. Nebo to nebudeme chtít za žádnou cenu. No, tak přesuneme své hromady blíže k surovinám, které chceme. Zatím se však jejich věcí ani nedotkneme. Počkáme.“

Nakonec delší dobu nebude nikdo s ničím hýbat. Tam, kde nám cena vyhovuje, naložíme nabízené zboží a své necháme na místě. Pak přijdou oni a odnesou si naši nabídku. Naložíme také všechno své zboží, u kterého s cenou nesouhlasíme. Odtáhnou si suroviny, které jsme nepřijali.

To ale ještě není konec. Teď obě strany vědí, co ti druzí chtějí a kolik za to hodlají zaplatit. Začnou nám činit nabídky. My dáme protihodnotu, o které víme, že ji přijmou. Nyní proběhne nejvíce transakcí. Na konci

tohoto kola vyložíme všechno, co chtějí za své suroviny, v poměru, se kterým jsou spokojeny obě strany. Nic na tom není. Divil bych se, kdyby to proběhlo tak hladce na planetách, kde se můžeme domluvit.“

„Jo, nezabere to ale moc času?“

„Víš o něčem, čeho máme víc?“

Vleklá dražba probíhala bez problémů a jednotlivé položky pomalu dostávaly své ceny. Obchody začínaly nabývat reálnějších rozměrů. Věcičky, které šly dobře na odbyt na Losianu, se většinou na Finsteru se zájmem nesetkaly. Podařilo se jim však velmi výhodně prodat šest veletuctů zavíracích nožů, které chtěli původně nabídnout na Wooiamuře. Tou nejdůležitější položkou ale nakonec nebylo zboží v pravém slova smyslu.

Babička, ač upoutána na lůžko, si čas od času usmyslela, že musí vykonat inspekční cestu. Když ji tak nosili po lodi, vždycky to někdo schytal. Těsně před přiletem na Finster obrátila se její zloba proti školce a ubikacím svobodných. Nejprve přišla na hromádku křiklavých obrázkových knih. Nechala je zabavit, neboť to byl 'fraki šmejdl'.

Svobodní dostali nemilou návštěvu, přestože se mělo zato, že Babička projde jen školku, pardu a lodní kuchyni. Prohlédla si tak jejich kóje dřív, než stihli sundat ze zdi obrázky.

Babičku to šokovalo! Plakáty tak nejenže následovaly osud komiksových knih, ale nechala si též zjistit, z jakých časopisů byly vystříhány. Celý kontraband byl odeslán pomocným inženýrům, kteří dostali za úkol identifikovat každý jednotlivý obrázek.

No a tam je zahlédl Lodní komisionář a dostal výborný nápad. Přidat je k nabídkám venku.

Vedle vyřazeného papíru se objevily roztodivně broušené místní diamanty – chryzoberyl, granát, opál a křemen.

Lodní komisionář zamrkal nad tou nádherou a zpravil o tom kapitána.

Brožurky a časopisy byly rozděleny do dvou nových hromádek. Více drahokamů.

Nakonec všechno rozstříhali na jednotlivé stránky a ty rozložili po jedné po zemi. Bylo ujednáno: jedna zářivě barevná stránka, jeden diamant. A tehdy svobodní, kterým se podařilo ukrýt obrázky těch nejkrásnějších slečen, prokázali notnou dávku patriotismu. Jejich smysl pro obchod převážil vlastní sobeckost. Kromě toho se mohli znovu zásobit v

dalším civilizovaném přístavu. Zároveň byla znovu důkladně prohledána školka, nejsou-li tam ještě nějaké komiksy.

Poprvé v historii vynesly knížky komiksů a prisprostlé časopisy ryzí drahokamy několikanásobně je převyšující svojí vahou.

Po Thothu IV následovala Wotlamurra. Každým skokem se klikatě blížili místu nastávajícího Shromáždění Lidí. Lod' zachvátila karnevalová nálada. Členové posádky byli uvolňováni ze zaměstnání, aby mohli cvičit na hudební nástroje. Hlídky přestavěli tak, aby nebránily kvartetům v nácvičku zpěvu. Tréninkový stůl byl vyhrazen sportovcům, které uvolnily ze všech hlídek, s výjimkou bojových pozic. Jejich úkolem bylo trénovat a v naprostém vyčerpání uléhat. Bolení hlavy a nervózy rozvinuly se nad plán nemocnosti, který patřil k největším pýchám Sisu.

N-prostorem se míhaly dlouhé zprávy. Lodní inženýr protestoval proti takovému skandálnímu plýtvání energií s důraznou připomínkou vysoké ceny tritia. Nejvyšší velitelka však s radostí všechny ty náklady odsouhlasila. Postupem času si osvojila úsměv, který vrásnil její obličej zcela nezvyklým způsobem. Jako by věděla něco, co ještě neřekla. Thorby již dvakrát zachytil její nový úsměv a to ho znepokojovalo. Bylo lepší nebýt středem babiččiny pozornosti. Nedávno byl také objektem jejího zájmu a vůbec se mu to nelíbilo – měl tu čest s ní povečeřet, neboť se mu podařilo zničit nepřátelskou loď.

Objevila se jako přízrak na monitorech Sisu, když vzlétli z Finsteru. Tohle bylo velmi podivné místo k útoku, neboť zde nebyla téměř žádná doprava. Alarm se ozval již po čtyřech hodinách, kdy Sisu dosáhla sotva pěti procent rychlosti světla, a neměla tak šanci uniknout.

Celý problém spadl do Thorbyho klína, protože levoboční střílna byla mimo provoz. Její počítač se 'nervově zhroutil' a lodní elektronici se s ním mořili už od startu. Thorbyho synovec Jeri se vrátil k astronautům, když během dlouhého skoku z Losianu vycvičil nového praktikanta. Byl to výrostek, kterému Thorby moc nevěřil. S Jerim, který rozhodl, že Kenan Drotar je schopen služby, se Thorby nehádal, i když věděl, že ještě nejel 'ostrý' štych. Jeri se nechtěl vrátit do centrály ze dvou důvodů: kvůli statusu a ještě něčemu méně zřejmému – v počítačovém sále Jeri sloužil se svou ztracenou sestřičkou.

Když se ten nájezdník objevil, zůstalo to tedy na Thorbym.

Začal se probírat zadáním a byl pořádně roztrfesen. Citelně si uvědomoval, že ho levoboční střílna nejistí. Největší útěchou je pro

zaměřovače víra v zázračné schopnosti týmu na druhé straně lodi. Ten pocít „no, když to zblbnu, tak ho dostanou ti druzí borci,“ zatímco ti si myslí to samé. To pomáhalo vytvářet nanejvýš uvolněnou atmosféru.

Tentokrát však Thorby nemohl dovolit své mysli spočinout v této bezpečné síti. Stejně tak ostatní. Finsteřané necestovali vesmírem, a tak zde nezůstala možnost, že ho identifikují jako domorodou loď. Nemohl to být ani kupec, na to měl v ocase trošku moc géček. Stejně tak to nemohla být loď Gardy Hegemonie. Inster byl spoustu světelných let za hranicemi civilizace. Thorby si byl se skličující jistotou vědom toho, že někdy v příští hodině dostane odpovědi na své otázky. Musí vypálit a zasáhnout. V opačném případě se krátce poté znovu stane otrokem, tentokrát spolu s celou svojí Rodinou. Ztratil pojem o čase, zpomalily se mu myšlenky. Současně však zapomněl na levoboční počítač, na Rodinu a zapomněl i na útočníka jako takového. Jeho manévry se proměnily v data plynoucí do jeho pultu, v problém, k jehož řešení byl vycvičen. Dovnitř vrazil jeho kolega a připoutal se do druhého křesla, zatímco stále zněl signál svolávající všechny do hlavního sektoru. Chtěl vědět nějaké podrobnosti, ale Thorby ho neslyšel. Neslyšel ani, kdy signál dozněl. Hned vzápětí vešel Jeri, kterého sem poslal kapitán. Thorby o něm nevěděl. Jeri vybídl mladíka, aby ho pustil. Svezl se do křesla a ihned si všiml, že přepínač oživuje Thorbyho panel. Nedotkl se ho však. Beze slova si prohlížel Thorbyho dispozice a začal vytvářet alternativní řešení, aby ho mohl jistit. Hned jak Thorby vypálí, praští do vypínače a vypálí také, i když trošku jinak. Thorby ho vůbec nezaregistroval.

Po chvíli vzduch protrhl Krausův bas: „Pravoboční střelče, mohu ti vypomoci nějakým manévrem?“

Thorby však nic neslyšel. Jeri na něj mrkl a odpověděl: „To bych nedoporučoval, kapitáne.“

„Dobře.“

Vešel Starší levoboční střelec, čímž hrubě porušil předpisy, a sledoval tichý zápas. Po tváři mu stékal pot. Thorby o něm nevěděl. Pro něj neexistovalo nic než knoflíky, přepínače a ovladače, prodloužení jeho nervového systému. Začínala ho zaplavovat naléhavá potřeba kýchnout. Potlačil ji, ani nevěděl jak.

Thorby provedl poslední drobné úpravy, pak se bezmyšlenkovitě dotkl tlačítka, které vydalo počítači povel, aby v okamžiku, kdy se maximalizuje

navržená křivka, vypálil. Dva nekonečné údery srdce a atomová střela byla na cestě.

Jeri se natáhl k přepínači – ale rozmyslel si to, když uviděl Thorbyho, jak v horečné aktivitě programuje svůj pult k novému výstřelu pro případ, že by cíl vypnul tah motoru. Pak se proud dat zastavil, loď byla slepá. Ochromil ji svazek laserových paprsků.

Následný rozbor ukázal, že je paprsek stíhal přesně jedenasedmdesát vteřin. Právě z toho Jeri vyšel, když je svazek dostihl. Sledoval Thorbyho, který jako ve snách civěl na monitor, pak začal znovu zuřivě mačkat ovladače svého pultu, aby na základě posledních dat vypracoval nové řešení.

Jeri mu položil ruku na rameno: „Je po všem, Thorby.“

„He?“

„Dostals ho. Čistý zásah. Mata by na tebe byla hrdá.“

Sisu zůstala oslepena celý den, než byly opraveny její vícerozměrné oči. Kapitán pokračoval ve skoku, nic jiného se ani nedalo dělat. Brzy však zase viděli kolem sebe a dva dny poté se vnořili do útulné temnoty multiprostoru. Večeře na Thorbyho počest se konala hned toho dne.

Babička pronesla obvyklou řeč, ve které vzdala díky za to, že Rodina byla znovu ušetřena. Připomněla, že strůjcem tohoto šťastného, avšak zcela zaslouženého výsledku byl vedle ní sedící syn Sisu. Pak si opět lehla a s pomocí své snachy zhltna jídlo.

Thorbymu byla taková pocta proti mysli. Zaměřování si nedokázal zcela přesně vybavit, zdálo se mu, že mu vzdávají hold za nějaký omyl. Byl pak v jakémsi mráкотném stavu, ve kterém se probudila jeho představivost.

Byli to obyčejní piráti, věděl to dobře. Piráti a otrokáři, kteří se pokusili Sisu uloupit, tedy uvrhnout celou Rodinu do otroctví. Thorby otrokáře nenáviděl a už si ani nepamatoval, že by tomu někdy bylo jinak. Ne tu neosobní instituci, jako bylo otrokářství, ale otrokáře. Nenáviděl je od svých dětských let, ještě než vůbec poznal to slovo.

Byl si jist, že by s ním taťka souhlasil. Věděl, že taťka, jakkoli byl mírumilovný, popravil by bez známky lítosti kteréhokoli otrokáře v galaxii.

Thorby z toho však stejně dobrý pocit neměl. Pořád musel myslet na tu druhou loď. Byla živá, a najednou byli všichni mrtvi, v nenávratnu, v oblaku radiace. Prohlížel si konečky svých prstů a přemýšlel. Řešil prastaré

dilema člověka, který nemá jasno ve svém žebříčku hodnot. Jí maso, ale řezničinu by raději viděl dělat někoho jiného.

Když večeře na jeho počest začala, chyběly mu tři noci spánku a bylo to na něm vidět. Ve svém jídle se jen šťoural.

V půli hostiny si uvědomil, že ho sleduje babička. Neopatrně si polil jídlem tričko. „Nu!“ vyštěkla. „Jak se ti spí?“

„Ach, omlouvám se, Babičko. Říkala jste něco?“

Zachytil varovný pohled své matky, ale už bylo pozdě. Babičku to naštvalo. „Čekala jsem, že něco řekneš ty mně!“

„Eh... dnes je pěkný den.“

„Nevšimla jsem si, že by byl nějaký neobvyklý. Ve vesmíru zřídka kdy prší.“

„Měl jsem na mysli tenhle večírek. Děkuji ti, že jsi ho uspořádala, Babičko.“

„Tak to už je lepší. Je obvyklé, mladý muži, že když gentleman večeří s dámou, naváže zdvořilou konverzaci. Mezi fraki to možná zvykem není, u Lidí se to však dodržuje.“

„Ano, Babičko. Děkuji, Babičko.“

„Začneme od začátku. Ano, opravdu je to vydařený večírek. Snažíme se o to, aby se všichni cítili rovnocenní. To se podaří, pozná-li každý svoji cenu. Je potěšitelné, že jsem měla – konečně – příležitost, abych byla, spolu se svojí Rodinou, svědkem tvojí neobyčejné odvahy..., tedy přinejmenším chvályhodné, ne-li mimořádné. Gratuluji. Teď je řada na tobě.“

Thorby zvolna fialověl.

Nadechla, se a řekla: „Jak se připravuješ na Shromáždění?“

„Oh, já nevím, Babičko. Víš, já neumím zpívat, hrát ani tancovat. Umím jen šachy a spatball a... no, ještě jsem nikdy Shromáždění neviděl. Nevím, jak vypadají.“

„Hmm! To si myslím, že nevíš.“

Thorby se cítil provinile. Řekl: „Babičko..., určitě jsi již byla na spoustě Shromáždění. Řekneš mi o nich něco?“

To zabralo. Uvolnila se a tichým hlasem řekla: „Dnešní Shromáždění už nejsou tím, čím byla, když jsem byla ještě mladá...“ Od toho okamžiku již Thorby nemusel promluvit ani slovo, stačilo projevovat uctivý zájem. Ostatní již dávno čekali na babiččino svolení k odchodu, když říkala: „... a já si mohla vybrat mezi stovkami lodí, to mi věř. Byla jsem troufalá mladá

holka, s drobnýma nohama a nosíkem nahoru. Má babička mi tenkrát sehnala nabídky od všech lodí. Věděla jsem však, že mým štěstím bude Sisu, a tak jsem si vybrala ji. Ach, jak já byla čiperná! Mohla jsem protancovat celou noc a druhý den jsem při hrách byla stejně čilá jako –“

Ačkoli to nebyla žádná příjemná oslava, takový trapas to nakonec zase nebyl.

Přestože neměl žádný talent, stal se Thorby hercem.

Teta Aténa Krausa-Fogarth, Vrchní zásobovačka a vynikající kuchařka, trpěla literární chorobou v kritickém stadiu. Napsala divadelní hru. Pojednávala o životě prvního kapitána Krausy a ukazovala ryzí ušlechtilost Krausova rodu. První Krausa byl svatým se srdcem z oceli. Znechucen odpornými zvyky fraki, postavil Sisu (bez cizí pomoci), vzal na ni svoji ženu (která nejprve dostala jméno Fogarth, než se však scénář dostal do rukou babičce, změnila Aténa jméno dle babiččina dívčího jména) a své pozoruhodné děti. V konci hry odlétají do vesmíru, aby rozšířili svoji kulturu a blahobyt na celou Galaxii.

Thorby hrál prvního Krausu. Ohromilo ho to, a tak se snažil, když v něj vložili takovou důvěru. Teta Aténa byla také překvapena. Když ohlašovala jeho jméno, nedal se přeslechnout v jejím hlase dotčený tón. Babička však byla nadšena. Občas se ukázala na zkoušce a dávala jim rady, které s radostí přijímali.

Thorbyho protějšek hrála Loeen Garcia, která přišla z El Nido. Stále se s výměnou Maty nesmířil. Nic proti Loeen neměl, ale nemohl to překonat. Brzy si však na ni zvykl. Byla to temná, křehká kráska, která se chovala velmi přirozeně. Když měl Thorby porušit tabu a políbit ji – před babičkou a ostatními – zapomněl text.

O cosi se však chabě pokusil. Babička znechuceně odfrkla: „Co to děláš? Chceš ji snad kousnout? A nepouštěj ji, jako by byla radioaktivní. Je to tvá žena, hlupáku. Právě si ji odvádíš na svoji loď. Jsi s ní o samotě, miluješ ji. A teď znovu... ne, ne, ne! Aténo!“

Thorby se divoce rozhlížel. Vůbec mu nepomohlo, že spatřil Fritze s očima zvednutýma ke stropu a pobaveným úsměvem na rtech.

„Aténo! Pojd' sem, dcero, a ukaž tomu stydlivému mladému nemehlovi, jak se líbá žena. Polib ho sama a pak ho nech, ať to zkusí znovu. Všichni na místa.“

Teta Aténa, dvakrát tak stará jak Thorby, ho už tolik neznervózňovala. Neohrabaně vyhověl jejím požadavkům. Pak se pokusil políbit Loeen tak, aby jí u toho nešlápl na nohu.

Určitě to bude dobrá hra. Babička bude spokojená. Moc se těšila, že ji uvidí na Shromáždění.

Na Woolamuře však zemřela.

Kapitola 13

WOOLAMURRA JE MLADOU, BOHATOU planetou v těsném sousedství Hegemonie Terry. Byla poslední zastávkou Sisu předtím, než se vnoří hlouběji do civilizované části Galaxie, aby se zúčastnila Shromáždění. Tamější fraki, kteří měli spoustu jídla a surovin, se jen klepali na to, že od nich nakoupí průmyslové zboží. Sisu už losianské nástroje prodala, měla ale spousty finsterských drahokamů. Na Woolamuře nebylo mnoho zboží, na kterém by se dalo vydělat. Také už měli málo peněz, jež šetřili na palivo. Woolamuřané ještě nebyli ve výzkumu své planety daleko, snažili se však, aby co nejlépe prodali radioaktivní kovy, které jim poskytovala, aby tak pomohli svému nerozvinutému průmyslu.

Sisu tedy přijala malé množství uranu a hromadu kvalitního masa a vybraných potravin. Labužnické pokrmy Sisu nakupovala pravidelně, tentokrát však naložila o mnoho tun více, než kolik mohla Rodina zkonzumovat. Chtěla se vytáhnout na Shromáždění.

Za tento přepych zaplatila větší spotřebou tritia a deuteria. Agregáty na výrobu izotopů vodíku na Woolamuře prosperovaly z lodí Hegemonie, nakupovali zde však i jiní. Sisu mohla doplnit palivo naposledy na Jubbulu, neboť losianské stroje byly poháněny nukleární reakcí, založenou na jiné bázi.

Thorby byl s otcem na hlíně přístavu Nového Melbourne několikrát. Místním jazykem je anglický systém, který Krausa ovládá. Domorodci však mluvili děsně sekaně a zbrkle, navíc s šeredným přízvukem. Krausu to mátl, Thorbymu to však znělo nějak povědomě, jako by to už někdy slyšel. Proto ho Krausa bral s sebou, aby mu pomohl.

Dnes šli dojednat smlouvu o koupi paliva a podepsat dokument nutný k soukromým obchodům. Nabídnutá částka, kterou byla Sisu ochotna zaplatit, musela být stvrzena v ústřední bance a poté předložena v závodě

na úpravu štěpného materiálu. Poté, když byly listiny okolkovány a poplatky uhrazeny, si kapitán sedl a promluvil s ředitelem. Krausa se dokázal chovat k fraki velmi přátelsky. Jednal s nimi jako rovný s rovnými, nikdy nikomu nepřipomínal obrovskou sociální propast, která mezi nimi leží.

Během jejich rozhovoru si Thorby lámal hlavu. Fraki hovořil o Woolamuře: „Každej, kdo má silný ruce a mozek dost velkej na to, aby unes čepici, tady může zbohatnout.“

„Rád věřím,“ souhlasil kapitán. „Viděl jsem vaše hovězí kusy. Jsou znamenité.“

Thorby tomu také věřil. Woolamurra snad měla nedostatek silnic, techniky a kanalizací, příležitostmi však tato planeta přímo oplývala. Navíc to byl krásný, sympatický a příjemně uvolněný svět. Přímo pasoval k tomu, co mu řekla doktorka Maderová: „Vyčkej, než se loď zastaví na planetě, která bude demokratická, svobodná a obydlená Lidmi. Pak seskoč na hlínu a uteč!“

Život na Sisu byl teď mnohem zábavnější, ačkoli si uvědomoval tu všeobjímající a osobnost potlačující povahu žití s Rodinou. Herectví ho začínalo bavit. Bylo zábavné být středem pozornosti diváků. Dokonce se již naučil, jak má objímat dívky, aby tím na babiččině tváři vykouzlil úsměv. Loeen se mu kromě toho, i když to bylo jen divadlo, krásně vzdávala do náruče, líbala ho a mumlala: „Můj muži! Můj milovaný manželi! Prochodíme spolu celou Galaxii.“

Přitom Thorbyho pokaždé mrazilo v zádech. Usoudil, že Loeen je vynikající herečka.

Docela se spolu skamarádili. Loeen moc zajímalo, co dělá zaměřovač, a tak ji mohl, za dozoru staré tety Tory, provést počítačovým sálem. Byla z toho všeho trošku zmatená. „A co je to ten n-prostor? Délka, šířka a hloubka, to je mi jasné..., ale co ty další rozměry?“

„Vem to logicky. U věcí vidíš čtyři rozměry – tamty tři a čas. Oh, jasné, že rok nevidíš, ale můžeš ho měřit.“

„Ano, ale jak mohu logic-“

„Úplně jednoduše. Co je to bod? Nějaké místo v prostoru. Ted' si ale představ, že žádný prostor neexistuje, ani ty čtyři základní rozměry. Žádný prostor. Můžeš si teď někde určit nějaký bod?“

„No, nějaký snad ano.“

„Bez představy prostoru to prostě nejde. Myslíš-li na nějaký bod, myslíš ho v nějakém určitém místě. Když máš přímku, dokážeš si někde na ní představit bod. Je tedy někde umístěn. A když ho nemám kam umístit, tak neexistuje. Chápeš?“

Stará teta Tora je přerušila. „Nemohli byste si to, děti, dopovídat v hale? Bolí mě nohy.“

„Promiň, Teto. Přijmi mé rámě.“

V hale Thorby řekl: „Pochopilas to, když jsem říkal, že bod potřebuje přímku, na které by byl umístěn?“

„Eh, myslím, že ano. Vezmeš-li mu jeho polohu, tak prostě neexistuje.“

„Představ si přímku. Existuje, není-li umístěna v nějaké rovině?“

„Eh, to už je těžší.“

„Když se nad tím zamyslíš, je to snadné. Přímka je vlastně řazená posloupnost bodů. V čem je však princip této posloupnosti? No, přece v rovině. Není-li přímka částí roviny, zhroutlí se do sebe. Nemá žádnou šířku. Ani bys nevěděla, že se zhroutila..., neměla bys ji s čím porovnat. Jednotlivé body by se k sobě extrémně přiblížily a už by to nebyla 'řazená posloupnost', ale chaos. Sleduješ mě?“

„Snad.“

„Bod potřebuje přímku. Přímka potřebuje rovinu. Rovina musí být součástí trojrozměrného prostoru, jinak by její struktura zmizela. A trojrozměrný prostor potřebuje ke své existenci čtyřrozměrný... a tak dále. Každý rozměr se vztahuje k nějakému dalšímu, to je předpoklad geometrie. To je také základním předpokladem celého vesmíru.“ Udeřil dlaní do stolu. „Ale ten je stále tady, kolem nás. Nutně tedy musí existovat multiprostor, i když ho nevidíme, jako nevidíme právě ubíhající vteřinu.“

„Kde to ale má konec?“

„Žádný konec. Rozměrů je nekonečný počet.“

„Jde z toho hrůza.“

„Z toho si nic nedělej, Lodní inženýr se netrápí s více než tuctem základních rozměrů. Podívej, dobře víš, že když loď překračuje rychlost světla, obracíme se naruby. Cítíš to snad?“

„Ne. Nevím ani, jestli tomu mám vůbec věřit.“

„Na tom nesejde. Prostě nejsme vybaveni k tomu, abychom to cítili. Můžeš přitom třeba jíst polévku a neukápneš ani kapku, přestože i polévka se v tom okamžiku obrací naruby. Nás to zajímá čistě z matematického hlediska. Jde o problém druhé odmocniny mínus jedna, se kterou se

potýkáme při překročení rychlosti světla. Stejně je tomu s celou multiprostorovostí. Není třeba, abys ji cítila, viděla a rozuměla jí, stačí pochopit logické symboly, které ji označují. Přesto je skutečná, jestli slovo 'skutečná' vůbec něco znamená. Ještě nikdo nikdy neviděl elektron. Stejně tak myšlenku. Myšlenku nemůžeš vidět, měřit, vážit ani ochutnat. Přesto jsou myšlenky těmi nejskutečnějšími věcmi v celé Galaxii.“ Thorby citoval Baslima.

Obdivně si ho změřila. „Ty musíš být strašně chytrý, Thorby. 'Ještě nikdo nikdy nespatrił myšlenku'. Líbí se mi to.“

Thorby laskavě přijal její uznání.

Když dorazil do své kabiny, uviděl Fritze, jak si čte v posteli. Thorby ještě cítil hřejivý pocit, který byl plodem uznání jeho ctižádostivé duši.

„Čau, Fritz! Studuješ? Nebo jen mrháš svým mládím?“

„Ahoj. Studuji. Studuji umění.“

Thorby mu mrkl přes rameno. „Dej pozor, ať tě s tím nechytí babička.“

„Musíme si přece dělat zásoby, abysme měli co prodat těm zatraceným slimákům, až zase jednou zabloudíme na Finster. Woolamurra byla 'civilizovaná', svobodní se znovu zásobili svým uměním. Vypadáš, jako bys vymámil slevu z Losiana. Na cos kápl?“

„Eh, jen jsem mluvil s Loeen. Vysvětloval jsem jí, co je to n-prostor..., a mám za to, že to celkem pochopila.“

Fritz si ho kriticky změřil. „Ano, je chytrá.“ Dodal: „Kdy bude babička rozesílat svatební oznámení?“

„O čem to mluvíš?“

„Ty nemáš oznámení?“

„Nebud' blbej.“

„Mmm... není ti s ní špatně. Chytrá je taky. Chceš vědět, jak je chytrá?“

„Jak?“

„Je tak chytrá, že učila ve škole na El Nido. Specializovala se na matiku. Vlastně na multiprostorovou geometrii.“

„Tomu nevěřím!“

„Náhodou jsem přepisoval její záznamy do počítače. Ale zeptej se jí.“

„To teda udělám! A proč neučí matiku tady?“

„Zeptej se babičky. Thorby, ty můj vychrtlý a retardovaný bratře, mám takový pocit, žeš spadl z višně. Ale, ač jsi tak ubohý, oblíbil jsem si tě pro

to nemotorné gesto, kterým si utíráš sliny z brady. Chceš radu od svého staršího a moudřejšího bratra?“

„Ven s tím, kdyžs už začal.“

„Díky. Loeen je pěkná holka a možná by nebylo špatné dávat si s ní celý život rovnice. Já ale nesnáším, když se někdo hrne do nakupování, ještě než si prohlédne celý trh. Kdybys to vydržel ještě tenhle jeden skok, uviděl bys, že mezi Lidmi je ještě několik jiných mladých děvčat. Několik stovek.“

„Já žádnou manželku nehledám!“

„No, no! To je mužská povinnost. Počkej na Shromáždění, tam si nakoupíme. A teď mlč, chci si prostudovat to umění.“

„A kdo tady mluví?“

Thorby se Loeen neptal, co dělala na El Nido, uvědomil si však, že se stal iniciátorem těchto námluv a ani o tom nevěděl. Děsilo ho to. Ve spánku ho pronásledovala slova doktorky Maderové: „...než se babička rozhodne, že tě s někým ožení. Budeš-li dlouho otálet, jsi navždy ztracen!“

Otec klábosil s woolamurským úředníkem a Thorby se zatím užíral. Má ze Sisu odejít? Jestli nechce být celý život kupec, měl by odejít ještě jako svobodný. Jistě, mohl by to pořád oddalovat, jako třeba Fritz. Ne, proti Loeen nic neměl, i když z něj udělala blázna.

Chtěl-li však odejít – pochyboval, že by dokázal navěky snášet tak zvyky prolezlý a monotónní život – Woolamurra byla tou nejlepší příležitostí, která se mu mohla po dlouhé roky naskytnout. Nebyly zde žádné kasty, spolky, bída a imigrační zákony. Přijímali zde dokonce i mutanty! Už zde viděl hexadakyty*¹¹, vlasatce, albíny, vlčí uši, giganty a další mutace. Kdo mohl pracovat, byl na Woolamuře vítán.

Co má dělat? Má říct: „Omluvte mne, prosím,“ odejít z místnosti a začít utíkat? Pak se schovat, dokud Sisu neodstartuje? To jim nemůže udělat! Ani otci, ani Sisu. Má jim být za co vděčný.

No a co tedy? Má říct babičce, že by rád odešel? Kdyby ho náhodou pustila, tak by to určitě udělala na nějaké chladné planetě stranou civilizace! Takový nevděk vůči Sisu by babička chápala jako neopustitelný zločin.

¹¹ hexadaktyl: mutant se šesti prsty na končetinách

A kromě toho... blížil se čas Shromáždění. Moc rád by ho viděl. Nechtěl jim taky pokazit hru. Rozumně to ale zvážit nedokázal. Byl posedlý divadlem, pořád si však myslel, že jeho nechut' k roli hrdiny v melodramatu byla oprávněná. Současně však věděl, že už nemůže čekat.

Rozhodl se na to zatím nemyslet.

Kapitán Krausa se dotkl jeho ramene. „Jdeme.“

„Ach, promiň, otče. Zamyslel jsem se.“

„Toho se drž, je to dobrý trénink. Nashle, řediteli, a díky. Doufám, že se znovu setkáme, až se tu zas někdy ukážeme.“

„To už mě, kapitáne, nehledej. Mám namířeno pryč ze základny, co nejdál to půjde. Koupím si nějakou parcelu. Když tě to na ty plechovce přestane bavit, máš tady volnou židli. A tvůj kluk taky.“

Krausa nehnul ani brvou. „Díky. Nevěděli bychom ale, co a jak. Jsme kupci.“

„Každé kočce její krysu.“

Když byli venku, zeptal se Thorby: „Co tím myslel, otče? Kočky už jsem viděl, ale co je to krysa?“

„Je podobná sorci, je jen menší a ještě záludnější. Chtěl říct, že každý má své místo.“

Kapitán Krausa uvažoval o té samé věci. Hned za Sisu totiž stála loď, jejíž přítomnost ho trápila. Byl to poštovní kurýr, úřední plavidlo Hegemonie, s gardisty na palubě. Stále se mu vkrádala do mysli Baslimova slova: „– jakmile se naskytne příležitost, předej ho do rukou velitele libovolné loď Gardy Hegemonie.“

Nebyla to sice přímo loď Gardy, ale to nebylo podstatné. Baslimovy plány hovořily jasně a tahle loď by je pomohla naplnit. Dluhy se musí platit. Matka si však, bohužel, to přání vykládala doslova. Ah, dobře věděl, proč tomu tak bylo. Chtěla se s chlapcem blýsknout na Shromáždění. Ráda by dosáhla co největšího uznání za to, že Sisu vyrovnala dluh všech Lidí. No, nakonec, to se dalo pochopit.

Ale k chlapci to nebylo právě fér!

Anebo bylo? Sám Krausa se také už nemohl dočkat, až dorazí s mladíkem na Shromáždění, i když ze zcela jiných důvodů. Teď již si byl zcela jist tím, že Thorby má lidský původ. A věřil, že to Komodorův archiv potvrdí.

Na druhé straně ve věci Maty Kingsover s matkou souhlasil. Není možné, aby chlapce, jenž je pro ni tabu, nějaká koketa tlačila do rohu.

Radši ji hned poslat z lodi pryč. Copak si ale matka myslí, že Thorby nepozná, co má za lubem?

To nesmí dopustit! Při Sisu, to nesmí! Chlapec je ještě mladý a prostě to nedovolí... alespoň do té doby, než se mu podaří dokázat, že se narodil mezi Lidmi. Tím by byl dluh Baslimovi splacen.

Loď kurýrní služby na obzoru však žalovala, že on, stejně tak jako jeho matka, nedokáže čestně dodržet, k čemu se zavázal.

Chce přece pro Thorbyho jenom to nejlepší!

Kde je pravda?

Dobře, jedno poctivé řešení přece jenom našel. Vezme chlapce a odkryje před matkou karty. Řekne mu všechno o Baslimově zprávě. Řekne mu, že ho kurýr může vzít na některou z centrálních planet a tam mu pomohou najít jeho rodinu. Řekne mu však také, že on, Krausa, doufá, že je jedním z Lidí a že tato možnost může a musí být ověřena jako první. Ano, a bez obalu mu řekne, že mu matka chce uvázat na krk ženu. Matka bude ječet a citovat Řád. Tohle ale není v mezích její pravomoci Nejvyšší velitelky. Baslim svoji odpovědnost vložil do jeho rukou. A kromě toho... ano, chlapec si musí vybrat sám.

Rozechvěle, ale s hlavou vztyčenou, kráčel kapitán Krausa za svojí matkou.

Nahoře u výtahu na ně čekal Palubní mistr. „Pozdrav od Nejvyšší velitelky. Chce mluvit s Kapitánem, pane.“

„To je náhoda,“ řekl Krausa chmurně. „Pojď, synu. Půjdem za ní oba.“

„Ano, otče.“

Šli oblou chodbou až ke kajutě Nejvyšší velitelky. Před ní stála Krausova žena. „Ahoj, drahá. Palubní říkal, že pro mě posílá Matka.“

„Já jsem pro tebe poslala.“

„Tak to trochu popletl. Ať je to cokoli, vyřid' to prosím rychle. Spěchám za Matkou.“

„On to nepopletl. Poslala pro tebe Nejvyšší velitelka.“

„Eh?“

„Kapitáne, tvá Matka je mrtvá.“

Krausa to vyslechl s nepřítomným pohledem. Hned se však vzpamatoval, vrazil dovnitř a běžel k matčině posteli. Vrhł se na kolena a tisknul tu drobnou nehybnou postavu k sobě. Začal zoufale a trhaně štkát. Byl to žal muže obrněného proti emocím, které nyní nebyl s to zadržet.

Thorby ho sledoval s posvátnou hrůzou. Odešel do své kóje a přemýšlel. Snažil se přijít na to, proč se cítí tak mizerně. On babičku nemiloval – dokonce mu nebyla ani milá.

Proč však cítil takový smutek?

Skoro takový, jako když zemřel taťka. Taťku ale miloval – ji ne.

Zjistil, že není sám. Šokovalo to celou loď. Nebyl zde nikdo, kdo by pamatoval nebo si dokázal představit Sisu bez ní. Ona byla Sisu. Byla, stejně jako věčný oheň ženoucí loď, nehynoucí silou, dynamickou, nepostradatelnou a prvotní. A najednou byla pryč.

Jako obvykle si po obědě zdřímla. Zlobila se, protože woolamurský den vůbec neodpovídal jejímu dennímu režimu – což byl častý nedostatek fraki planet. S železnou pravidelností, s jakou se vždy přizpůsobila již stovkám časových plánů, však ulehla ke spánku.

Když ji její snacha šla vzbudit, nedařilo se jí to.

U postele ležel její bloček plný poznámek: O tomhle promluv se synem. Tohle řekni Toře. Jacka poslat za L.I. kvůli regulaci teploty. S Aténou projdi menu slavnostní hostiny.

Rhoda Krausa stránku vytrhla, aby to později vyřídila. Vstala a poručila Palubnímu mistru, aby zavolal manžela.

U večere kapitán chyběl. Babiččina pohovka byla odnesena a na její místo se posadila Nejvyšší velitelka. V nepřítomnosti kapitána dávala Lodnímu inženýrovi pokyny sama. Lodní inženýr pronášel slova modlitby za zesnulou a Nejvyšší velitelka ho doplňovala. Pak, v naprosté tichosti, povečeřeli. Se smutečním obřadem počkají na Shromáždění.

Nejvyšší velitelka povstala. „Kapitán si přál oznámit,“ řekla tiše, „že děkuje všem, kteří mu projeví svou účast. Do služby se vrátí zítra.“ Odmlčela se. „Atomy přicházejí z vesmíru a zase se do něj vracejí. Duch Sisu však žije dál.“

Od toho okamžiku už Thorbymu nebylo smutno.

Kapitola 14

VELKÉ SHROMÁŽDĚNÍ PŘEDČILO VŠECHNA Thorbyho očekávání. Míle a míle lodí, více než osm stovek bachratých plavidel Svobodných kupců v soustředných kruzích obepínajících čtyři míle široké prostranství. V nejvnitřnějším kruhu byla Sisu, což jistě potěšilo Thorbyho

matku. Za ní stály stovky lodí, o kterých Thorby nikdy neslyšel: Kraken, Deimos, James B. Quinn, Světluška, Bon Marché, Don Pedro, Cee Squared, Omega, El Nido – Thorby si předsevzal, že navštíví Matu – Saint Christopher, Vega, Vega Prime, Galactic Bankéř, Cikánská děva – musí si sehnat plánec rozmístění lodí – Saturn, Chiang, Country Store, Joseph Smith, Aloha...

Bylo jich trochu moc. Kdyby jich navštívil deset denně, mohl by vidět většinu. Měl však spoustu práce a bylo toho zde k vidění tolik, že o lodě ztratil zájem.

Ve středovém kruhu byl vystavěn provizorní stadión, mnohem větší než Nový amfiteátr v Jubbulpore. Budou v něm probíhat volby, pohřby a svatby, atletické závody, představení a koncerty... Thorby si uvědomil, že tam budou hrát i svou hru Duch Sisu, a rozklepala se mu kolena.

V prostoru mezi stadionem a loděmi byl zábavní park – stánky, atrakce, hry, výchovná a zábavná představení, artisté předvádějící různé kousky, nonstop taneční parkety, výstavky důmyslných technických zařízení, hadači osudu, hazardní hry o ceny a peníze, venkovní bary, výčepní pulty s rozmanitými nápoji – od ovocných džusů z jednotlivých světů Plejád, přes zaručeně pravé starověké hnědé pivo, po originální terranskou Coca-colu, která se stáčela na Hekate.

Při pohledu na celý ten maelström^{*12} měl Thorby pocit, jako by byl pohlčován ulicí Blaženosti – jen mnohem větší, pestřejší a sedmkrát rušnější, než kdy byla ulice Blaženosti i se svojí dopravou.

Pro fraki to byla příležitost k pohádkovému výdělku. Stačilo jen dělat zelenáče z těch nejmazanějších obchodníků Galaxie. V těchto dnech se na peníze nehledělo a kupce nikdo nehlídal a nekontroloval. Fraki by mu prodali jeho vlastní klobouk, kdyby si ho položil na pult.

Na hlínu Thorbyho doprovázel Fritz, aby ho uchránil před problémy. Velké dispozice k tomu ale neměl, neboť sám byl teprve na druhém Shromáždění. Nejvyšší velitelka všechny mladé nejprve podrobně instruovala, než je pustila na hlínu. Připomněla jim, že Sisu měla vždy dobrou pověst, a pak každému z nich dala sto kreditů s upozorněním, že jim musí vydržet po celou dobu Shromáždění.

¹² malström: obrovský vodní vír, který vzniká při střetu dvou příbojových vln vniknuvších do úžiny ze dvou stran

Fritz Thorbymu poradil, aby si většinu schoval.

„Kdybychom už neměli, mohli bychom přemluvit otce, ať nám dá nějaké drobné. Není ale chytré brát si všechno najednou.“

Thorby s ním souhlasil. Když ucítil dotek kapsáře, vůbec ho to nepřekvapilo. Chňapl po zápěstí, aby zjistil, co je to za ptáčka.

Nejprve objevil svou peněženku. Potom si zloděje dobře prohlédl. Byl to umouněný mladý fraki, který Thorbymu palčivě připomněl Ziggieho. Tenhle ale měl obě ruce. „Příště snad budeš mít více štěstí,“ utěšoval ho. „Ještě v tom neumíš tak dobře chodit.“

Chlapec vypadal, že se každou chvíli rozberečí. Thorby ho chtěl pustit, ale pak řekl: „Fritzi, podívej se, jestli máš peněženku.“

Fritz sáhl do kapsy. Byla pryč.

„No, já ti –“

„Dej ji sem, hochu.“

„Já jsem ji nevzal! Pust' mě!“

„Naval ji... nebo ti urazím palici.“

Mladík neochotně vytáhl Fritzovu peněženku. Thorby ho pustil. Fritz řekl: „Proč jsi to udělal? Chtěl jsem zavolat poldu.“

„Proto.“

„He? Mluv rozumně.“

„Kdysi jsem se to taky učil. Není to žádná legrace.“

„Ty? To je blbý vtip, Thorby.“

„Vzpomínáš si ještě na mě? Jsem ex-fraki. Žebrákův kluk. Tenhle neobratný pokus o srovnání našeho majetku byl k pláči. Fritzi, tam, odkud jsem přišel, má kapesní zloděj docela dobré postavení. Já jsem byl jen ubohý žebrák.“

„Tohle by asi matka slyšela nerada.“

„Taky jí to říkat nebudu. Pořád ale vím, kdo jsem, a vím taky, kým jsem byl. Nehodlám na to zapomínat. Kapsářství jsem se nikdy nenaučil, ale byl jsem dobrý žebrák, protože jsem měl toho nejlepšího učitele. Svého tatku, Baslima Chromáka. Já se za něj nestydím a nějaký Řád Sisu mě k tomu nedonutí.“

„Ale já přece nechci, aby ses za někoho styděl,“ řekl Fritz tiše.

Procházeli parkem a užívali si společnosti a zábavy. Thorby najednou řekl: „Pojď zkusit támhleto kolo. Už vím, jak na to.“

Fritz zavrtěl hlavou. „Podívej na ty příšerné ceny.“

„No tak dobře. Byl jsem jen zvědav, jestli jsem prokoukl ten trik.“

„Thorby –“

„No? Proč tak vážně?“

„Víš, kdo to vlastně byl Baslim Chromák?“

Thorby se zamyslel. „Byl to můj taťka. Kdyby chtěl, abych věděl víc, řekl by mi to.“

„Mmm... asi máš pravdu.“

„Ty o něm něco víš?“

„Něco málo.“

„Oh, mě zajímá jen jedna věc. Co to je za dluh, který přinutil babičku, aby mě adoptovala?“

„Eh, řekl jsem již dost.“

„Když myslíš.“

„Oh, ksakru. Myslí si to ostatní Lidé! Bude se to projednávat na tomto Shromáždění.“

„Nenech se ode mě k ničemu přemlouvát, Fritzi.“

„Podívej... Baslim nebyl vždycky jenom žebrák.“

„To vím už dávno.“

„Kdo ale byl, to říct nemohu. Spousta Lidí chránila po léta jeho tajemství a nikdo mi zatím neřekl, že už o tom můžu mluvit. Jedna věc ale mezi Lidmi tajemstvím není... a ty jsi jedním z Lidí. Kdysi, už je to dávno, Baslim zachránil celou jednu Rodinu. Lidé na to nikdy nezapomněli. Byla to Hansea... Nová Hansea stojí zrovna támhle. Ta s tím malovaným znakem. Víc ti říct nemohu, je to celé tabu. Byla to taková hanba, že jsme o tom nikdy nemluvili. Již jsem řekl dost. Mohl bys ale na Novou Hanseu zajít a poprosit je, zda by sis nemohl projít její staré lodní deníky. Řekneš-li, kdo jseš a co tě pojilo k Baslimovi, určitě ti to neodeprou. Její Nejvyšší velitelka by však asi poté šla do své kajuty a hystericky plakala.“

„Hmm... za cenu, že bych nějakou dámu rozplakal, to vědět nemusím. Fritzi? Pojd' zkusit tohle.“ A tak šli – po rychlostech konkurujících světlu a zrychlení až sta g už Thorby ten tobogan za tak vzrušující nepovažoval. Málem tam nechal svůj oběd.

Velké Shromáždění, jakkoli bylo časem zábavy a obnovených přátelství, mělo též své vážnější úkoly. Vedle pohřbů, mší k uctění památky ztracených lodí, svateb a bezpočtu směn mladých dívek šlo též o obchody týkající se všech Lidí, a co bylo ze všeho nejdůležitější, byla to jedinečná příležitost k nákupu lodí.

Na Hekate byly ty nejlepší loděnice v celé známé Galaxii. Muži a ženy měli děti a i lodě se třely. Sisu byla těhotná lidmi, obtloustlá ziskem z uranu a thoria – nastal čas, aby se Rodina rozdělila. Nejméně třetina Rodin měla stejnou potřebu – vyměnit bohatství za životní prostor. Obchodní zástupci, prodávající lodě, si mnuli ruce a v duchu už počítali své provize. Raketoplány se ale neprodávají jako limonády. Zástupci a prodejci si často vysnili vzdušné zámky. Přesto se za těch pár týdnů prodá na sto lodí.

Část z nich, ty zbrusu nové, vyjdou z doků Galactic Transport, Ltd., dceřinné společnosti celé civilizaci známé Galactic Enterprises. Mohou je také vyrobit Space Engineers Corporation, Hekate Ships, Propulsion Inc. nebo Hascomb a synové – sami velikáni na trhu. Dostane se na každého. Zprostředkovatel, který žádného prodejce nezastupoval, mohl mít výhradní práva na nějakou zánovní loď nebo mohl být tím, kdo sehnal tu správnou informaci, na kterou mohl reagovat majitel vhodné lodě, zvláště souhlasili i cena. Člověk, který měl oči otevřené a uši nastražené, tak mohl přes noc zbohatnout. Současně byl vhodný čas i na posílání zásilek a investice do drahých n-prostorových zpráv – slavnost brzy skončí.

Rodina, které se nedostávalo místa, měla dvě možnosti: buď koupit další loď, rozdělit se a vytvořit dvě nové Rodiny, anebo se mohla spojit s jinou lodí, společně koupit loď třetí a obydlet ji příslušníky obou Rodin. Rozdvojení bylo ceněno výše. Bylo důkazem toho, že Rodina, které se to podařilo, patří mezi vzorné kupce, kteří dokáží vypravit své děti do života bez pomoci. V praxi však loď často měla jen jednu možnost: spojit se s jinou lodí, podělit se o náklady, a i tak bylo často nutné zatížit všechny tři lodě hypotékou, aby vůbec novou získali.

Dnes již je to třicet let od té doby, kdy se Sisu naposledy rozdělila. Následovala tři desetiletí prosperity, měla by být schopna se rozdvojit. Před deseti lety, na minulém velkém Shromáždění, však babička prosadila, aby Sisu spolu se dvěma mateřskými loděmi ručila za hypotéku, která byla pro právě rozenou loď nutná. Tato loď tehdy uspořádala velkou hostinu na počest Sisu, pak skočila do temnoty a už se nevrátila. Vesmír je nekonečný. Na Shromáždění vzpomenou její jméno.

Důsledkem bylo to, že Sisu musela zaplatit jednu třetinu ze čtyřiceti procent ceny zmizelé lodě. Ta rána se ještě nezacelila. Mateřské lodě to Sisu vynahradí – dluhy se vždycky platí – ale když opouštěly minulé Shromáždění, dělením naprosto vyčerpaný, byly po zaplacení svých

vlastních závazků jen kost a kůže. Nebudeš upomínat nemocného muže, počkáš, až se mu povede lépe.

Babička nebyla hloupá. Mateřské lodě, Caesar Augustus a Dupont tak byly se Sisu spřízněny. Nyní budou cítit odpovědnost i za ni. Navíc to byl i dobrý obchod. Kupec, který by se zdráhal půjčit peníze, by zjistil, že žádné nemá. Za těchto okolností si Sisu mohla vypůjčit peníze od kteréhokoli Svobodného kupce a nemusela se bát, že bude odmítnuta.

Sisu se však tím pádem, v okamžiku, kdy se musela sama rozdělit, potýkala s nedostatkem peněz.

Prvního dne kapitán Krausa seskočil na hlínu a zašel do vlajkové lodě Norbert Weiner, kde sídlil Komodor. Jeho žena zůstala na palubě Sisu, ale určitě se nenudila. Od svého nástupu do funkce Nejvyšší velitelky mnoho nespala. Dnes se činila u psacího stolu a svou práci přerušovala jen kvůli osobním hovorům s Nejvyššími velitelkami ostatních lodí. Videookruh zprovoznila městská telefonní služba při příležitosti Shromáždění. Když jí donesli oběd, poručila ho servírovat, ale když se její manžel vrátil, ležel stále netknutý. Vešel dovnitř a unaveně se posadil. Než k ní promluvil, pracovala s logaritmickým pravítkem a výsledky kontrolovala na kalkulátoru.

„Když budeme uvažovat o lodi Hascomb F-2, bude hypotéka přesahovat padesát procent.“

„Rhodo, dobře víš, že Sisu nebude bez pomoci schopna loď financovat.“

„Neukvapuj se, drahý. Smlouvu spolupodepíše Gus a Dupont... V obou případech je to stejné, jako by platili hotově.“

„Jen jestli to bude stačit.“

„Nová Hansea se ráda připojí – za této situace a –“

„Rhodo! Byla jsi sice mladá, jsou to už dvě Shromáždění, ale dobře víš, že ten dluh je věcí všech Lidí... nejen Hansey. Bylo to schváleno jednomyslně.“

„Byla jsem dost stará na to, abych se stala tvou ženou, Fjalare. A necituj mi Rád. Nová Hansea se určitě chopí příležitosti... nehledě na povinné tabu, jež musíme zachovat do konce svých dní. Úroky z dlužné částky by přesto asi byly velkou zátěží. Byl ses podívat na Lambdu od Galactic?“

„To jsem ani nemusel. Viděl jsem její prospekty. Nemá nohy.“

„Vy muži! O lodi s osmdesáti géčky bych neřekla, že 'nemá nohy'.“

„Ale řekla, jen kdybys musela sedět na horké židli. Třída Lambda byla určena pro pomalou přepravu v prostoru Hegemonie. Na nic jiného se nehodí.“

„Jsi příliš opatrný, Fjalare.“

„A takový zůstanu, dokud se bude hovořit o bezpečnosti lodě.“

„Bezpochyby. A já budu muset najít řešení, které vyhoví tvým predsudkům. Dobře, loď třídy Lambda je jen jednou z možností. Pak je tady ještě další – víš která. Vyšla by levněji.“

Zamračil se. „Ta loď, co měla smůlu–“

„Bylo by třeba řádné očisty, abychom ty zlé myšlenky dostali z lodi. Pomysli ale na cenu.“

„Tady jde o něco jiného než jen o zlé myšlenky na té lodi, co myslíš. Ještě jsem nikdy neslyšel o žádné Nejvyšší velitelce, která by spáchala sebevraždu. Nebo že by se kapitán zbláznil. Divím se, že se sem dostali.“

„Já také. Ta loď je ale tady a je na prodej. Všechny lodě se dají vyčistit.“

„Pochybují o tom.“

„Přestaň být pověřčivý, drahý. Je to jen otázka pečlivě provedených rituálů a to je moje starost. To je ale jedno, na tu loď můžeš zapomenout. Mám za to, že se přece jenom spojíme s nějakou další lodí.“

„Myslel jsem, že to chceš za každou cenu udělat sama.“

„Měla jsem v úmyslu vyzkoušet naši sílu. Jsou ale důležitější věci než ta, jestli vypravíme novou loď sami nebo ne.“

„To tedy jsou! Motor, dobrý obranný systém, provozní kapitál, ostřílení důstojníci v klíčových pozicích – vždyť my ani dvě lodi nedokážeme sami obsadit. Vezmi si třeba jen zaměřovače. Když –“

„Přestaň se nervovat. Nějak už to zvládneme. Fjalare, jak by se ti líbilo být zástupcem Komodora?“

Plnou silou vybuchl. „Rhodo! Máš horečku?“

„Ne.“

„Jsou zde desítky kapitánů, mnohem schopnějších než já. Nikdy se nestanu Komodorem – a co víc, ani mě to neláká.“

„Možná bychom se mohli spokojit s druhým zástupcem, neboť Komodor Denbo hodlá po volbě nového zástupce odstoupit. No, nevádí, Komodorem budeš na příštím Shromáždění.“

„Nesmysl!“

„Proč jste vy muži tak nepraktičtí? Fjalare, tebe zajímá jen ta tvoje centrála a obchody. Kdybych tě do toho pořád nenutila, nestal by ses ani zástupcem kapitána.“

„Musela ses někdy omezovat?“

„Ale já si, drahý, nestěžuji. Když jsem byla přijata na Sisu, byl to pro mě velký den. Teď ale poslouchej. Podporuje nás mnoho lodí, nejen Gus a Dupont. Pomůže nám každá loď, na kterou se obrátíme. Necháme to zatím otevřené a po volbách uvidíme. Celé dopoledne jsem dostávala předběžné návrhy – od silných a vlivných lodí. A konec konců je tu ještě Nová Hansea.“

„Co máš pořád s tou Novou Hanseou?“

„Kdyby to bylo správně načasované a Hanseané by zmínili tvé jméno, byl bys zvolen aklamací¹³.“

„Rhodo!“

„Nebudeš muset dělat nic. Ani Thorby. Stačí, když spolu veřejně vystoupíte a budete se chovat přirozeně, chlapsky a apoliticky. Ostatní zařídím já. Mimochodem, už je dost pozdě na to, abychom Loeen vyloučili ze hry, ale já s tím pak udělám krátký proces. Tvá matka to neviděla ve všech souvislostech. Chci, aby se mí synové oženili, ale podstatné je, aby se Thorby neoženil ani nezadal do té doby, než bude po volbách. No... byl jsi na vlajkové lodi?“

„Samozřejmě.“

„Na které lodi se narodil? To by mohlo být důležité.“

Krausa si povzdechl. „Thorby se nenarodil mezi Lidmi.“

„Co? Blbost! Chceš říct, že nebyl spolehlivě identifikován? Mmm... které zmizelé lodě by mohly přicházet v úvahu?“

„Říkám, že nemá svůj původ mezi Lidmi! Nezmizela žádná loď, žádné dítě, které by mohlo být spojováno s jeho případem. Musel by být mnohem starší nebo mnohem mladší, než je dnes.“

Vrtěla hlavou. „Tomu nevěřím.“

„Chceš říct, že nechceš!“

„Nevěřím. On je z Lidí. Poznává se to z jeho chůze, způsobů, rozumu, prostě ze všeho. Hmm... projdu archiv sama.“

„Tak běž, když mi nevěříš.“

¹³ aklamace: manifestační, jednomyslná volba

„Ale Fjalare, já jsem neřekla –“

„Ale ano, řekla. Kdybych ti řekl, že dole na hlíně prší, a ty bys nechtěla, aby přšelo, tak bys –“

„Drahý, prosím! Dobře víš, že v tomto ročním období zde na Hekate nikdy neprší. Já jsem jen –“

„Bože na nebi!“

„Neměl by ses rozčilovat. Ke kapitánovi se to nehodí.“

„Ke kapitánovi se nehodí, když někdo znevažuje jeho slova na jeho vlastní lodi!“

„Omlouvám se, Fjalare.“ Tiše pokračovala: „Nic se nestane, když se podívám ještě jednou. Trošku to hledání rozšířím nebo projdu ještě nezařazené údaje – sám dobře víš, jak s nepotřebnými daty úředníci zacházejí. Mmm... pomohlo by mi, kdybych ještě před volbami věděla, kdo byly jeho rodiče. I když v žádném případě nemohu dovolit, aby se oženil předtím, mohlo by být velmi užitečné, kdyby se vědělo, že svatba se dá očekávat ihned po volb-!“

„Rhodo.“

„Copak, drahý? Mohli bychom si naklonit celý rod Vegy, kdyby byl vysloven předpoklad o Thorbyho narození... Kdyby se naskytl nějaká příhodná dcera z jejich strany –“

„Rhodo!“

„Neskákej mi do řeči, drahý.“

„Teď budu zase chvíli mluvit já, kapitán. Drahá, jeho krev je fraki. Kromě toho, Baslim to věděl... a uložil mi na srdce, abych mu pomohl najít jeho Rodinu. Doufal jsem – ano, a věřil – že archiv dokáže, že se Baslim mýlil.“ Zamračil se a skousl ret. „Za dva týdny je zde očekáván křižník Hegemonie. To by ti mělo stačit k tomu, aby ses ujistila, že dokážu hledat v archívu stejně dobře jako kterýkoli úředník.“

„Co tím míníš?“

„Není to snad jasné? Dluhy se musí platit... a jeden ještě zaplatit zbývá.“

Vykulila oči: „Muži, ty ses snad zbláznil!“

„Nelíbí se mi to stejně jako tobě. Je to nejenom správný mládenec, ale i ten nejlepší střelec, jakého jsme kdy měli.“

„Střelci!“ zvolala rozhořčeně. „Koho to zajímá? Fjalare, jestli si myslíš, že připustím, abys jednoho z mých synů předal fraki –“ Zajíkla se.

„On je fraki.“

„Není. Je Sisu, tak jako já. Adoptovali mě, podobně jako jeho. Oba patříme Sisu a nikdy se to nezmění.“

„Mysli si, co chceš. Já jen doufám, že mu Sisu navždy zůstane v srdci. Je třeba splatit i ten poslední dluh.“

„Ten dluh byl již vyrovnán dávno!“

„Účetní kniha tvrdí pravý opak.“

„To je nesmysl! Baslim chtěl, aby se chlapec vrátil ke své Rodině. K nějaké fraki Rodině – jestli vůbec Rodiny mají. My jsme mu tedy Rodinu dali – svoji vlastní, rod i původ. Není to snad mnohem štedřejší splátka, než kdybychom ho uvrhli mezi nějaké zavšivené špinavce? To si o Sisu myslíš tak málo?“

Dívala se na něj od svého stolu a Krausa si hořce pomyslel, že na tom, že ryzí lidská krev má podíl na dokonalejší funkci mozku, asi něco bude. Když se dohadoval s fraki, nikdy se nepřestal ovládat: Ale matka – a teď Rhoda – ho vždycky dokázala vytočit.

Matka byla často neústupná, ale alespoň nikdy nežádala nemožné. Zato Rhoda – no dobře, musí se to teprve naučit. Nervózně řekl: „Nejvyšší velitelko, tímto úkolem jsem byl pověřen já osobně, ne celá Sisu. Nemám na vybranou.“

„Tak? No dobře, Kapitáne – promluvíme si o tom později. A teď mě, pane, přes všechnu úctu k vám, prosím nechte pracovat.“

Thorby se na Shromáždění výborně bavil, nemohl si ho však užít tolik, kolik by chtěl. Matka mu opakovaně nakazovala, aby jí pomáhal bavit Nejvyšší velitelky ostatních lodí. Návštěvy s sebou často vodily své dcery či vnučky a Thorby se o ně musel starat, než se staří vypovídali. Dělal, co mohl, a dokonce si rychle osvojil pravidla tak trochu přídrzlých rozhovorů se svými vrstevníky. Naučil se také cosi, co nazval tancem a za co by se nemusel stydět ani člověk s oběma nohama levýma a koleny ohnutými dozadu. Už dokázal obejmout dívku, když k tomu muzika vyzvala, bez nějakých mrazení a horkostí.

Matčini hosté se ho vyptávali na taťku. Snažil se být zdvořilý, štvalo ho však, že všichni věděli o taťkovi víc než on sám – až na ty nejpodstatnější věci.

Myslí si, že by se o tu povinnost mohl podělit. Bylo mu jasné, že je nejmladším synem, ale Fritz byl také svobodný. Měl za to, že když se Fritz nabídně sám, někdy v budoucnu mu to oplatí.

Fritz se divoce rozesmál. „Co bys mi asi mohl nabídnout za ty sladký časy dole na Shromáždění?“

„No...“

„Jasně. Ale teď vážně, ty zabeďněnče. I kdybych byl takový blázen a matce to nabídl, dělala by, že mě neslyší. Když to řekla tobě, tak tady chce mít tebe.“ Fritz zívá. „Člověče, já jsem úplně hotovej! Ta malá rusovláska ze Saint Louis chtěla celou noc jenom tancovat. Vypadni a nech mě před hostinou pořádně vyspat.“

„Mohl bys mi věnovat jedno tričko?“

„Vyper si to svoje. Teď už buď zticha.“

Jednoho rána, měsíc po přistání, šel Thorby na hlínu s otcem. Matka jim zabránit nemohla, protože byla mimo loď. Byl to den vzpomínek. Bohoslužby sice nezačnou před polednem, matka však odešla dříve, aby zařídila cosi okolo zítřejších voleb.

Thorbyho mysl však zaměstnávaly jiné problémy. Bohoslužby budou zakončeny vzpomínkou na tatku. Otec mu slíbil, že mu řekne, co má dělat, ale stejně z toho měl strach. Ke klidu mu nepomohlo ani to, že budou večer hrát Ducha Sisu.

A byl ještě nervóznější, když se dozvěděl, že Fritz má kopii scénáře a studuje ho. Fritz mrzutě řekl: „Jistě. Učím se tvoji roli! Otec si myslel, že by to bylo dobré pro případ, že bys omdlel nebo si zlomil nohu. Nechci ti brát tvoji slávu. Je to jen pro klid tvé duše – jestli dokážeš být klidný, až budou tisíce lidí koukat na to, jak se cucáš s Loeen.“

„Ty bys byl klidný?“

Fritz se zamyslel. „Možná bych to mohl zkusit. Loeen je roztomilá. Snad bych ti měl tu nohu zlomit sám.“

„Holýma rukama?“

„Nepokoušej mě. Thorby, je to jen takové jištění, jako když máš dva zaměřovače. Od tvé slávy tě uchrání fakt jen ta zlomená noha.“

Thorby se svým otcem odešel ze Sisu dvě hodiny před zahájením bohoslužeb. Kapitán Krausa řekl: „Máme právo taky se trochu pobavit. Vzpomínání je docela příjemná záležitost, když to chápeš tím správným způsobem. Sedadla jsou však tvrdá a bude to trvat celý den.“

„Uf, otče... a co tedy mám dělat, až přijde na řadu můj tatka – Baslim?“

„Celkem nic. Během kázání sedíš na tribuně a předříkáváš modlitbu za zesnulého. Znáš tu modlitbu, ne?“

„Nejsem si jist.“

„Napíšu ti ji. A to ostatní... no, nakonec uvidíš mě, jak dělám to samé za svou matku, tvoji babičku. Dobře mě sleduj, a až přijdeš na řadu, dělej to také tak.“

„Dobře, otče.“

„Teď už na to nemysli.“

K Thorbyho překvapení kapitán Krausa zabočil směrem od Shromáždění a pak si přivolal auto. Zdál se být rychlejší než ta, která viděl na Jubbulu, a stejně potrhlý jako losianská. Na nádraží byli rychleji, než by se jejich řidič stihl pozdravit s kolegou. Jízda byla tak vzrušující, že z města Artemis mnoho neviděl.

Podruhé byl překvapen, když otec kupoval lístky.

„Kam jedeme?“

„Uděláme si malou projížďku po okolí.“ Kapitán mrkl na hodinky.
„Máme dost času.“

Jednokolejka dávala příjemný pocit rychlosti. „Jak rychle jedeme, otče?“

„Odhadem tak dvě stě kilometrů za hodinu.“ Krausa musel zvýšit hlas.

„Zdá se to být víc.“

„Ke zlámání vazy to bohatě stačí. Je to tak rychlé, jak to je.“

Jeli asi půl hodiny. Krajina byla rozdělena do parcel ocelových mlýnů a továren. Pro Thorbyho to bylo něco nového a nepoznaného. Zkoumal je a usoudil, že Sargonovo výsadní území bylo v porovnání s tím jen prťavá fabrička. Zastávka, na které vystoupili, se tulila k dlouhé, vysoké zdi, nad kterou Thorby zahlédl kosmické lodě. „Kde to jsme?“

„U vojenského prostoru. Mám se zde sejit s jedním mužem – a dnes je k tomu vhodná příležitost.“ Kráčeli směrem k bráně. Krausa se zastavil a rozhlédl se kolem. Byli sami. „Thorby –“

„Ano, otče.“

„Pamatuješ si ještě tu zprávu, kterou jsi mi doručoval od Baslima?“

„Prosím?“

„Dokážeš ji zopakovat?“

„Eh? No, já nevím, otče. Už je to hodně dávno.“

„Zkus to. Začni od: 'Kapitánu Fjalaru Krausovi, lodivodu Sisu, od Baslima Chromáka: Zdravím tě, starý brachu!'–“

„'Zdravím tě, starý brachu!',“ opakoval Thorby. „'Vzdávám čest tvým příbuzným, rodu a rodině' – vždyť já tomu rozumím!“

„No samozřejmě,“ řekl Krausa mírně. „Dnes je den vzpomínání, zkus si tedy vzpomenout.“

Thorby pokračoval. Když slyšel tatův hlas vycházející z jeho úst, vytryskly mu slzy: „Můj nejskromnější pozdrav též tvojí ctěné matce. Mluvím k tobě ústy svého adoptovaného syna. Suomsky nerozumí ani slovo – oh, ale ano!“

„Dál.“

Když se Thorby dostal až k: „...jsem již mrtev–“, rozvzlykal se. Krausa se mocně vysmrkal a řekl mu, ať pokračuje. Thorbymu se podařilo dopovědět to až do konce, ačkoli se mu trásl hlas. Krausa ho nechal chvíli brečet a pak mu příkře poručil, aby si utřel tvář a vzchopil se. „Synu... slyšel jsi tu střední pasáž? Pochopil jsi to?“

„Ano... ah, ano. Myslím, že ano.“

„Pak tedy víš, co musím udělat.“

„Chceš říct... že musím ze Sisu odejít?“

„Co Baslim říkal? 'Jakmile se naskytne příležitost –' Tohle je první příležitost, kterou mám... a přišla na poslední chvíli. Zcela určitě je to příležitost poslední. Baslim mi tě, synu, nedaroval – jen půjčil. Teď tu půjčku musím splatit. Chápeš, o co mi jde, že?“

„Uf... snad ano.“

„Tak pojd', ať to máme z krku.“ Z kapsy kabátu Krausa vytáhl svazek bankovek a strčil ho Thorbymu. „Schovej si to do kapsy. Dal bych ti jich víc, ale tohle je všechno, co jsem mohl vzít, aniž bych vyvolal matčino podezření. Možná, že ti budu moci ještě nějaké poslat, než odstartuješ.“

Thorby svíral bankovky v ruce, ale nepodíval se na ně. Určitě to ale bylo mnohem víc peněz, než kdy viděl pohromadě. „Otče... chápu to správně? Už jsem ze Sisu nadobro odešel?“

Krausa se otočil a zůstal stát. „Je to tak lepší, synu. Rozloučení žádnou útěchu neskýtají, ta je jen ve vzpomínkách. Navíc to ani jinak nešlo.“

Thorby polkl: „Ano, otče.“

„Pojďme.“

Rychle kráčeli ke střežené bráně. Už byli téměř u ní, když se Thorby zastavil. „Otče... já nechci odejít!“

Krausa se na něj nevzrušeně podíval. „Nemusíš.“

„Myslel jsem si, že jsi říkal, že musím.“

„Ne. Mým úkolem bylo vysvobodit tě odtamtud a předat zprávu, kterou mi Baslim poslal. Tím ale má povinnost končí, dluh je splacen. Nemůžu ti

rozkazovat, abys opouštěl Rodinu. To ostatní už byla jen Baslimova představa... konstruovaná, a tím jsem si jist, s nejlepšími úmysly a pro tvé dobro. Jestli však jsi nebo nejsi zavázán ke splnění jeho přání, to zůstává mezi tebou a Baslimem. Já to za tebe nerozhodnu. Tvůj případný dluh vůči Baslimovi nemá s dluhem Lidí nic společného.“

Krausa čekal. Thorby stál bez hlesu a snažil se posbírat myšlenky. Co od něj Baslim očekával? Co mu řekl, že má dělat? „Můžu se na tebe spolehnout? Můžu se spolehnout, že se tady nebudeš poflakovat a že na to nezapomeš?“ Ano, ale na co, tati? „Ne, abys mi zapaloval svíčky v chrámu, udělej jen tyhle dvě věci: doruč zprávu a pak dělej všechno přesně podle něho.“ Ano, tati, ale tohle mi ten pán neřekne!

Krausa naléhavě řekl: „Už nemáme moc času. Musím se vrátit. Ať se však, synu, rozhodneš jakkoli, bude to definitivní. Neodejdeš-li ze Sisu dnes, další příležitost k tomu již mít nebudeš. Tím jsem si naprosto jist.“

„Je to ta poslední věc, kterou po tobě žádám, synu... Můžu se na tebe spolehnout?“ ozval se tat'ka neodbytně v jeho mysli.

Thorby si povzdechl. „Zřejmě musím odejít, otče.“

„Takový je i můj názor. Tak, teď už rychle pojď.“

Kontrola ve strážní místnosti se však uspěchat nedala, zvláště když Krausa, ač se i se synem prokázal lodními dokumenty, trval na tom, že každopádně musí osobně hovořit s velitelem gardového křižníku Hydra a že to je 'naléhavá služební záležitost'.

Nakonec je přece jenom švihácký, ozbrojený fraki odvedl k výtahu křižníku a předal dalšímu. Takto si je předalo ještě několik mužů na lodi, než se dostali přede dveře kanceláře se štítkem „Tajmník lodi – vstupujte bez klepání.“ Thorby usoudil, že Sisu byla menší, než si myslel, a že takovou horu nablýskaného kovu v životě neviděl. Už teď svého rozhodnutí litoval.

Lodní tajmník byl elegantní, vypulírovaný mladý muž s prýmkou nadporučíka. Choval se také velmi stroze. „Je mi líto, kapitáne, budete mi ale muset říci, proč jste přišel... chcete-li mluvit s velícím důstojníkem.“

Kapitán Krausa neodpověděl a strnule se posadil.

Uhlazený mladý muž zrudl a zabubnoval prsty na desku stolu. Vstal.

„Omluvte mne na okamžik.“

Když se vrátil, bezbarvě řekl: „Velící důstojník vám věnuje pět minut.“

Odvedl je do prostornější kanceláře a nechal je tam. Uvnitř byl postarší muž. Seděl za stolem zavaleným haldami papírů. Blůzu měl svlečenou,

takže nebyla zřejmá jeho hodnost. Vstal, natáhl ruku a řekl: „Kapitán Krausa? Svobodní kupci... Sisu, že? Já jsem plukovník Brisby, velitel.“

„Jsme rádi, že jste nás přijal, veliteli.“

„Rád vás tady vítám. Jak jdou obchody?“ Podíval se na Thorbyho. „To je jeden z vašich důstojníků?“

„Ano i ne.“

„Eh?“

„Plukovníku? Mohu se vás zeptat, v jakém roce jste promoval?“

„Cože? Nula-osm. Proč se ptáte?“

„Myslím tedy, že si budeme rozumět. Tento mladík je Thorby Baslim, adoptovaný syn plukovníka Richarda Baslima. Plukovník mě požádal, abych ho odevzdal do vašich rukou.“

Kapitola 15

„COŽE?“

„Říká vám to jméno něco?“

„No samozřejmě, že ano.“ S úžasem pohlédl na Thorbyho. „Není tu žádná podobnost.“

„Řekl jsem, že je adoptovaný. Plukovník si ho osvojil na Jubbulu.“

Plukovník Brisby zavřel dveře. Pak promluvil ke Krausovi: „Plukovník Baslim je mrtev. Lépe řečeno, 'nezvěstný, prohlášen za mrtvého'. Jsou tomu již dva roky.“

„Vím o tom. Chlapec žil se mnou. Nejsou-li podrobnosti plukovníkovy smrti známy, mohu je poskytnout.“

„Byl jste jedním z jeho kurýrů?“

„Ano.“

„Můžete to dokázat?“

„FT kód X3079.“

„Ověříme to. Předpokládám, že to nebude trvat dlouho. Jakým způsobem došlo k identifikaci... Thorbyho Baslima?“

Thorby nebyl schopen rozhovor sledovat. V uších mu bzučelo, jako když byl jeho zaměřovací pult přetížen. Místnost se nadouvala a pak zase zmenšovala. Chápal, že tenhle důstojník taťku zná, a to bylo dobré... ale co to povídal, taťka a plukovník? Taťka byl Baslim Chromák, koncesovaný žebrák v nekonečném milosrdenství..., v nekonečném...

Plukovník Brisby mu rázně poručil, aby se posadil, což s povděkem udělal. Pak pustil naplno ventilátor.

Obrátil se ke kapitánu Krausovi. „Dobrá, přesvědčil jste mě. Ještě nevím, pod jakou směrnicí jsem oprávněn to zahrnout... Pomoc poskytujeme především lidem z 'X' jednotek, ale tohle je poněkud jiný případ. Plukovníka Baslima však nemohu zklamat.“

„Státní příslušník v nouzi“, navrhl Krausa.

„Eh? Nevím, jakým způsobem by se to dalo vztáhnout na osobu, která se nachází na planetě pod správou Hegemonie. Navíc myslím, že určitě není 'v nouzi' – nepočítám-li to, že nám trochu zblednul. Asi to tak ale udělám.“

„Děkuji vám, veliteli.“ Krausa pohlédl na hodinky. „Mohu už jít? Vpravdě však musím.“

„Ještě chvíli. To mi ho tady necháte jen tak?“

„Obávám se, že to tak musí být.“

Brisby pokrčil rameny. „No, jak myslíte. Nezůstanete však alespoň na oběd? Chtěl bych se dozvědět o Baslimovi další podrobnosti.“

„Nezlobte se, nemohu. Bude-li třeba, zastihnete mne na Shromáždění.“

„To určitě udělám. Ale alespoň kávu si snad dáte, ne?“

Velitel lodi se natáhl k tlačítku.

„Veliteli,“ řekl Krausa rozčileně a podíval se znovu na hodinky: „Musím odejít ihned. Dnes je den vzpomínek... a za padesát minut začíná pohřeb mé matky.“

„Jakže? Proč jste to neřekl? Proboha, člověče, to nemůžete stihnout!“

„Toho se také bojím..., ale stihnout to prostě musím.“

„Já to zařídím.“ Plukovník rozrazil dveře. „Edvine! Aerobil pro kapitána Krausu. Rychle. Odved' ho nahoru a ať ho vysadí, kde si řekne. Bleskem!“

„Provedu, veliteli!“

Brisby se otočil, zvedl obočí a vyšel z kanceláře na chodbu. Krausa stál čelem k Thorbymu, neznatelně pohnul rty: „Pojď sem, synu.“

„Ano, otče.“

„Už musím jít. Třeba se ti podaří dostat se někdy na Shromáždění.“

„Vynasnažím se, otče.“

„A když ne.... tvá krev je stále částí ocele a ocel zůstává částí tvé krve. Stále jsi Sisu.“

„Ocel zůstává částí mé krve.“

„Ať se daří, synu. Nedělej nám ostudu.“

„Ať se daří... i tobě! Ach, otče!“

„No tak, přestaň! Bude to ještě horší. Poslouchej, odpoledne budu předříkávat za tebe. Nemusíš si dělat starosti.“

„Ano, otče.“

„Tvá matka tě má ráda... stejně tak jako já.“

Brisby lehce zaklepal na otevřené dveře. „Vaše auto je připraveno, kapitáne.“

„Už jdu, veliteli.“ Krausa políbil Thorbyho na obě tváře a náhle se obrátil. Thorby již neviděl nic než jeho široká záda.

Po chvíli se plukovník Brisby vrátil, posadil se, prohlédl si Thorbyho a řekl: „Ještě pořádně nevím, co s tebou. Něco ale vymyslíme.“ Dotkl se vypínače: „Edvine! Sežeň někde velitele lodní policie!“ Obrátil se k Thorbymu. „Jestli tě to tady nevydělalo, tak to snad zvládnem. Víím, že vy, kluci, žijete ve větším přepychu.“

„Pane?“

„Ano?“

„Baslim byl plukovníkem? U vás v armádě?“

„No... ano.“

Thorby se musel na několik minut zamyslet – mocně na něj dotíraly staré myšlenky. Opatrně řekl: „Myslím, že pro vás mám zprávu.“

„Od plukovníka Baslima?“

„Ano, pane. Musel bych být v lehčím transu. Snad si ale pamatuji začátek.“ Thorby pečlivě odříkal několik kódovaných sestav. „Je to pro vás?“

Plukovník Brisby opět rychle zavřel dveře. „Tenhle kód už nikdy neuživej, dokud si nebudeš jistý, že je v okolí bezpečno a v místnosti nejsou žádné štenice.“

„Promiňte, pane.“

„Nic se nestalo. Kolem toho kódu je stále pořádně horko. Mám za to, že to za ty dva roky ještě nevychladlo.“ Znovu se dotknul vypínače. „Edvine, zruš toho velitele policie. Pošli mi sem psychoexperta. Kdyby byl mimo loď, rychle ho někde splaš.“ Podíval se na Thorbyho. „Pořád ještě nevím, co s tebou. Měl bych tě někam zamknout.“

Tu dlouhou zprávu z Thorbyho vymáčkli v přítomnosti plukovníka Brisbyho, výkonného podplukovníka „Smrad'ocha“ Stanckeho a lodního psychologa, kapitána–medika Isadora Krishnamurtiho. Šlo to pomalu. Dr.

Křis používal hypnózu jen velmi zřídka. Thorby byl v takovém napětí, že se jeho působení bránil. Výkoňák si u nahrávacího zařízení pořádně zanádal. Konečně se však psycholog narovnal a otřel si tvář. „Myslím, že je to všechno,“ řekl ztrápeně. „Co to je?“

„Zapomeňte, že jste to slyšel, doktore,“ poradil mu Brisby. „Snad by bylo lepší vám podříznout krk.“

„No tak d', šéfe.“

Stancke řekl: „Sjed' to s ním ještě jednou, strejdo. Už jsem ten šílenej technickej výmysl konečně seřídil. Jeho přízvuk by to mohl zkomolit.“

„Blbost. Ten kluk mluvil čistou terranštinou.“

„No tak za to můžou má uši. Už je vystavuju na týhle lodi špatným vlivům moc dlouho.“

Brisby chladně reagoval: „Jestli tím chceš naznačit, že se ti nezdá perfektní výslovnost tvého velitele, mohu to zvážit. Smrad'áku, je pravda, že vy Rífové*¹⁴ si zapisujete všechno, co si chcete zapamatovat?“

„Jen v aralštině..., pane. Nic osobního, když už se ptáte. No, tak co s tím? Už jsem ten šum odstranil.“

„Doktore?“

„Hmm... ten kluk je moc zmoženej. Jindy k tomu příležitost nebude?“

„Eh? No, chvíli tady snad zůstane. Dobře, prober ho.“

Za okamžik Thorbyho předali sloužícímu staršinovi. Po několika litrech kávy, tácu obložených chlebů a ještě dalším jídle plukovník spolu se svým zástupcem nahráli Baslimovu závěrečnou zprávu znovu, tentokrát již bez nějakých problémů. Stancke se posadil a hvízdal. „Můžeš se hodit do klidu, strejdo. Tohle hned tak nevychladne – nejmiň tak půl století.“

Brisby suše dodal: „Jo, ale než se tak stane, spousta správnejch chlapců přijde o život.“

„To je fakt. Jsem ale nervózní z toho kupeckýho kluka – bude se poflakovat po Galaxii s takovýma informacema mezi ušima. Neměl bych sjet dolů a otrávit ho?“

„Jo, a pak vyplňovat hromadu papírů, ne?“

„Třeba mu to Křis z tý jeho měkký šedý kůry vymaže a nebudem s ním na oběžnou dráhu muset.“

¹⁴ Ríf: původní obyvatel Maroka, jedné z planet galaxie

„Jak někdo na toho kluka sáhne, tak plukovník Baslim určitě vyleze z hrobu a zakrouť mu krkem. Znal jsi Baslima, Smrad'ochu?“

„Poslední rok v Akademii jsem ho měl na psychologický zbraně. Předtím, než se stal 'X' agentem. Ta největší bedna, jakou jsem kdy viděl – až na tu tvoji, jasně, strejdo, šéfe.“

„Nech toho, bezpochyby to byl perfektní instruktor – byl by nejlepší ve všem. Měls ho ale vidět předtím, když byl ještě v činný službě. Měl jsem to štěstí pod ním sloužit. Ted', když velím vlastní lodi, často se sám sebe ptám: 'Co by udělal Baslim?' Byl to nejlepší velitel, jakého kdy naše lodě měly. Bylo to po jeho druhé degradaci na plukovníka. Měl se stát maršálem celé jednotky, ale vykašlal se na to, aby měl vlastní loď. Nechtěl sedět za stolem.“

Stancke potřásl hlavou. „Já bych taky nebyl zvěďavej na pěkněj pohodlněj stůl, na kterým bych psal doporučení, který by nikdo nečetl.“

„Ty nejsi Baslim. Když to nebylo dost tvrdý, nebylo to nic pro něj.“

„Nejsem žádněj hrdina. Držím se spíš při zemi. Strejdo, byl jsi s ním při záchraně tý Hansey?“

„A ty myslíš, že by na mě s hvězdičkou zapomněli? Ne, dej pokoj. Převeleli mě. Tam se bojovalo ručníma zbraněma. Síla!“

„Zřejmě jsi neměl žaludek na to, aby ses přihlásil jako dobrovolník.“

„Smrad'ochu, i kdyby ses ty tlustěj lenochu přihlásil – Baslim vo žádný dobrovolníky nestál.“

„Nejsem línej, ale naopak. Řekni mi ale, jak to, že lodní velitel vedl nějakou pozemní operaci?“

„Starej se řídil rozkazy, jen když se mu hodily. Chtěl udeřit na otrokáře sám – strašně je nenáviděl. No, a pak se vrátil jako hrdina a co mělo ministerstvo dělat? Počkat, až vyleze z nemocnice a pak ho postavit před válečný soud? Smrad'ochu, i ten největší hlavoun dostane rozum, když si v tom vymáchá hubu. Prohlásili to tedy za zvláštní okolnosti a postavili ho do zkrácené služby. Od té doby je však každému veliteli jasný, že když 'zvláštní okolnosti' nastanou, žádný alibi nikde nenalistuje. Bude na něm, aby ten příklad napodobil.“

„Nic pro mě,“ řekl Stancke přesvědčeně.

„Pro tebe. Kdybys byl velitelem a přišlo by k něčemu tak nepříjemnému, snažil by ses zatáhnout břicho, vypnout prsa a na svým buclatým ksichtíku vyčarovat hrdinský rysy. Nepomohl by sis. Dostal by tě Baslimův podmíněnej reflex.“

Do postele se dostali za svítání. Brisby měl v plánu spát dlouho, ale železný zvyk ho usadil za stůl jen o několik minut později. Nepřekvapilo ho, když zjistil, že jeho rádoby líný výkoňák už pracuje.

Čekal na něj poručík–intendant*¹⁵.

Finančák držel v ruce blanket depeše, který Brisby okamžitě poznal. Minulou noc, když Baslimovu zprávu rozdělili do jednotlivých vět, které nahráli tak, aby byly poslány několika různými cestami, si vzpomněl, že než půjde spát, musí vyřídit ještě jednu věc – požádat o pátrání po totožnosti adoptovaného syna plukovníka Baslima. Brisby moc nevěřil tomu, že by tuláka z Jubbulu našli mezi nejdůležitějšími záznamy Hegemonie – ale kdyby ho Starej poslal pro kýbl vesmíru, tak by jeho přání bez reptání vyplnil. Vůči Baslimovi, ať už byl mrtvý, nebo ne, se stále cítil jako mladší důstojník. Napsal tedy hlášení a nechal u služby vzkaz, aby hned po budíčku vzali Thorbymu otisky prstů a zakódovali je. Pak mohl jít spát.

Brisby se podíval na blanket: „To to ještě neodešlo?“

„Laborka právě kóduje otisky, veliteli. Dal mi to na starosti dozorčí, neboť je to určeno služebně mimo loď.“

„No tak to vyříd'. Copak se musím otravovat s každou blbovinou?“

Finančák usoudil, že Starej zase nespál. „Špatné zprávy, veliteli.“

„Ven s tím.“

„Nevím, mezi jaké výdaje to mám zařadit. Pochybuji, že je k tomu vůbec nějaká kategorie vyhrazena, i kdybychom se spokojili s přibližnou.“

„Je mi to jedno, kam to zařadíš. Jednu vyber a zprávu pošli. Napiš třeba tu, co používáš nejvíc. Nula–nula – tak nějak.“

„'Mimořádné výdaje, administrativní'. To nejde, veliteli. Identifikaci civilní osoby nelze považovat za mimořádné výdaje lodi. Ehm, mohl bych tam dát tohle číslo kategorie a odpověď byste dostal. Ale –“

„To právě potřebuji. Odpověď.“

„Ano, pane. Nakonec se to však dostane do hlavní účtárny a její soukolí se roztočí. Nám tady pak vyskočí karta s červeným pruhem. Pak budou tu platbu prověřovat a budu ji muset uhradit zpětně. Proto nás taky kromě účetnictví cpali právem.“

¹⁵ intendant: zásobovací důstojník, vojenský pokladník

„Ty mě teda štveš. No, financí, když seš teda taková padavka, tak mi řekni, pod jaké účetní číslo to zapsat. Já to tam napíšu sám a připíšu svoje jméno a hodnotu. Stačí?“

„Ano, pane. Ale, veliteli–“

„Financí, měl jsem těžkou noc.“

„Ano, pane. Zákon mi ale ukládá, abych vás na to upozornil. Nemusíte to respektovat, samozřejmě.“

„Samozřejmě,“ souhlasil Brisby chmurně.

„Veliteli, máte vůbec představu o tom, jak drahá taková identifikace může být?“

„Nemůže to být moc. Nechápu, proč kolem toho děláš takový ciráty. Chci, aby jeden úředník zvedl zadek a prošel záznamy. Divil bych se, kdyby za to vůbec něco chtěli. To je jen taková laskavost.“

„Rád bych vám věřil, pane. Tuto identifikaci jste však označil jako neomezenou. Neuvedl jste jméno žádné planety, takže požadavek půjde nejprve do Tycho City, kde jsou záznamy o živých a mrtvých. Nebo to chcete omezit jen na živé?“

Brisby se zamyslel. Jestliže plukovník Baslim usoudil, že je ten mladík z vnitřních civilizací, pak je pravděpodobné, že ho vlastní rodina považuje za mrtvého. „Ne.“

„To je zlé. Záznamy mrtvých jsou třikrát obsáhlejší než živých. Nejprve tedy budou hledat v Tycho. I počítači to bude chvíli trvat – je tam víc než dvacet miliard položek. Předpokládejme, že nic nenajdou. Kódovaná žádost půjde do personálních středisek všech planet, neboť Hlavní archiv není nikdy kompletní a vlády některých planet údaje o svých občanech neposílají vůbec. Náklady tedy začnou narůstat, zvláště když použijete n-prostoru. Přesné kódování otisku jednoho prstu vydá na pěknou knihu. Jistě, kdybyste bral jednu planetu po druhé a využil poštu...“

„Ne.“

„Ale... veliteli, proč to nějak neomezit? Tisíc kreditů, nebo kolik si můžete dovolit, když – tedy až – vám tu platbu zkontrolují.“

„Tisíc kreditů? Nesmysl!“

„I kdybych se mýlil, nějaké omezení by zde neškodilo. Jestli mám pravdu – a já ji mám – bude tisíc kreditů jen začátek – pak už vám na to kapsa stačit nebude.“

Brisby se zamračil. „Financí, neděleš pro mě, abys mi říkal, co nemohu dělat.“

„Ano, pane.“

„Jseš tu proto, abys mi řekl, jak můžu udělat to, co udělám stejně. Zahrab se tedy do těch svých knih a zjisti to. Musí to být legální a zadarmo.“

„Provedu, pane.“

Brisby nezačal s prací okamžitě. Byl rozzuřen – jednou budou mít loď červenými pruhy od služeb tak zavalenou, že už ji v životě ze země nezvednou. Vsadil by se, že když Starej odešel k exotickým agentům, oddechl si – 'X' agenti žádné červené pruhy nemají. Když některý z nich potřebuje utratit peníze, tak to prostě udělá – deset kreditů nebo deset milionů. Tak to má být – vyber si své muže a pak jim věř. Žádné pravidelné výkazy, hlášení, formuláře – nic – prostě dělej, co je potřeba.

Zvedl čtvrtletní zprávu o stavu paliva a strojního vybavení. Zase ji položil, natáhl se pro formulář hlášení. Vypsal podrobnosti týkající se Baslimovy zprávy a informoval Exotický výbor o tom, že odtajněný kurýr, který zprávu doručil, je stále v jurisdikci podepsaného a že podle jeho názoru by bylo možno získat další informace, kdyby mu bylo umožněno, aby zprávu s kurýrem prodiskutoval.

Rozhodl se, že kód a šifru vypisovat nebude. Otevřel trezor a začal zprávu kódovat. Právě končil, když na dveře zaklepal finančák. Brisby se podíval ke dveřím. „Našel jsi ten paragraf?“

„Snad ano, veliteli. Mluvil jsem s výkonným důstojníkem.“

„Mluv.“

„Tu osobu, o kterou jde, máme na palubě, že?“

„Chceš říct, že potřebuje nákladovou položku i k tomu!“

„Ale vůbec ne, veliteli. Výdaje na něj se mezi ostatními ztratí. Mohl byste ho zde mít věčnost a nevšiml bych si toho. Věci, které se nedostanou do knih, mě nijak netrápí. Jak dlouho ho však hodláte na palubě mít? Bude to asi víc než den či dva. Jinak byste se ho nesnažil identifikovat.“

Velící důstojník se zamračil. „Nějaký čas zde pobude. Nejdřív musím zjistit, kdo to vůbec je a odkud. Pak ho, jestli se to dozvíme, hodlám odvést domů a nepsat to do lodního deníku. Když se nic nedozvíme – no, tak ho pošlu na loď – ale to je moc složité vysvětlování. Financi – udělám, co budu muset.“

„Dobře. Proč ho tedy nezapsat k armádě?“

„Eh?“

„Tím by se vše vyřešilo.“

Brisby se zachmuřil. „Vím. Mohl bych ho vzít s sebou legálně... a pak aranžovat přeložení k jiné jednotce. Tím by se ti dostalo té nákladové položky. Ale... co když je jeho domovem Shiva III – a jeho odvod ještě nebude u konce. Nemůžu mu říct, aby prostě dezertoval. Kromě toho ani nevím, jestli se vůbec chce nechat odvést.“

„Můžete se ho zeptat. Kolik mu je?“

„Spíš to ani neví. Je to tulák.“

„Tím líp. Najměte ho na loď. Až zjistíte, kam je třeba ho dopravit, zjistíte také, kolik mu přesně je – a údaj opravíte. Tak dosáhneme plnoletosti právě v době, kdy ho bude třeba na jeho planetě vyplatit.“

Brisby zamrkal. „Jsou všichni financové takoví podvodníci?“

„Jen ti dobří. Nelíbí se vám to, pane?“

„Líbí. Dobře, zkusím to. Tuhle žádost zatím uschovám. Pošleme ji později.“

Financ se zatvářil nevinně. „Ah, ale ne, pane. My ji vůbec nemusíme posílat.“

„Jak to?“

„Nebude třeba. Odvedeme ho v zájmu doplnění stavu mužstva. Jeho údaje zašleme do osobního. Oni si ověří jeho jméno a domovskou planetu – zřejmě Hekate, když jsme ho zde našli. To už budeme dávno pryč. Jeho registraci zde nenajdou. Obrátí se na tajnou službu, která nás naléhavě zpraví o tom, abychom dotyčnou osobu nestavěli do důležitých pozic. To je ale všechno, neboť je pravděpodobné, že tenhle ubohej nevinnej občanek nikdy registrován nebyl. Oni to ale nemohou riskovat, a tak začnou to dalekosáhlé pátrání, nejprve na Tychu a pak dál, který jste původně chtěl. A s přednostním právem tajné služby provedou tedy jeho identifikaci, a jestli není hledán pro vraždu, tak je to pořád jen běžná rutina. Když se jim nepodaří ho identifikovat, musí rozhodnout, zda ho registrovat, a nebo mu dát čtyřiaadvacet hodin na to, aby opustil Galaxii – a sedm proti dvěma, že se na to vykašlou. Jen někoho z posádky pověří, aby na něj dával pozor a hlásil jakékoli podezřelé chování. Skutečná krása toho celého je ale v tom, že to zaplatí tajná služba.“

„Financi, myslíš, že jsou na lodi agenti, které neznám?“

„Co si myslíte, veliteli, vy?“

„Mmm... nevím, kdybych ale byl šéfem tajné služby, tak bych je měl! Sakra, když odvezu civila k hranici, tak se to dozví taky – a do lodního deníku můžu zapsat, co chci.“

„To by mě nepřekvapilo, pane.“

„Už vypadni! Uvidíme, jestli to ten mladík zbaští.“ Cvrnkнул do vypínače.

„Edvine!“

Neposlal pro Thorbyho, ale poručil lodnímu lékaři, aby ho prohlédl. Nemělo by smysl ho přemlouvat, aby se dal k armádě, když nevěděl, jestli vůbec může. Major–medik Stein, v doprovodu kapitána–medika Krishnamurtiho, podal zprávu kapitánovi před obědem.

„No?“

„Nemá žádná tělesná omezení, veliteli. Uvidíme, nebude-li mít něco zde kolega psycholog.“

„Výborně. Mimochodem, kolik mu je?“

„Neví.“

„Ano, ano,“ přitakával Brisby netrpělivě, „ale jak starý myslíte, že je?“

Dr. Stein pokrčil rameny. „Neznám jeho genetický obraz. V jakém prostředí žil? Jsou zde nějaké mutagenní faktory, které by mohly věk ovlivnit? Byla na jeho domovské planetě nízká, nebo vysoká gravitace? Jaký je metabolický koeficient té planety? Může mu být třeba jen ekvivalent deseti standardních roků, ale také třicet, podle vzezření. Mohu uvést pouze fiktivně stanovený věk. Předpokládám-li, že zde nehrají roli žádné vážné mutace, a budu-li zvažovat prostředí srovnatelné s datem, tak to bude jen neomluvitelný dohad. Tedy, myslím, že mu není méně než čtrnáct a zároveň víc než dvaadvacet.“

„Odpovídal by tomu odhadnutý věk osmnácti let?“

„Přesně to jsem měl na mysli.“

„Dobře, uděláme to tak – bude to nezletilý odvedenec.“

„Má tetování,“ ozval se Dr. Krishnamurti, „a to by nám mohlo napovědět. Značí se jím otroci.“

„Co to, k čertu, povídáte?“ Plukovník Brisby si uvědomil, že jeho doplňující zpráva pro X agenturu byla na místě. „Je tam datum?“

„Jen u potvrzení o propuštění z otroctví – je ale sargonské. Dokládá pravdivost jeho příběhu. To je komisionářská značka, bez data.“

„To není dobře, no, teď, když je prověřen z lékařského hlediska, pro něj můžu konečně poslat.“

„Plukovníku.“

„Eh? Ano, Kři.“

„Odvod k armádě nemohu doporučit.“

„He? Je stejně zdrav jako ty.“

„Jistě. Je to ale velké riziko.“

„Proč?“

„Dnes ráno jsem ho zpovídal v lehkém transu. Plukovníku, choval jste někdy psa?“

„Ne. Tam, odkud pocházím, jich mnoho není.“

„Jsou to užitečná laboratorní zvířata, odráží celou řadu lidských charakteristik. Vezmi štěně, týrej ho, kopej do něj, trap ho a je z něj znovu dravec, zdivočí. Vezmi jeho bratříčka, starej se o něj, promlouvej k němu, nech ho spát ve své posteli, ale zároveň ho trénuj – bude z něj šťastný, dobře vycvičený pes. Ze stejného vrhu vezmi ještě jedno štěně. V sudé dny se o něj starej a v liché ho mlať. Bude tak zmaten, že z něj nebude nic. Jako divoké zvíře by nepřežil, ale také nechápe, co se od něj chce jako od domácího psa. Velmi rychle přestane žrát, spát a ovládat své potřeby. Bude se jen krčit a trást.“

„Hmm... dělají psychologové takové věci často?“

„Já nikdy nemusel. Je to ale v literatuře... Příklad tohohle mladíka je velmi podobný. Ve svých formativních letech^{*16} prožil řadu traumatických zkušeností. Poslední z nich byla ta včera. Je zmaten a deprimován. Stejně jako zmíněný pes. Kdykoliv může vycenit zuby a kousnout. Nelze ho vystavit dalšímu tlaku. Je třeba mu zajistit odbornou psychoterapeutickou péči.“

„Pchá!“

Psycholog pokrčil rameny. Plukovník Brisby dodal: „Promiňte, doktore. Respektuji vaše vzdělání, ale o tomto případu přece jenom něco vím. Několik posledních let žil v dobrých podmínkách.“ Brisby si připomněl rozloučení, kterého byl bezděčným svědkem. „Předtím byl v rukou plukovníka Richarda Baslima. Slyšel jste o něm?“

„Je mi známa jeho pověst.“

„Mohu-li na této lodi vůbec na něco sázet, tak na to, že plukovník Baslim by nikdy nezruinoval dítě. Dobře, ten kluk měl asi zlé časy. Dostalo se mu ale pomoci od jednoho z nejhouževnatějších, nejchytřejších a nejhumánnějších mužů, kteří kdy oblékali naši uniformu. Vy sázíte na

¹⁶ formativní léta: rané dětství, zpravidla 3 – 5 let, v širším smyslu až do dospělosti

své psy, já zase na plukovníka Richarda Baslima. Nuže – radíte mi, abych ho do armády nebral?“

Psycholog zaváhal. Brisby řekl: „No?“

Vstoupil do toho major Stein. „Bud' klidný, Krisi. Odpovědnost padá na moji hlavu.“

Brisby pokračoval: „Chci slyšet jasnou odpověď, pak se rozhodnu.“

Dr. Krishnamurti zvolna řekl: „Dejme tomu, že jsem tyto své postřehy do posudku zapsal, znamená to ale, že zde jsou důvodné okolnosti, které odvodu brání?“

„Jakže?“

„Zcela zřejmě jste chlapce chtěl k armádě odvést. Když se ale dostane do problému – no, tak bude díky mému doporučení z armády propuštěn a nebude potrestán. Špatných zkušeností už měl dost.“

Plukovník Brisby mu poklepal na rameno. „Jste chlapík, Krisi! To je vše, pánové.“

Thorby měl zlou noc. Velitel lodní policie ho umístil do sektoru starších poddůstojníků. Jednali s ním férově, ale bylo mu trapné, s jakým posměchem shlíželi na jeho křiklavou uniformu Sisú. Až do té doby byl na svoji nápadnou uniformu pyšný. Teď si však začal palčivě uvědomovat, že to oblečení patřilo do zcela jiného prostředí. Té noci nelibě pociťoval, jak okolo něj všichni chrápou... cizinci... fraki. Toužil po tom, aby mohl být znovu mezi Lidmi, kde ho znali, rozuměli mu a uznávali ho.

Házel sebou na posteli, na jejíž tvrdost nebyl zvyklý, a přemýšlel, kdo asi dostane tu jeho.

Přistihl se, jak dumá nad tím, jestli už si někdo zabral tu díru, kterou stále považoval za svůj 'domov'. Opravil si dveře? Udrží je to tam tak čisté a upravené, jak to měl rád taťka? Co udělal s taťkovou nohou?

Ve spánku snil o taťkovi a o Sisú, všechno se promíchalo. Nakonec, když popravili babičku a snášel se k nim útočník, zašeptal taťka: „Už žádné zlé sny, Thorby. Už nikdy, synu. Jenom pěkné.“

Pak už spal klidně. Probudil se na ohavném místě, všude kolem něj tlachali fraki. Snídaně byla solidní, kam se ale hrabala na tu od tety Atény. Hladový ale nezůstal.

Po snídani pokorně okusil bídu, ve které se ocitl. Poručili mu, aby se svlékl a podrobil se hrubému zacházení. Bylo to jeho první setkání s

ledabylým zacházením s lidským tělem během lékařské prohlídky. Hnusily se mu ty neustálé šťouchance a postrkování.

Když pro něj poslal velící důstojník, nebyl Thorby právě nadšen z toho, že znovu uvidí člověka, který znal tat'ku. V této místnosti musel dát poslední sbohem svému otci. Myšlenky, které se k tomu místu vázaly, byly nedobré.

Lhostejně naslouchal Brisbyho vysvětlování. Když poznal, že mu nabízí jisté postavení, trochu se probral. Asi to nebude nic moc, uvažoval, ale aspoň něco. Fraki mají mezi sebou také postavení. Nikdy ho nenapadlo, že pro fraki má postavení nějaký význam.

„Nemusíš,“ uzavíral plukovník Brisby. „Značně by to ale zjednodušilo provedení toho přání, které mi sdělil Baslim – myslím najít tvou rodinu. To bys byl rád, ne?“

Thorby už už řekl, že ví, kdo je jeho Rodina. Věděl ale, co má plukovník na mysli: jeho vlastní rod, jehož existenci si nikdy nebyl schopen zcela jasně připustit. Copak opravdu někde měl vlastní pokrevné příbuzné?

„Snad ano,“ odpověděl pomalu. „Vlastně ani nevím.“

„Hmm...“ Brisbyho napadlo, jaké to asi je, když nemá rám ke svému obrazu. „Plukovník Baslim si velmi přál, abych našel tvoji rodinu. Bude to pro mě jednodušší, jestliže budeš jedním z nás. No, byl bys gardový důstojník třetí třídy... třicet kreditů měsíčně, jídla, kolik sníš, a hrstku spánku. A taky slávu. Ale jen ždibec.“

Thorby zvedl hlavu. „Tohle je ta samá ro – armádní složka, ve které tat'ka – tedy plukovník Baslim – sloužil? Opravdu?“

„Ano. Měl samozřejmě vyšší hodnost, než budeš mít ty. Jednotka je ale stejná. Myslím, že jsi chtěl říct 'rodina'. Rádi naši jednotku pokládáme za jednu obrovskou rodinu. Plukovník Baslim byl jedním z jejích nejváženějších členů.“

„Pak tedy chci být do ní adoptován.“

„Odveden.“

„Říkejte tomu, jak chcete.“

Kapitola 16

FRAKI NEBYLI ZASE TAK ŠPATNÍ, když je člověk poznal lépe. Měli svůj tajný jazyk, ačkoli by přísahali, že mluví interlinguou. Thorby zde pochytil několik tuctů sloves a pár stovek podstatných jmen. Pak už se sem tam dobral podstaty některého slovního spojení. Poučil se, že světelné roky, které strávil mezi kupci, respektovali, Lidi však měli za podivíny. Nepřel se o to, fraki by to nikdy nepochopili.

G.K.H. Hydra*¹⁷ se rozloučil s Hekate a zamířil k hraničním světům.

Těsně před odletem dostal Thorby peněžní poukázku spolu s komisionářským tiskopisem prokazujícím jeho nárok na jednu třiaosmdesátinu výdělků Sisu letu z Jubbulpore na Hekate. Jako by byl dívkou při směně, pomyslel si. Ta suma byla nehorázně velká. Thorby na tiskopisu nenašel žádný záznam vypočítávající jeho podíl na kapitálu lodi. Měl pocit, že by tam měl být, aby byla částka vyúčtována správně. Bylo to trochu jiné, než kdyby se narodil na lodi. Život mezi Lidi naučil žebrákova chlapce pohlížet na peníze způsobem, které almužny nepotřebovaly. Knihy musí souhlasit a dluhy je třeba platit.

Přemýšlel, co by si o všech těch penězích pomyslel taťka. Ulevilo se mu, když se dozvěděl, že si je může deponovat u finance.

Ke směnce byl přiložen také vřelý pozdrav a přání dobrého pořízení, kamkoli své kroky obrátí, s podpisem: 'S láskou, matka.' Thorby se najednou cítil lépe, ale zároveň mnohem hůře.

Balík s jeho věcmi dorazil s pozdravem od Fritze:

„Drahý bratře, o nedávných záhadných událostech mi nikdo neřekl ani slovo. Poslední dny však na lodi panovalo velké napětí. Ač se to zdá neuvěřitelné, řekl bych, že v nejvyšších kruzích rodiny nepanovala právě shoda. Co se mě týče, nelámu si tím hlavu, chybí mi jen tvé lehkovážné řeči a prázdná slova. Měj se fajn a vždy si dobře přepočítej své drobné.“

P.S.: Hra byla společenskou událostí - a Loeen k zulíbání.“

¹⁷ G.K.H. Hydra: gardový křižník Hegemonie Hydra

Své věci, které dostal ze Sisu, si uložil. Ted' chtěl být gardistou a jen by mu překážely. Poznal, že Garda není tak uzavřenou společností, jako byla Rodina. Stát se gardistou nebylo žádné umění, když člověk splňoval požadavky na něj kladené. Nikdo se nezajímal, odkud kdo pocházel nebo čím byl dřív. Hydra posbírala členy své posádky na mnoha různých planetách a jejich historii měly na starosti počítače osobního. Thorbyho druzi byli vytáhlí i zakrslí, skrčení i rozložití, holí i zarostlí, mutovaní i dle zevnějšku nemutovaní. Thorby zhruba ideál gardisty naplňoval a jeho minulost mezi Svobodnými kupci byla jen vítanou zvláštností. Stal se z něj řadový astronaut, i když zatím jen odvedenec.

Vlastně, to byla hlavní překážka – byl jen zeleným rekrutem. Třeba stokrát mohl být 'gardista 3/c', ale bažantem bude tak dlouho, dokud se neosvědčí, tedy lépe řečeno, dokud neprojde přijímačem.

Ve svém vojenském výcviku nebyl vůči svým druhům nijak hendikepován, úlevu nacházel v pocitu solidarity s ostatními. Přidělili mu kavalec, gáblík, pracovní zařazení a poddůstojníka, který mu říkal, co má dělat. Na práci měl úklid lodě. Bojovým postavením byly pochůzky pro zbrojního důstojníka – kdyby selhaly telefony. Znamenalo to tedy, že nosil kafe.

Jinak ho nechali na pokoji. Mohl se účastnit chlapské zábavy, dokud ho nadřízení nezavolali. Když chyběl hráč, zvali ho ke kartám. Nevylučovali ho z různých klepů a jeho výsadou bylo, že směl půjčovat své blůzy a ponožky těm mazákům, kterým se právě nedostávaly. Thorby měl s podřízeností spoustu zkušeností, a tak mu problémy nedělala.

Hydra vyrazila na svůj hlídkový let a řeči v kantýně se točily okolo možného budoucího boje. Hydra měla rychlé 'nohy' – tři sta géček. Vyhledávala setkání s desperáty, kterým se obchodníci, jako byla Sisu, vyhýbali na sto honů. Přes svoji početnou posádku a těžkou výzbroj byly hlavní části Hydry především elektrárna a palivové nádrže.

V čele Thorbyho stolu seděl jeho nadřízený, četař 2/c Peebie, známý jako 'Decibel'. Jednoho dne Thorby jedl a nezúčastňoval se hovoru. Uvažoval, jestli po obědě zajde do knihovny anebo se půjde podívat do kantýny na hudební vystoupení. Najednou zaslechl svou přezdívkou: „Není to pravda, Kupče?“

Thorby byl na tuhle přezdívkou pyšný. Z Peebieho úst to nebylo ono, ale Peebie byl starej známej nafoukanec – vždycky Thorbyho oslovil

přezdívkou, starostlivě vyzvídala, jak jdou kšefty, a napodoboval počítání peněz. Až dosud to Thorby ignoroval.

„Něco není v pořádku?“

„Jak to, že neposloucháš? Neslyšíš na nic jinýho než na šustění a cinkání? Říkám, že sem mluvil se zbrojním: další mrtvé si na své konto připíšem jen tak, že pudem po nich, ne že si budem hrát na kupce, který sou tak podělaný, že nedokážou bojovat, a tak tlustý, že nemůžou utýct.“

Thorbyho to namíchlo. „Kdo ti řekl, že jsou kupci podělaný?“

„Nech těch keců! Kdo kdy slyšel o kupci, kterej by to napálil do banditů?“

Peebie možná nelhal, o zásazích kupců se toho mnoho nevědělo. Thorby ale vybuchl: „Já ano!“

Chtěl říct, že slyšel o spoustě lodí útočníků zničených kupci, ale Peebie ho vzal za slovo. „Oh, ty! Tys ho připích k obloze? Slyšeli ste to, chlapi – náš kramář je prej hrdina. Sám bez pomoci zlikvidoval gangstera! Řekni nám vo tom. Hodils jim sirku do vlasů? Nebos jim nasypal cyankáli do piva?“

„Použil jsem,“ uvedl Thorby, „jednofázový zaměřovač Mark XIX od firmy Bethlehem–Antares, vyzbrojený dvacetimegatunovou plutoniovou hlavicí. Odpálil jsem ji časovaně dle krajního bodu záměrného rozpětí křivky protínající odhadované místo střetu.“

Rozhostilo se ticho. Nakonec Peebie vlažně řekl: „Kde ses to dočet?“

„Když bylo po všem, stálo to na záznamové pásce. Byl jsem hlavním pravobočním zaměřovačem. Levoboční počítač měl poruchu – bylo teda jasný, že ho zasáhla moje střela.“

„A teď ze sebe udělal dokonce zbrojního důstojníka. Tohle ti, ty kramáři, nespolknem.“

Thorby pokrčil rameny. „Ano, byl jsem jím. Spíš jsem však byl střelcem, o výzbroj jsem se nestaral.“

„Není zrovna náročněj, že jo? Řeči nic nestojí, Kupče.“

„To víš sám nejlíp, Decibeli.“

Peebiemu ta přezdívkou vyrazila dech. Tohle Thorby přehnal. Do hovoru se vmísil další hlas, který sladce řekl: „Ano, Decibeli, slova nic nestojí. Teď nám ale řekni ty o všech těch svých velkých bitvách. No tak, do toho.“

Autor těch slov byl bez hodnosti, byl úředníkem v kanceláři výkonného důstojníka, a tak ho Peebieho vztek nemohl dosáhnout.

Peebie zrudl. „Bylo jich dost na tohohle žvanila,“ zavrčel. „Baslime, v nula osmset tě čekám ve střelně. Uvidíme, kolik toho víš o zaměřování.“

Thorby nebyl zvědav na to, aby ho někdo zkoušel. O zařízeních, která měla Hydra, nevěděl nic. Rozkaz je ale rozkaz. V určený čas se mu dostalo Peebieho sebevědomého úšklebku.

Brzy mu však ze rtů vymizel. Vybavení Hydry sice ani vzdáleně Sisu nepřipomínalo, ale podstata byla stejná. Vrchní seržant střelmistr (kybernetik), zdá se, v ex–kupcových vědomostech o střelbě žádné mezery neshledal. Stále vyhledával talenty, lidi, kteří by dokázali ovládat balistické zaměřovače v podmínkách obtížných bojů v podsvětelných rychlostech. Zde mezi gardisty byli stejně vzácní jako mezi Lidmi.

Vyptával se Thorbyho na počítač, se kterým pracoval. Po chvíli přikývl.

„Nikdy jsem nic podobného neviděl, jen nákres tandemového pultu Dusseldorf. Je to zastaralý typ. Když jsi ale dokázal zasáhnout i takovým krámem, tak by ses nám mohl hodit.“ Seržant se otočil k Peebiemu. „Díky, Decibeli. Zmíním se o tom zbrojnímu. Baslime, nechod’ daleko.“

Peebie užasl. „Má dost práce, seržante.“

Seržant Luter pokrčil rameny. „Řekni svému nadřízenému, že ho potřebuji zde.“

Thorbyho šokovalo, že o nádherných počítačích, které byly na Sisu, mluvil jako o 'krámech'. Brzy však pochopil, co tím Luter myslel. Impozantní mozek, který velel válečným operacím Hydry, byl génus mezi počítačovými systémy. Thorby by ho nikdy sám neovládl. Zakrátko se stal zastupujícím četařem 3/c kybernetiků a byl relativně chráněn před Peebieho zlobou. Začal mít pocit, že je opravdovým gardistou – sice s nepatrnou hodnotou, ale přece jenom respektovaným.

Hydra letěla nadsvětelnou rychlostí k hraniční planetě, Ultima Thula*¹⁸, kde doplní palivo a vydá se na lov zločinců.

V souvislosti s Thorbyho totožností žádná zpráva nepřišla. Těšil se z reputace, kterou si získal díky tomu, že všichni znali tatku. Měl dobrý pocit – tatka by na něj byl určitě hrdý. Sisu mu scházela, ale na lodi, kde nebyly ženy, se žilo snadněji. V porovnání se Sisu nevládla na Hydře žádná restriktivní opatření.

¹⁸ Ultima Thula: země na konci světa, z latiny

Plukovník Brisby však nedopustil, aby Thorby zapomněl na to, proč byl do jednotky zapsán. Velící důstojníci byli profesionálně nekonečně vzdáleni rekrutům. Muž bez hodnosti mohl velitele zahlédnout snad jen při inspekcích. Brisby ale pro Thorbyho posílal pravidelně.

Brisby dostal od Exotic Corps svolení k tomu, aby prodiskutoval zprávu s Baslimovým kurýrem, ale měl mít na mysli kritický stupeň utajení toho materiálu. A tak si Brisby opět zavolal Thorbyho.

Nejprve ho upozornil, že je krajně nezbytné, aby držel jazyk za zuby. Řekl mu, že trest za vyzrazení by byl ten nejvyšší, který může vojenský soud udělit. „O to ale nejde. Musíme si být jisti, že se to nikdy nestane, jinak bychom o tom ani nemohli mluvit.“

Thorby zaváhal. „Ale jak budu vědět, jestli jsem neprozradil tajemství, když nevím, o co jde?“

Brisby vypadal našťavaně: „Tak ti to rozkážu!“

„Ano, pane. A já řeknu: 'Provedu, pane!' Budete si pak ale jist, že se nedostanu před válečný soud?“

„Ale – to je směšné! Chci hovořit o tom, co dělal plukovník Baslim. Ty máš ale držet hubu zavřenou, rozumíš? Kdybys ji snad otevřel, holýma rukama bych tě roztrhal na kusy. Žádnej mladej zelenáč si ze mě nebude dělat legraci, když jde o práci, kterou dělal Baslim!“

Thorby si oddechl. „Proč jste to neřekl hned, veliteli? Nikdy bych nemluvil o ničem z toho, co taťka dělal – to bylo první, co mě naučil.“

„Oh.“ Brisby se zazubil. „To mě mohlo napadnout. Dobře.“

„Předpokládám,“ dodal Thorby zamyšleně, „že s vámi o tom mluvit mohu.“

Brisby byl překvapen. „Neuvědomil jsem si, že to platí bez výjimky. Ano, máš pravdu. Mohu ti ukázat svolení od velení jeho jednotky, že s tebou mohu probrat jeho zprávu. Bude ti to stačit?“

Brisby si uvědomil, že ukazuje 'přísně tajnou' depeši členovi posádky s nejnižší hodností, zastupujícímu poddůstojníkovi, aby mu dokázal, že jeho velitel je oprávněn s ním promluvit. Před chvílí to ještě bylo celkem pochopitelné, avšak teď již o tom plukovník pochyboval.

Thorby si přečetl překlad té zprávy a přikývl. „Ptejte se, na co chcete, veliteli. Jsem si jist, že by taťka neměl nic proti.“

„Dobře. Víš, co dělal?“

„No... ano a ne. Něco jsem chápal. Velmi dobře si pamatuji, jaké věci ho zajímaly, protože jsem si jich musel všimnout a zapamatovat si je. Často

jsem mu nosil zprávy a vždy byly přísně tajné. Nikdy jsem však nevěděl proč.“ Thorby se zamračil. „Říkají o něm, že byl špión.“

„Agent tajné služby zní lépe.“

Thorby pokrčil rameny. „Jestli prováděl špionáž, tak by to nenazýval jinak. Taťka slova nikdy nepřekrucoval.“

„Ano, nikdy nepřekrucoval slova,“ souhlasil Brisby a trhl sebou, když si vzpomněl, jak ho pálilo v hrudi, když mu právě kvůli tomu dával kázání. „Hned ti to vysvětlím. Hmm... znáš něco z historie Terry?“

„Eh, velmi málo.“

„Je to vlastně historie lidské rasy v malém. Dávno před tím, než se Lidé vydali ke hvězdám, v dobách, kdy ještě nezaplňli ani Terru, vytyčovali si na hlíně hranice. Pokaždé, když objevili nové území, daly se vysledovat tři fenomény: obchodníci, kteří vyrazili v první linii a snažili se zbohatnout, ničemové pronásledující poctivé muže – a obchod s otroky. To samé probíhá dnes, kdy dobýváme vesmírné světy, a ne oceány a prerie. Ti první, obchodníci, jsou dobrodruzi, kteří podstupují velké riziko pro vysoký zisk. Bandité, ať už to byli nějakí lupiči v horách, piráti na mořích, nebo útočníci z vesmíru v dnešních dobách, se vždy vynořili v oblastech, které zůstaly bez policejní ochrany. Obojí má jen omezenou živnost. Otroctví je ale něco jiného – je to ten nejstrašnější hřích, do kterého lidstvo upadlo a jen velmi těžce se ho zbavuje. Objevilo se v každické nové zemi a jen s obrovskými nesnázemi je vykořeňováno. Jakmile ten mor nějakou kulturu napadne, proroste totiž do ekonomické a správní oblasti, zakoření v lidských zvycích a postojích. Zrušíš-li ho, zatlačíš ho do ilegality – ono se tam ukryje a chystá se vypučet někde jinde, v hlavách lidí, kteří si myslí, že vlastnit druhé lidi je jejich 'přirozené' právo. S nimi nelze polemizovat. Můžeš je zabít, ale nikdy je nepřesvědčíš o tom, že je to špatné.“

Brisby vzdychl. „Baslime, Garda je takový policista a listonoš. V posledních dvou letech nevypukl žádný vážnější válečný konflikt. To, co děláme, je umění nemožného – udržovat pořádek v hraničních světech. Tedy po obvodu hvězdné koule o délce tří tisíc světelných let. Nikdo si nedokáže představit, jak obrovský svět to je. Rozum ho nedokáže vstřebat.“

V lidských silách není ani ho uhlídat. Rok od roku se zvětšuje. Na povrchu nové planety policie vždy mezeru zaplní. Čím více se snažíme, tím více toho je před námi. Pro většinu z nás je to práce, čestná práce, jejíž konec nebude dopřáno spatřit ani jednomu z nás.

Pro plukovníka Richarda Baslima to však byla vášeň. Ze všeho nejvíc nenáviděl trh s otroky, jen při pomýšlení na něj se mu zvedal žaludek – sám jsem ho viděl. Asi víš, že ztratil nohu a oko, když zachraňoval lodní náklad Lidí z otrokářské kolonie.

Většina důstojníků by se s tím spokojila. Vrátili by se domů a nechali se penzionovat. Ne tak starý Švihák! Pár let učil a pak se dal k jediné službě, která ho s jeho zraněním mohla přijmout. Představil jim svůj plán.

Devět světů je páteří obchodu s otroky. Sargon byl kolonizován již dávno. Když se však kolonie osamostatnily, nadvládu Hegemonie nikdy nepřijmuly. Devět světů není schopno cítit lidská práva a ani je cítit nechce. Nelze tam tedy cestovat a oni na oplátku nemohou navštívit světy naše.

Plukovník Baslim usoudil, že by bylo možné učinit obchod se Sargonem nevýhodným, kdybychom věděli, jak to tam chodí. Pochopil, že otrokáři potřebují lodě, základny a trhy, že to není zlo samo pro sebe, ale především výborný obchod. Rozhodl se tedy, že tam odcestuje a bude ho studovat.

Bylo to směšné – jeden muž proti impériu devíti planet... ale Exotic Corps pracovali výhradně s absurdními nápady. Asi by z něj agenta nikdy neudělali, on měl ale plán, jak své zprávy dostávat ven. Agent nemůže stále létat tam a zpět, použít nelze ani poštu – žádná mezi našimi světy nefunguje. Pochopitelně si nemůže sestavit ani n–prostorový vysílač – ten by byl nápadný jak dechová kapela.

Baslim však dostal dobrý nápad. Jediní, kdo navštěvují jak Devět světů, tak i naše planety, jsou Svobodní kupci. Politice se ale vyhýbají jako čert kříži, jak sám víš nejlíp, a necestují takový kus vesmíru, aby porušovali místní zvyky. Plukovník Baslim k nim však měl důvěrný vztah.

Asi víš, že ti Lidé, které zachránil, byli Svobodní kupci. Sdělil X jednotkám, že bude své zprávy posílat skrze své přátele. Odpověděli mu, ať to tedy zkusí. Mám za to, že nikdo nevěděl, že si bude hrát na žebráka – ani on sám. Byl výborný improvizátor. Dostal se tedy na Sargon a po léta konal své pozorování a posílal zprávy.

Tak tohle jsou okolnosti celého případu a teď hodlám vytáhnout co nejvíce informací z tebe. Můžeš nám říct spoustu cenného o jeho metodách. Zprávy, které mi prošly rukama, nikdy neobsahovaly ani zmínku o metodách, kterými informace získával. Mohl by je využít další agent.“

Thorby střízlivě odpověděl: „Řeknu vám, co budu moci. Moc toho ale nevím.“

„Víš toho víc, než si myslíš. Měl bys něco proti tomu, kdyby tě psycholog znovu uvedl do transu a pokusil se, aby sis vybavil všechny podrobnosti?“

„Rád udělám cokoli, co pomůže taťkově práci.“

„To by jistě pomohlo. Ještě něco –“ Brisby přešel místnost a zvedl list papíru se siluetou raketoplánu. „Co je to za loď?“

Thorbymu se rozšířily zornice. „Sargonský křižník.“

Brisby popadl další list. „Tahle?“

„Uf, vypadá jako jedna otrokářská loď, co se dvakrát ročně stavovala na Jubbulpore.“

„Žádná z nich,“ řekl Brisby prudce, „a žádná podobná. Jsou to poznávací profily z mého archivu – znázorňují lodě jednoho z našich největších výrobců raketoplánů. Jestliže jsi je viděl v Jubbulpore, tak to byly buď kopie, nebo je nakoupili od nás!“

Thorby se zamyslel. „Stavějí si svoje lodě.“

„Takové informace mám také. Plukovník Baslim však ve své zprávě uvedl výrobní čísla několika lodí, i když nemám ponětí, jak je získal. Ty bys to snad mohl vědět. Tvrdí, že obchod s otroky podporují naše vlastní planety!“

Brisby byl nanejvýš znechucen.

V kanceláři se teď Thorby hlásil pravidelně. Někdy si jen povídal s Brisbym, jindy ho v hypnóze zpovídal Dr. Krishnamurti. Brisby se nikdy „nezapomněl zmínit o pátrání po Thorbyho totožnosti. Říkal mu, aby měl trpělivost, že takové pátrání trvá velmi dlouho. Thorby se postupně začal k celé věci stavět jinak. Už to nebylo tak nepředstavitelné, ale začalo to nabývat stále reálnějších rozměrů. Začal přemýšlet o své Rodině a uvažoval, jaká asi je. Těšil se, že se to brzy dozví, že bude stejný jako ostatní Lidé.

Brisby zaháněl své pochyby. Hned prvního dne po startu z Hekate obdržel pokyn nesvěřovat Thorbymu žádnou delikátní práci. Tehdy ještě doufal, že ho identifikují okamžitě. Zprávu si nechal pro sebe a upjal se ke svému pevnému přesvědčení, že se plukovník Baslim nikdy nemylí a že se věc vyřeší.

Když byl Thorby převelen k bojové službě a rozkaz se objevil Brisbemu na stole k podpisu, dostal trochu strach. Byl to 'utajený' prostor, navždy skryt očím návštěvníků. Pak si ale řekl, že člověk se tam bez speciálního výcviku stejně nemohl naučit nic, co by mohlo bezpečnost lodě vážně narušit. Mladíka od začátku pověřoval záležitostmi mnohem choulostivějšími. Brisby cítil, že od něj získal velmi důležité informace – například, že Staroch použil krycí postavu jednohého žebráka, aby tak kryl své dvounohé aktivity. Byl však skutečným žebrákem! S chlapcem žil pouze z almužen. Brisby jeho uměleckou dokonalost obdivoval. Musí se stát příkladem pro další agenty.

Staroch byl zářným příkladem vždycky.

Brisby tedy Thorbyho v bojovém postavení ponechal. Záměrně opominul podat zprávu o Thorbyho povýšení, nakonec osobní tyto informace ani nevyžadovalo. Okamžiku, kdy dostane depeši se zprávou o tom, kdo Thorby je, se však poněkud obával.

Právě byl u něj výkonný, když dorazila. Byla zakódovaná, Brisby ale rozpoznal Thorbyho řadové číslo – nesčetněkrát ho vypisoval do zpráv pro X jednotky. „Podívej na to, Smrad’ochu! Teď se dovíme, kdo je ten náš nalezenec. Hod’ to do mašiny, sejf je otevřený.“

Za deset minut byl text přepsán, zněl:

„– NULOVÝ VÝSLEDEK PLNÉHO TOTOZ PÁTRANÍ BASLIM THORBY GD TŘETÍ DOPRAVIT LIBOV ZÁKLADNA POTE PŘEDAT K DISPOZ ÚŘADU VYSETR HEKARE – VELOSLOB.“

„To je ale motanice, co, Smrad’ochu?“

Stancke pokrčil rameny. „Tak už to chodí, šéfe.“

„Mám pocit, jako bych nechal Starouše ve štychu. Byl přesvědčen o tom, že je naším občanem.“

„Vsadím se, že miliony občanů by měly velké problémy s dokazováním své totožnosti. Plukovník Baslim mohl mít pravdu, tu ale nelze prokázat.“

„Nechci, aby byl přeložen. Cítím za něj odpovědnost.“

„Není to tvoje vina.“

„Tys nikdy nesloužil u plukovníka Baslima. Jemu byla radost vyhovět, vždy však vyžadoval stoprocentní dokonalost. S tímhle by spokojen určitě nebyl.“

„Přestaň se obviňovat. Ten rozkaz přece musíš provést.“

„Tak ať to tedy máme z krku. Edvine! Chci mluvit s četařem Baslimem.“

Thorby si hned všiml velitelovy špatné nálady, ale v poslední době měl málokdy jinou.

„Zastupující četař třetí třídy Baslim se hlásí, pane.“

„Thorby...“

„Ano, pane?“ Thorby byl překvapen. Velitel ho sice oslovoval křestním jménem, když s ním rozmlouval v hypnóze, ale tohle bylo něco jiného.

„Přišla zpráva o tvé totožnosti.“

„He?“ Thorby se vylekal tak, že zapomněl na vojenské předpisy. Zaplavila ho vlna radosti – teď se dozví, kdo vlastně je!

„Nepodařilo se jim tvoji totožnost zjistit.“ Brisby se odmlčel a pak ostře řekl: „Rozuměls?“

Thorby polkl. „Ano, pane. Neví, kdo jsem. Nejsem... nikdo.“

„Nesmysl! Stále jsi sám sebou.“

„Ano, pane. Je to všechno, pane? Mohu odejít?“

„Ještě okamžik. Musím tě přeložit zpět na Hekate.“ Když viděl Thorbyho výraz, rychle dodal: „Neboj se. Asi tě tam nechají dosloužit tvoji vojenskou službu, budeš-li chtít. Každopádně ti ale nic neudělají, nic špatného jsi přece neprovedl.“

„Ano, pane,“ opakoval Thorby sklesle. Nic a nikdo – Před očima se mu mihly oslnivé obrazy nějaké staré prastaré noční můry... Stál na špalvu, slyšel licitátora vychvalovat jeho vlastnosti a cítil chladné oči, které se do něj zabodávaly. Sebral se však a ve zbytku dne mnoho nepromluvil. Až když byla jejich ložnice temná, zakousl se do polštáře a trhaně vzlykal: „Taťko... ach, taťko!“

Gardová uniforma Thorbymu zakrývala nohy, ale ve sprchách samozřejmě nebylo tetování na jeho levém stehně cizím očím skryto. Když si ho tam někdo všiml, Thorby vždy bez váhání vysvětlil, co znamená. Reakce byly různé – od zvědavosti přes mírné pochyby až k posvátné hrůze z toho, že je zde člověk, který tím vším prošel – únos, prodej, otroctví a nakonec neuvěřitelné osvobození. Většina občanů si vůbec nedokázala představit, že otroctví ještě existuje. Gardisté věděli svoje.

Nikdo na něj proto nebyl sprostý.

Druhého dne po té nešťastné zprávě o své totožnosti se Thorby setkal ve sprchách s 'Decibelem' Peebiem. Thorby nepromluvil. Od té doby, co

byl zpod jeho pravomoci odvelen, s Peebiem téměř nemluvil, i když seděli u jednoho stolu. Tentokrát ho ale Peebie oslovil: „Čau, Kupče!“

„Čau.“ Thorby se začal mýt.

„Co to máš na noze? Nějakou špínu?“

„Kde?“

„Na stehně. Stůj. Tady, podívej.“

„Sahej si na sebe!“

„Nebud' taková netýkavka. Otoč se ke světlu. Co to je?“

„Otrokářské znamení,“ vysvětlil Thorby stroze.

„Blázníš? To seš jako otrok?“

„Býval jsem.“

„Přikovali tě k řetězu? Musel jsi líbat svému pánovi nohy?“

„Nemluv nesmysly!“

„Podívejme na něj! Víš, co si myslím, ty kupčíku? O tomhle znamení sem slyšel a myslím, že sis ho vytetoval sám, aby ses měl čím chlubit. Stejně tak to bylo, když jsi plácal o tom, jak si zničil loď banditů.“

Thorby se rychle dosprchoval a odešel.

Na obědě si Thorby nandával bramborovou kaši. Slyšel Peebieho, jak něco říká, ale snažil se vytěsnit 'Decibelův' nekonečný jekot.

Peebie opakoval: „Hej, otroku! Podej sem brambory! Víš dobře, koho myslím! Vyčisti si uši!“

Thorby mu je podal s celou mísou plochým obloukem. Miska s brambory přesně pasovala na otevřená ústa Decibelova.

Thorby byl obviněn 'z útoku na vyššího důstojníka, zatímco loď dlela ve vesmíru v podmínkách bojové připravenosti.' Žalobcem byl Peebie.

Plukovník Brisby hleděl přes svůj rozměrný stůl a nervózně si kousal ret. Naslouchal Peebieho svědectví: „Požádal jsem ho, aby mi podal brambory... a on mě s nimi praštil do obličeje.“

„A to je všechno?“

„No, možná, že jsem neřekl 'prosím', ale to snad není důvodem –“

„Nedělej žádné závěry. Pokračovala ta potyčka?“

„Ne, pane. Oddělili nás od sebe.“

„Dobře. Baslime, co můžeš říct na svoji obranu?“

„Nic, pane.“

„Takhle se to tedy seběhlo?“

„Ano, pane.“

Brisbyho myšlenky se rozutekly, čelist ztuhla. Vzedmula se v něm vlna hněvu, emoce, kterou by v takovýchto případech měl potlačit. Byl zdrcen. Bylo mu jasné, že je za tím něco víc.

Místo rozsudku řekl: „Můžete jít. Plukovníku Stancke –“

„Ano, pane?“

„Přítomni byli ještě další muži. Chci je také vyslechnout.“

„Čekají na chodbě, pane.“

„Výborně.“

Thorby byl odsouzen – tři dny o chlebu a vodě, samotka, výkon trestu odložen, třicet dní podmínka, zaražený postup.

Decibel Peebie byl odsouzen (soudní řízení bylo odloženo, když Brisby zjistil, že je to v jeho kompetenci) za 'iniciování šarvátky, specifikace: urážlivými slovy o rase, víře, rodišti či podmínkách předcházejících činné službě druhého gardisty na lodi dlící atd.' – trest tři dny o chlebu a vodě, sám. Trest odložen, degradace o jeden stupeň, devadesátidenní podmínka ve vztahu k trestu.

Plukovník se s podplukovníkem vrátil do Brisbyho kanceláře. Brisby byl nevrlý, případ ho krajně rozrušil. Stancke řekl: „Je blbý, žes musel dát za uši i tomu mladému Baslimovi. Mám za to, že byl v právu.“

„Jasně, že byl. 'Podněcování šarvátky' mu ale nemůže být omluvou. Nic ho neomlouvá.“

„Musel jsi to udělat. Vůbec se mi ale nezamlouvá to Peebieho chování. Budu si muset důkladně ověřit jeho způsobilost.“

„To udělej. Ale, ksakru, mám ten dojem, že jsem tu bitku vyvolal já sám.“

„He?“

„Před dvěma dny jsem musel říct Baslimovi, že ho nedokážem identifikovat. Ten mládenec má na duši jizvy, které ho za těch správných – mám na mysli samozřejmě nepříznivých – okolností činí nezodpovědným. Jsem rád, že to byla jen bramborová kaše a ne třeba nůž.“

„Ale jdi, šéfe! Bramborová kaše mu sotva mohla ublížit.“

„Tys tady nebyl, když tu špatnou zprávu dostal. Štve ho, že neví, kdo je.“

Stanckeho buclatá tvář se vypnula v zamyšlení. „Šéfe? Jak byl ten kluk starej, když ho unesli?“

„Eh? Kris říká, že mu byly asi tak čtyři.“

„Veliteli, řekni mi, tam v tom zapadákově, co ses narodil: v kolika letech ti sejmuli otisky prstů, zjišťovali krevní skupinu, fotografovali sítnici atak?“

„No, když jsem začal chodit do školy.“

„Mně taky. Vsadím se, že to tak dělají na většině planet.“

Brisby zamrkal. „Tak proto o něm nic nemají!“

„Možná. Na Riffu ale zjišťují totožnost dítěte, ještě než opustí porodní sál.“

„U nás také, ale –“

„Jasně, to je běžná praxe. Jak to ale dělají?“

Brisbyho tvář pozbyla výrazu, pak praštil do stolu. „Otisky chodidel! A ty jsme neposlali.“ Klepnul do vypínače. „Edvine! Doved’ mi sem Baslima, ale klusem!“

Thorby si podmračeně snímal prýmek, který mohl nosit jen tak krátkou dobu. Ten chvatný rozkaz ho vyděsil, měl zlou předtuchu. Přesto si však pospíšil. Plukovník Brisby se na něj zadíval. „Baslime, sundej si boty!“

„Pane?“

„Sundej si boty!“

Na Brisbyho depeši s prosbou o opakované pátrání a otisky chodidel odpověděli z osobního za osmačtyřicet hodin. Na Hydru odpověď dorazila právě v okamžicích posledního přiblížení k Ultima Thule. Plukovník Brisby ji dekodoval, když byli s lodí bezpečně ha hlíně.

Zněla:

„– GARDISTA THORBY BASLIM IDENTIFIKOVÁN JAKO ZMIZELÁ OSOBA THOR BRADLEY RUDBEK TERRA NE HEKATE CO NEJRYCHLEJI VZNES PANA RUDBEKA DOPRAVTE NA TERRU PŘÍBUZNÍ INFORMOVÁNÍ SPĚŠNÉ PODEJTE ZPRÁVU O PROVEDENÍ – VELOSOB.“

Brisby se spokojeně usmíval. „Plukovník Baslim se nikdy nemýlí. Živý nebo mrtvý, nemýlí se nikdy!“

„Šéfe...“

„Eh?“

„Přečtete si to ještě jednou. Všiml jste si, kdo je?“

Brisby přečetl depeši znovu. Pak tiše řekl: „Tohle se může stát jenom Hydře.“ Přešel místnost a rozrazil dveře. „Edvine!“

Na nádherné Ultima Thula pobyl Thorby dvě hodiny a sedmadvacet minut. Z pověstné scenérie planety viděl po třech stech světelných letech cesty jen betonovou plochu mezi Hydrou a gardovým poštovním kurýrem Ariel. Tři týdny poté již byl na Teře. Točila se mu hlava.

Kapitola 17

MILOVANÁ TERRA. MATKA SVĚTŮ! Který z básníků se, třebaže ji snad nikdy nespatrił, nepokusil vyslovit tesknou touhu lidí po rodné kolébce..., svěžích zelených kopcích, mraky roubeném blankytu, oceánech neznajících klidu a její teplé mateřské náruči.

Legendární Zemi užířel Thorby poprvé okénkem G.P.K. Ariel*¹⁹.

Gardový kapitán N'Gangi, velitel poštovní lodě, se natáhl a ukazoval mu ostré stíny egyptských pyramid. Thorby samozřejmě neměl představu o jejich historické důležitosti a navíc se díval špatným směrem. Planeta z vesmíru se mu však zdála krásná, ještě nikdy neměl příležitost něco takového vidět.

Po většinu času se na Arielu k smrti nudil. Posádku poštovní lodi, kde byla jen strojovna a skromný náklad, tvořili všeho všudy tři inženýři a tři astrogauté. Obyčejně byli ve službě nebo spali. Ze začátku to zde neměl lehké, neboť kapitána N'Gangiho rozkaz k přijetí pasažéra z Hydry silně rozladil. Poštovní lodi braly pasažéry nerady, pošta se nesměla nikde zdržovat.

Thorby se ale snažil, servířoval jim předvařená jídla a ve volném čase brázdil jejich knihovnu (tedy zásuvku pod kapitánovou postelí). Kapitán se v průběhu letu ke Slunci s Thorbým smiřoval..., ale rozzuřil se znovu, když musel přistát na aeroportu Galactic Enterprises namísto na gardové základně. Když Thorbymu předával stvrzenku a vracel komisionářskou směnku, potřásl mu přesto pravicí.

Slézat dolů po provazovém žebříku (poštovní kurýři nemají výtahy) nemusel, protože pro něho přijela zdviž. Přistavili ji k lodním dvířkům, a tak mohl pohodlně vystoupit. V ústřety mu vyšel muž v uniformě Galactic Enterprises. „Pan Rudbek?“

„To bych měl být já.“

¹⁹ G.P.K. Ariel: gardový poštovní kurýř Ariel

„Tudy, prosím, pane Rudbeku. Následujte mě.“

Výtah je pohodlně snesl k zemi a zavezl do nádherného salónku. Thorby, po týdnech strávených v přečpané ocelové krabici zmačkaný a ne právě čistý, se zde necítil nejlépe. Rozhlédl se.

Uvnitř bylo osm či deset lidí. Všiml si šedovlasého sebejistého muže ve společnosti mladé ženy. Každý z nich byl oblečen nejméně za celoroční plat gardového důstojníka. Tedy, Thorby to nekonstatoval podle mužova obleku, jeho školené kupecké oko spočinulo na dámě – její důstojná přitažlivost musela stát hromadu peněz.

Celkový dojem však, podle jeho názoru, kazil supermoderní účes – pramínky vlasů zapletené do vysokého kuželu, ve kterém se mísila zelená se zlatou. Zhodnotil také střih jejích šatů. Pamatoval si vznešené dámy z Jubbulpore, kde horké klima činilo z oděvu pouhou dekoraci. Zde však ženy vystavovaly na odiv jiné partie těla: Thorby si náhle zdrceně uvědomil, že si bude muset zvyknout na další podivné zvyky.

Jakmile vystoupil z výtahu, vykročil směrem k němu ten důležitě vyhlížející muž. „Thore! Vítej doma, chlapče!“ Popadl Thorbyho za ruku. „Jsem John Weemsby. Mockrát jsem tě houpal na kolenou. Říkej mi strýčku Jacku. Toto je tvá sestřenice Leda.“

Dívka se zelenými vlasy položila své pěstěné ruce na jeho ramena a políbila ho. To ho vyděsilo tak, že se k opětování polibku nezmohl. Řekla mu: „To je skvělé, že jsi zase doma, Thore!“

„Eh, díky.“

„Nyní se pozdrav se svými prarodiči,“ řekl Weemsby. „Profesor Bradley a tvoje babička Bradley.“

Bradley byl starší než Weemsby, drobný a vzpřímený, s kulatým bříškem a pečlivě zastřiženou bradkou. Na sobě měl, stejně jako Weemsby, společenské sako, vycpávané šponovky a krátkou pláštěnku. Jeho oblek však nebyl tak okázalý. Žena měla laskavou tvář a živé modré oči. Její šaty v ničem nepřipomínaly Lediny, ale slušely jí. Líblá Thorbyho na tvář a vlídně řekla: „Je to, jako by se mi vrátil můj syn.“

Starší muž mu energicky potřásl rukou a vzrušeně řekl: „To je neuvěřitelné, synu! Vypadáš přesně jako náš chlapec – tvůj otec. Mám pravdu, drahá?“

„Ovšem!“

Následovala zdvořilostní rozmluva, kterou Thorby proplouval, jak se dalo. Byl zmaten a v rozpacích. Setkání s těmito cizinci, kteří ho nazývali

svým blízkým příbuzným, bylo snad ještě nesnesitelnější než přijetí na Sis. Tihle staroušci mají být jeho prarodiči? Thorby tomu nemohl uvěřit, i když to tak asi bylo.

Oddech si, když ten muž – Weemsby? – který se prohlašoval za jeho strýčka Jacka, s přirozenou autoritou řekl: „Už bychom měli jít. Mám za to, že je pořádně unavený. Vezmu ho domů. Hm?“

Bradleyové souhlasně přikyvovali, a tak se celá suita pohnula k východu. Muži, kteří postávali okolo, odešli s nimi, ačkoliv ani jednomu z nich nebyl Thorby představen. V průchodu vstoupili na pojízdný chodník, který nabral na rychlosti. Stěny svištěly kolem nich. Po několika mílích, podle Thorbyho odhadu, zpomalili a nakonec zastavili úplně, aby mohli sestoupit.

Ocitli se na veřejném prostranství s vysokým stropem a stěnami ztrácejícími se v davu. Thorby rozeznal povědomý pach odbavovacích prostor kosmodromu. Zamklí mužové je sevřeli mezi sebou a vedli je napříč halou rozrážejíce ostatní. Několik lidí se snažilo prolomit jejich řady, a jednomu se to dokonce podařilo. Namířil na Thorbyho mikrofon a rychle řekl:

„Pane Rudbeku, co soudíte o –“

Ochranka ho odtáhla. Weemsby za ním zavolal: „Později, později! Zavolejte mi do kanceláře, všechno se dozvíte.“

Reportéři na ně zaměřovali své objektivy, ne však z bezprostřední blízkosti. Vešli do další chodby, vchod se za nimi uzavřel. Chodník je zanesl ke zdviži, kterou vyjeli na plochu malého uzavřeného letiště. Čekaly tam na ně dva aeromobily, jeden menší, oba však štíhlé, lesklé a půvabně protažené. Weemsby se zastavil. „Bude vám vyhovovat?“ zeptal se paní Bradleyové.

„Oh, jistě,“ odpověděl profesor Bradley.

„Byli jste se svým vozem spokojeni?“

„Velice. Byl to skvělý let. Ten zpáteční bude jistě také takový!“

„Pak se tedy rozloučíme. Až se zde chlapec trochu porozhlédne, ozvu se vám. Chápete, že?“

„Ah, to je samozřejmé.“ Thorby dostal nový polibek, dědeček mu poklepal na rameno. Poté společně s Weemsbym a Ledou nastoupili do většího z obou vozů. Jeho kapitán zasalutoval panu Weemsbymu a pak také Thorbymu, který se ho pokusil neohrabaně napodobit.

V chodbičce se Weemsby zastavil. „Bude asi lepší, když půjdete dopředu, děti, ať si ten let užijete. Musím ještě vyřídit pár telefonátů.“

„Jak si přeješ, tati.“

„Omluvíš mě, Thore? Práce nepočká, pronásleduje mě všude.“

„Ovšem... strýčku Jacku.“

Leda zavedla Thorbyho do nitra vozu. Usadili se do průsvitných bublin v čele vozu, jenž se kolmo zvedl do výše několika tisíc stop. Doprava se klenula vysoko nad pustou plání. Zamířili k severu, ke vzdáleným vrcholům hor.

„Dobrý?“ zeptala se Leda.

„Jo. Jsem jen špinavý a celý pomačkaný.“

„Támhle vzadu je sprcha. Za chvíli ale budeme doma, proč si tedy neužít tak krásný let?“

„Máš pravdu.“ Thorby se nechtěl připravit o nic z té tajemné Terry. Zdálo se mu, že je podobná Hekate – ne, spíš Woolamuře, ale tam nebylo tolik budov. A hory –

Pozorně si je prohlédl. „Co je to bílé tam? Kamenec?“

Leda se podívala udaným směrem. „Ale vždyť to je sníh. To jsou Sangre de Christos*²⁰.“

„Sníh,“ opakoval Thorby. „To je zmrzlá voda, že?“

„Tys ještě neviděl sníh?“

„Slyšel jsem o něm. Takhle jsem si ho ale nepředstavoval.“

„Je to sice zmrzlá voda, ale – ne tak docela. Je měkoučký.“

Vzpomněla si, co jí tatínek kladl na srdce. Nesmí se nad ničím moc pozastavovat.

„Uvidíš,“ řekla mu, „naučím tě na něm lyžovat.“

Dalších několik minut a spoustu mil zabral výklad o tom, co je to vlastně lyžování a proč to lidé dělají. Thorbyho to přestalo zajímat jako něco, co by snad mohl zkusit, spíš ale ne. Leda říkala, že zlomená noha je 'to nejhorší, co se ti může stát'. A to má být legrace? Zmínila se také, jak je ledový. V Thorbyho podvědomí se chlad pojil s hladem, bitím a strachem.

„Možná bych se to mohl naučit,“ řekl nerozhodně, „ale pochybuji o tom.“

²⁰ Sangre de Christo Rangew: pohoří táhnoucí se severně od Albuquerque, součást Skalistých hor

„Ach, určitě to zvládneš!“ Obrátila list. „Omluv moji zvědavost, Thore, v tvém jazyce slyším zvláštní přízvuk.“

„Nevím o tom, že bych měl nějaký přízvuk.“

„Nechtěla jsem se tě dotknout.“

„Nic se nestalo. Snad za to může Jubbulpore. Tam jsem žil nejdéle.“

„Jubbulpore... Počkej chvíli. To je...“

„Hlavní město Devíti světů.“

„Ach, ano! To je jedna z našich kolonií, že?“

Thorbyho napadlo, co by tomu asi říkal Sargon.

„Eh, ani ne. Teď je to suverénní říše – dle jejich tradic je jí odpradáвна. Nechtějí si připustit, že pocházejí z Terry.“

„To je divné přesvědčení.“

Přistoupil k nim stevard s nápoji a lákavými drobnými pamlsky. Thorby si od něj vzal chladný pohár a opatrně usrkl. Leda pokračovala: „A cos tam, Thore, dělal? Chodils do školy?“

Thorby se zamyslel nad taťkovým trpělivým učením, ale usoudil, že tohle asi neměla na mysli. „Žebрал jsem.“

„Cože?“

„Byl jsem žebrákem.“

„Prosím?“

„Žebrák. Koncesovaný mendikant. Člověk, který prosí o almužny.“

„Pochopila jsem, cos tím myslel,“ odpověděla. „Vím, co je to žebrák. Četla jsem o nich v knihách. Ale – nezlob se, Thore – jsem pořád doma, a tohle mě překvapilo.“

Nebyla to žádná domácí puťka, ale zkušená žena dokonale sžitá se svou kulturou. Od smrti své matky doprovázela otce do společnosti a sebevědomě hovořila s lidmi z jiných planet. Tyto rozhovory v prostředí nákladných společenských večírků jí usnadňovaly tři dokonale zvládnuté cizí jazyky. Leda uměla řídit, tancovat, zpívat, plavat, lyžovat, starat se o domácnost, trošku počítat, když bylo třeba číst a psát a působit okouzlejícím dojmem. Byla to inteligentní, krásná, cílevědomá žena. Kulturní protějšek vznešené lovkyně lebek – schopná, vyrovnaná a školená.

Tenhle podivný znovunalezený bratránek byl však pro ni tvrdým oříškem. Pomalu řekla: „Omluv mou neznalost, nic podobného zde na Zemi nemáme. Nedovedu si to představit. Bylo to moc zlé?“

V mysli se vrátil zpět na velké náměstí, kde si v tureckém sedu hověl vedle tat'ky a hovořil s ním. „Byly to ty nejkrásnější okamžiky mého života,“ řekl.

„Oh.“ Na víc se nezmohla. Táta ji opustil, a tak to musela zvládnout sama. Vždycky fungovalo, když se mužů ptala na věci, týkající se jich samotných. „A jak ses k tomu, Thore, dostal? Nevěděla bych, jak začít.“

„Naučil jsem se to. Víš, když mě prodávali, tak –“ Přemýšlel, jak jí přiblížit tat'ku, ale rozhodl se, že to nechá na jindy, „– mě koupil jeden starý žebrák.“

„Koupil?“

„Byl jsem otrok.“

Leda měla pocit, jako by se nad ní zavřela voda. Kdyby řekl 'kanibal', 'upír' nebo 'čaroděj', nemohlo by ji to šokovat víc. Vstala, silně otřesena. „Thore, jestli jsem tě nějak urazila, promiň mi to. Všichni jsme zde moc zvědaví na to – k sakru, vždyť už je to patnáct let – co se s tebou dělo, když jsi zmizel. Jestli o tom nechceš mluvit, tak to prostě řekni. Pamatuji si tě jako krásného chlapečka, kterého jsem milovala – nesmíš mi vyčítat, když se neptám nejlépe.“

„Ty mi nevěříš?“

„Jak bych mohla? O otrocích už nikdo řadu století neslyšel.“

Thorby zalitoval, že musel opustit Hydru, ale hned se vzpamatoval. U Gardy pochopil, že fraki vnitřních planet o trhu s otroky prostě v životě neslyšeli. „Tys mě znala, když jsem byl malý?“

„No jasně!“

„Proč si na tebe nemohu vzpomenout? Nedokážu si vybavit nic z toho, co bylo dřív, než jsem se stal – nepamatuju si ani Terru.“

Usmála se. „Jsem o tři roky starší než ty. Když jsem tě viděla naposledy, bylo mi šest. Proto si to tedy pamatuji. Tobě byly tři, a tak jsi to zapomněl.“

„Ach.“ Thorby vycítil příležitost ke zjištění svého věku. „A kolik ti je teď?“

Ušklíbala se. „Je mi tolik let, co tobě, a tak to zůstane, dokud se nevdám. Vidiš, Thore – když se špatně zeptáš, tak se neurázím. Na Zemi se nemůžeš ptát dámy, kolik jí je let. Musíš předstírat, že je mladší než ve skutečnosti.“

„Jakže?“ Thorby si lámal hlavu nad tím podivným zvykem. Mezi lidmi přiznávaly ženy ten nejvyšší možný věk, aby tak dosáhly větší vážnosti.

„No, například tvá matka. Byla to překrásná žena, nikdy jsem však nevěděla, kolik jí vlastně je. Když jsem ji znala, mohlo jí být dvacet pět, nebo třeba čtyřicet.“

„Ty jsi znala mé rodiče?“

„Samozřejmě! Strýček Creighton byl anděl s hlubokým hlasem. Dával mi plné hrsti dolarů, abych si mohla kupovat bonbóny a balónky sama,“ Zamračila se. „Nemohu si ale vybavit jeho tvář. Není to hloupé? No nic, Thore, povídej mi tedy něco sám. Budu moc ráda, když mi povíš cokoli, o čem budeš mít chuť vyprávět.“

„Velmi rád,“ odvětil Thorby. „Je jasné, že mě museli kdysi zajmout, ale já si to nepamatuji. V mých vzpomínkách nejsou žádní rodiče. Byl jsem otrokem na několika planetách a u několika pánů, než jsem se dostal do Jubbulpore. Tam jsem byl prodán znovu a to byla ta nejšťastnější věc, která se mi v životě přihodila.“

Ledě zmrzl její společenský úsměv na rtech. Přiškrčeně řekla: „Tak ty to myslíš vážně?“

Thorby se potýkal s obtížemi, které trápily daleké cestovatele odjakživa. „Jestli si myslíš, že otroctví již bylo vymýceno... no, Galaxie je obrovská. Mám si vyhrnout nohavici a ukázat ti to?“

„Ukázat co, Thore?“

„Cejch otroka. Tetování, které používali otrokáři, aby jím označili své zboží.“ Vyhrnul si levou nohavici. „Vidíš? To datum označuje den, kdy jsem byl z otroctví propuštěn. Je to sargonsky, něco jako sanskrt. Nemyslím, že bys to dokázala přečíst.“

Zírala na něho s očima dokořán. „To je strašné! Naprosto děsivé!“

Opět si nohu zakryl. „Záleží na pánovi. Sranda to ale není.“

„Proč to ti lidé dělají?“

Pokrčil rameny. „Je to hodně daleko.“

„Ale –“ odmlčela se, když viděla přicházet otce.

„Čau, děti. Jak se ti líbí let, Thore?“

„Líbí, pane. Krajina je nádherná.“

„Skaliska se nedají srovnávat s Himalájemi. Tetony*²¹ jsou ale také pěkné... támhle, podívej. Brzy budeme doma.“ Napřáhl ruku. „Vidíš? To je Rudbek.“

„To město se jmenuje Rudbek?“

„Dříve se jmenovalo Johnon's Hole*²², nebo tak nějak. Byla to vesnice. Já jsem ale nemyslel Rudbeck City, mluvil jsem o našem domovu – tvém domovu – 'Rudbeku'. Vidíš tu věž tyčící se nad jezerem... a za ní Grand Teton*²³. Ta nejkrásnější scenérie na celém světě! Jsi Rudbek z Rudbeku z Rudbeku... Tvůj otec tomu říkal 'Rudbek na třetí'. Tohle jméno však přijal od své manželky a příliš si ho neoblíbil. Mně se líbí, zní krásně. Rudbek je výborné místo k bydlení.

Thorby si užíval svou koupel. Vystřídal ostrou sprchu, bazének s horkou vodou, jehož stěny a dno ho masírovaly tisíce prsty, a nakonec hluboký plavecký bazén s vlažnou vodou, která zvolna vychlázala. Dával si dobrý pozor, nikdy se totiž neučil plavat.

Nikdy také neměl komorníka. Hned si všiml, že Rudbekové mají okolo sebe desítky lidí. Ne, že by jich bylo na ten komplex moc – Rudbek byl obrovský – ale teď již začínal chápat, že to většinou byli sluhové. Příliš ho to však nenadchlo. Dobře si pamatoval, jaké spousty otroků sloužily v každé jubbulské domácnosti. Tehdy ještě nevěděl, že sluhové jsou jen špičkou ledovce okázalého plýtvání dalece překonávajícího jubbulská nosítka, o štědré pohostinnosti Shromáždění ani nemluvě. Ze sluhů byl nervózní, a přitom měl tři neustále při sobě. Thorby odmítl, aby ho koupali. Nechal se však oholit, neboť zde měli jen břitvu a jeho vlastní strojek díky odlišnému napětí v Rudbeku nefungoval. Pak od nich ještě přijal pomoc týkající se nezvyklého oděvu.

Oblečení, které na něj čekalo v útrobách skříní, mu nepadlo dobře. Hlavní sluha je znovu rozstříhal a posvařoval, mumlaje omluvy. Oblékl

²¹ Skaliska: Skalisté hory, západ USA

Tetony: Teton Mountains, pohoří na hranici států Wyoming a Idaho, součást horského komplexu Skalistých hor

²² Johnson's Hole: Městečko se ve skutečnosti jmenuje Mora. Leží na břehu jezera Jackson Lake.

²³ Grand Teton: nejvyšší hory Tetonů, 4 196 m, tyčí se nad jezerem Jackson Lake.

Thorbyho, nařasil fiží, když tu se objevil lokaj. „Pan Weemsby se dává poroučet, pane Rudbek, a prosí, abyste laskavě zašel do velké haly.“

Thorby si pamatoval cestu, kudy přišel.

Strýc Jack, v půlnoční modři a šarlatu, na něj čekal s Ledou, jejíž šaty... Thorby byl v rozpacích, jejich barva se neustále proměňovala, občas ji sotva postřehl. Slušelo jí to. Vlasy měly tentokrát duhové zbarvení. Mezi jejími šperky zahlédl cetku z Finsteru a dumal, jestli je z paluby Sisú. Možná, že ji kdysi sám zapisoval do účetních knih!

Strýček Jack ho bodře uvítal. „Tady jsi, chlapče! Osvěžen? Nebudeme tě příliš unavovat, jde o rodinnou večeři.“

Večeře se zúčastnilo dvanáct lidí. Začala recepcí v hale – nápoje, aperitivy, tichoucí sluhové, hudba a představování ostatních. „Rudbek z Rudbeku, Lady Wilkesová – tvoje teta Jenifer tě, chlapče, přijela pozdravit z Nového Zélandu – Rudbek z Rudbeku, Judge Bruder a paní Bruderová – Judge je vrchní rada,“ a tak dále. Thorby se snažil zapamatovat si jejich jména společně s jejich obličejem. Myslel si totiž, že je to podobné jako Rodina – až na příbuzenské vztahy, ty zde nebyly vymezeny tak přesně. Měl problémy s pochopením jejich postavení. Přemýšlel také, který z více než osmdesáti vztahů typu 'sestřenice' by měl přiřadit Ledě. Zřejmě byla jeho první sestřenicí z druhého kolena, neboť strýc Jack neměl příjmení Rudbek. Začal o ní tedy smýšlet jako o tabu – což by ji jistě vyděsilo.

Začalo mu docházet, že jeho rodina je velmi bohatá. Nikdo se však nikdy nezmínil o jeho postavení ani o postavení ostatních. Dvě nejmladší z přítomných dam před ním vykouzly pukrle. O té první si myslel, že zakopla, a tak se jí snažil pomoci na nohy. Když předstoupila druhá, pozdravil ji sepjatýma rukama a úklonem hlavy.

Starší dámy zřejmě očekávaly, že jim bude prokazovat úctu. Judge Brudera nedokázal zařadit vůbec nikam. Nebyl mu představen jako příbuzný, – ačkoli to byla rodinná večeře. Přejel ho zkoumavým pohledem a vyštěkl:

„Jsme rádi, že jste zase doma, mladý muži! Rudbek z Rudbeku zde chyběl. Ty vaše prázdniny nám přinesly jen problémy – je to tak, John?“

„Tak trochu,“ opáčil strýc Jack, „však to napravíme. Žádný spěch. Dejme chlapci čas, aby našel sám sebe.“

„Jistě, jistě. Musí zapadnout mezi své.“

Thorby přemýšlel, co tím ten Bruder myslel, když tu přišla Leda a uchopila ho za loket. Zavedla ho do hodovní síně. Ostatní je následovali.

Thorby se posadil na konec dlouhého stolu, strýc Jack na druhý konec. Po Thorbyho pravici byla teta Jennifer a po levici Leda. Teta Jennifer se ho začala vyptávat a odpovídala také na jeho dotazy. Přiznal se jí, že právě opustil Gardu. Nemohla pochopit, jak je možné, že nebyl ani důstojníkem. Nějak to zamluvil a o Jubbulpore se raději ani nezmiňoval – Leda ho před tím varovala. Stočil hovor na Nový Zéland. Dostalo se mu obšírné geografické přednášky.

Nato se Leda odvrátila od Judge Brudera a začala se věnovat Thorbymu. Teta Jennifer se obrátila k muži po své pravici.

Některé součásti příborového servisu mu byly cizí, především zvláštní ostré kleštičky a jehly. Lžice však našťastí byly lžícemi a vidlička vidličkou. S očima upřenýma na Ledu to nakonec nějak zvládl. Večeře byla formální, avšak pro něj to nebylo nic nového. Takhle totiž obsluhovali babičku na Sisú. Stolování nemohlo být problémem pro toho, kdo byl zpracováván s laskavostí Fritzově jazyku vlastní.

Všechno šlo hladce až do poslední chvíle. Majordomus mu donesl obrovskou číši, ve které bylo rozstříknuto několik kapek jakési tekutiny. Ukročil stranou a čekal. Leda tiše řekla: „Ochutnej to, přikývni a zase to polož.“ Když to provedl, majordomus odešel. Zašeptala mu: „Nepij to, je to mizerná whisky. Se strejdou jsme se domluvili, že přípitek vynecháme.“

Hostina konečně skončila. Leda mu znovu přispěchala na pomoc. „Postav se.“ Vstal a ostatní ho následovali.

'Rodinná večeře' byla jen začátek. Strýce Jacka viděl jen při recepcích, a ještě ne vždy. Své absence omlouval slovy: „Někdo musí udržovat oheň. Byznys nepočká.“ Jako kupec Thorby chápal, že obchod je obchod, ale rád by si se strýcem pořádně promluvil. O takové společenské sedánky velký zájem neměl.

Leda se snažila, ale nebyla příliš informovaná.

„Tatínek je strašně zaměstnaný. To jsou ty jeho společnosti a tak. Pro mě je to moc složité. Ale teď honem pojď, ostatní čekají.“

Stále na něj někdo někde čekal. Tancování, lyžování – Thorby si ten vzrušující pocit zamiloval, ale za bezpečný způsob pohybu lyžování přesto nepovažoval, zvlášť poté, co ho vyhodila zmrzlá mulda a strom minul jen o vlásek – karetní večírky, setkání s mladými lidmi – Thorby seděl na

jednom a Leda na druhém konci stolu – a znovu tancování, výlety do Yellowstone*²⁴, kde krmili medvědy, půlnoční bankety, zahradní slavnosti.

Přestože Rudbek ležel v klíně Tetonů a byl obklopen sněhem, byla součástí domu obrovská tropická zahrada. Chránila ji kupole tak průzračná, že by si jí byl nevšiml, kdyby mu ji Leda neukázala. Její přátelé byli příjemní a Thorby se pomalu učil s nimi jednat. Kluci mu neříkali 'Rudbeku', ale 'Thore', a Ledě neřekli jinak než 'Ranařko'. Chovali se k němu s přirozenou úctou a zajímali se o jeho službu v Gardě a o světy, které viděl. Osobní otázky mu však nekladli. Thorby tedy vyprávěl sám od sebe, už věděl, jak se má v jejich společnosti chovat.

Pomalu se mu ta pohodlnost začala zajídat. Shromáždění bylo také nádherné, schopný muž však musí pracovat.

Definitivně to pocítil jednoho odpoledne. Asi tucet si jich vyšlo zalyžovat. Thorby stál právě osamocen na cvičném svahu, když k němu sjel jakýsi muž a pluhem zabrzdil vedle něj. Ve dne v noci se na Rudbeka jezdila dívat spousta lidí. Tenhle se jmenoval Joel de la Croix.

„Ahoj, Thore.“

„Ahoj, Joeli.“

„Chtěl bych s tebou mluvit. Mám nápad, který bych s tebou chtěl prodiskutovat, až to tady převezmeš. Mohli bychom si domluvit schůzku, aniž bych se musel prodírat všemi těmi sekretariáty?“

„Až to tady převezmu?“

„Nebo později, jak se ti to bude hodit, chtěl bych mluvit s šéfem, a ty jsi dědic. Nechci to projednávat s Weernsbym... Ten kdyby mě viděl,“ Joel se starostlivě rozhlédl. „Stačí mi deset minut. Řekni pět, jestli tě to nezajímá. Můžeš mi dát 'Rudbekův' slib? Eh?“

Thorby s námahou překládal. Převezmeš? Dědic? Pomalu odpověděl: „Nechci zatím nic slibovat, Joeli.“

De la Croix pokrčil rameny. „Jak chceš. Ale přemýšlej o tom. Mám důkazy, že je to výborný kšeft.“

„Promyslím to,“ potvrdil Thorby. Očima hledal Ledu. Když ji našel, byla sama. Řekl jí všechno, co mu řekl Joel. Svráстила čelo. „Asi by se nic nestalo, pokud bys mu nic neslíbil. Joel je vynikající inženýr. Raději se však zeptej táty.“

²⁴ Yellowstone: světoznámý Yellostownský národní park, asi 100 kilometrů severně od Grand Teton, rozkládá se v okolí stejnojmenného jezera a řeky.

„O to mi ale nejde. Co myslel tím 'převezmeš'?“

„No, ano, jednou určitě.“

„Ale co převezmu?“

„Všechno. Vždyť jsi Rudbek z Rudbeku.“

„Co to znamená, 'všechno'?“

„No co –“ Mávla rukou směrem k hoře, jezeru a Rudbeck City. „Tohle všechno, celý Rudbek. Spoustu dalších věcí. Tvé osobní vlastnictví, jako je ovčí farma v Austrálii a dům na Mallorce. A dále všechny ty obchodní záležitosti. Rudbek Associates vlastní spoustu věcí – tady a na dalších planetách. Nebudu je všechny vyjmenovávat. Jsou ale tvoje, nebo snad 'naše', neboť je v tom zainteresována celá rodina. Ty jsi ale Rudbek z Rudbeku. Přesně jak říkal Joel – dědic.“

Thorby ji pozorně sledoval, rty mu oschly. Olízl je a řekl: „Proč mi o tom nikdo neřekl?“

Rozrušila se: „Ale Thore! Všechno má svůj čas. Táta ti nechce zbytečně přidělovat starosti.“

„No,“ řekl, „tak to se mu právě povedlo. Raději bych si měl promluvit s ním.“

Dnes John Weemsby na večeři byl, ale spolu s ním spousta dalších hostů. Když odcházeli, vzal Weemsby Thorbyho stranou. „Leda mi říkala, že si děláš starosti.“

„Ale vůbec ne. Chtěl jsem jen znát pár skutečností.“

„Budeš – doufal jsem, že tě tvé prázdniny brzy omrzí. Pojďme do mé pracovny.“

Jakmile tam došli, propustil Weemsby svoji sekretářku z druhé směny a řekl: „Co bys tedy chtěl vědět?“

„Chci vědět,“ začal Thorby zvolna, „co to znamená, být Rudbek z Rudbeku.“

Weemsby rozpráhl ruce. „Všechno... a nic. Ted', když je tvůj otec mrtev, jsi formální hlavou celého podniku..., je-li opravdu mrtev.“

„Jsou nějaké pochybnosti?“

„Myslím, že ne. Jen to, že ses objevil ty.“

„Považujete-li ho tedy za mrtvého, kdo jsem já? Podle Ledy mi zde patří prakticky všechno. Co tím myslíš?“

Weemsby se usmál. „Znáš děvčata. Na obchod nemají hlavu. Vlastnictví našich podniků je rozděleno mezi řadu subjektů – většinový podíl mají zaměstnanci. Jestliže jsou tví rodiče mrtví, dostaneš část akcií

Rudbek Associates, která má svůj podíl – a někdy i kontrolní balík – v dalších společnostech. Ted' ti to nebudu vysvětlovat. Pověřím tím právní oddělení. Já jsem praktický člověk, který je až příliš zaměstnaný, nemohu se zabývat každou akcí. Ted' mě napadlo... Zatím jsi nemohl disponovat mnoha penězi, ale možná, že bys rád něco utratil.“ Weemsby otevřel zásuvku a vyjmul z ní bloček. „Tady je milion. Kdybys ho utratil, dej mi vědět.“

Thorby ho prolistroval prstem. Terranská měna nedělala žádné potíže: sto dolarů jeden kredit – což bylo jako pět bochníků chleba, to ho naučil lodní komisionář – tisíc kreditů je superkredit a tisíc superkreditů milion. Bylo to tak snadné, že na Sisu převáděli všechny měny na kredity a vedli v nich účetnictví.

Každý list tedy představoval deset tisíc kreditů... a bylo jich tam sto.

„Tohle... jsem zdědil?“

„Ah, to jsou jen peníze pro tvou potřebu – tedy šeky. Můžeš si je nechat proplatit v automatech u obchodů nebo v bankách. Víš, jak se to dělá?“

„Ne.“

„Nejdřív to musíš strčit do automatu a až potom položit palce na snímač. Řekni Ledě, ať ti to předvede – ta kdyby dokázala vydělávat peníze tak rychle, jako je umí utratit, nemusel bys pracovat ty ani já. Ale,“ dodal Weemsby, „dokud ještě musíme, pojďme něco vyřídit.“ Vytáhl desky a z nich nějaké dokumenty. „Není to ale nic těžkého. Každý z těch dokumentů dole podepiš a vedle podpisu otiskni svůj palec. Já pak zavolám Beth, aby to ověřila u notáře. Já je všechny otevřu na poslední stránce a radši ti je podržím – ať se to nekrouť.“

Weemsby přistrčil jeden z nich k Thorbymu, aby ho mohl podepsat. Thorby zaváhal a pak, místo podpisu, vzal dokument do ruky. Weemsby ho však stále držel. „Co se děje?“

„Když mám něco podepsat, musím si to taky přečíst.“ Vzpomněl si na to, že s úsměvem byla babička vyloženě otravná.

Weemsby pokrčil rameny. „Jsou to běžné provozní materiály, které pro tebe připravil Judge Bruder.“ Weemsby položil dokument na ostatní a vložil je zpátky do desek. „Tyhle papíry říkají jen to, co stejně musím vyřídit. Tuhle běžnou rutinu musí také někdo udělat.“

„Tak proč je tedy musím podepsat?“

„To je jen bezpečnostní opatření.“

„Tomu nerozumím.“

Weemsby zívá. „Je to tak, nerozumíš obchodu. Nikdo to od tebe také nečeká, neměl jsi příležitost se to naučit. Proto tě toho také chci ušetřit. Byznys však nečeká.“ Zaváhal. „Tohle je nejjednodušší způsob, jak to zařídit. Když tvůj otec s matkou odjížděli na své druhé líbánky, museli pověřit někoho, aby je mezitím zastupoval. Bylo logické, že si vybrali mě, neboť jsem jejich obchodním ředitelem, a před tím i tvého dědečka, který zemřel, ještě než odjeli. No a tak mně to hodili na krk a vyjeli si na výlet. Ach, ale z ničeho je neobviňuji. Takovou žádost by člověk členu své rodiny nemohl nesplnit. Bohužel se však nevrátili, a tak mi to dítě zůstalo v náručí.“

Ted' ses ale vrátil ty, a tak musíme dát všechno do pořádku. Nejprve je nutné, abychom nechali tvé rodiče oficiálně prohlásit za mrtvé. Bez toho nemůžeš nic dělat. To bude chvíli trvat. Zatím jsme tu já, tvůj obchodní ředitel – avšak nejen tvůj, celé rodiny – a není třeba, abys mi říkal, co mám dělat. Dělají to za tebe tyto papíry.“

Thorby se podrbal na bradě. „Jestliže jsem dosud nedědil, proč po mně cokoli požadujete?“

Weemsby se znovu usmál. „Sám jsem si to říkal. Judge Bruder však trvá na tom, abychom počítali se všemi eventualitami. Ted', když jsi plnoletý –“

„Plnoletý?“ S tímto termínem se Thorby setkal poprvé. Mezi lidmi byl člověk dostatečně starý na všechno, co už dokázal dělat.

Weemsby vysvětloval: „Tedy, v okamžiku, kdy jsi dovršil osmnáctý rok, stal jsi se plnoletým. Tím se mnoho věcí usnadnilo. Před soudem již nepotřebuješ zákonného zástupce. Máme pověření tvých rodičů, ted' k němu přidáme tvoje – a pak už není důležité, jak dlouho bude trvat, než prohlásí tvé rodiče za mrtvé a vyřídí jejich poslední vůli. Judge Bruder, já a ostatní, kteří děláme svoji práci, můžeme bez přestávky pokračovat. Tím se vyhneme časové prodlevě..., která by stála spoustu milionů. Ted' už to chápeš?“

„Snad ano.“

„Dobře. Skončeme to tedy.“ Weemsby znovu otevřel desky.

Babička vždycky říkala, že si mám přečíst všechno, co podepisuji! A promyslet to.

„Strýčku Jacku, chci si to přečíst.“

„Nerozuměl bys tomu.“

„Možná ne.“ Thorby zvedl desky. „Ale musím se to naučit.“

Weemsby se pro desky natáhl. „To nebude nutné.“

Thorby se rozhodl neustoupit. „Neříkal jste, že to Judge Bruder připravil pro mne?“

„Ano.“

„Pak si je tedy vezmu do svého apartmá a pokusím se pochopit, o co jde. Jsem-li Rudbek z Rudbeku, musím vědět, co dělám.“

Weemsby zaváhal, nakonec však pokrčil rameny. „Posluž si. Zjistíš ale, že se prostě jen snažím dělat pro tebe to, co jsem dělal vždycky.“

„Přesto však musím vědět, co se mým jménem podniká.“

„Výborně! Dobrou noc.“

Thorby četl, dokud neusnul. Jazyk ho mátl, ale zdálo se, že ty papíry jsou opravdu tím, co říkal strejda Jack – instrukce Johnu Weemsbymu, aby pokračoval v běžném chodu celé společnosti. Usínal s hlavou plnou termínů typu 'plná moc', 'všechny typy obchodních aktivit', 'příjmové a výdajové peněžní prostředky, vypověditelné pouze vzájemnou dohodou', 'vzdání se práva přítomnosti na jednáních', 'plná důvěra a odpovědnost' a 'přestoupení volebních a akcionářských práv pro všechna zasedání valných hromad, mimořádných i výročních'.

Když usínal, vzpomněl si, že nepožádal o pověření, které zde zanechali jeho rodiče.

Někdy v průběhu noci jako by zaslechl babiččin naléhavý hlas: „– a dobře si to promysli! Když tomu nebudeš rozumět, stejně jako zákonům, pod které to spadá, tak to nepodepisuj! Nekoukej na to, kolik peněz je ve hře. Kupce může zruinovat velká lenost, nebo také přílišná zbrkllost.“

Tu noc nespal dobře.

Kapitola 18

ZŘÍDKAKDY NĚKDO Z RUDBEKU SCHÁZEL na snídani dolů do haly. Thorby však na snídani v posteli nebyl zvyklý, a tak jedl sám v zahradě. Vychutnával teplé horské slunce a bujně tropické rostlinstvo a zároveň se kochal pohledem na sněhovou pohádkovou říši okolo. Sníh ho fascinoval – o něčem tak krásném se mu nikdy ani nezdálo.

Na druhý den ráno však, jen několik okamžiků poté, co se Thorby posadil, přišel do zahrady Weemsby. Sluha rychle donesl další židli a prostřel mu stůl. Strýc řekl: „Jen kávu. Dobré ráno, Thorby.“

„Dobrý den, strýčku Jacku.“

„Už sis to prostudoval?“

„Prosím? Ach, ano. Tedy, usnul jsem u toho.“

Weemsby se zazubil. „Právnický jazyk uspává spolehlivě. Uklidnil jsi svou dušičku ohledně obsahu toho dokumentu? Je tam, co jsem ti říkal?“

„Uf, řekl bych, že ano.“

„Výborně.“ Weemsby položil kávu na stůl a řekl sluhovi: „Dones mi domácí telefon. Thore, včera večer jsi mě rozzlobil.“

„To je mi líto.“

„Asi máš však pravdu. Musíš si přečíst, co podepisuješ – přál bych si, abych na to měl také čas! Musím se spolehnout na své úředníky, jinak bych se k řízení společnosti vůbec nedostal... Myslel jsem si, že tak budeš jednat i ty se mnou. Opatrnost je však na místě.“ Promluvil do telefonu: „Cartere, dones ty papíry z Rudbekova apartmá. Do zahrady.“

Thorbyho napadlo, jestli je Carter vůbec najde. Ve své pracovně má sice sejf, ale protože ho neumí používat, zastrčil papíry za knihy. Chtěl na to upozornit, ale strýc Jack stále hovořil.

„Tady mám něco, co tě bude určitě zajímat... Je to inventář veškerého nemovitého majetku, který vlastníš – nebo budeš vlastnit, až budou závěti vyřízeny. Tyto položky nesouvisejí s naším obchodem.“

Thorby vzal seznam a v ohromení ho pročítal. Opravdu byl majitelem ostrůvku Pitcairn*²⁵ na patnáct něčeho jižní a sto třicet západní – ať už ta čísla znamenala cokoli? Dómu na Marsu? Lovecké chaty na Yukonu – kde je ten 'Yukon' a co se to tam loví? Střílet se přece může jen ve vesmíru. A co jsou to ty další věci?

Jednu položku však stále najít nemohl. „Strýci Jacku? A co Rudbek?“

„Eh? Sedíš na něm.“

„Ano..., ale je můj? Leda říkala, že ano.“

„No, ano. Je to ale dědičný majetek. To znamená, že tvůj prapradědeček rozhodl, že ho nelze nikdy prodat... Stále zde bude sídlit Rudbek z Rudbeku.“

²⁵ Pitcairn: ostrůvek v Tichém oceánu poblíž obratníku Kozoroha, 25 stupňů jižní šířky a 130 stupňů západní délky

„Aha.“

„Myslel jsem si, že by sis třeba chtěl svůj majetek prohlédnout. Nechal jsem ti připravit vůz. Bude ti vyhovovat ten, kterým jsi letěl sem?“

„Cože? Proboha, no samozřejmě!“ Thorby zamrkal.

„Dobře. Patřil tvé matce a nemám to srdce ho dát do starého železa. Průběžně ho tedy nechávám dovýbavovat novými technickými vymoženostmi. Můžeš přemluvit Ledu a vzít ji s sebou. Většinu míst z toho seznamu dobře zná. Vezměte s sebou pár přátel a udělejte si někde piknik. Nemusíte pospíchat. Mohli bychom ti někde najít příjemnou společnost.“

Thorby položil seznam na stůl. „Snad to, strýčku Jacku, udělám... za nějaký čas. Měl bych se ale dát do práce.“

„Eh?“

„Jak dlouho to trvá, než se zde člověk stane právníkem?“

Weemsby se zarazil. „Chápu, ty bizarní pojmy právní vědy můžou člověka vyděsit. Trvá to čtyři až pět let.“

„Opravdu?“

„Pro tebe tak dva či tři roky na Harvardu nebo jiné dobré ekonomické škole.“

„To je nutné?“

„Rozhodně.“

„Ehm... víte o tom mnohem víc než já –“

„Jinak to zatím nejde.“

„– nemohl bych se ale něco o obchodě dozvědět, ještě než bych šel do školy? Nevím pořádně, ani co to je.“

„Je dost času.“

„Chci se to naučit teď hned.“

Weemsby se zakabonil, ale pak se usmál a pokrčil rameny. „Thore, jsi tvrdohlavý stejně jako tvá matka. Dobře, nechám ti v Rudbeck City zařídit kancelář a obstarám ti spolupracovníky. Varuji tě ale, nebude to žádná legrace. Nikdo se nemůže zmocnit obchodu, obchod se zmocní jeho. Zotročí si ho.“

„Zkusit to musím.“

„Správný přístup.“ Telefon vedle Weemsbyho šálku za blikal. Strýček ho zvedl, zamračil se a odpověděl: „Zůstaň u telefonu.“ Otočil se k Thorbymu: „Ten idiot nemůže ty papíry najít.“

„Chtěl jsem vám to říct. Schoval jsem je – nechtěl jsem je tam nechávat jen tak povalovat.“

„Chápu. Kde tedy jsou?“

„Uf, já je pak najdu.“

Weemsby řekl do telefonu: „Pusť to z hlavy.“ Hodil telefon sluhovi a Thorbymu řekl: „No tak je doneš, jestli ti to není proti mysli.“

Thorbymu to proti mysli bylo. Dosud snědl jen čtyři sousta a během jídla se mu nechtělo nikam chodit. A navíc... byl Rudbek z Rudbeku? Nebo nějaký poslíček zbrojního důstojníka? „Zajdu nahoru po snídani.“

Strýček Jack vypadal rozzlobeně. Řekl ale: „Omlouvám se. Jestli se ale nechceš obtěžovat, tak mi alespoň řekni, kde je mohu najít. Mám před sebou perný den a rád bych shodil ze stolu tuhle prkotinu a šel do práce, jestli ovšem dovolíš.“

Thorby si otřel ústa: „Já bych je raději,“ řekl zvolna, „zatím nepodepisoval.“

„Cože? Říkal jsi, že jsi s nimi byl spokojen.“

„Ne tak docela. Říkal jsem, že jsem si je přečetl, ale nerozuměl jsem jim. Strýčku Jacku, kde jsou pověření, která podepisovali moji rodiče?“

„Eh?“ Weemsby se na něj ostře podíval: „Proč?“

„Chci je vidět.“

Weemsby se zamyslel. „Měly by být v trezoru v Rudbeck City.“

„Dobře. Zajdu tam.“

Weemsby vstal. „Jestli mne omluvíš, půjdu teď do práce,“ vyštěkl. „Mladý muži, jednou pochopíš, co všechno jsem pro tebe vykonal! Do té doby, odmítáš-li spolupracovat, však musím pokračovat v plnění svých povinností.“

Spěšně odešel. Thorby neměl dobrý pocit, snažil se přece spolupracovat... Když mohou čekat celé roky, proč nemohou počkat pár dní a dát mu příležitost?

Vyjmul dokumenty z knihovny a zavolal Ledě. Leda hovor převzala, obrazovka však zůstala temná. „Thore, prosím tě, jak to, že jsi vzhůru, vždyť je ještě noc?“

Vysvětlil jí, že by rád zašel do správní budovy rodinné společnosti.

„Myslel jsem si, že bys mi mohla ukázat, kde to je.“

„Říkals, že ti to nařídil tatínek?“

„Bude mi tam zařizovat kancelář.“

„Nebudu ti ukazovat, kde to je, zavedu tě tam. Dopřej mi ale chvilku, abych se mohla upravit a polknout aspoň pomeranč.“

Dozvěděl se, že Rudbek je se svým ústředím v Rudbeck City spojen vysokorychlostním skluzným tunelem. Vystoupili v soukromé hale, kterou hlídala postarší recepční. Zvedla hlavu. „Vítám vás, slečno Ledo! Ráda vás vidím.“

„Já vás také, Aggie. Řeknete tatínkovi, že jsme tady?“

„Samozřejmě.“ Podívala se na Thorbyho.

„Oh,“ řekla Leda. „Zapomněla jsem. Toto je pan Rudbek z Rudbeku.“

Aggie vyskočila na nohy. „Ach bože! Nevěděla jsem to – nezlobte se, pane!“

Pak šlo všechno ráz na ráz. V několika minutách už stál v neformálně velkolepé úřadovně a k dispozici měl nádherně decentní sekretářku, která ho oslovovala jeho dvojitým titulem. Sama však očekávala, že jí bude říkat Dolores. Z obložených stěn byla připravena na požádání vypustit jakékoli množství džinů, stačilo se jich jen dotknout prsty. Leda zůstala, dokud nebyl uveden do úřadu, a pak řekla: „Jelikož trváš na tom, že se staneš starým blbým byznysmenem, odcházím.“ Mrkla na Dolores. „Není to snad blbý? Možná bych zde měla zůstat.“ Odešla však.

Thorby byl tím nezměrným bohatstvím a mocí docela opojen. Vedoucí sekci mu říkali 'pane Rudbeku' a nižší úředníci 'pane Rudbeku z Rudbeku' a ti ještě nižší přecpávali svá hlášení všudypřítomným 'pane' – postavení svých podřízených mohl odhadovat podle toho, jak ho oslovovali.

Přesto, že žádné obchodní aktivity zatím nevyvíjel – Weemsbyho vídal zřídka a Judge Brudera téměř nikdy – vše, co si přál, se okamžitě vyplnilo. Stačilo říct Dolores a už tu byl zdvořilý mladý muž vysvětlující právní předpisy, další žádost, a už dovnitř krácel specialista promítající na velké obrazovce plastické záznamy jejich obchodních zájmů kdekoli na Zemi či dalších planetách. Tyhle záznamy již procházel několik dní, a stále je ještě neviděl všechny.

Jeho pracovna byla tak zavalena knihami, videokazetami, tabulkami, brožurami, reklamními letáčky, šanony a různými schématy, že Dolores musela ve vedlejší kanceláři zřídit knihovnu. Ta byla přeplněna haldami schémat porovnávajících fiskální roky jednotlivých podniků. Byly tak rozsáhlé, že se z nich stejně nedalo vykukat vůbec nic. Všechna ta schémata byla tak neuvěřitelně propletena, že ho z nich rozbolela hlava. O atraktivnosti práce velkého bosse začal mít vážné pochybnosti. To, že s

ním jednali s úctou, že ho pouštěli ve dveřích a že vždy plnili jeho nařízení – to nebylo všechno. Jaký to mělo smysl, když byl člověk prací tak zavalen, že ji prostě nemohl milovat? Povolání gardisty bylo mnohem snazší.

Jeho důležitost ho však stále ještě neomrzela. Po většinu svého života byl absolutní nulou a nebo jen v mizerném postavení.

Kdyby ho tak viděl tat'ka! – obklopeného nablýskaným nábytkem, s kadeřníkem upravujícím mu vlasy při práci (tat'ka mu je stříhal podle misky), sekretářku všemožně se snažící pomoci. Ale v tomhle snu se tat'ka neusmíval, tvářil se tak jako pokaždé, když Thorbyho plísnil. Thorby dumal na tím, co udělal špatně, a ještě úporněji se ponořil do záplavy schémat.

Konečně se začínal z mlh vynořovat jakýsi obraz. Společnost se jmenovala Rudbek Associates, Ltd. Z toho, co o firmě věděl, vyplývalo, že sama nevyráběla nic. Byla zřízena jako privátní investiční fond a prostě jen nějaké věci vlastnila. Poté, co bude vůle jeho rodičů naplněna, bude majitelem podílu právě této společnosti. Nebude mít ani kontrolní balík. Když se dočetl, že matka s otcem vlastnili společně jen osmnáct procent z několika tisíc akcií, cítil se jako žebrák.

Pak ale narazil na zmínku o tom, že některé akcie mají volební právo a jiné ne. Jeho podíly představovaly osmnáct čtyřicetin volebních hlasů. Zbytek byl rozdělen mezi jeho příbuzné a další subjekty.

Rudbek Associates však měla podíly v několika dalších společnostech, a tady už to začalo být komplikované. Galactic Enterprises, Galactit Acceptance Corporatoin, Galactit Transpost, Interstellar Metals, Three Planets Fiscal (operující na sedmadvaceti planetách), Havermeyer Laboratories (provozující vlečné lodě, pekařství a vědecké ústavy) – seznam byl nekonečný. Všechny ty společnosti, fondy, kartely a bankovní domy byly propleteny jak špagety. Thorby se například dopídil, že má (díky svým rodičům) podíl ve firmě se jménem Honace Bros, Pty., a sice prostřednictvím šesti společností s podíly 18% z 31% z 43% z 44% z 27%. Ten podíl byl tak mikroskopický, že se mu téměř rozplynul před očima. Jeho rodiče však současně vlastnili sedm procent Honace Brothers přímo. Rozdíl byl v tom, že jejich nepřímý podíl dvacetiny procenta znamenal rozhodovací pravomoc ve společnosti, kdežto jejich sedm procent přímé držby žádná hlasovací práva nemělo – ale zase se stočtyřicetkrát tak vyplácelo.

Začalo mu pomalu docházet, že vlastnictví a kontrola mají jen nevelkou závislost. Vždycky si myslel, že 'vlastnictví' je to samé, co 'řízení'. Je přece jasné, že když něco máš, třeba miskou na almužny nebo uniformu – tak s ní budeš nakládat dle libosti.

Spojování, dělení a propojování korporací a společností Thorbyho mátl a rozčilovalo. Celé se to podobalo složitosti zaměřovacího počítače, ale bez jeho chladné logiky. Chtěl si narýsovat tabulku, ale stále mu to nevycházelo. Vlastnictví kterékoli z položek bylo komplikováno běžnými akciemi, preferenčními úpisy, obligacemi, vyššími a nižšími emisemi, cennými papíry s podivnými jmény a nejasným účelem. Jedna společnost mohla vlastnit jednu část druhé přímo a další část skrze třetí společnost. Dvě společnosti mohly vlastnit majetkové podíly jedna v druhé. Stávalo se také, že některá společnost vlastnila část sama sebe, jako když se pes zakousne do vlastního ocasu. Prostě to nedávalo smysl.

Tohle nebyl ten klasický obchod, který provozovali Lidé... nakoupit, prodat, vydělat. Tohle byla jen stupidní hra s divokými pravidly.

Trápila ho ještě jedna věc. Nevěděl, že Rudbek vlastní výrobce kosmických lodí. Galactic Enterprises totiž kontrolovala Galactit Transport, která v jedné ze svých divizí stavěla lodě. Když se to dozvěděl, byl na rodinu pyšný. Záhy ho však začaly užírat pochybnosti – plukovník Brisby přece říkal..., že taťka dokázal, že 'největší' či snad 'jedna z největších' společností na výrobu lodí je zapletena do obchodu s otroky.

Říkal si, že byl celou tu dobu bláhový. Tahle nádherná úřadovna byla od špinavého kšeftu s otrokářskými loděmi vzdálena více než cokoli jiného. Když jedné noci usínal, vyděsila ho temná, zlomyslná představa o tom, že jedna z těch otrokářských lodí, v jejichž smradlavých útrobach ho převáželi, mohla v té době patřit právě tomu prašivému, vydešenému otroku, kterým tenkrát byl.

Byla to jen noční můra, kterou zaplašil. Jeho práce však tím okamžikem ztratila i ten poslední zbyteček legrace, kterou si s ní snad spojoval.

Jednoho odpoledne studoval další z dlouhých memorand právního oddělení, nadepsané Souhrn obchodních podílů Rudbek Associates, když se dostal k jakési nesrozumitelné pasáži. Vypadalo to, jako by ji snad pisatel zamlžil záměrně, aby ho popletl. Stejně nepochopitelná mohla být snad jen staročíňština, nebo – ještě lépe – sargonština s převahou slov z mandarínské čínštiny.

Poslal Dolores domů a schoval hlavu do dlaní. Proč, proč proboha nemohl zůstat u Gardy? Určitě by tam byl šťastný. Její svět byl tak prostý!

Nakonec však zvedl hlavu a udělal to, co už měl v plánu dlouho. Oplatil prarodičům jejich telefonát. Od samého začátku čekali, že je navštíví, ale on se chtěl za každou cenu nejprve naučit svou práci.

No ovšem, že může přijet! „Pospěš, synu – budeme čekat.“

Let přes prerie a mohutnou Mississippi (z té výšky maličkou) byl prostě úchvatný. Za městy posetou zemědělskou půdou se vynořilo ospalé univerzitní městečko, kde měli nehybné chodníky a sám čas jako by se tam zastavil – Valley View. Dům jeho prarodičů – na poměry městečka trochu moc velký – byl v porovnání s hrozitánskými halami Rudbeku příjemně útulný.

Mnoho si však neodpočinul. Na večeři přišla řada hostů – mezi nimi rektor univerzity s vedoucími kateder – a další se dostavili ještě po večeři. Někteří z nich ho titulovali 'Rudbek z Rudbeku', jiní neurčitě 'pane Rudbeku' a našli se i tací, kteří ho z domýšlivosti oslovovali jen 'Rudbeku'.

Okolo neustále švitořila babička, šťastná, jak jen pyšná hospodyně může být. Dědeček na něm mohl oči nechat a halasně ho oslovoval'synu'.

Thorby dělal všechno pro to, aby jim neudělal ostudu. Brzy však poznal, že příliš nezáleželo na tom, co říkal. Šlo o to, za každou cenu si promluvit s Rudbekem.

Příštího večera však přece jenom dostal příležitost k rozhovoru – babička neochotně souhlasila s tím, aby ho vyhradila jen pro ně. Potřeboval poradit.

A hned první informace byla velmi zajímavá. Dozvěděl se, že jeho otec přijal rodinné jméno své manželky – jediného dítěte Thorbyho dědečka Rudbeka. „Je to pochopitelné,“ řekl dědeček Bradley. „Na Rudbek musel usednout nový Rudbek. Dědičkou byla Martha, ale společnost řídil Creighton. Proto předsedal zasedáním dozorčích rad, konferencím a také večerím rodiny. Doufal jsem, že se můj syn bude věnovat historii, tak jako já. Po tomto jeho rozhodnutí mi však nezbylo, než se radovat s ním.“

Rodiče se spolu s Thorbym stali obětí otcovy upřímné snahy být tím nejlepším Rudbekem z Rudbeku. Chtěl osobně dohlížet na ekonomické aktivity co největší části svého impéria. „Tvůj otec byl vždycky velmi svědomitý. Když dědeček Rudbek zemřel, byl Creighton ještě v učení, mohu-li to tak říci. Proto předal správu společnosti do rukou Johna Weemsbyho. Předpokládám, že je ti známo, že John je druhým manželem

mladší dcery tvé babičky – Arie. No, a Leda je, pochopitelně, Aninou dcerou z jejího prvního manželství.“

„Ne, to jsem nevěděl.“ Všechny zmíněné příbuzenské poměry Thorby ihned převáděl do terminologie Sisu... a dobral se překvapivého zjištění – Leda nebyla v jeho polovici! Na Zemi však podobná tabu neexistovala. No a strýček Jack samozřejmě nebyl 'strýc', ale jak by se to řeklo anglicky?

„John byl obchodním ředitelem a pravou rukou již tvého dědečka, a logicky se tak stal tím nejlepším mužem v čele společnosti. Kromě tvého dědečka byl jediným, kdo viděl do zákulisí rodinného podniku. Když jsme se vyrovnali s tou tragickou ztrátou, řekli jsme si, že život jde dál a že John povede společnost stejně dobře, jako by byl sám Rudbek.“

„Zachoval se naprosto dokonale!“ zašveholila babička.

„Ano, to je pravda. Musím přiznat, že poté, co Creighton odešel z domu, jsme si s babičkou zvykli na pohodlný život. Mzdy na univerzitě nebudou nikdy dostatečné. Creighton a Martha však byli velmi šlechetní. Zprávu o tom, že se náš syn již nikdy nevrátí, jsme s babičkou nesli velmi těžce. Přišel ale John a řekl nám, abychom si nedělali starosti. Postaral se o to, abychom dostávali tolik peněz jako dřív.“

„A dokonce ještě víc,“ zdůraznila babička.

„Musím říci, že celá rodina – a my se považujeme za členy rodiny Rudbeku, přestože jsme na jméno své rodiny hrdi – je s Johnovým správcovstvím navýsost spokojena.“

Thorbyho však zajímalo něco docela jiného než Jackovy zásluhy. „Říkal jste, že jsme tehdy mířili z Akky na Far–Star, jak jsme nikdy nedoletěli? Ale to je strašně daleko od Jubbulu.“

„Ano, myslím, že je. Univerzita má jen malý dalekohled a musím přiznat, že to mohu těžko posoudit, neboť na jeho projekční ploše se jeden palec rovná desítkám světelných let ve skutečnosti.“

„V tomto případě se jedná o sto sedmdesát světelných let.“

„Okamžik, kolik je to v mílich?“

„To se takhle nedá určit. Tu pohovku, na které sedíte, byste také neměřil v mikrometrech.“

„Ale, no tak, chlapče, nesmíš být takový puntičkář.“

„To není puntičkářství, dědečku. Přemýšlel jsem o tom, že od místa, kde jsem byl zajat, je to k místu, kde jsem byl naposledy prodán, ohromná dálka. To jsem dřív nevěděl.“

„Myslím, že jsi už termín 'prodán' jednou použil. Chci, abys věděl, že to není přesné. Ostatně, nevolnictví praktikované na Sargonu není typem definitivní držby otroků. Svůj původ odvozuje od cechovního či kastovního zřízení starověkých Hindů. Jejich společnost vyrůstala z ustáleného řádu spletitých závazků, především ve vertikální rovině. Nejedná se tedy v žádném případě o otroctví.“

„Žádné jiné slovo, kterým bych ten sargonský termín přeložil, neznám.“

„Mohl bych ti jich nabídnout několik, ačkoliv původní sargonské mi není známo... Tento jazyk není pro učené bádání právě nejvhodnější. Ty však, můj milý Thore, nestuduješ historii ani kulturu. Věř tedy mým slovům, ocitáme-li se na poli těchto věd.“

„No...“ Thorby byl vyveden z míry. „Anglicky sice neumím dokonale a hodně z historie je mi skryto – tedy, z historie nevím téměř nic –“

„Ano, předmět historie je nekonečně široký. To mohu potvrdit.“

„– ale lépe to přeložit nemohu – byl jsem prodán a také jsem byl otrokem!“

„Ale synu!“

„Nehádej se s dědečkem, drahý, myslí to dobře.“

Thorby raději mlčel. Když se zmínil o letech, které prožil jako žebrák, byla jeho babička zděšena. Měla pocit, že vrhá na rodinu špatné světlo, i když to přímo neřekla. Zároveň si všiml, že dědeček, přestože měl zřejmě obšírné znalosti, byl o jejich pravdivosti až nezdravě přesvědčen. Thorby by o řadě věcí, které viděl na vlastní oči, mluvil jinak. Usoudil, že tohle bohužel patří ke stáří a nic se s tím nedá dělat. Naslouchal dědečkově líčení dějin Devíti světů. S vlastním přesvědčením Sargoňanů to mnoho nekorespondovalo, avšak s taťkovým učením se celkem shodoval – až na fenomén otroctví. Byl rád, když se rozhovor znovu stočil k rodinnému podniku. Vyložil jim své problémy.

„Řím za den nepostavíš, Thore.“

„Ale já se to snad nenaučím nikdy! Zvažuji svůj návrat ke Gardě.“

Babička se zamračila. „To by nebylo moudré, synu.“

„A proč ne?“

„Nebudeš-li mít talent pro podnikání, můžeš si najít nějaké jiné poctivé zaměstnání.“

„Garda mezi ně nepatří?“

„Ehm... jsme s babičkou pacifisté. Je nepopíratelné, že pro odejmutí lidského života nelze nalézt žádné morální ospravedlnění.“

„Žádné,“ řekla babička pevně.

Co by na to asi řekl tat'ka? No, co by říkal, vždyť je kosil jak žírnou travu, jen aby osvobodil kolonii otroků. „Co byste udělali, kdyby vás napadl útočník?“

„Kdo?“

„Pirát. Kousek za ocasem máte piráta a rychle se přibližuje.“

„No tak bychom asi uletěli. Není přece morální čekat na souboj. Thore, násilím nelze ničeho dosáhnout.“

„Utéci se ale nedá, on má delší nohy. Pak už je to kdo z koho.“

„V tom případě bychom se vzdali, což by překazilo jeho plány..., jak dokázal nesmrtelný Gándhí.“

Thorby se zhluboka nadechl. „Dědečku, je mi líto, ale tím byste jeho plány nezhatil. Musel byste bojovat. Piráti berou otroky. Vůbec nelituji, že jsem to do jednoho z nich napálil.“

„Napálil?“

„Zasáhl jsem ho pomocí zaměřovače. Vymazal jsem ho z oblohy.“

Babička zalapala po dechu. Po chvíli dědeček pevně řekl: „Thore, obávám se, že jsi nežil v nejlepších podmínkách. To však zřejmě není tvoje vina. Tvé chápání reality je plné omylů – jak v popisu, tak v hodnocení. Mysli logicky. Jestliže jsi to do něho 'napálil', jak říkáš, jak můžeš tvrdit, že chtěl 'brát otroky'? Co by s nimi dělal? Nic.“

Thorby už nic neříkal. Záleželo na tom, z jaké strany náměstí se člověk na problém díval... Neměl-li žádné postavení, tak na žádné morální apely neslyšel – a to platí všeobecně.

Dědeček Bradley pokračoval: „Už o tom raději nebudeme mluvit. V té druhé věci přijmi radu, kterou jsem dal i tvému zesnulému otci: budeš-li mít pocit, že na obchod nemáš hlavu, věnuj se něčemu jinému. Odejít však a připojit se ke Gardě jako nějaký naivní snílek – ne, synu! Můžeš však být klidný ještě celou řadu let. John je velmi schopným správcem, neudělá nic, co by nebylo v tvém zájmu.“ Vstal z pohovky. „Hovořil jsem s ním o této věci, a proto vím, že je se vši skromností ochoten ještě nějaký čas to brímtě nést... a bude-li třeba, i delší čas. Teď bychom si však měli jít lehnout. Brzy bude svítat.“

Na druhý den ráno Thorby odletěl. Ačkoliv ho ujišťovali, že jejich dům je i jeho domem, až je začal podezřívát, že by na tom mohlo něco být. Do

Rudbeck City dorazil s pevným rozhodnutím, které učinil během bezesné noci po rozhovoru s prarodiči. Chtěl znovu spát na lodi pulzující životem. Chtěl pokračovat s taťkovou partou. Být bilionářským bossem – to nebylo nic pro něho.

Stačilo udělat jen jedno – vyhrabat ty papíry, co podepsal jeho otec s matkou, porovnat je s těmi, co pro něj připravili. Otec určitě věděl, jak měly vypadat. No, a pak je podepíše, aby mohl strýček Jack pokračovat ve své práci. Dědeček měl pravdu, John Weemsby ví, co je třeba, a on ne. Měl by být strýčkovi Jackovi vděčný. Než odjede, tak mu určitě musí poděkovat. A pak už pryč ze Země mezi lidi, kteří mluví stejným jazykem!

Hned jak se dostal k telefonu, zavolał strýci Jackovi. Řekli mu však, že je mimo město. Rozhodl se tedy, že mu nechá vzkaz, který také určitě vyzní líp než slova. Musí se rozloučit i s Ledou. Zatelefonoval do právního oddělení a nařídil jim, aby našli pověření jeho rodičů a doručili ho do jeho kanceláře.

Místo dokumentu se však objevil Judge Bruder. „Co má znamenat vaše žádost právnímu oddělení o poskytnutí jistých dokumentů, Rudbeku?“

Thorby odpověděl: „Chci je vidět.“

„S dokumenty uloženými v trezorech společnosti mohou disponovat pouze její úředníci.“

„A kdo jsem já?“

„Obávám se, že jste jen mladík s bláznivými nápady. Časem získáte odpovědnost. V tomto okamžiku jste však pouhým hostem, který se chce něco naučit o aktivitách svých rodičů.“

Thorby to musel spolknout, protože to byla pravda.

Chutnalo to však odporně.

„Na to jsem se vás chtěl také zeptat. Jak je daleko soudní projednávání oficiálního prohlášení mých rodičů za mrtvé?“

„To už je chcete pohrbit?“

„Jistěže ne. Je však nutné, aby to bylo provedeno. Říkal to strýc Jack. Jak jsme tedy daleko?“

Bruder odfrkl. „Nikde. Díky vám.“

„Jak tomu mám rozumět?“

„Vy si, mladý muži, skutečně myslíte, že úředníci této společnosti iniciují proces, který uvrhne její obchodní aktivity do nevýslovného zmatku, zatímco vy nejste schopni ji před ním uchránit? Vždyť ověřování závětí bude trvat řadu let, během nichž se obchod zastaví..., jenom proto,

že jste opomněl podepsat několik prostých opatření, která jsem vám připravil před několika týdny.“

„Chcete tím říct, že dokud nepodepíšu, nepohne se to kupředu?“

„Přesně tak.“

„Tomu nerozumím. Kdybych byl mrtev, anebo se nikdy nenarodil – copak se obchod zastavuje pokaždé, když nějaký Rudbek zemře?“

„Mmm... to ne. Soud stanoví podmínky, za kterých může společnost prozatím pokračovat. Avšak, teď jste tady, a na to je třeba brát zřetel. Poslouchejte, už mi začíná docházet trpělivost. Zdá se, že si myslíte, že když jste si přečetl pár obchodních bilancí, stal se z vás obchodník. Ani náhodou. Falešná je například již vaše představa o tom, že pokyny, které připravilo právní oddělení, jsou určeny osobně Johnu Weemsbymu, nebo že snad ani nemají se společností nic společného. Jestliže byste se v tomto okamžiku pokoušel převzít ve společnosti vedení – jak se dá z vašeho záměru prohlásit své rodiče za mrtvé usuzovat – umím si představit, do jakých problémů bychom se dostali, než byste začal mít vůbec ponětí o tom, jak to celé funguje. Rudbek si to nemůže dovolit. Chci mít ty papíry podepsány dnes a již žádné nesmysly. Rozumíte?“

Thorby poněkud sklonil hlavu. „To neudělám.“

„Co chcete říct tím 'neudělám'?“

„Nepodepíšu do té doby, než budu vědět, co dělám. A v žádném případě nepodepíšu, dokud si nebudu moci prohlédnout dokumenty, které podepsali moji rodiče.“

„To bychom se na to podívali!“

„Nehnu se odsud, dokud nezjistím, co se to tu vůbec děje!“

Kapitola 19

THORBY BRZY PŘÍŠEL NA TO, že zjistit byt' jen něco nebude nic jednoduchého. Vnějšíkově se nezměnilo nic, stejné to však nebylo. Měl neurčité podezření, že pomoc, které se mu ve studiu ekonomiky dostávalo, značně ochabla. Cítil, že ho zavalují zmatenými údaji, mnohomluvnými temnými 'resumé' a 'analýzami', které nic neanalyzovaly. Vzhledem k jeho skrovným znalostem trvalo velmi dlouho, než ho něco takového vůbec napadlo.

Jeho podezření se obrátilo v jistotu toho dne, kdy se postavil Judgeovi Bruderovi. Dolores se stále velmi snažila, a když někoho potřeboval, přiběhla ihned jako dříve. Bohatý proud informací však docela vyschl.

Výmluvy jeho podřízených byly velmi přesvědčivé, to, co chtěl zjistit, mu však téměř nikdy neposkytli. Říkali, že se 'podklady právě připravují', nebo 'člověk, který to má na starosti, je mimo město', anebo se jednalo o 'archivní materiály a nikdo ze zodpovědných úředníků dnes bohužel není k dispozici', Judge Brudera ani strýčka Jacka nebylo možné zastihnout vůbec a jejich asistenti byli zdvořile neochotní. Strýčka Jacka se mu nedařilo sehnat ani v Rudbeku. Leda říkala, že 'tatínek velmi často vyráží na výlety'.

Zmatek začal být i v jeho vlastní kanceláři. Přesto, že Dolores vedla vlastnoručně vybudovanou příruční knihovnu s pečlivostí sobě vlastní, tvářila se, že nemůže najít, či dokonce si vzpomenout na dokumenty, které označil jako materiály, k uchování. Nakonec ztratil trpělivost a ošklivě ji vynadal.

Neodporovala, jen tiše řekla: „Velice se omlouvám, pane. Dělán, co mohu.“

Thorby jí musel prominout. Jednou se již s úmyslným zdržováním setkal a poznal přístavní dělníky natolik dobře, aby ho teď bezpečně poznal. Tohle nebohé stvoření si však opravdu nemohlo pomoci. Hněval se na nesprávného člověka. Na usmířenou dodal: „Ještě jednou se omlouvám. Vezměte si dnes volno.“

„Ale to nemohu, pane.“

„A kdo to řekl? Můžete jít domů.“

„Raději ne, pane.“

„Jen se oblečte. Zajděte si do kavárny nebo tak něco. Je to rozkaz. Uvidíme se zítra.“

S ustaranou tváří odešla. Thorby se posadil za svůj holý obrovský bezmocný šéfovský stůl a přemýšlel.

Tohle potřeboval. V klidu si sednout a všechna ta fakta a ukazatele hodit za hlavu. Začal si třídit nabyté informace. Nakonec se je pokusil zesumírovat.

Fakt: Judge Bruder a strýček Jack ho začali pro jeho neochotu podepsat plnou moc ignorovat.

Fakt: I když je snad Rudbek z Rudbeku – strýček Jack zůstane ve vedení společnosti. A to do té doby, než budou Thorbyho rodiče prohlášeni za mrtvé.

Fakt: Judge Bruder mu bez obalu řekl, že dokud nepřizná svoji nezpůsobilost a nepodepíše plnou moc, nebudou ve zmíněné věci podniknuty žádné kroky.

Fakt: Není mu známo, co podepsali jeho rodiče. Pokusil se je donutit k vyložení karet – avšak neuspěl.

Fakt: 'Vlastnictví' je něco docela jiného než 'kontrola'. Všechno, co vlastnil, kontroloval strýček Jack. K předsednictví ve společnosti mu stačila jedna nominální akcie. (Leda jich měla mnohem víc, neboť byla Rudbek a Jack ne. Strýc Jack však pravděpodobně kontroloval též její podíl. Ledě byznys naprosto nic neříkal.)

Závěr – Jaký závěr? Dělal snad strýček Jack nějakou levárnu a bál se, že ji Thorby odhalí? Ne, tak to určitě nebylo. Strýc měl značný příjem a tučné dividendy. Musel by být opravdu velký skrblík, aby chtěl další peníze jen pro ně samé. Účty jeho rodičů se zdály být v pořádku a vykazovaly navíc obrovský přebytek. Milion, který od strýčka dostal, se do něj mohl sotva promítnout. Mezi další výdaje pak patřila renta pro dědečka a babičku Bradleyových a několik dalších částek určených pro širší rodinu. Spolu s nutnými náklady na údržbu nemovitostí to byly veškeré vedlejší výdaje – nic zajímavého, pár milionů.

Závěr: Strýček Jack byl nejvyšším šéfem. Byl jím rád a hodlal jím být tak dlouho, jak jen to bude možné.

'Postavení'... Strýček Jack měl vysoké postavení a rozhodl se za jeho udržení bojovat. Thorby měl pocit, že ho konečně pochopil. Strýc věnoval firmě veškerý svůj volný čas, a ačkoli si neustále stěžoval, dělal to jen proto, že šéfování miloval. Podobně tomu bylo s kapitány a Nejvyššími veliteli, kteří také pracovali do úmoru, přestože každý z členů Rodiny vlastnil stejný podíl. Strýček Jack byl takovým 'Nejvyšším velitelem', který se nehodlal vzdát svého postavení ve prospěch mladíka třikrát mladšího než on, který (jen do toho!) neměl předpoklady k tomu, aby se chopil odpovědnosti, kterou dané postavení vyžadovalo.

V tomto okamžiku, ve kterém Thorby celou situaci nahlédl, pochopil, že by plnou moc strýčkovi Jackovi podepsat měl. John si tu práci totiž zasloužil, zatímco Thorby ji zatím sotva zdědil. Když se Thorby vrátil, musel být strýček asi pořádně zklamaný. Zřejmě to chápal jako krajně nepřívznivý obrat nepřejícího osudu.

Ať tedy má, co mu patří! Celou tu záležitost rychle vyřídí a připojí se ke Gardě.

Thorby se však v žádném případě nehodlal sklonit před Judgem Bruderem. Po celý život ho někdo sekýroval a jeho nejsilnějším reflexem se tak stal odpor ke všem autoritám, které mu byly proti srsti. Tento postoj mu byl úder biče vypálen hluboko do mozku. Samozřejmě, že si toho všeho nebyl vědom. Cítil jen, že nemůže ustoupit. Byl přesvědčen, že by to taťka schvaloval.

Když si vzpomněl na taťku, najednou mu myslí proběhla další myšlenka. Mohl být Rudbek, třeba i nepřímě, zapojen do obchodu s otroky? Teď už chápal, proč mu taťka pořád opakoval, aby se nevzdával. Nemůže odejít, dokud nezjistí... ne, dokud se mu nepodaří učinit těm zločinným aktivitám přítrž. Jak to má ale zjistit? Byl sice Rudbekem z Rudbeku, spoutali ho však tolika provazy – přesně jako toho člověka v příběhu, který mu vyprávěl taťka... 'Gulliver a jeho hvězdná loď', ano, tak to bylo.

Taťka ve své zprávě pro X Corps uváděl, že existuje spojení mezi jedním velkým loďařským koncernem, Sargonovou vládou a pirátskými otrokáři. Piráti potřebovali lodě. Lodě... nu ano, minulý týden přece četl historiografickou knihu, kterou vydali Galactic Transport k jakémusi výročí. Podrobně pojednávala o osudu všech jejích lodí, které kdy vyrobili – od 0001 až k té poslední. Odešel do své knihovny. Hmm... byla to taková vysoká červená kniha, žádný pásek.

Ale ta pitomá knížka tam nebyla. Ztratila se, jako v poslední době spousta věcí. Naštěstí ji ale uměl skoro nazpaměť, protože ho lodě nadmíru zajímaly. Udělal si z ní dokonce výpisky.

Většina z nich sloužila na území Hegemonie, pár bylo ve službách Rudbek Associates, další u jiných společností. Několik lodí bylo prodáno Lidem, což ho neskonale hrálo. Bylo zde však určité množství lodí, které skončily u majitelů, jejichž jména mu nic neříkala..., přestože si myslel, že zná, přinejmenším podle jména, všechny společnosti zabývající se legálním mezihvězdným obchodem v prostoru Hegemonie. Naprosto bezpečně by také rozpoznal kteroukoli z Rodin Svobodných kupců.

Ale od tohoto stolu nemohl s jistotou prohlásit nic, ani kdyby tu knihu měl při sobě. Snad se to z Terry nedalo zjistit vůbec. Je dokonce možné, že ani Judge Bruder a strýc Jack se nemuseli vůbec dozvědět, že se děje něco nekalého.

Vstal a zapnul digitální atlas hvězdné oblohy, který si sem dal instalovat. Byly v něm zahrnuty hvězdné soustavy veškerého známého vesmíru, a přesto bylo jeho měřítko fantasticky malé.

Přiložil prsty k ovladačům. Nejprve označil zeleně Devět světů. Žlutě pak vyznačil místa, kterým se Lidé vyhýbali. Pak rozžal ty hvězdy, mezi kterými byl zajat se svými rodiči. To samé udělal pro každou zmizelou kupeckou loď, u které znal cíl jejího nedokončeného skoku.

Nakonec dostal pestrobarevnou konstelaci planet, které stály pěkně při sobě (na hvězdné poměry) a byly ve stejném sektoru jako Devět světů. Thorby si prohlédl výsledek a tiše hvízdal. Taťka dobře věděl, o čem mluví. Takto vyznačeno to však přímo bilo do očí.

Uvažoval, kde v té oblasti mají Galactic Transport palivové základny a jaký je akční rádius jejich lodí. Nakonec oranžově vyznačil sídla bankovních poboček Galactic Acceptance Corporation.

Jal se výsledný obraz studovat.

Nebyl to žádný nezvratný důkaz. Avšak co jiného by v daném prostoru mohlo být příčinou tak mimořádné aktivity těchto lodí?

Předsevzal si, že to brzy zjistí.

Kapitola 20

LEDA PORUČILA PROSTRÍT K VEČEŘI v zahradě. Byli s Thorbym sami. Padající sníh proměnil umělou oblohu nad nimi v opalizující dóm. Svíčky, květiny, smyčcové trio a samotná Leda vytvářely nádhernou atmosféru. Na Thorbyho však nezapůsobila, přestože měl Ledu rád a zahradu považoval za nejkrásnější místo domu. Byli již téměř po jídle, když Leda řekla: „Co bych za to dala, kdybych věděla, na co myslíš.“

Thorby se provinile usmál: „Ale na nic.“

„To ale musí být represivní nic.“

„Ano... je.“

„Nechceš mi říct, o co jde?“

Thorby zbystřil. Weemsbyho dcera byla tou poslední, se kterou by o tom mohl mluvit. Jeho úzkost pramenila z úvah o jeho dalším postupu v případě, že by se potvrdilo, že je Rudbek zapleten do otrokářství. „Asi ze mě byznysmen nikdy nebude.“

„Ale vždyť tatínek říkal, že máš výbornou paměť na čísla.“

Thorby odfrkl. „No tak proč mi –“ Zarazil se.

„Proč ti co?“

„Uf...“ Sakra, člověk si potřebuje čas od času promluvit s někým, kdo ho popláce po rameni, a když je třeba, zdravě mu vynadá. Takový byl tat'ka. Fritz. Ano, i plukovník Brisby. Zde byl obklopen spoustou lidí, avšak mezi nimi byl zoufale sám. Leda byla jediná, kdo se k němu choval přátelsky.

„Kolik z toho, o čem mluvíme, říkáš otcí?“

K jeho velkému překvapení se zarděla: „Proč se mě ptáš, Thore?“

„No, jste si velmi blízcí, ne?“

Znenadání vstala. „Jestli jsi dojedl, pojďme se projít.“

Thorby se zvedl. Procházeli se po upravených cestičkách a naslouchali bouři, která tiše ševelila vysoko nad nimi. Vedla ho do odlehlé části zahrady, skryté za hradbou keřů. Když byli na místě, sedla si na veliký kámen. „Tady je to nejlepší místo pro soukromé rozhovory.“

„Opravdu?“

„Když zde do zahrady kladli elektrické vedení, ujistila jsem se, že je v ní jediné místo, kde se mohu líbat bez obav z toho, že by mě slyšeli tátovi špiclové.“

Thorby vykulil oči: „Jak to myslíš?“

„Jistě sis všiml, že jsi odposloucháván prakticky všude, kam se hneš. Jen na lyžařských svazích snad ne.“

„Nemám tušení. To se mi teda vůbec nelíbí.“

„Komu by se to líbilo? Jsou to však běžná bezpečnostní opatření, která jsou pro Rudbek nezbytná. Tatínka nemůžeš z ničeho obviňovat. Utratila jsem pár kreditů za to, abych si byla jista, že zahrada není odposlouchávána tak dobře, jak by si asi představoval. Máš-li tedy na srdci cokoli, co není určeno tatínkovým uším, můžeš mluvit. Nikdy se to nedozví. Dávám ti své čestné slovo.“

Thorby váhal a prohlížel si okolí. Usoudil, že byl-li zde někde mikrofon, musel být ukryt v jedné z květin, což bylo dost dobře možné. „Snad bych si to měl nechat až na tu sjezdovku.“

„Klid, Thorby. Jestli mi věříš, věř mi také, že tohle místo je bezpečné.“

„No dobře.“ Najednou jí vyklopil všechny své obavy... a své přesvědčení o tom, že mu strýc Jack úmyslně brání, aby mohl převzít vedení ve společnosti. Leda pozorně poslouchala.

„A to je vše. Co myslíš, nezešílel jsem?“

Odpověděla: „Víš, Thore, že se nás táta snaží dát dohromady?“

„Cože?“

„Nechápu, jak jsi to mohl přehlédnout. Snad, kdybys byl úplně – no, ale třeba jsi. Je to tak, jak říkám. Tohle je jedno z těch manželství, do kterého jsou všichni jako diví... snad až na ty dva, kterých se to týká.“

Pod tlakem toho neuvěřitelného prohlášení zapomenul Thorby na všechny své problémy. „Chceš říct, že... že ty...“ Hlas mu selhal.

„Svatá prostoto! Kdybych měla podobné spády, myslíš, že bych ti je takhle vyklopila? Óh, než jsi přijel, tak jsem tatínkovi slíbila, že si to rozmyslím. Když ses pro ten nápad ale nenadchnul sám – jsem příliš pyšná, než abych naléhala, i kdyby to mělo stát budoucnost Rudbekova rodu. Ty jsi říkal, že ti tatínek nenechal nahlédnout do pověření, které mu dal Creighton a Martha?“

„Nechtějí mi ho ukázat, a dokud to neudělají, nic nepodepíšu.“

„A podepsal bys, kdyby ti ho ukázali?“

„Ech... možná bych to nakonec udělal. Chci ale vědět, jaké podmínky si stanovili moji rodiče.“

„Nechápu, proč tatínek odmítá tak oprávněný požadavek. Leda, že by...“ Zamračila se.

„Že by co?“

„A co tvé podíly? Předali ti je?“

„Jaké podíly?“

„No přece tvoje. Víš přece, že já mám také pár akcií. Dal mi je Rudbek, když jsem se narodila – tedy tvůj dědeček. Můj strýc. Tys zřejmě dostal dvakrát tolik, neboť jsi byl předpokládaným příštím Rudbekem.“

„Žádné akcie jsem nedostal.“

Zamračeně přikývla. „To je jeden z důvodů, proč táta s Judgem nechťejí, abys ty papíry viděl. Tyhle akcie jsou k naší osobní potřebě, nikdo další s nimi nemá co dělat. Můžeme s nimi nakládat dle libosti, neboť jsme oba plnoletí. Tvoji rodiče samozřejmě rozhodovali tvým jménem, stejně jako táta stále ještě rozhoduje mým. Jakékoli pověření týkající se tvých podílů již ale dávno neplatí. Můžeš praštit do stolu a oni ti je budou muset vyklopit, anebo tě zastřelit.“ Znovu se zachmuřila. „Tím nechci říct, že by toho byli schopni. Tatínek je, Thore, v mnoha ohledech moc hodný člověk.“

„Nikdy jsem netvrdil opak.“

„Nemám ho sice ráda, ale oblíbila jsem si ho. Když však jde o tohle, jsem Rudbek a on ne. Není to legrační? My Rudbekové nejsme nic zvláštního, jsme jen takoví prohnaní sedláci. Tvé problémy se mě bezprostředně dotýkají. Vzpomínáš na Joela de la Croix?“

„To je ten, co se mnou chtěl nutně mluvit?“

„Ano, ten. Joel už tady nepracuje.“

„Tomu nerozumím.“

„Byl vycházející hvězdou v technickém oddělení Galacticu. Copak jsi o tom nevěděl? Vedení tvrdilo, že odešel, protože mu byl nabídnut jiný kšeft. Joel mi však řekl, že ho vyrazili proto, že je vynechal a šel přímo za tebou.“

Zamračila se. „Nevěděla jsem, komu mám věřit. Teď už Joelovi věřím. No, Thore, necháš to jen tak, nebo dokážeš, že jsi Rudbek z Rudbeku?“

Thorby se kousl do rtů. „Rád bych se vrátil ke Gardě a na celej tenhle neřád zapomenul. Často jsem přemýšlel, jaké to asi je být bohatý. Teď, když jsem, vidím, že z toho po většinu času jen bolí hlava.“

„Ty před tím chceš utéct?“ V jejím hlase cítil stopy pohrdání.

„To jsem neřekl. Chci zůstat a zjistit, o co tu kráčí. Nevím jenom, kde mám začít. Ty říkáš, že bych měl praštit do stolu a vyžadovat na strýci Jackovi své akcie?“

„Ehm... ale ne bez vlastního právníka.“

„Ale vždyť se tím zabývá spousta právníků.“

„Právě proto ho potřebuješ. Jedině tak se můžeš pustit do sporu s Judgem Bruderem.“

„A jak ho mám najít?“

„Bože! Jak to mám vědět? Snad bych ale někoho přece jenom sehnat mohla. Teď však pokračujme v procházce a rozhovoru, aby se o nás někdo nezačal zajímat.“

Příští ponuré ráno strávil studiem obchodního zákoníku. Hned po obědě se mu ozvala Leda. „Thore, co kdybys mě vzal na lyže? Je po bouři a je tam skvělejší sníh.“ Nedočkavě se na něj zadívala.

„No –“

„Tak pojd’!“

Tak tedy šel. Hovořit začali, až když jim dům zmizel z dohledu. První promluvila Leda: „Ten muž, kterého hledáš, se jmenuje James J. Garsch. Je z Nového Washingtonu.“

„Myslel jsem, že voláš kvůli tomu. Chceš opravdu lyžovat? Rád bych se vrátil a spojil se s ním.“

„Proboha!“ Leda nevěřicně kroutila hlavou. „Já si tě snad, Thore, budu muset vzít, jen aby tě měl kdo opatrovat. Co myslíš, že se stane, když se vrátíš do domu a zavoláš právníkovi, který nesídlí v Rudbeku, a navíc takovému, který má tu nejlepší pověst?“

„Co?“

„Mohl by ses probudit na nějakém tichém místě, kde by se o tebe pěkně staralo pár svalnatých sester. Dnes v noci jsem toho mnoho nenaspala a došla jsem k závěru, že jim jde jen o byznys. Musela jsem se tedy rozhodnout. Vždycky jsem chtěla, aby to tatínek vedl navždycky... Když ale dává rány pod pás, jsem na tvój straně.“

„Díky, Ledo.“

„On si řekne 'díky'! Dělá to pro Rudbek, Thore. Vraťme se ale k byznysu. Nemůžeš si vzít klobouk a vyrazit do Nového Washingtonu hledat právníka. Jak znám Judge Brudera, má dobře promyšleno, co udělá, když se o to pokusíš. Mohl by sis ale začít objíždět své nemovitosti... a začít právě svým domem v Novém Washingtonu.“

„To zní chytře.“

„Jsem tak chytrá, až mě to překvapuje. Kdybys chtěl, aby to dobře vypadalo, mohl bys mě vzít s sebou – tatínek mi říkal, že ti mám všechno pěkně ukázat.“

„No proč ne, Ledo. Jen jestli to celou věc příliš nezkomplikuje.“

„Prostě se k tobě vnutím. Nakonec bychom si mohli prohlídnout nějaké památky. Přinejmenším Ministerstvo Severní Ameriky. Největší starosti mi ale dělá, jak se zbavíme strážců.“

„Strážců?“

„Žádný z vysokých úředníků Rudbeku nikdy nevyjíždí bez osobní stráže. Jinak by se totiž nezbavil novinářů a všech těch cvoků.“

„Mám za to,“ řekl Thorby zvolna, „že v mém případě se trošku mýlíš. Byl jsem u svých prarodičů a žádnou ochranku jsem neviděl.“

„Jsou školeni v nenápadnosti. Vsadím se, že po celou dobu, cos byl v domě svých prarodičů, tam neustále slídili nejméně dva. Vidíš támhletoho osamělého lyžaře? Dvacet ku jedné, že tu není jen tak pro legraci. Musíme tedy přijít na to, jak je setřást, abys mohl zajít za advokátem Garschem. Buď bez starosti, já už něco vymyslím.“

Thorby byl na hlavní město strašně zvědavý, ale ještě víc ho zajímalo, jestli bude moci pohnout se svým problémem. Leda ho musela brzdit. „Nejdřív jdeme na prohlídku. Bez toho se to neobejde.“

Dům, který snesl srovnání s Rudbekem – měl dvacet pokojů, ale jen dvě haly – byl připravený ho přijmout, jako by z něj odešel právě včera. Dva ze sluhů již Thorby znal z Rudbeku. Venku na ně čekala limuzína s řidičem a lokajem v uniformě Rudbeku. Řidič zřejmě věděl, kam je má odvést. V subtropickém zimním slunci křížovali okolí. Leda mu ukazovala zastupitelstva a konzuláty řady různých planet. Když projížděli kolem obrovské honosné budovy hlavního stanu Gardy Hegemonie, řekl Thorby řidiči, aby zpomalil, a dychtivě si ji prohlížel. „To je tvoje alma mater, že?“ šeptem dodala. „Dobře si ji prohlédni. Budova naproti hlavnímu vchodu je místem, které hledáme.“

Vystoupili u Lincolnova památníku a vyšli po jeho schodech nahoru. Tam, při pohledu na tu obrovitou klenoucí se postavu, stanuli, stejně jako miliony lidí před nimi, v tichém úžasu. Thorby měl letmý dojem, že se ta socha podobá tatškovi. Zřejmě tomu tak nebylo, ale přece ano. Oči se mu zalily slzami.

Leda zašeptala: „Tohle místo mě vždycky dostane – podobá se chrámu ve středu světa. Víš, kdo to byl? Založil Ameriku.“

„Starověká historie mi nahání hrůzu.“

„Udělal ještě něco jiného.“

„A co?“

„Osvobodil otroky.“

„Oh.“ Vážně se na něj zadívala. „Pro tebe to má nějaký osobní význam, že?“

„Ano, velice osobní.“ Měl v úmyslu vyjevit jí ten nejsilnější motiv, pro který chtěl zápas podstoupit. Byli sami a tady určitě žádné mikrofony nebyly. Neudělal to však. Tatka by zřejmě neměl námitek, dal ale své slovo plukovníku Brisbemu.

Snažil se vyluštit nápisy vytesané do zdí a proniknout do pravopisu doby, kdy angličtina ještě nebyla anglickým systémem. Leda ho zatahala za rukáv a tiše řekla: „Pojď už. Nikdy tady nevydržím dlouho, vždycky se rozbřečím.“ Z památníku odešli po špičkách.

Leda si najednou usmyslela, že musí vidět představení v Galaxii. Vystoupili tedy z vozu a Leda řekla šoferovi, aby je zde vyzvedl ve tři

deset. Thorby zaplatil nehoráznou sumu za vstupenky do dvojmístné lóže, kterou jim musí rychlejší návštěvníci neprodleně uvolnit.

„Tak!“ oddychla si, když vcházeli dovnitř. „Polovinu bychom měli za sebou. Lokaj hned za rohem vystoupí, ale řidiče jsme se zbavili, protože tady se nikde nedá zaparkovat. Jestli ale ten lokaj nechce přijít o práci, hádám, že nám bude v patách. Teď už asi kupuje lístek. Možná už je ale uvnitř. Neohlížej se.“

Vkročili na eskalátor. „Získáme pár vteřin náskok. Nemá šanci se dostat ke schodům dřív, než se mu ztratíme z dohledu. Dobře poslouchej. Ti lidé, kteří tam sedí, budou muset odejít, hned jak uvidí naše lístky. Do lóže ale půjdu sama. Jednomu z nich zaplatím, aby tam zůstal se mnou. Já jen spoléhám na to, že tam bude alespoň jeden muž, protože ta naše starostlivá bona bude u naší lóže v několika minutách. Jestli se mu podaří vyzvědět v pokladně číslo naší lóže, tak to nebude trvat déle než pár vteřin. Ty se nezastavuj a jdi. Až mě ten z ochranky uvidí v lóži, bude rád, že jsem se mu neztratila. Bude vidět, že jsem tam s nějakým mužem, ale do tváře mu neuvidí, protože tam bude tma. Mě si však díky mým bizarním fosforeskujícím šatům nesplete. Ty musíš vyklouznout jedním z bočních vchodů, ne vstupní halou. Tam bude zřejmě čekat náš řidič. Vynasnaž se dostat se do haly alespoň pár minut před časem, na který jsme domluvili přistavení vozu. Když to nestihneš, vezmi si taxíka a nech se zavést domů. V tom případě si budu hlasitě stěžovat, že se ti představení nelíbilo a odešel jsi domů.“

Thorbyho napadlo, že v Ledě by X Corps našli nemalý talent. „Budou hlásit, že mě ztratili z dohledu?“

„Ti si jen oddechnou a neřeknou ani slovo. A jsme tady – hod’ sebou. Čau!“

Thorby vyšel postranním vchodem na ulici. Tam se ihned ztratil a zorientoval se až s pomocí strážníka. Nakonec přece jenom budovu před SHQ Gardy*²⁶ našel.

Na orientační tabuli v hale zjistil, že Garsch má kancelář ve 34. poschodí. O několik minut později již stál před sekretářkou, jejíž tvář se křivila tvrdošijným „ne“.

²⁶ SHQ Gardy: Station headquarters (SHQ) – budova nejvyššího velitelství letky

Chladně ho informovala, že právní zástupce přijímá své klienty výhradně po předchozím sjednání schůzky. Domluvil si nejprve informativní poradu u některého z kolegů právního zástupce? „Jméno, prosím!“

Thorby se starostlivě rozhlédl, neboť místnost byla plná lidí. Uhodila do vypínače. „Mluvte nahlas!“ vyštěkla. „Spustila jsem intimní clonu.“

„Řekněte prosím panu Garschovi, že by s ním rád hovořil Rudbek z Rudbeku.“

Thorbymu neušlo, že váhala, jestli mu nemá říct, aby si nevymýšlel nesmysly. Nakonec ale prudce vstala a odešla.

Když se vrátila, tiše řekla: „Právní zástupce vám věnuje pět minut. Tudy prosím, pane.“

Privátní kancelář Jamese J. Garsche byla v ostrém kontrastu s budovou a ostatními kancelářemi. Sám Garsch vypadal jako rozestlaná postel. Na sobě měl obyčejné kalhoty, ne šponovky, a břicho mu přetévalo přes opasek. Toho dne se určitě, neholil. Jeho řídký prošedivělý vous byl srovnatelný se zástřihem vlasů. Se vstáváním se neobtěžoval. „Rudbek?“

„Ano, pane. Pan James J. Garsch?“

„Přesně tak. Průkaz totožnosti? Myslím, že jsem tě zahlíd ve zprávách, jistý si ale nejsem.“

Thorby mu podal své dokumenty. Garsch mrkl na občanský průkaz a prostudoval si neobvyklou a velmi obtížně padělatelnou identifikační kartu Rudbek Assocs.

Vrátil mu je a řekl: „Sedni si. Co pro tebe můžu udělat?“

„Potřebuji poradit... a pomoci.“

„Přesně proto jsem tady. Bruder má ale tucty právníků. Co pro tebe můžu udělat?“

„Je to tu spolehlivé?“

„Důvěrné, synu. Říká se důvěrné. Na to se ale nemůžeš právníka ptát. Ten je buď poctivý, nebo ne. Co se mě týče, jsem jakž takž poctivý. Hraješ ale na vlastní triko.“

„No... je to dlouhá historie.“

„Tak ji tedy zkrát. Mluv. Poslouchám.“

„Budete mne zastupovat?“

„Mluv, poslouchám,“ opakoval Garsch. „Třeba u toho usnu. Necítím se dnes nejlépe. Ne hůř než obvykle.“

„Dobře.“ Thorby se dal do vyprávění. Garsch naslouchal se zavřenýma očima a rukama založenýma na břicho.

„To je vše,“ uzavíral Thorby, „až na to, že bych rád vrátil život do starých kolejí a odešel znovu ke Gardě.“

Garsch vlastně poprvé projevil svůj zájem: „Rudbek z Rudbeku? Ke Gardě? Nebud' blázen, synu.“

„Já ale nejsem tím pravým Rudbekem z Rudbeku. Byl jsem gardistou a do tohoto postavení jsem se dostal jen shodou okolností, které jsem nemohl nijak ovlivnit.“

„Tuhle část tvého života znám. Důkladně ji přežvejkali bulvární pisálci. Všichni jsme však hříčkou okolností, které nemáme pod kontrolou. Jde o to, že chlap se nemůže vykašlat na svou práci. A už vůbec ne, když ji vlastní.“

„Není moje,“ odpověděl Thorby tvrdohlavě.

„To teď necháme být. Nejprve dáme tvé rodiče prohlásit za mrtvé. Poté budem žádat o jejich závěti a pověření. Když to odmítnou, vyžádáme si soudní příkaz... I ten nejmocnější Rudbek rezignuje pod hrozbou zatčení pro pohrdání soudem.“ Kousl se do nehtu. „Asi to bude nějakou dobu trvat, než bude majetek vypořádán a získáš způsobilost k jeho spravování. Soud může pověřit řízením společnosti buď tebe, nebo někoho, kdo je uveden v závěti, anebo může povolát někoho úplně jiného. Jestli je však pravda, co říkáš, určitě to nebudou ti dva. Ani jeden z Bruderových právníků se nepostaví na odpor. Byla by to sebevražda.“

„Co mám ale dělat, když nebudou ochotni proces prohlášení mých rodičů za mrtvé vůbec zahájit?“

„Kdo říkal, že máš čekat na ně? Ty jsi zainteresovaná strana. Jak *amicus curie**²⁷ k tomu ani nejsou kompetentní. Jestli mě paměť neklame, jsou to obyčejní zaměstnanci, kteří byli oprávněni díky jediné nominální akci. Ty jsi zainteresovaná strana číslo jedna, musíš ten proces iniciovat sám. Máš nějaké další příbuzné? Například vlastní sestřenice nebo bratrance?“

„Ne, nemám. Nevím, kdo by ještě mohl patřit k dědicům. Snad jen moji prarodiče Bradleyovi.“

„Nevěděl jsem, že jsou ještě živi. Půjdu proti tobě?“

Thorby chtěl říct, že ne, ale pak si to rozmyslel. „Nevím.“

²⁷ *Amicus curiae*: Strana, která není přímo zapojena do soudního procesu.

„Musíš tomu předejít, než se do toho pustíme. Další dědicové... no, to budeme vědět, až budeme mít v rukou závěti. To zřejmě nebude dřív, než je k tomu donutí soud. Máš něco proti hypnóze, drogám pravdy nebo detektoru lži?“

„Ne, proč?“

„Jsi korunním svědkem toho, že jsou mrtvi a nejenom pohřešováni.“

„Když je ale někdo pohřešován dlouhou dobu?“

„To záleží na soudci. Veškeré časové údaje jsou mu jen vodítkem, nejsou to závazná, zákonná nařízení. Dříve k tomu stačilo sedm let – ale to již dávno není pravda. Dnes je to mnohem volnější.“

„Odkud tedy začneme?“

„Nechali ti nějaké peníze, nebo ti k nim zarazili přístup? Jsem drahý. Počítám si každý svůj nádech a výdech.“

„No, mám milion... a ještě několik tisíc. Asi osm.“

„Hmm... Neřekl jsem, že to беру. Napadlo tě, že by tvůj život mohl být v ohrožení?“

„Eh? Ne, to tedy ne.“

„Synu, pro peníze udělají lidé prakticky cokoli a ještě horšího jsou schopni pro to, aby si získali nad penězi moc. Ten, kdo sedí na žoku s bilionem kreditů, riskuje krk, jako když chováš chřestýše. Kdybych byl na tvém místě a začal bych se cítit zle, najal bych si vlastního doktora. Dával bych si pozor ve dveřích a nepostával bych u otevřených oken.“ Zamyslel se. „Rudbek pro tebe není bezpečným místem, jen bys je zbytečně pokoušel. Vlastně bys neměl být ani tady. Jsi členem Diplomatického klubu?“

„Ne, pane.“

„Od této chvíle jsi. Lidi by byli překvapeni, kdybys nebyl. Pravidelně okolo šesté se tam stavuju. Mám takové soukromé separé. Dvacet jedna.“

„Dvacet jedna.“

„Ještě jsem neřekl, že to беру. Máš vůbec ponětí, co by se stalo, kdybych to prohrál?“

„Eh? Ne, pane.“

„Jak se jmenovalo to místo, cos o něm mluvil? Jubbulpore? Tak tam bych musel odjet.“ Znenadání se zazubil „Mám ale chuť si to s nimi rozdat. Rudbek. Bruder. Říkáš milion?“

Thorby vytáhl šekovou knížku a podal mu ji. Gersch ji projel palcem a hodil do zásuvky. „Zatím ho vybírat nebudeme, určitě tvůj účet sledují. Každopádně tě to ale bude stát mnohem víc. Nashle tak za pár dní.“

Thorby opustil jeho pracovnu a měl mnohem lepší náladu. Ještě nikdy se nesetkal s tak vypočítavým a bezohledným mužem, jako byl Gersch. Připomínal mu staré zjizvené osvobozené otroky potulující se okolo Nového Amfiteátru.

Když vyšel z hlavního vchodu, zadíval se na nejvyšší velitelství Gardy. Na okamžik se zastavil, ale pak se prodral vražednou dopravou a vyběhl schody protější budovy.

Kapitola 21

VE VSTUPNÍ HALE THORBY SPATŘIL řadu recepčních kabin. Prodral se davem lidí vycházejících z budovy a do jedné z nich vlezl. Ozval se kontraaltový hlas: „Sdělte své jméno, státní službu a hodnost do mikrofonu. Až se rozsvítí světlo, udejte, proč přicházíte. Musím vás však upozornit, že je po úředních hodinách a zabýváme se již jen naléhavými případy.“

Thorby se naklonil k mikrofonu: „Thorby Baslim,“ a pak dodal: „Exotic Corps.“

Čekal, co se bude dít. Nahrávka se ozvala znovu: „Sdělte své jméno, státní službu a hodnost do –“ Hlas náhle umlkl. Ozval se jiný, tentokrát mužský. „Opakujte to.“

„Exotic Corps.“

„Záležitost?“

„Raději si vyhledejte v archívu můj svazek.“

Po chvíli ho znovu oslovila nějaká žena: „Spěšně následujte světlo nad sebou. Neztraťte ho.“

Vedlo ho eskalátory, chodbami, až k neoznačeným dveřím, kde na něj čekal jakýsi neuniformovaný muž. Provedl ho několika dalšími místnostmi. Konečně stál před mužem v civilních šatech, který povstal a řekl: „Rudbek z Rudbeku? Já jsem maršál Smith.“

„Říkejte mi, prosím, Thorby Baslim. Ne Rudbek.“

„O jména nejde, jde o totožnost. Já také nejsem Smith, ale musí to tak být. Předpokládám, že máte identifikační kartu.“

Thorby znovu vylovil své dokumenty. „Měli byste mít mé otisky prstů.“

„Budou tu za okamžik. Mohli bychom si je sejmut zнову?“

Při snímání otisků vyskočil z maršálova stolu tištěný kartotéční lístek. Zastrčil obě sady otisků do komparátoru a tvářil se, že ho výsledek ani příliš nezajímá. Když se rozsvítil zelený signál, byl už jen samá zdvořilost.

Nejprve řekl: „Výborně, Thorby Baslime... Rudbeku. Co pro vás mohu udělat?“

„Možná, že budu moci udělat něco já pro vás.“

„Jakže?“

„Přišel jsem ze dvou důvodů,“ pokračoval Thorby. „Tím prvním je má snaha doplnit některá fakta závěrečné zprávy plukovníka Baslima. Víte, o kom mluvím?“

„Samozřejmě, že vím. Toho muže jsem velmi obdivoval. Pokračujte.“

„Za druhé bych se rád vrátil ke Gardě a stal se X agentem.“ Thorby sám nevěděl, kdy se k tomu rozhodl, ale teď to opravdu chtěl. Nestačila mu taťkova uniforma a taťkova jednotka. Chtěl dělat taťkovu práci.

'Smith' pozvedl obočí. „Cože? Rudbek z Rudbeku?“

„Právě se snažím dát to nějak do pořádku.“ Thorby rychle načrtnul, jak musí urovnat majetkové poměry svých rodičů a ustanovit správce jejich záležitostí. „Pak už mě nebude nic vázat. Víím, že je to drzost od zastupujícího četaře třetí třídy, ale to jsem již hodil za hlavu. Přesto, že jsem jen nezkušený gardista, myslím, že vám mám co nabídnout. Znáím dobře Lidi... tedy, mám na mysli Svobodné kupce. Hovořím několika jazyky. Víím, jak to chodí na Devíti světech. Viděl jsem kus světa, a ač nejsem astrogaut, něco jsem už procestoval. Kromě toho víím, jak taťka – plukovník Baslim – pracoval. Mohl bych třeba dělat něco podobného.“

„Tuhle práci musí člověk milovat, aby jí mohl dostát. Často musí dělat... věci, které by pro svoji sebeúctu nikdy neudělal, kdyby nevěděl, že jsou nutné.“

„Ale já bych ji miloval! Ach, vždyť já byl otrokem. Copak jste to nevěděl? Možná, že člověku pomůže, když ví, jaké to je, být otrokem.“

„Možná ano. Zároveň byste to ale mohl brát příliš osobně. Kromě toho nás nezajímá jenom obchod s otroky. Člověk, který sem přijde, nedostane slíbenou žádnou konkrétní práci. Dělá, co se mu řekne. Využíváme ho. Obvykle ho využíváme zcela. Úmrtnost je vysoká.“

„Budu dělat, co se mi řekne. Shodou okolností mě však zajímá obchod s otroky. Vždyť většina lidí tady ani neví, že něco takového vůbec existuje.“

„Většině toho, co děláme, by veřejnost neuvěřila. Můžete snad od lidí, které vidíte okolo sebe, očekávat, že budou brát vážně neuvěřitelné historky ze vzdálených planet? Zapamatujte si, že své domovské planety za celý svůj život opustí jen méně než jedno procento populace.“

„Myslel jsem si to. Ani ti tomu však nevěří.“

„To by ale nebyl náš největší hendykep. Hegemonie Terry není říší. Je to volná konfederace suverénních planet. Rozdíl mezi tím, co by Garda mohla a co může, je k zlosti. Přišel-li jste sem s představou, že otrokářství zlikvidujeme ještě za vašeho života, tak na to rychle zapomeňte. Naším nejoptimističtějším odhadem je, že k tomu budou zapotřebí nejméně příští dvě století. A za tu dobu se otrokářství přesune na planety, které dnes ještě neznáme. Není to věc, která by se dala vyřešit jednou provždy. Je to nekonečný proces.“

„Chci vědět jen jedno – mohl bych vám být nějak užitečný?“

„Nevím. Představil jste se jako čerstvě narukovaný poddůstojník a my zde máme všichni přibližně stejnou hodnotu. Exotic Corps je jen idea, která nemá pevnou organizační strukturu. Nemám obavy, že by se pro Thorbyho Baslima něco nenašlo – třeba překládání. Ale pro Rudbeka z Rudbeku... mmm, pochybuji.“

„Řekl jsem vám, že se toho chci zbavit!“

„Počkáme tedy, až se tak stane. Podle vašeho vlastního prohlášení jste nepřišel jen kvůli tomu, abyste se k nám zapsal. Co ten druhý důvod? Chcete doplnit závěrečnou zprávu plukovníka Baslima?“

Thorby zaváhal. „Pane, plukovník Brisby, můj velitel, mi řekl, že ta plukovník Baslim dokázal, že existuje propojení mezi trhem s otroky a jednou velkou loďařskou společností.“

„Tohle že vám řekl?“

„Ano, pane. Můžete to najít v závěrečné zprávě plukovníka Baslima.“

„Není třeba. Pokračujte.“

„Tedy... měl na mysli Rudbek? Tedy Galactic Transport?“

'Smith' se zamyslel. „Vy se mě ptáte, jestli je vaše společnost zapletena do obchodu s otroky? To byste nám snad měl říct vy.“

Thorby sraštil čelo. „Je zde někde digitální atlas?“

„Dole v sále.“

„Mohl bych ho použít?“

„Proč ne?“ Maršál ho provedl privátní spojovací chodbou do konferenčního sálu, kterému dominoval hvězdami posetý stereo display. Byl suverénně největší, jaký kdy Thorby spatřil.

Na pár věcí se musel zeptat, neboť měl příliš složité ovládání. Pak se pustil do práce. S tváří zkřivenou napětím začal mezi drobnými hvězdami vykreslovat obrazec, který vytvořil již ve své pracovně. Svou práci nekomentoval a také důstojník ho sledoval mlčky. Konečně Thorby poodstoupil.

„To je vše, co o tom zatím vím.“

„Pár jste jich zapomněl.“ Maršál přidal několik žlutých, několik červených a nakonec váhavě označil asi půl tuctu zmizelých lodí. „Je to mimořádný výkon, udělat to takhle z paměti, a navíc jste spojil dohromady pozoruhodná fakta. Vidím, že vás to opravdu zajímá. Asi máte pravdu, mít na věci osobní zájem může být užitečné.“

Ustoupil dozadu. „No, Baslime, položil jste si otázku. Dokážete na ni teď odpovědět?“

„Myslím, že je v tom Galactic Transport namočena. Všichni ne, jen klíčoví lidé. Dodávají lodě, servis a palivo. Možná to i financují.“

„Mmm...“

„Je to vůbec prakticky možné?“

„Víte, co by se stalo, kdybyste je obvinil z obchodování s otroky?“

„Z obchodu samotného ne, to si přece jen nemyslím.“

„To s tím jde ruku v ruce. Nejprve by vám řekli, že o obchodu s otroky v životě neslyšeli nebo že to je jen fantastická pomluva. Pak řeknou, že ať je tomu, jak chce, oni jen prodávají lodě. Je obchodník, který prodá nůž, odpovědný za to, že s ním nějaký chlap rozpáral manželku?“

„Ale to se přece nedá srovnávat.“

„Na to oni kašlou. Budou se hájit tím, že neporušili žádný zákon, a nepřipustí ani to, že by ještě někde mohl obchod s otroky přežívat. Jak si představujete, že podnikáte zájem lidí o možné bezpráví, které se snad děje desítky světelných let odtud? V tom mají pravdu. Tohle od lidí chtít nemůžete, je to prostě nezajímá. Potom přijde nějaký vlezlý ulízaný frajírek a řekne, že otroctví – jestli vůbec existuje – není zase tak špatné, protože velká část populace je šťastnější, když ji někdo zbaví odpovědnosti, kterou má svobodný člověk. Pak ještě dodá, že kdyby neprodávali lodě oni, prodával by je někdo jiný – je to jen obchod.“

Thorbymu přeběhli před očima všichni ti malí Thorbíci, kteří zoufale naříkali strachem, samotou a bolestí v temnotě smradlavých podpalubí otrokářských lodí – které možná byly jeho.

„Jedna rána bičem by poučila jeho slizký mozek!“

„Jistě. Tady jsme však již biče vymýtili. Občas pochybuji o tom, že jsme tehdy udělali správně.“ Zadíval se na monitor. „Tohle si nahraju. Jsou tam propojena fakta, která nebyla ještě společně zvažována. Díky, že jste přišel. Jestli vás ještě něco napadne, klidně se zastavte.“

Thorby viděl, že jeho zmínku o připojení k jednotce nebral vážně.

„Maršále Smithe... je zde ještě něco, co bych pro vás mohl udělat.“

„Co je to?“

„Než bych k vám nastoupil, schválíte-li to – anebo až potom, nevím, jak to tu funguje – bych se mohl jako Rudbek z Rudbeku do těch míst vypravit se svou lodí a prověřit to tam – mám na mysli ty červené body, které patří naší společnosti. Jako šéf bych se možná mohl dostat k informacím, které tajný agent nemá šanci získat.“

„Snad ano. Víte však dobře, že váš otec také kdysi vyrazil na inspekční cestu. Neskončila nejlépe.“ Smith se podrbal na bradě. „Nepodařilo se nám tu událost nikdy uspokojivě vysvětlit. Než jste se objevil vy, měli jsme za to, že šlo o nešťastnou náhodu. Jachta se třemi lidmi na palubě a osmi členy posádky, bez nákladu, by určitě nestála lupičům jdoucím po kořisti za námahu. Ti obvykle velmi dobře vědí, co dělají.“

Thorby byl šokován. „Vy tedy myslíte, že –“

„Nic takového jsem neřekl. Ale i jiní šéfové, kteří strkali nos do podivných aktivit svých zaměstnanců, si popálili prsty. Váš otec tam jel určitě také něco zjistit.“

„O obchodu s otroky?“

„To bych neřekl. Prostě v té oblasti jen prováděl inspekci. Teď už se ale musím omluvit. Přijďte však kdykoli znovu... a nebo zavolejte a někdo se s vámi spojí.“

„Maršále Smithe... mohu o tom hovořit s někým třetím?“

„Eh? V žádném případě. Jen pokud se jedná o člověka z jednotky nebo Gardy. Ale to, o čem jsme spolu hovořili –“ Pokrčil rameny. „– kdo by vám to věřil? Kdybyste o svém podezření hovořil se svými obchodními partnery, jen byste na sebe zbytečně upoutával pozornost. Někteří by vás zřejmě upřímně obdivovali. Ale ti druzí? To bych rád věděl.“

Thorby se zdržel tak dlouho, že Leda už byla celá rozčilená a umírala zvědavostí. Musela to však ještě vydržet. Nešlo jen o možné odposlouchávání, ale o jednu jejich starou tetu, která přijela, aby složila poklonu Rudbekovi z Rudbeku – a zůstala přes noc. Nemohli tedy hovořit dříve než druhého dne při prohlídce aztéckých relikvií v Muzeu pátého května.

Thorby vylíčil, co mu řekl Garsch, a pak se rozhodl říct víc. „Byl jsem se včera dát znovu zapsat ke Gardě.“

„Thore!“

„Ach, ještě nikam neodcházím. Mám k tomu také důvod. Garda je jedinou organizací, která se pokouší zastavit obchod s otroky. Tím spíše do ní však zatím nemohu vstoupit.“

Nastínil jí své podezření týkající se Rudbeku a otrokářství.

Pobledla ve tváři. „Thore, tohle je ten největší nesmysl, jaký jsem kdy slyšela. Tomu prostě nevěřím.“

„Rád bych se přesvědčil, že to není pravda. Někdo jim však musí stavět lodě a někdo se o ně také musí starat. Otrokáři nejsou technici, ale paraziti.“

„Nemohu uvěřit tomu, že by mohlo existovat něco takového, jako je otroctví.“

Pokrčil rameny. „Deset ran bičem by přesvědčilo každého.“

„Thore! Snad nechceš říct, že tě bičovali?“

„Přesně si to už nepamatuju. Záda mám však jizvami poseta.“ Cestou domů byla nezvykle zamlklá.

Thorby se ještě jednou setkal s Garschem a pak, ve společnosti staré tety, která k nim nějak přilnula, odjeli na Yukon. Garsch pro něj měl několik dokumentů k podpisu a dvě informace. „První kroky zřejmě budou podniknuty v Rudbeku, neboť to bylo oficiální sídlo tvých rodičů. No, a pak jsem se trochu pohrabal v novinovém archívu.“

„A?“

„Tvůj dědeček ti věnoval pořádný balík akcií. Psali o tom během toho blázince při tvém narození. Burzovní noviny dokonce otiskli jejich sériová čísla. Ty na ně pak taky vytáhneme. Nechtěl bych být v jejich kůži.“

„To je vaše věc.“

„Nechci tě v Rudbeku vidět, dokud soudní sluha nezavolá 'Slyšte!' 'Oyez!'²⁸“.

Na téhle adrese mi můžeš nechávat vzkazy... můžeš mi i zavolat, bude-li to nutné. Vymysli nějaký šikovný způsob, jak bych tě mohl dostihnout já.“

Thorby dumal, jak to zařídit, protože mu ochranka byla stále v patách.

„Mohl byste – nebo spíš nějaký mladý muž – zavolat kódovanou zprávu mé sestřenici. Pořád jí někdo telefonuje a většinou jsou to samí mladíci. Ona mi zprávu předá a já už si pak najdu místo, odkud se vám budu moci ozvat.“

„Dobrý nápad. Zeptá se jí, jestli ví, kolik všedních dní zbývá do Vánoc. Dobře – uvidíme se u soudu.“ Gersch se zazubil. „Začíná to být legrace – a pro tebe také pěkně drahá. Nashle.“

Kapitola 22

„JAKEJ BYL VÝLET?“ ZAŠKLEBIL se strýček Jack. „Tahal jsi nás za nos. To ti, chlapečku, neprojde.“

Když ho ochranka strčila do místnosti, pustila mu ruce. Thorby by ho byl praštil, zjistil však, že má svázána zápěstí.

Strýc Jack se přestal zubit a podíval se na Judge Brudera. „Nikdy jsi, Thore, nedokázal ocenit, že jsme s Judgem pracovali pro tvého otce i děda. Samozřejmě tedy víme, co je pro tebe nejlepší. Ty jsi nám ale způsobil potíže. Teď ti ukážeme, jak nakládáme s chlapečkama, který si neumí vážit slušného zacházení. Dostanou na pamětnou. Připraven, Judgi?“

Judge se divoce zasmál a natáhl se po biči. „Hod'te ho na stůl!“

Thorby sebou trhl a probudil se. Fuj, ten ale byl! Rozhlédl se po svém malém hotelovém pokoji a snažil si vzpomenout, kde vlastně je. Už řadu dní se denně stěhoval, často přes půl planety. Velmi rychle si osvojil zvyky, které na Zemi panovaly, takže nebudil pozornost. Obstaral si dokonce novou identifikační kartu, která se téměř vyrovnala pravé. Nedalo mu to ani moc práce. Zjistil totiž, že podsvětí funguje na celém světě prakticky stejně.

²⁸ Slyšte! Oyez!: trojnásobné zvolání soudního sluhy před vyhlášením rozsudku

Už si vzpomněl – tohle je America de Sud.

Náhle se rozezněl budík. Půlnoc – je čas jít. Oblékl se a zrak mu padl na jeho tašku. Rozhodl se, že ji tam nechá. Po zadním schodišti se dostal dolů a zadním východem vyšel na ulici.

Tetě Lizzie byl chlad na Yukonu protivný, ale musela to vydržet. Konečně kdosi zavolal a připomněl Ledě, že do Vánoc zbývá už jen pár všedních dní. Mohli tedy odjet. V Uranium City se Thorbymu podařilo navázat spojení s Garschem. Ten se jen hihňal. „Uvidíme se u obvodního soudu v Rudbeku, síň 4, čtvrtého ledna, v devět pětapadesát dopoledne. Teď se ztrat' úplně.“

V San Francisku se Thorby s Ledou před tetou jaksepatří pohádali. Leda chtěla do Nice, Thorby trval na Austrálii. Nakonec Thorby vybuchl: „Vezmi si vůz! Pojedu sám.“ Spěšně odešel a koupil si lístek do Velké Sydney.

Sehrál starý známý trik s toaletou a pak se podzemkou dostal přes sanfranciský záliv. Když se přesvědčil, že svého osobního strážce setřásl, jal se přepočítávat peníze, které mu včera dala Leda. Na rozdíl od hádky, která měla proběhnout před co největším počtem lidí, mu je Leda předávala v nejprísnějším soukromí. Bylo to necelých dvě stě tisíc kreditů. Našel u nich lístek s omluvou, že jich nemohlo být více, neboť netušila, že bude na cestu potřebovat tolik peněz.

Na jednom jihoamerickém letišti Thorby později přepočítával zbytek Lediných peněz a myslel na to, že mu vyšly jen tak tak. Co se asi bude dít teď?

V Rudbeck City mu fotografové a reportéři připravili nemilé přivítání. Bylo jich plné letiště – měl co dělat, aby se odtud dostal. Na lavici vedle Garsche dosedl v devět padesát osm. Starý muž přikývl. „Sedni si. Hizzonet tu bude každou chvíli.“

Vzápětí se soudce opravdu objevil. Soudní sluha zanotoval starověký slib spravedlnosti: „– přiblíží a bude vyslyšen!“ Garsch poznamenal: „Tohohle soudce má Bruder omotanýho kolem prstu.“

„Eh? A co tady tedy děláme?“

„Starosti přenech mně, za to mě platíš. Každý soudce je dobrý, když ví, že mu někdo kouká na prsty. Ohlídni se.“

Thorby to udělal. Místnost byla tak nacpaná reportéry, že obyčejný člověk prostě neměl šanci. „Dobře jsem to zařídil.“ Garsch ukázal prstem

za sebe. „Ten trouba s velkým nosem je velvyslanec Proximity. Vedle něj stojí ten ničema předseda soudního sboru. A –“ náhle zmlkl.

Strýce Jacka Thorby neviděl, ale Bruder seděl v čele protějšího stolu. Na Thorbyho se ani nepodíval. Ani Leda zde nikde nebyla. Cítil se hrozně osamělý. Garsch však již uzavíral vstupní formality, sedl si a pošeptal mu: „Mám pro tebe zprávu. Mladá dáma ti vzkazuje, že ti drží palce!“

Thorby zasahoval do dění jen zřídka. Nejprve podával svědectví a byl středem řady námitek, protinámitek a výstrah soudní stolice. Při přísaze rozpoznal v první řadě tvář bývalého předsedy Nejvyššího soudu Hegemonie, se kterým se setkal při jedné večeři v Rudbeku. Pak už ale neviděl nic, protože svou přísahu skládal v transu obklopen hypnotherapy.

Každíčký bod byl projednáván donekonečna, jen jednou se slyšení proměnilo v drama. Soud vyhověl Bruderově námitce tak okatým způsobem, že síní proběhl přidušený smích a pár lidí začalo dokonce dupat. Soudce zrudl.

„Ticho! Dám vyklidit soudní síň!“

Soudní sluha se mu snažil, přes protesty reportérů, vyhovět. První dvě řady se však ani nehnuły a odhodlaně hleděly na soudce. Vrchní velvyslanec Veganského svazu se naklonil ke své sekretářce a cosi jí zašeptal. Sekretářka začala okamžitě bušit do stenografu.

Soudce si odkašlal. „– pokud toto nepatřičné chování okamžitě nepřestane! Takový projev neúcty soud nebude tolerovat!“

Závěrečná slova Thorby málem přeslechl, neboť přišla v ten nejméně očekávaný okamžik. „– proto musí být vysloven nezvratný předpoklad o tom, že Creighton Bradley Rudbek a Martha Bradley Rudbek oba svorně zahynuli, jsou mrtvi a že našli svůj konec při nešťastné náhodě. Ať odpočívají v pokoji. Tato slova nechť jsou zaprotokolována.“ Soudce udeřil kladívkem. „Jsou-li jednání přítomni opatrovníci poslední vůle obou zesnulých, ať prosím předstoupí.“

Thorbyho vlastní akcie projednávány nebyly. Potvrzení o jejich převzetí podepsal v soukromí soudcovy kanceláře. Ani Weemsby, ani Bruder neprošli.

Thorby, stejně tak jako Garsch, si oddechl a vyšel z kanceláře. „Stále nemohu uvěřit, že jsme opravdu vyhrál.“

Garsch se zazubil. „Neblamuj se. Vyhráli jsme jen první kolo. Teď to teprve začne být drahé.“

Thorbymu klesla brada. Do síně vstoupila ochranka Rudbeku a snažila se je protlačit davem ven.

Garsch měl pravdu. Bruder a Weemsby se zabarikádovali v Rudbek Associates, kterou stále řídili, a chystali se k boji. Pověření svých rodičů Thorby stále ještě neviděl. Zajímalo ho jen, jestli se liší od těch, co mu připravil Bruder, a jestli se liší, jak předpokládal, v tom, že jedny byly 'vypověditelné' a druhé 'vypověditelné pouze vzájemnou dohodou'.

Jakmile se však soud konečně dostal k tomu, aby je nařídil předložit, uvedl Bruder, že byly zničeny spolu s dalšími dokumenty při běžném vyřazování archivních položek s prošlou platností. Dostal deset dní podmíněčného trestu za pohrdání soudem a tím to haslo.

Avšak jestliže Weemsby již nemohl volit silou podílů Creightona a Marthy, nemohl ani Thorby. Akcie byly po dobu ověřování závěti zablokovány. Bruder a Weemsby zůstali v čele Rudbek Associates a měli za sebou většinu sekčních šéfů. Thorbyho nepustili ani do správní budovy Rudbeku, natož do své bývalé pracovny.

Do sídla Rudbeku se Weemsby však již nevrátil. Thorby mu poslal osobní věci a do jeho bytu nastěhoval Garsche. Velmi často teď spával, neboť měli spoustu práce.

V jednom okamžiku mu Garsch sdělil, že počet žalob, týkajících se určení jeho majetku, dosáhl čísla devadesát sedm. Byly podány v jejich zájmu i proti nim, a buď byly soudem odloženy, nebo je právě projednával. Poslední vůle však byly v podstatě jednoznačné – Thorby byl většinovým dědicem. Desítky sporů se však týkaly menších dědických nároků a celou řadu jich iniciovali ti příbuzní, kteří by dědili, kdyby soud prohlásil závěti za neplatné. Znovu tedy byla nastolena otázka 'právního' uznání obou úmrtí, znovu se zvažoval předpoklad 'nešťastné náhody' či dvou časově rozdílných smrtí. V potaz byla brána dokonce i Thorbyho vlastní totožnost. V žádném z těchto sporů se však neangažoval Bruder ani Weemsby. Žalobcem byl vždy jmenován někdo z příbuzných či akcionářů. Thorby musel přiznat, že strýc Jack udržoval všechny v naprosté spokojenosti.

Ze všech žalob však Thorbyho mrzela jen jediná. Jeho prarodiče Bradleyovi žádali, aby byl z důvodu nezpůsobilosti svěřen do jejich poručnické péče. Součástí odůvodnění žádosti byla vedle nesporného faktu, že se ještě plně nesžil s komplikovaným životem na Zemi, též zpráva z lékařského vyšetření při jeho vstupu do Gardy. V ní Dr. Krishnamurti

osvědčoval, že je 'potencionálně emočně labilní a nemůže tak být zcela odpovědný za své chování v podmínkách zvýšení psychické zátěže'.

Garsch ho za jízlivé pozornosti sdělovacích prostředků nechal vyšetřit osobním lékařem generálního tajemníka Národní rady Hegemonie. Thorby byl shledán způsobilým k právním úkonům. Poté následoval proces s několika akcionáři, kteří uváděli, že Thorby není dostatečně profesionálně vybaven, aby mohl být jistým garantem naplnění soukromých i veřejných zájmu Rudbek Associates.

Thorbyho takové manévry vysilovaly. Zjistil, že být bohatým je neuvěřitelně drahé. Kvůli soudním poplatkům a provozu Rudbeku byl těžce zadlužen a stále se mu nedařilo získat nahromaděné dividendy svých akcií, protože Bruder s Weemsbym stále tvrdili – i přes opakované nepříznivé rozsudky – že jeho totožnost stále ještě není plně prokázána.

Po dlouhých tahanicích však soud, o tři instance nad obvodním soudem v Rudbeku, přikl Thorbymu pravomoc volit silou podílů svých rodičů, dokud nebude jejich majetek zcela vypořádán. (Rozhodnutí však nebylo podmíněno jeho výkonem vlastnických práv a mohlo být kdykoli odvoláno.)

Thorby svolal v souladu se stanovami společnosti valnou hromadu akcionářů, kde měli být voleni noví členové její správní rady.

Shromáždění se konalo ve velké hale správní budovy Rudbeku. Zúčastnilo se ho nejvíce akcionářů v dějinách Terry, i když často jen v zastoupení. V posledním okamžiku se dostavila dokonce i Leda. Spěšně pozdravila: „Dobrý den vespolek,“ a připojila se ke svému otčímovi. „Tati, když jsem se o tom dozvěděla, rozhodla jsem se, že mi ta legrace nesmí ujít. Skočila jsem tedy do aerobusu a zalítla se na to podívat. Uteklo mi něco?“

Na Thorbyho se ani nepodívala, přestože seděl také na pódiu pro představenstvo společnosti. Thorby si oddechl, její chování ho však zraňovalo – vždyť ji neviděl od okamžiku, kdy se v San Franciscu odloučili. Věděl, že se se strýcem usadili v bytové zóně společnosti v Rudbeck City. Thorby byl ve městě velmi často, Garsch ho však od její návštěvy odrazoval, řka: „Chlap by byl blázen, kdyby uháněl ženskou, která si usmyslela, že ho nechce vidět.“

Alespoň si tedy slíbil, že jí musí splatit její půjčku – a to co nejdříve.

Weemsby uklidnil shromáždění a započal schůzi oznámením, že v souladu s programem bude na pořadu jejího jednání nominace a volba

členů představenstva. „Pouze minuty a staré obchody uplývají v jednomyslné shodě.“ Bang! „Prosím jednatele o provedení registrace hlasů oprávněných k volbě předsedy rady společnosti.“ Na tváři mu zářil triumfální úsměv.

Ten úsměv pro Thorbyho nevěštil nic dobrého. Společně s podíly jeho rodičů kontroloval necelých 45% rozhodných hlasů. Z jmen, která vyvolával jednatel, a z dalších nepřímých zdrojů Thorby usoudil, že Weemsby disponuje asi 31%. Thorby tedy potřeboval 6%. Počítal se sentimentálním účinkem jména 'Rudbek z Rudbeku'. Na to se však nedalo spoléhat, i když Weemsby by musel posbírat nejméně třikrát tolik 'nerozhodných' hlasů než Thorby... Nerozhodné však byly možná jen pro Thorbyho a zatím už mohly být ve Weemsbyho kapse.

Thorby vstal a silou svých vlastních akcí nominoval sama sebe. „Thor Rudbek z Rudbeku!“

Poté nebyl velmi dlouhou dobu nominován nikdo z jmenovaných, až v samém závěru Weemsby. Žádní další kandidáti se neobjevili.

„Jednatel bude znovu vyvolávat zúčastněné,“ zanotoval Weemsby. „Nejprve uvádějte hlasy podílů vlastních a až poté zástupné hlasy. Tajemník porovná jejich sériová čísla s Knihou záznamů. Thor Rudbek... z Rudbeku.“

Thorby volil všemi hlasy, které kontroloval, a pak znaveně usedl do křesla. Přesto však vytáhl z kapsy kalkulátor. Emisi tvořilo 94 tisíc kusů akcií, nevěřil tedy, že by byl schopen propočítat si je z paměti. Jednatel pročítal seznam a tajemník neustále opakoval čísla porovnávaná se záznamy. Aby byl zvolen hned v prvním kole, musel Thorby posbírat nejméně 5 657 hlasů.

Pomalů začal nabírat dodatečné hlasy – 232, 906, 1917 – některé přímo, jiné zástupně. Avšak také Weemsbymu hlasy přibývaly. Někteří akcionáři odpovídali pouze: „Postoupeny zmocnění,“ a nebo se neozvali vůbec – jména defilovala a jejich hlasy se nikde neobjevovaly. Thorby se musel vyrovnat s tím, že zřejmě podepsali plnou moc Weemsbymu. Dodatečné hlasy pro 'Rudbeka z Rudbeku' však stále přibývaly – 2205, 3036, 4309... a na tom čísle se jejich počet zastavil. Ozvalo se několik posledních jmen.

Garsch se k němu naklonil. „Tak se nám to počasí nějak pokazilo.“

„Hmm.“ Thorby zastrčil kalkulačku do kapsy, bylo mu nanic. Weemsby tedy opravdu nakonec vyhrál.

Jednatel byl evidentně instruován o tom, které jméno má vyhlásit na závěr: „Ctihodný Judge Bruder!“

Bruder svůj jediný oprávněný hlas věnoval Weemsbymu. „Našemu předsedovi, panu Johnu Weemsbymu.“

Weemsby vstal a vypadal velmi šťastně. „Za svoji vlastní osobu volím jedním hlasem. Prostřednictvím plných mocí mně svěřených volím –“ Thorby už neposlouchal. Sháněl svůj klobouk.

„Emise je zkompletována, prohlašuji –“ jednatel nedořekl.

„Ještě ne!“

Leda vyskočila na nohy. „Já jsem zde osobně. Jsem na svém prvním shromáždění a budu volit sama za sebe!“

Její otčímatk spěšně řekl: „To je v pořádku, Leda – neruš.“ Otočil se k jednatele. „Na výsledku to nic nemění.“

„Ale ano! Silou svých jeden tisíc osm set osmdesáti akcií volím Thora, Rudbeka z Rudbeku!“

Weemsby vykulil oči. „Leda Weemsby!“

Prudce odsekla. „Mé pravé jméno je Leda Rudbek.“

Bruder vykřikl: „To je protiprávní! Tvůj hlas již byl zapsán. Už je poz-“

„Nesmysl! Jsem tady, a tak volím já! Kromě toho jsem svou plnou moc zrušila. Své rozhodnutí jsem zaslala doporučené z pošty, která sídlí v této budově, a sama jsem dohlédla na to, aby ho okamžitě doručili a nechali stvrdit příjem od mého komitenta – říká se tomu tak, že, Judgi? To vše deset minut před zahájením valné hromady. Jestli mi nevěříte, běžte si to ověřit. Ale co na tom? Stačí, že jsem tady. Můžete se mě dotknout.“ Pak se otočila a usmála se na Thorbyho.

Thorby se také pokusil o úsměv a Garschovi prudce řekl: „Proč jste mi to neřekl?“

„Abych milého Johna přivedl k tomu, že si má vyžebrot, vypůjčit či koupit ještě více hlasů? Vždyť mohl vyhrát. Udržovala ho po celou dobu ve šťastné nevědomosti, přesně, jak jsem chtěl. Tohle je holka. Thorby! Nenech si ji utýct!“

Pět minut poté Thorby, bledý a rozklepaný, zvedl kladívko, které Weemsby upustil, a obrátil se k davu. „Nyní budeme volit zbývající členy dozorcí rady,“ oznámil třesoucím se hlasem. Předběžný seznam kandidátů, který připravil s Garschem, byl schválen aklamací – doznal jen jedné změny. Přibyla na něj Leda.

Podruhé vyskočila ze svého sedadla. „Ach ne! To mi nemůžete udělat!“

„Neprotestuj. Chtěla jsi zodpovědnost, tak teď ji tedy máš!“

Otevřela pusu..., pak ji zavřela a zase si sedla.

Jednatel potvrdil výsledek a Thorby se obrátil k Weemsbymu.

„Jste také obchodním ředitelem, je to tak?“

„Ano.“

„Už jím nejste. Vaše jedna akcie se vrací společnosti. Do své bývalé kanceláře už nev kročíte. Vezměte si klobouk a běžte.“

Bruder vyskočil. Thorby se obrátil na něj. „A vy také. Služba – vyprovodíte je z budovy.“

Kapitola 23

THORBY SE OTRÁVENĚ ZADÍVAL NA vysokou hromadu papírů, které byly do jednoho označeny 'naléhavé'. Vzal ten, který byl navrchu, a začal ho číst – položil ho a řekl: „Dolores, přepněte mi sem monitor a běžte domů.“

„Mohu ještě zůstat, pane.“

„Říkám, běžte domů. S kruhy pod očima žádného manžela neulevíte.“

„Dobře, pane.“ Přepnula monitor. „Dobrou noc, pane.“

„Dobrou noc.“

Napadlo ho, jak je ta holka šikovná, loajální. Doufal, že tu zůstane co nejdéle. Neodvážil se začít s někým novým, administrativa nesměla ztratit kontinuitu. Vyťukal číslo.

Ozval se hlas bez tváře: „Kód sedm.“

„Prométheův skok,“ odpověděl Thorby, „a devět je šestnáct.“

„Kód souhlasí.“

„Souhlasí,“ opakoval Thorby.

Objevila se tvář maršála 'Smithe'. „Čau, Thore.“

„Jaku, musím tento měsíc poradu opět odložit. Mrzí mě to – měl bys ale vidět můj stůl.“

„Nikdo po tobě nechce, abys všechen svůj čas věnoval jednotce.“

„K čertu, přesně to jsem měl v plánu – vyčistit to tady, sehnat pár schopných lidí do vedení, popadnout klobouk a dát se k jednotce! Není to ale tak jednoduché.“

„Žádný svědomitý důstojník se, Thore, nevzdá, dokud mu na stole nesvítí samé zelené kontrolky. Oba však dobře víme, že ti jich tam ještě zbývá spousta červených.“

„No... máš pravdu. Ta porada se mi nehodí. Máš pár minut?“

„Ven s tím,“ souhlasil 'Smith'.

„Myslím, že mám někoho, kdo by dokázal lovit dikobrazy. Vzpomínáš?“

„Nikdo neví dikobrazy.“

„Jasně! Nevím sice, cos tím tehdy myslel, musel bych ho vidět na obrázku, abych to pochopil. Kdybych to chtěl převést do obchodní terminologie, řekl bych, že jediný způsob, jak zlikvidovat nějaký obchod, je učinit ho nevýhodným. Otrokářské nájezdy jsou také obchodem a ten můžeme zničit jenom tak, že jim ho posuneme do červených čísel. A to by se nám povedlo, kdyby jejich oběti měli na sobě dikobrazí ostny.“

„Kde ty ostny ale vzít?“ řekl suše X Corps. „Máš na mysli nějakou zbraň?“

„Já? Co si myslíš, že jsem? Génus? Jednoho bych tu ale měl. Jmenuje se Joel de la Croix. Je to asi ten největší mozek, co kdy vyšel z M.I.T.*²⁹

Povídali jsme si o tom, co jsem dělal jako střelec na Sis. Aniž bych ho pobízela, vyrukoval s řadou perfektních nápadů. Řekl mi: „Thore, je směšné, že se loď, která má ve střevech tolik energie, že by z ní mohla být malá hvězda, nechá ochromit pitomým paralyzačním paprskem.“

„Nicotná hvězdička. Jinak má ale pravdu.“

„Dal jsem mu k dispozici své Havermayer Labs v Torontu. Jakmile s tím budou vaši souhlasit, jsem připraven mu dát nákladák peněz a nechat mu volné ruce. Hodlám ho zavalit všemožným informacem o taktice těch lupičů a pak – snad mu pomůžou mé hypnotické záznamy, neboť já na něj mnoho času mít nebudu. Musím se potit tady.“

„Bude potřebovat partu lidí. To neudělá na koleně.“

„To vím. Až budu mít jejich jména pohromadě, pošlu ti je. Projekt Dikobraz bude mít k dispozici tolik lidí a peněz, kolik bude třeba. Kolik těch zařízení budu moci, Jacku, prodat Gardě?“

„Eh?“

„Čeká se ode mě, že budu dělat obchod. Kdyby to s ním šlo z kopce, tak mě soud vyhodí ze sedla. Hodlám projekt Dikobraz krmit miliony,

²⁹ M.I.T.: Massachusetts Institute of technology

kolik jich jen spolýká. K tomu ale musím dostat souhlas sekčních šéfů a akcionářů. Když něco vymyslím, můžu jich pár stovek prodat Svobodným kupcům, nějaké prodám sám sobě – musím jim ale ukázat, že bude na trhu velká poptávka. Tím ospravedlním své výdaje. Kolik jich Garda asi bude potřebovat?“

„Thore, strachuješ se zbytečně. I kdybys žádnou superzbraň nedostal – jako že patrně nedostaneš – ten výzkum se přesto vyplatí. Akcionáři o nic nepřijdou.“

„Ale já se nestrachuju zbytečně! Na tyhle židli sedím díky hrstce akcií. Mimořádné zasedání mě odtud může třeba hned zítra vykopnout. Ten výzkum se snad vyplatí – ne však dostatečně rychle. Musíš si uvědomit, že každíčký kredit, který vydám, je hlášen lidem, který by mě odtud nejradši vystrnadili. Pro své výdaje tedy musím hledat rozumná zdůvodnění.“

„A co uzavřít na ten výzkum kontrakt?“

„Aby mě nějakej nadplukovník stál za zády a říkal, co mám dělat? Chci, aby měli volné ruce.“

„Mmm... rozumím. Ty sis myslel, že ti dám písemný příslib? Tohle musí rozhodnout někdo mnohem vyšší. Musím promluvit s Generálním maršálem. Teď je ale na Luně a tento týden si bohužel nenajdu čas, abych za ním zaletěl. Musíš pár dní počkat.“

„Já nehodlám čekat, chci si být jistý, že to zvládneš. Rád bych, aby se to už dalo do pohybu. Chci už mít tenhle šílenej kšeft z krku – kdybys mě náhodou nechtěl ve své jednotce, vždycky ještě můžu být četařem.“

„Stav se odpoledne. Přijmu tě – a hned tě odvelím k tvé první službě. Tam, kde právě sedíš!“

Thorbymu spadla brada. „Jaku! To bys mi neudělal!“

„Ale udělal, jestli budeš tak hloupej a staneš se mým podřízeným, Rudbeku.“

„Ale –“ Thorby zmlkl. Nemělo smysl se dohadovat. Měli před sebou spoustu práce.

'Smith' dodal: „Ještě něco?“

„Myslím, že ne.“

„Zítra si prověřím toho de la Croix. Měj se.“

Thorby vypnul monitor a cítil se otrávenější než předtím. Ne snad pro to maršálovo zpola vážné varování, ani pro ten nepříjemný pocit, že mrhá spoustou peněz druhých lidí na projekt, který má jen malou šanci na

úspěch. Spíše měl pocit, že se utápí v problémech, které jsou mnohem komplikovanější, než vůbec kdy tušil, že mohou být.

Znovu zvedl nejsvrchnější dokument a opět ho položil. Zmáčkl tlačítko a okamžitě dostal spojení s Rudbekem. Chvilí trvalo, než sehnali Ledu k monitoru. „Zase přijdu pozdě. Omlouvám se.“

„Přesunu tedy večeři na pozdější dobu. Hosté se zatím výborně baví a poručila jsem kuchyni, aby připravila spoustu jednohubek.“

Thorby zavrtěl hlavou. „Sedni si do čela za mne. Najím se tady. Možná tady budu i spát.“

Vzdychla. „Jestli vůbec, že? Podívej, ty můj hlupáčku, koukej být v posteli do půlnoci a nezkoušej z ní vylézat před šestou. Slibuješ?“

„Dobře, jestli to stihnu.“

„Radím ti, abys to stihnul, nebo si mě nepřej. Čau.“

Ted' už ten vrchní papír nezvedl, jen tak seděl a přemýšlel. Leda byla moc hodná. Snažila se mu dokonce pomáhat s obchodem, ale brzy zjistila, že to není její parketa. Byla pro něj světýlkem v temnotě, vždycky ho dokázala povzbudit. Kdyby u gardisty nebyla manželka tak nevídaná – Tak necitlivý k ní přece nemohl být, a navíc ani pořádně nevěděl, jestli by ho vůbec chtěla. Nebylo od něj pěkné ani to, že se na poslední chvíli vykroutil z té slavnostní večeře. A ještě řada dalších věcí. Bude se k ní muset chovat ohleduplněji.

Myslel si, že to bude tak jednoduché: vzít všechno pod kontrolu, vykourit celý ten sektor u Sargonu a pak sehnat člověka, který bude pokračovat. Čím více se však těmi záležitostmi prokousával, tím více toho ještě bylo před ním. Daně... okolo daní to bylo neuvěřitelně spleť. Tak tomu ostatně bylo vždycky. No a ten expanzní program, co se snažila prosadit Veganská divize – jak ho mohl posoudit, když neznal tamější situaci? Poznal by ji, kdyby tam zajel? A kde na to měl vzít čas?

Je tristní, že člověk, který vlastní na tisíc raketoplánů, už jen proto nemá ani kdy, aby se v jediném z nich proletěl. Snad za rok nebo dva –

Ale ne. Vždyť do té doby nedokážou ani vypořádat ty pitomé závěti! Už je to dva roky a soudy je pořád ještě přemílají. Proč se zde ke smrti nemohou chovat tak uctivě a prostě, jako to umějí Lidé?

Dokud nebudou všechny náležitosti dány do pořádku, nebude mít volné ruce a nebude moci pokračovat v tat'kově práci.

Je pravda, že něco se mu přece jenom podařilo. Tím, že X Corps zpřístupnil archív Rudbeku, pomohl jim doplnit několik kamínek do

mozaiky. Jake mu říkal, že jeden z nájezdů, kterým bylo zlikvidováno celé hnízdo otrokářů, vycházel přímo z materiálů, které byly součástí archívu, aniž by o nich někdo věděl.

A nebo snad ano? V některé dny měl pocit, že Bruder a Weemsby o všem věděli, a jindy zase, že nevěděli nic. Všechno, co se dalo v archívu najít, ukazovalo na poctivý obchod..., občas snad s nepoctivými lidmi. Kdo ale mohl vědět, že jsou nepoctiví?

Otevřel zásuvku a vyjmul z ní složku, na které nebyl žádný nápis 'naléhavé'. Nemohl tam ani být, protože ji nikdy nedal z ruky. Cítil, že je to ta nejnaléhavější věc v Rudbeku, možná v celé Galaxii. Každopádně to ale bylo naléhavější než projekt Dikobraz, protože tohle s určitostí dokáže ochromit, nebo přinejmenším oslabit trh s otroky, zatímco Dikobraz přinese své plody snad až v daleké budoucnosti. Thorby však postupoval velice pomalu – pořád měl na práci cosi důležitějšího.

Bylo toho na něj moc. Babička vždycky říkávala, nikdy si nedávej do košíku příliš mnoho vajec. Kdo ví, odkud to vzala. Lidé přece nikdy nekupovali žádná vejce. Thorby však měl jak příliš košíků, tak příliš vajec do každého z nich. A každý den přibýval košík nový.

Samozřejmě, když bylo nejhůř, mohl si říct: „Co by udělal tat'ka?“ Plukovník Brisby říkal: „Prostě si řeknu, co by asi teď udělal plukovník Baslim?“ Pomáhalo to. Velmi dobře si také pamatoval, co mu řekl vrchní soudce, když mu svěřoval podíly jeho rodičů: „Nikdo nemůže mít žádnou věc sám pro sebe. Čím větší ta věc je, tím méně jí má. S tímto majetkem nemůžeš nakládat libovolně ani nerozumně. Tvůj zájem nesmí převážet zájmy akcionářů, zaměstnanců a veřejnosti.“

Thorby si v duchu toto varování probral s tat'kou a pak se teprve rozhodl, že se pustí do Dikobrazu.

Soudce měl pravdu. Původně si myslel, že hned jak podnik převezme, zastaví veškeré aktivity Rudbeku v zamořené oblasti a tím obchod s otroky ochromí. To ale nebylo možné. Nelze odsoudit tisíce, miliony slušných lidí, aby skřípnul pár darebáků. Bylo třeba vymyslet daleko šetrnější zákrok.

A ten se chystal provést právě teď. Jal se tu neuzamčenou složku studovat.

Náhle strčil dovnitř hlavu Garsch. „Ty se tu ještě potíš? Kam se ženeš, hochu?“

„Jime, kde bych našel deset čestnejch chlapů?“

„Cože? Diogenes se spokojil s jedním. Tomu pak naložil víc, než bylo zdrávo.“

„Víš, o čem mluvím. Potřebuji deset kvalifikovaných čestných lidí, kteří by mohli převzít obchodní ředitelství na planetách, kde Rudbek operuje.“ A pro sebe Thorby dodal: „A byli přijatelní pro X Corps.“

„V tomto okamžiku znám jednoho.“

„Znáš snad nějaké jiné řešení? Musím z té zamořené oblasti stáhnout všechny planetární manažery a nahradit je novými. Ty staré budeme muset vyhodit, nebo zaměstnat jinde. Nic o nich totiž nevíme. Novým lidem můžeme věřit, každého z nich proškolíme v tom, jak trh s otroky funguje a co mají hledat.“

Garsch pokrčil rameny. „Nic lepšího udělat nemůžeme. Zapomeň ale na to, že bys to mohl udělat najednou. V tak krátké době nedokážeme sehnat tolik kvalifikovaných lidí. Hele, dneska v noci to nevyřešíš, ať na ta jména budeš civět, jak dlouho chceš. Kdybys byl tak starý jako já, tak bys věděl, že nemůžeš dělat všechno najednou – jestli nechceš hned na začátku dostat infarkt. Tak či onak, jednoho dne stejně zemřeš a pak v tom bude muset pokračovat někdo jiný. Připomínáš mi člověka, co se rozhodl, že spočítá hvězdy. Čím rychleji počítal, tím se objevovalo více nových hvězd, a tak šel na ryby. To bych ti taky doporučoval – časně ráno a aspoň dvakrát týdně.“

„Jíme, proč jsi přijal práci u mě? Zůstáváš tady mnohem déle než ostatní.“

„Protože jsem starej blázen. Někdo ti přece musí pomoci. Možná, že jsem tak přišel na chuť tomu zápolení s otrokáři a bylo mi to určeno. Teď už jsem příliš starý na to, abych to změnil.“

Thorby přikývl. „Rozumím. Já bych to ale změnil rád – jen mám, k sakru, pořád tolik práce, kterou udělat musím, že mi nezbyvá čas na to, co bych udělat měl... a nikdy nebudu mít šanci, abych udělal to, co bych dělat chtěl!“

„Tohle platí, synu, všeobecně. Jediným receptem, jak se vyhnout tomu, aby ses z toho zbláznil, je občas udělat to, co chceš sám. A teď je k tomu dobrá příležitost. Zítra budeš mít před sebou zase celý den..., ale teď si spolu vyrazíme, dáme si sendvič a mrknem se na pěkný holky.“

„Chystám se večerět tady.“

„Na to zapomeň. Každý, dokonce i ocelová loď, potřebuje svůj čas na údržbu. Tak pojď.“

Thorby se zadíval na hromadu papírů na stole. „Tak jo.“

Starý muž přežvykoval svůj sendvič, popíjel ležák a s nevinným úsměvem si prohlížel krásné dívky. A bylo se na co dívat. Rudbeck City přitahoval ty nejlépe placené talenty celého show byznysu.

Thorbyho však nezajímal. Přemýšlel.

Člověk se přece nemohl jen tak snadno zbavit své odpovědnosti. To nemohl kapitán ani Nejvyšší velitelka. Nedokázal si představit, jak dlouho bude muset ještě takto pokračovat, než se bude moci připojit k tatkově jednotce. Jim měl pravdu. Z tohoto místa se s tím špinavým obchodem taky dalo bojovat.

I kdyby se mu tenhle způsob boje nezamlouval? Ano. Plukovník Brisby jednou o tatkově řekl: „To tedy znamená zasvětit svůj život svobodě natolik, že jsi schopen obětovat svobodu vlastní a... být žebrákem... nebo otrokem... nebo zemřít, aby byla svoboda zachována.“

Vím, tatko, ale já tohle pořádně ani neumím. Snažím se, ale pořád se mi to nedaří. Nemám pro to žádný talent.

Tatka odpověděl: „Nesmysl! Dokážeš se naučit cokoli, jen když budeš opravdu chtít. A ty se to naučíš, kdybych ti to měl do tý hlavy natlouct!“

Kdesi za tatkou kývala na souhlas babička a přísně si ho měřila. Thorby sklonil hlavu. „Ano, Babičko. Dobře, tatko. Budu se snažit.“

„Musíš udělat víc než se jen snažit!“

„Ano, tatko.“

„Teď sněz tu večeři.“

Thorby poslušně uchopil lžici, ale pak viděl, že před sebou nemá miskou s dušeným masem, ale sendvič. Garsch se na něj podíval: „Co si to mumláš?“

„Ale nic. Jen jsem se zamyslel.“

„Nech hlavu chvíli odpočinout a radši se rozhlídni kolem. Právě teď a tady můžeš dělat to, cos sám chtěl.“

„Máš pravdu, Jime.“

„Dobrou noc, synu,“ zašeptal starý žebrák. „Krásné sny... a hodně štěstí!“